

NCIAL

nota
16.

TOLEDO
BIBLIOTECA PROVINCIAL

Sala *Reservada*
Número *1666*

TH 148262
C 1196334

R 376411

+ S. M. 13-4

S. M. 13-4

Segmenta ex epistolis Pauli.

Petri. Iacobi. & Ioānis. Necnō ex prophetis quæ in re diuina leguntur per anni circulum tam in diebus Dominicis: q̄ in sanctorum festis & profestis. Quibus Antonius Nebrisseñ. adiecit grāmatica quædā scholia non contemnenda.

Cum priuilegio.

*et per gratiam in misericordia
 quod Pedro g[e]n[er]aliter
 se abstaro*

Joseph Calvo

Ad perquā reuerendū ac proinde illustrissimū dominū Do.
Iohannem fonssecam episcopū Burgensem atq; archiepisco-
pum Rosan. &c. Antonii Nebrisseñ. Regii historiographi
in epistolas quæ per annum in ecclesia leguntur: Præfatio.

Rnaldus Guillelmus brocarius Amplitudi-
nis tuæ cliēs adiuratus admonuit me: ut epi-
stolas Pauli atq; prophetias: quæ per omnes
grammaticorum scholas enarrari consueue-
runt: quod ad orthographiam pertinet: casti-
garem: quodq; ad enucleandos sensus con-
ducit: pungerem dispungeremq;: atq; om-
nia cæsa quæ plærūq; reperiuntur confusa:
colo & comate distinguerem. Addidit præ-
terea ut huius laboris mei rationem Digna-
tionī tuæ potissimum redderem: quando ad censuram tuam pertinet: &
quas disciplinas esse in tā numerofo clero: & quales quæq; addiscere: &
quousq; oportet: decernere. Ego uero qui nō alterius cuiusq; noīs recor-
datione magis delector quā tui: & quod hominī de me præclare merito
nihil potui denegare: suscepī prouinciā hāc non tam opinor honorificā:
q̄ onerosam. Sed illud in primis hoc in loco præfandū est: quod quæ ad-
modum nulli sunt in usu ecclesiastico libri frequētiores: q̄ ex ueteri testa-
mēto regis dauid psalteriū: & ex nouo epistolæ Pauli: ita nulli difficilio-
res. Alter propter linguæ iā pridē obsoletæ antiquitatē: alter propter lin-
guæ græce in qua scripsit ignorationem. cui accessit alia ex latino inter-
prete difficultas. Et ne quis calūnietur me quod de paulo dixi: subiiciam
Hieronymi uerba ex epistola ad algasiā: tractātis illud ex epistola ad Co-
lossenses. Nemo uos superet in humilitate mentis. Quod crebro inquit
diximus & si imperitus sermone nō tamē sciētia: nequaq; Paulū de hu-
militate: sed etiā de cōsciētia ueritate dixisse etiā nūc approbamus. Pro-
fundos em̄ & recōditos sensus lingua nō explicat. & cū ipse sentiat quid
loquatur: in alienas aures puro nō potest trāsferre sermone: quē cum in
uernacula lingua habebat disertissimū: quippe ut hebræus: & ad pedes
eruditus Gamalielis uiri in lege doctissimi: seipsum interpretari cupiēs
inuoluitur. Si autē in græca lingua hoc ei accidit: quod nutritus in thar-
so ciliciæ a prima ætate imbiberat: quid de latinis dicemus: qui uerbum

ex uerbo exprimere conantes obscuriores faciūt eius sententias: & uelut hærerbis crescētibus frugū strangulāt ubertatē. & quod in eadem epístola subdit: quæ sunt rationē quidē habentia sapiētiae. hoc ait in loco quidē coniunctio superflua est: quod in plærísq; locis propter imperitiã artis grammaticæ apostolum fecisse reperimus. Neq; enim sequitur sed uel alia coniunctio: quæ solet ubi quidē positum fuerat respondere. Nam quidē plærūq; aduersatiua reperitur. hæc hieronymus: quæ sunt amē tam multis repetita: ut ostenderem multo maioris esse negotiū hoc opus: quam quod a grāmaticis tractari debeat. Ad duas superiores quas hieronymus enumerat difficultates: accessit tertiã: quam induxerunt illi: qui ex ueteris ac noui instrumēti librís diuini cultus officia ordinarūt addentes. mutilantes. mutantes. inuertentes prototyporum uerba. Ut quod in ipso statim initio epístole quæ legitur in dominica prima aduētus: scientes quia hora est iam nos de somno surgere. in græco unde & epístola uenit ad latinos: sic ad uerbum est. & hoc simus scientes tempus quod hora est & reliqua. Manifestum est adiectum esse fratres: sed repetitum a superioribus. detractum tempus. Et quia positum pro q̄. Sed hæc ut cunq; tolerabilia: quia non mutatur sententia: illud nulla ratio excusabile q̄ feria quarta sequente ex esaia propheta legitur: quia completa est malicia eius. Nam pro malicia uelint nolint uilitigatores isti legēdum est militia: quod in hebræo est. Sed hæc & huiusmodi alio tēpore disputabuntur commodius. Nunc in hac tui nominis præfatione tantum lectorem admonem⁹: nihil nos mutasse ex eo quod in uoluminibus castigatis habetur: etiam si cōtra artis grammaticæ præcepta scriptum reperiat̄ur admoniti autoritate Quintilianī oratoriarum institutionum libro primo: ubi de uetustate. quædam inquit sunt: quæ mutare uetat religio: & consecratis utendum est. Sed plura feci quam quæ amicus ille meus idemq; tuus familiaris exigebat. Neq; enim tantum cæsa collo comateq; distinxí: singulis dictionibus orthographiam suam accommodaui: sed & quædam scholia glossulasq; ad iunxi: atq; locos quosdã obscuriores audacius paraphrasi uerti. Hæc amplitudinī tuæ narrati: non quo putem puerilia hæc ad te pertinere: sed ut studiorum meorum ratio tibi unico honoris mei amplificatori constet. Vale.

Argumentum epistolarum.

Ecce epistolas paulus ad diuersas ecclesias scripsit. ad Romanos unam. ad corinthios duas. ad galatas unam. ad ephesios unam. ad philippenses unam. ad colossenses unam. ad thessalonicenses duas. ad hebraeos unam. Romani notiores sunt. quam ut in presentiarum de illis quicquam dicerebat: ad quos scribit ex corintho. Corinthii habitabant urbem illam clarissimam totius aethiopiae: qua parte peloponessus per isthmum graeciae annectitur. ad hos scribit ex epheso epistolam primam: secundam uero ex troade. Galatae populi sunt habitantes galatiam regionem: quae prius gallograecia dicebatur, ad hos scribit ex epheso. Ephesii urbem habitant nobilissimam ioniae siue asiae minoris ut in principio apocalypsis legitur. ad hos scribit ex urbe Roma: cum esset in carcere per tichicum diaconem. Philippenses urbem habitant macedoniae philippos sic appellatam a philippo macedonum rege atque magni alexandri patre. ad hos scribit ex urbe Roma cum esset in carcere. Colossenses urbem habitant asiae proprie dictae colossi non ut quidam inerudite dicunt rhodi insulae: propterea quod in illa fuit colossus memorabilis apollini dedicatus atque alii centum minores colossi atque ab illis dictos colossenses sed quemadmodum Hieronymus scribit: asiani sunt: atque laodiceae finitimi. colossorum urbis meminit plinius libro. xxxv. naturalis historiae. in colossis inquit flumen est in quo lateres deiecti lapides extrahuntur. ad hos ab epheso scribit iam ligatus per tichicum diaconem & onesimum acolytum. Thessalonicenses urbem habitant macedoniae thessalonicam in ora maritima sinus macedonici sitam. Hebraei dicti sunt non ab heber ut aliqui putauerunt: sed ab abrahae hebraeo sic cognominato postea quam ueniens in terram canaan pertransiit euphraten. Heber namque graece interpretatur perotes latine transitor. postea appellati iudaei a iudea regione quae duas tribus complectebatur iudae & beniamin. Ad hos scribit apostolus simodo eius est epistola quae inscribitur ad hebraeos: siue aliunde in familiam illius ascita. Sunt & quatuor eiusdem apostoli priuatim ad discipulos scriptae ad timotheum duae ad titum cretae insulae praesulem una. ad philemonem item una. Sunt praererea aliae septem epistolae quae dicuntur canonicae. Iacobi una. Petri duae. Ioannis tres. Iudae una: de quibus nihil attinet in praesentiarum dicere.

Epistolæ beati Pauli.

Dominica prima in aduentu dñi: in quo legitur epistole Pauli & prophetie ex Esaia in quibus fit mentio triplicis aduentus dñi: scilicet cotidiani per gratiam. Annui per solennitatem temporalis generationis. Extremi iudicii quo viui & mortui sunt iudicandi.

Ratres sciētes. Segmentū hoc ex epistola Pauli ad Romanos translatum est Cap: xiiij. in quo posteaquā exhortatus est illos ad obedientiam principū & ad proximi dilectionē infert. Sciētes

Incipit libellus epistolarū in quo cōtinētur omnes epistole & prophetiæ: quæ cātantur in ecclesia per anni circulū. Incipiēdo a prima dominica aduentus usq; in eandem dominicam.

Dominica prima aduentus. Epistola beati Pauli ad Romanos. Capitulo. xiiij.

Ratres. Scientes quia hora est iā nos de somno surgere: nunc enim propior est nostra sal^o quā cū credidim⁹. Nox præcessit: dies aut appropinquauit. Abiciamus ergo opera tenebrarū: & induamur arma lucis: sicut in die honeste ambulemus. Nō in cōmestationibus & ebrietatib⁹. Nō in cubilibus & impudiciis. Non in cotentione & æmulatione. Sed induimini dominum nostrum iesum christum.

Feria. iiii. Esaia propheta. Capitulo. xl. Consolamini cōsolamini popule me⁹: dicit

Quā cū credi. Ante aduentū christi. nā qđ credidimus tunc: iam cernimus. Induamur arma. Ex speciali significata verbi induo. alioquin nullū verbū passiuū nisi figurate cōstruitur cū accusatiuo. Sicut in die. In greco vna particula est sicut videlicet sic aut tanquā.

Nō in cōmestationibus. i. conuiujs. vel potius comotationibus post cenā ad multā noctem. De comestationibus Aristoteles multa in politicis. In cubilibus et impudicijs. Per endiadin in lectis impudicis: & est anaphora quoniā ter nō particula reperitur. & dialiten quia subtrahitur cōiunctio. Induimini dominum nostrum. Sic in alio loco induite nouum hominem.

Feria quarta eiusdē hebdomadē.

Hec dicit dñs deus. Consolamini. &c. Segmentū ex Esaia ppheta cap. xl. nā postea quā in superiorib⁹ denūciauit peccatorū punitionē hic subiūgit iustorū cōsolationē. dicens: cōsolamini &c. Cōsolamini in voce passiuā ab eo qđ est cōsolor. as. Varro in oedipo. per idē tēpus oedipus athenas exul venire dicebatur: qui cōsolaret. & est epizeusis. i. eiusdem verbi subiunctio. vt Cicero veniet veniet illa dies. Popule meus. quia nomē est collectiuū cum verbo plurali ligit. & meus in vocatiuo posuit pro mi: quēadmodum & Lucanus in. ij. dixit.

Epistolæ beati pauli.

De genero populus. et Vergi. Fluvius regnator aquarum. Loquimini ad cor. Hæc cum ad sacerdotes refert. Loquimini ad cor. Metaphoræ species a parte corporis ad animum. unde de cõcordes et discordes dicti. Cõpleta est malicia. Mendũ inexcusabile mutatione unius littere malicia pro militiã etiam refragantibus libris recentioribus. nam antiqui omnes ad unum habent militiã: p quo in hebreo sabaoth. i. exercitus legitur hoc est militiã in illa significatione de qua in

Job militiã est vita hominis super terram. In greco tapmosis. i. humiliatio est pro militiã: ut nullo modo relinquat locus malicie. Dupliciã. quia maiora sunt data bona quã fuerunt mala. Vox clamantis. participiũ per quod hebrei supplet presens indicatiui quod caret. subaudiendũ quod est. et est allegoria quã intelligenda est etiam in sensu litterali de Ioanne baptista vel omnium euangelistarũ testimonio

Mons et collis differunt: quia montes sunt perpetui et colles intercissi aut separati in tumore surgentes. Prava. i. a rectitudine distorta et obliqua. In directa. i. in rectitudinem reducta. Gloria dñi. i. Verbum humanitati cõiunctũ.

Omnis caro. i. homo ut sit pars p toto. Quod. i. verbũ. Locutus est. sub. per prophetas de illius aduentu. Vox dicentis. ut supra vox clamantis. Omnis caro. Hec est predicatio baptiste de hominis fragilitate: et verbi incarnati cum patre et spiritu sancto eternitate. Fenum in hebreo herba simpliciter est. fenum et flos translationes sunt. Spiritus. i. ventus a deo missus. alioquin spiritus domini omnia creat et renouat: ut inquit psalmographus. et Vergilius. Spiritus intus alit.

dominus deus uester. Loquimini ad cor ierusalem: ^{ad consolacione fidelium} & uocate eã: quoniam completa est malicia eius: ^{et peccatorum} dimissa est iniquitas illius. ^{huius} Suscepit de manu dñi dupliciã ^{et hoc} pro omnibus peccatis suis. ^{in deserto} Vox clamantis in deserto parate uiam dñi: ^{in deserto} rectas facite in solitudine semitas dei nostri. Omnis uallis exaltabitur: & omnis mons & collis humiliabitur: & erunt praua in directa: & aspera in uias planas. ^{omnes deorabati a sancti innocenti} Et reuelabitur gloria dñi: & uidebit ^{in deserto} omnis caro pariter quod os domini locutum est. ^{in deserto} Vox dicentis. Clama. & dixi. Quid clamabo? Omnis caro fenum: & omnis gloria eius quasi flos sceni. ^{huius mundi} Exiccatum est fenum: & cecidit flos: quia spiritus domini insufflauit in eo. Vere fenum est populus: ^{israel} exiccatum est fenum: & cecidit flos: uerbum autem domini manet in æternum. ^{filij dei}

Feria sexta. Esaiæ prophetae. Capitulo. xlii.

Ecce dicit dñs deus. Ecce seruus meus suscipiam eum: electus meus cõplacuit in illo anima mea.

Feria sexta eiusdem hebdomade.

Ecce seruus meus. Ex eodẽ Esaiã cap. xlii. ubi postea quod ostendit dilectionem dei ad populum iudaicum ex collatis in eum beneficijs: hic ostendit illud idem ex filio quem illi misit. nam de christo debere intelligi et non de cyro persarum rege etiam hebreorum plerisque testatur. Ecce seruus. subauditur adest: non ut grammaticus quidam dicit: quod ponit absolute. et ecce ut seruus de re improvisa dicitur. Suscipiam eum. quia natura diuina sumpsit humanã et quod semel assumpsit nunquam dimisit. Electus meus. iterum subaudi adest. Cõplacuit in illo. Sic luc. iij. in te cõplacuit mihi et est dictum ex idiomate hebraico pro mihi places.

Epistolæ beati Pauli.

Spirítum meum dedi. *Esai. lxi. Spiritus domini super me: eo qđ vnxit me: vnde chris- tus. Iudiciũ proferet. vnde Joan. v. Pater omne iudicũ dedit filio. Non clamabit. i. non erit clamorosus neq; cõtentiosus nec querulus. Nõ accipiet personã. i. nõ erit acceptor personarũ. Calamũ quassatũ nõ cõte. sed poti' cõsolidabit. Lignũ sumi. nõ extin. sed pot- tius accēdet. Eductet iudiciũ. i. vere iudicabit. Nõ erit tri. nec iur. sed tráquillo z sereno*

Dedi spirítũ meũ sup eũ: iudiciũ gētib' pferet. Nõ clamabit: nec cõtēdet: nec accipiet personã: nec au- dietur foris uox ei'. Calamũ quassatũ nõ cõteret: & lignũ sumigãs nõ extinguet. In ueritate eductet iudiciũ. Nõ erit tristis: nec turbulet': donec ponat in terra iudiciũ: & legē ei' insulæ expectabũt. Hæc dicit dñs creãs cælos: & extēdēs eos firmãs terrã & quæ germinãtur ex ea: dās flatũ populo qui est su- per eã: & spirítũ calcãtib' eã. Ego dñs uocaui te in iusticia: & apprehēdi manũ tuã: & seruauĩ te: & de- di te in foedus populi in lucē gētium: ut aperires oculos cæcorũ: & educeres de conclusionē uinctũ: & de domo carceris sedentē in tenebris. Ego dñs: hoc est nomē meũ. Gloriã meã alteri non dabo: & laudē meã sculptilib'. Quæ prima fuerũt: ecce ue- nerunt: noua quoq; ego aununcio: anteq; oriãtur: audita uobis faciã. Cantate dominã canticũ nouũ. Laus ei' ab extremis terræ. Qui descēditis: in ma- re & plenitudo eius: insulæ & habitatores earum. Subleuetur desertum & ciuitates eius: in domibus habitabit cedar. Laudate eum habitatores: petre. de uertice montium clamabunt. Ponent domino gloriam: & laudem eius in insulis nunciabunt.

Anteq; oriãtur. i. fiãt. Audita faciã. i. audietis per pphetas. Cãtate. gratiarũ actio est pro tanto beneficio accepto aut accipiẽdo. Ab extremis. i. a solis ortu vsq; ad occasum. Descēditis in mare. recti' cõscendit. Sergi. pri. est. cõscēdi nauib' equor. Et plenitudo ei'. i. maris cãtet. vt in cantico. Benedicite maria z flumina dño. Leuetur deser. i. exultet. quale illud est. Mõtes exultauerũt vt arietes. In domibus cedar. regio est arabie dicta ab vno ex duodecim filiis ismael. de qua in psal. Habitauĩ cum habitantibus cedar. Habita- bit sub messias de quo hic agitur. Habitatores petre. que ciuitas quoq; est arabie in terra edom ab assyrijs dicta recem. vnde arabie petre nomen. Clamabũt. i. habitatores petre.

Donc ponat. z postea multo minus. vt psal. cix. Donec ponã inĩ micos tuos. Insule. nõ solũ orbis cõtinentis inco- le s; insularũ ec. Creãs. i. qui oĩa hæc facio z possuz quosq; filiũ mittere. Et extēdens eos. iuxta illud psal. cix. extēdēs celũ si- cut pellē. Dās flatum z spirítũ. i. animã et vitam.

Ego dñs uocaui te. vera- ba sunt patris ad filium.

In foedus. i. vt sis me- diator inter me et hoies.

In lucē gen. i. gentiliũ.

Luc. ii. Lumē ad reuela- tionē gentiliũ. De cõclu- sione. i. de carcere peccati

et mortis. Ego dñs. in hebreo hoc in loco est no- mē illud ineffabile tetra-

grãmaton. i. quattuor lit- terarũ. Et laudem. repe- te nõ dabo. quia de' zelo

typus est: qui nõ patit in hoc cõsortē. Que prima

lex moisis. Noua an. ver- bi incarnationē. Jere. xxxi.

Creauit dñs nouũ sup ter- rã femina circũdabit virũ

Cãtate. gratiarũ actio est

pro tanto beneficio accepto aut accipiẽdo.

Ab extremis. i. a solis ortu vsq; ad occasum.

Descēditis in mare. recti' cõscendit. Sergi. pri. est. cõscēdi nauib' equor.

Et plenitudo ei'. i. maris cãtet. vt in cantico. Benedicite maria z flumina dño.

Leuetur deser. i. exultet. quale illud est. Mõtes exultauerũt vt arietes.

In domibus cedar. regio est arabie dicta ab vno ex duodecim filiis ismael. de qua in psal. Habitauĩ cum habitantibus cedar.

Habita- bit sub messias de quo hic agitur. Habitatores petre. que ciuitas quoq; est arabie in terra edom ab assyrijs dicta recem. vnde arabie petre nomen. Clamabũt. i. habitatores petre.

no orit clamor
exte iudca

qz iustia
qz mori
qz sumo
reconciliat

idolis

psalms
prophetas

ergast
exting

professio
neg

absolue et
qz et port
atbe.

publicabit
R.

gen
dicipuli ejs

Epistola beati Pauli.

Dominus sicut. i. exurget in sceleratorum ultionem.

Dñica. ii. aduentus.

Ratres: Quaecumque. Ex epistola ad Romanos Cap. xv. Hec clausula ex superiori pendet: nã dixerat supra validos infirmorum imbecillitates debere tolerari: sicut et christus multa perpeffus est. citatur: illud ex psalmo. lxxviii. opprobria exprobatium tibi ceciderunt super me. et sequitur operui in ieiunio animam meam. et deinde subdit rationem eius quod dixit neminem debere sibi placere

sed imitari christum: quia quaecumque eis scripta sunt etc. et suppressit enim particula reddens causam: quoniam non posuit illud cuius causam reddebat. In verbis tñ consecrationis non suppressitur: quia reddit causam eius quod sacerdos operaturus predixerat hoc est enim corpus meum. Et per patientiam. i. expectationem nam hypomone est expectatio ab hypomeneo quod est expecto vel sustineo. Scripturarum. i. eorum que scripta sunt.

Deus patientie. i. qui dat patientiam. Et solatii. Cur mutauit verbum patientie in solatii cum utrobique sit in greco paracelesis: cum solatii et consolatio differant.

Idipsum sapere. per idem ex figura greca dicitur non latine. In alterutro. Inuicem siue mutuo dicendum fuit: non in alterutro quod significat alterum e duobus quod velis. Suscipite inuicem. s. validi infirmos. portauit. Ministrum circuncisionis. i. iudaismi. quia venit propter oves que perierunt de domo israel

Propter veritatem. i. ut ea que facta est repromissio adimpleretur ex iusticia. sed gentes hoc est gentiles propter misericordiam: sed super posuit pro eo quod est propter. de uocatione autem gentium plena est sacra scriptura. sed hic Paulus quosdam locos ponit. ex psal. xvii. propterea confitebor tibi in gentibus. Editio comunis habet in nationibus quod idem est. et ex psal. Letamini gentes cum plebe eius. et ex psal. cxvi. Laudate dominum omnes gentes. Esaias. cap. xi. in die inquit illa radix iesse. in eum gentes sperabunt siue ut translatio hebraica habet. cum gentes deprecabuntur. et pro eo quod greci dicunt iesse: hebrei dicunt isai: ex causa nobis alibi assignata. De autem more suo Paulus bene precat credentibus.

Dñs sicut fortis egredietur: & sicut uir preliator succitabit caelum. Vociferabitur & clamabit: super inimicos suos confortabitur. *et prevalabit*

Dominica secunda. Pauli ad Romanos. Ca. xv.

Ratres: Quaecumque scripta sunt ad nostram doctrinam scripta sunt: ut per patientiam & consolationem scripturarum spem habeamus. Deus autem patientiae & solatii det uobis idipsum sapere in alterutrum secundum iesum christum: ut unanimes uno ore honorificetis deum & patrem domini nostri iesu christi. Propter quod suscipite inuicem sicut & christus suscepit uos in honorem dei. Dico autem iesum christum ministrum fuisse circuncisionis: propter ueritatem dei ad confirmandas promissiones patrum. Gentes autem super misericordia honorare deum sicut scriptum est. Propterea confitebor tibi in gentibus & nomini tuo cantabo. Et iterum dicit. Letamini gentes cum plebe eius. Et iterum. Laudate omnes gentes dominum: & magnificate eum omnes populi. Et rursus Esaias ait. Erit radix iesse: qui exurget regere gentes: in eum gentes sperabunt. Deus autem spei repleat uos omni gaudio & pace in credendo: ut abundetis in spe & uirtute spiritus sancti.

Suscepit uos. quod infirmitates nostras ipse tulit et dolores nostros ipse portauit. Ministrum circuncisionis. i. iudaismi. quia venit propter oves que perierunt de domo israel

Epistolæ beati Pauli.

Feria. iiii. eiusdem hebdomadæ.

Ec dicit dñs. Creas te iacob. Ex isaia. Cap. xliii. vbi posteaquã in superioribus egit de missione verbi. Sic agitur de multiplicatione fidelium: qui successerunt in gentis iudaicæ locū. vnde nō solū hereditatē sed ⁊ nomina sortiti sunt quasi in familiam illam asciti. Creans te iacob. i. o christiana ⁊ fideiis gens. Nomine tuo. s. iacob ⁊ israel: que nomina iudei amiserunt ⁊ christiani acceperunt. Dedi propiciationē tuā. i. dedi egyptū simlē tibi in propiciatione redigēdo illā in corp⁹ ecclesie mysticū vt sim illi ppi eius sicut ⁊ tibi. Et ethiopia ⁊ saba. Que sunt egypto cōterminæ. nam saba est arabie felicis portio.

Feria quarta Esaiaæ prophetæ. Capitu. xliii.

Ec dicit dñs deus: Creans te iacob et formās te israel. Noli timere quia redemi te: uocaui te nomine tuo. meus es tu. Cū trāsieris per aquas tecum ero: ⁊ flumina nō operiēt te. Cū ambulaueris in igne: nō cōbureris: ⁊ flamma nō ardebit te. Quia ego dñs deus tuus sc̄tus israel ⁊ saluator tuus: dedi propiciationē tuā ægyptū ⁊ æthiopiā ⁊ saba pro te: Ex quo honorabilis factus es in oculis meis ⁊ gl̄osus: ego dilexi te: ⁊ dabo hoies pro te: ⁊ populos pro anima tua. Noli timere quoniā tecū sum ego. Ab oriēte adducam semen tuum: ⁊ ab occidente congregabo te. Dicam aquiloni da: ⁊ austro noli prohibere. Affer filios meos de longinquo: ⁊ filias meas ab extremis terræ. Et oēm qui inuocat nomē meū in gloriā meā creauī eū. Formauī eū: ⁊ feci eū. Educ foras ^{extra} populum cæcū ⁊ oculos ^{non} habetē: surdū ⁊ aures ei sunt. Omnes gentes cōgregatæ sunt simul: ⁊ collectæ sunt tribus. Quis in uobis annunciet istud: ⁊ quæ prima sunt audire uos faciat. Dēt testes eorū ut iustificētur: ⁊ audiāt ⁊ dicāt. Vere uos testes mei di-

Pro te. i. tui multiplicandi causa. Honorabilis factus es. sub. o iacob. Dabo hoies p te. i. causa tui nominis propagandi permittā hominū mortes: siue martyrum siue persecuentiū illos. Ab oriēte iuxta illud Matthei. viij. Multi veniēt ab oriēte et occidēte. Aquiloni. qui spirat a septentrione. Da subaudi populos cōstruē de ecclesie mee. Austro qui spirat a meridie. Noli phibere. subaudi veniēre. Affer filios meos. De⁹ alloquit hęc loca q̄ enumerauit a quatuor mūdipartibus. Et omnem creauī eum. Ex figura hebraica ⁊ greca. sicut illud

cuius participatio eius in idipsum. nam cuius eius latine non diceretur. Educ foras. Et supra affer filios. Populum cecum. Cuiusmodi sunt iudei: qui habent oculos ⁊ non vidēt. Surdum. vt illud aures habent: ⁊ non audient. Omnes gentes. Nam hoc ad uocationē gentium pertinet: quia superiora de hebreis dici videbātur. Quis in uobis. subaudi o gentes. Annunciet istud. quasi dicat nemo nisi ego dominus. Prima sunt. i. principalia. Dēt testes eorū. s. di. gentium. Et iustificētur. si poterūt. Et audiēt. s. futura. Et dicant eadē futura. Et est hystero-logia. prius em̄ dicitur aliquid q̄ auditur. q. d. illi non poterūt: et ego potero. Vere uos testes mei. Verba sunt dei ad apostolos ⁊ prophetas. iuxta illud: et

cuius participatio eius in idipsum. nam cuius eius latine non diceretur. Educ foras. Et supra affer filios. Populum cecum. Cuiusmodi sunt iudei: qui habent oculos ⁊ non vidēt. Surdum. vt illud aures habent: ⁊ non audient. Omnes gentes. Nam hoc ad uocationē gentium pertinet: quia superiora de hebreis dici videbātur. Quis in uobis. subaudi o gentes. Annunciet istud. quasi dicat nemo nisi ego dominus. Prima sunt. i. principalia. Dēt testes eorū. s. di. gentium. Et iustificētur. si poterūt. Et audiēt. s. futura. Et dicant eadē futura. Et est hystero-logia. prius em̄ dicitur aliquid q̄ auditur. q. d. illi non poterūt: et ego potero. Vere uos testes mei. Verba sunt dei ad apostolos ⁊ prophetas. iuxta illud: et

Epistolæ beati Pauli.

eritis mihi testes in ierusalem & iudea. Et seruus meus. si loquitur pater de filio est intelligendū. Si filius: de quocūq; electo ad id opus. Credatis mihi. Cū videritis completa: que predicti vobis. Et sciatis. hoc experimēto qđ dixi. Ego ipse. Emphaticon est ipse. q. d. & nō alius quispiam. Ante me & post me. Quia dei essentia nō mensuratur nisi eternitate. Ego annūciaui. i. predicti salutē futurā. Et saluaui. per filiū. Alienus. i. deus qui talia faceret. Vos testes. Ex pre-

dictis patent sequentia.

De manu mea eruat. p. eruatur. nā eruo actiuum est. Operabor. i. salutē gentium. Auertat illud. i. phibeat salutē gentiū.

Serua sexta eiusdem hebdomade.

Audite me qui sequimini. Ex esaiā cap. li. vbi remouetur quoddā impedimentū liberationis faciēde per messiam. quonā aliqui ex hebreis desperabant hanc liberationem. itaq; cōfirmatur in primis hec spes exemplo. dicit itaq; dñs ad fideles. Ad petram. i. ad abraā qui appellatur petra propter fidē: quonā credidit abraā deo. Ad saram. quonā ex ijs duobus propagati sunt hebrei. Anum vocaui. i. solum & sine prole. quando Gen. xii. dixit illi egredere de terra tua & de cognatione tua. Consolabitur sion. i. ecclesiam. sic enim accipitur sion in plerisque locis. Desertum. quod alias est sterile. Et solitudinem. idem est quod des-

sertum. q. d. quod est sterile fiet foecundum. Attendite. hic remouetur verbo impedimentum prefatum. Quia lex a me eriet. i. euangelica. Et iudicium. i. legis executio. In lucem populorum. vt non intelligatur de lege moysi que ad vnum populum pertinebat.

Iustus meus. i. christus. Saluator meus. i. quem ego mittam vestrum saluatorem. Brachia mea. i. filius meę vires. Idem cap. liij. Et brachium domini cui reuelatum est.

cit dominus: & seruus meus quem elegi. Vt sciatis & credatis mihi & intelligatis quia ego ipse sum. Ante me nō est formatus deus: & post me nō erit. Ego sum dominus: et non est absq; me saluator. Ego annūciaui & saluaui. Auditum feci: & non fui in uobis alienus. Vos testes mei dicit dominus: & ego deus. Et ab initio ego ipse: & non est qui de manu mea eruat. Operabor: & quis auertat illud: ait dominus omnipotens.

Fre ia sexta. Esaiæ prophetæ. Capitulo. li.

Ec dicit dominus: Audite me q sequimini quod iustum est: & quæritis deum. Attendite ^{ad petram} ad petram: uide excisi estis: & ad cauernā loci de qua præcisi estis. Attendite ad abraā patrem uestrū: & ad saram: que peperit uos. Quia ^{solum} uocaui eum: & benedixi eum: & multiplicauit eum. Consolabitur ergo dominus ^{ecclesiam} sion: & consolabitur omnis ruina eius. Et ponet desertum eius quasi delicias: & solitudinem quasi ortum domini. Gaudium et læticia inuenientur in ea gratiarum actio et uox laudis. Attendite ad me popule meus: & tribus mea me audite. Quia lex a me ^{eriet} eriet: et iudicium meum in lucem populorum ^{re-} quiescet. Prope est ^{christus} iustus meus: egressus est saluator meus: et ^{brachia} brachia mea ^{populos} populos iudicabunt.

Attendite. hic remouetur verbo impedimentum prefatum. Quia lex a me eriet. i. euangelica. Et iudicium. i. legis executio. In lucem populorum. vt non intelligatur de lege moysi que ad vnum populum pertinebat.

Iustus meus. i. christus. Saluator meus. i. quem ego mittam vestrum saluatorem. Brachia mea. i. filius meę vires. Idem cap. liij. Et brachium domini cui reuelatum est.

Epistolæ beati Pauli.

Infulæ. i. gentes. Sustinebunt. i. patienter expectabunt. Leuate. confirmatio est promissi. In celum. quod liquecet et euanesceat sicut fumus. Et terra. que atteretur ut vestis. Salus mea. i. christus ut supra dixit saluator meus. *Domínica tertia aduentus.*

Ratres. Sic nos existimet homo. Ex epistola pauli ad corinthios prima. Cap. iiii. Dixerat paulo ante nos non debere gloriari in hominibus: sed omnia in deo esse referenda.

in uerbo
Me infulæ expectabunt & brachiū meū sustinebunt. Leuate in cælū oculos uestros: & uideate sub terra deorsum. Quia cæli sicut fumus liquecet & terra sicut uestimentum atteretur: et habitatores eius sicut hæc interibunt. Salus aut mea in æternū erit: & iusticia mea non deficiet: ait dñs omnipotens.

4 usq
Domínica tertia. Pauli ad corinthios prima. Capitulo. iiii.

Ratres. Sic nos existimet homo: ut ministros christi & dispensatores ministeriorum dei. Hic iam queritur inter dispensatores: ut fidelis quis inueniatur. Mihi autem pro minimo est: ut a uobis iudicer aut ab humano die: sed nec me ipsum iudico. Nihil enim mihi conscius sum: sed non in hoc iustificatus sum. Qui autem iudicat me: dñs est. Itaque nolite ante tempus iudicare: quoad usque ueniat dominus: qui et illuminabit abscondita tenebrarum: & manifestabit consilia cordium: & tunc laus erit unicuique a deo. *ut unusquisque laudabit deum.*

Feria quarta quattuor temporum.

Lectio Esaiæ prophete. Cap. ii.

In diebus illis. Dixit Esaias: erit in nouissimis diebus preparatus mons domus dñi in uertice montium: & eleuabitur super colles: & fluent ad eum omnes gentes: & ibunt populi multi & dicent.

quibus dicitur Gen. xlii. a moriente iacob congregamini ut annunciem vobis quid futurum sit in nouissimis diebus. et paulo post. non deficiet princeps de iuda: donec ueniat cui promissum est. Mons domini. i. ecclesia: que habuit originem a monte sion: in quo ierusalem fundata est. Super colles. i. super alios terre principatus. Omnes gentes. ad quas magis quam ad iudeos pertinet ecclesia. Actuum. xlii. Ecce conuertimur ad gentes.

ntic infert. Sic nos existimet homo ut ministros christi. i. non dominos sed gratiarum christi dispensatores. Fidelis. hoc primum in dispensatore desideratur. scilicet fidelitas.

Pro minimo est. i. mihi nimis facio et paruipendo quia unum tantum domino meo christo iesu placere uolo. Humano die. i. ab homine huius uite teste:

Nec me iudico. quia et si non sum mihi conscius cuiusquam fraudis in dispensatione: non ideo iudico me fidelem: sed tamen

Feria quarta quattuor temporum.

In diebus illis: dixit Esaias: erit in nouissimis. Ex esaias. cap. ii. ubi postea quam in superiori capite descripsit euersionem regni iudeorum: hoc in loco ostendit ecclesie erectionem. Itaque dicit. Erit in nouissimis diebus. de

Epistolæ beati Pauli.

De sion. verba sunt Esaie non gentium. Et iudicabit gentes. s. verbū dīuinū: cui data est omnis potestas in celo et in terra. Gladios in vomeres. pacē illā significat quæ fuit sub Augusto cesare: quo tēpore saluator natus est. quod dicitur ex eo quod in pace agricultura exercetur et instrumenta bellica cōstantur in rustica instrumenta. Lāceas in falces. putatorias. messorias. et foenarias. Venite. verba sunt Esaie ad iudeos exhortatis eos ut veniāt secū ad viā rectā: quandoquidē gētes arripserunt hereditatē illis debitam.

In diebus illis: Locutus est dñs. Ex esaie cap. vii. de christo ad litterā hęc prophetia est intelligēda etiam euāgelistate simonio: qui hęc verba ad xpī tēporalē generatiōnē pertinere dicit. Hoc totum inquit factum est: ut impleretur quod dictum est per prophetā dicentem.

Ecce ego habebis in vtero. zc. Sed quia plures sensus litterales possunt dari in eodē verborū contextu exponatur in utroque sensu et quē pre se fert littera. et qui subintelligitur

Achaz rex fuit iuda a Saule quartus decimus ad quē nūc loquitur dñs per Esaia. Signū. s. liberationis populi tui.

In profundū. s. per resurrectionē alicuius mortui. In excelsū. ut quod stet sol ut tempore Josue. vnde propheta infert. Homini bus. i. prophetis quos molestatis. Deo meo. nolentes eius signum accipere. Propter hoc. i. ad gloriā suā: aut ne sitis illi molesti. Dabit signū. s. liberationis populi. Ecce virgo concipiet. Hoc de virgine dei pura est simpliciter intelligendum: iudeis etiam repugnantibus. Emmanuel. quod interpretatur nobiscum deus: nulli magis quam christo adaptari potest: in quem natura diuina et humana coferunt.

Butyrum et mel. Per quē omne edulium hominī aptum intelligit. est autem butyrum bubulus caseus. Et sciat. ut particula non causatiue sed coniunctio tantum est ordinem demonstrās. Reprobare malum et eligere bonum. Per scientiam iam inde a conceptu in susam hominī qui idem erat deus.

Venite ascendamus ad monte dñi: & ad domū dei iacob: & docebit nos vias suas: & ambulabimus in semitis eius: quia de sion exibit lex: & uerbū dñi de ierusalē. Et iudicabit gentes. & arguet populos multos. Et cōstabūt gladios suos in vomeres: & lāceas suas in falces. Non leuabit gens cōtra gentem gladiū: nec exercebūtur ultra ad preliū. Domus iacob uenite: & ambulem⁹ in lumine dñi dei nostri.

Lectio Esaie prophete. Capitulo. vii.

In diebus illis. Locutus est dñs ad achaz dicēs: Pete tibi signū a dño deo tuo in profundū inferni siue in excelsū supra. Et dixit achaz. Non petam et non tentabo dñm. Et dixit. Audite ergo domus dauid. Nunquid parum uobis est molestos esse hominibus: quia molesti estis & deo meo? Propter hoc dabit dñs ipse uobis signum. Ecce uirgo concipiet & pariet filium: & uocabitur nomē eius emmanuel. Butyrū & mel comedet. ut sciat reprobare malum & eligere bonum.

Feria sexta. Esaie prophete. Capitulo. xi.

Non tentabo dominum. simulat se bonum achaz cum sit malus vnde propheta infert. Homini bus. i. prophetis quos molestatis. Deo meo. nolentes eius signum accipere. Propter hoc. i. ad gloriā suā: aut ne sitis illi molesti. Dabit signū. s. liberationis populi. Ecce virgo concipiet. Hoc de virgine dei pura est simpliciter intelligendum: iudeis etiam repugnantibus. Emmanuel. quod interpretatur nobiscum deus: nulli magis quam christo adaptari potest: in quem natura diuina et humana coferunt.

Butyrum et mel. Per quē omne edulium hominī aptum intelligit. est autem butyrum bubulus caseus. Et sciat. ut particula non causatiue sed coniunctio tantum est ordinem demonstrās. Reprobare malum et eligere bonum. Per scientiam iam inde a conceptu in susam hominī qui idem erat deus.

Feria sexta eiusdem hebdomade.

Epistolæ beati Pauli.

Hec dicit dñs de⁹. Egredietur virga. Ex esaiæ Cap. xi. in quo ppheta primo describit myste
rū incarnationis verbi diuini: & eiusdē natalis. deinde illi⁹ sanctitatē dotēsque enume
rat. Egredietur virga. virgo dei pura que ducebat originē a dauid rege: qui fuit iesse siue
isai filius. Et flos. i. christus. de quo in canticis. Ego flos cāpi & lilii conualliu. Spūs dñi.
qui in eū cōferet septē sua dona: que hic enumerātur. Oculorum & aurium. s. corporaliū. sed

iudicabit p scientiā infusa
sam qua est homo: aut p
increatā qua de⁹. Er
guet p māuetis. qđ fecit
qñ arguit phariseos qui
apostolos insimulabant:
quod sabbata violabant.

hirno me set
Dona spirit
santi

Hec dicit dñs deus. Egredietur uirga de radia
ce iessæ: & flos de radice eius ascendet. Et re
quiescet super eum spūs dñi: spīritus sapientie & in
tellectus: spūs consilii & fortitudinis: spūs scientie
& pietatis: & replebit eum spūs timoris dñi. Nō se
cū dum uisionem oculorum iudicabit: nec secū dū
auditū aurium arguet: sed iudicabit in iusticia pau
peres: & arguet in æquitate pro mausuetis terræ.
Et percutiet terram uirga oris sui: & spiritu labio
rum suorū interficiet impiū. Et erit iusticia cin
gulum lumborū eius: & fides cinctoriū renū eius.

Percutiet terrā. i. habi
tatores terræ. Virga oris
i. doctrina. Interficiet
impiū. de anti xpō intellis
git: de q̄ Apostol⁹ in epla
thessaloniceñ. ij. tūc reuer
labit ille iniquus que dñs
iesus interficiet spū oris
sui. Iusticia cingulū. i.
iusti & scī adherēbit ei sicut
cingulū adheret lūbis
In chaldeo legit erit ius
ti cinctū circa ei: & agētes
fideliter appropinquātes
ei: qđ dicit ppter aplos &
discipulos. Cinctorium
nescio an usquā apud au
tores cinctoriū legat pro
eo qđ est cinctus: siue cin
tura: siue semicinctum.

u6

Sabbato Esaiæ prophetæ. Capitulo. xix.

In diebus illis. Clamabunt ad dñm a facie tri
bulantis: & mittet eis saluatorem & propu
gnatorem: qui liberat eos. Et cognoscetur dñs ab
ægypto: & cognoscent ægypti dñm in die illa: &
colēt eū in hostiis & muneribus: & uota uouebunt
dño & soluent. Et percutiet dñs ægyptū plaga: &
sanabit eam. Et reuertentur ad dominū: & placā
bitur eis. & sanabit eos dominus deus noster.

Justi & scī adherēbit ei sicut
cingulū adheret lūbis
In chaldeo legit erit ius
ti cinctū circa ei: & agētes
fideliter appropinquātes
ei: qđ dicit ppter aplos &
discipulos. Cinctorium
nescio an usquā apud au
tores cinctoriū legat pro
eo qđ est cinctus: siue cin
tura: siue semicinctum.

Esaiæ prophetæ. Capitulo. xxxv.

Hec dicit domin⁹. Lætabitur deserta & inuia
& exultabit solitudo: & florebit sicut lilium.

Sabbato eiusdem
hebdomade.

In diebus illis. Cla
mabunt ad dñm. Ex
Esaiæ cap. xix. Ubi postea

quā dixit propheta. erit altare dñi in terra egypti: infert clamabunt ad dominum. s. egypti.
Tribulatis. i. persecutoris. Propugnatorē. i. defensorem siue protectorē. Ab egypto. i.
ab egyptijs liberatis. Et egyptij. bonorū persecutores. Plaga. i. poena tēporali ad casti
gationē. Et sanabit eam. per fidem. Placabitur eis. i. ex irato mitescet.

Hec dicit dñs. Lætabit. Ex esaiæ cap. xxxv. in q̄ postea quā in capite pcedenti denūciauit
destructionē idumee ad cōsolationē iudeorū. hic denūciat eis cōsolationē a xpō uēturā.
& pmo de multiplicatiōe credētū. deinde de illoꝝ corroboratiōe. Lætabit deserta. s. iudea.
Et inuia. qz i desertis locis nō sūt uie strate. Exultabit solitudo. quō dñ mōtes exultauerūt.

Epistolæ beati Pauli.

Germinās germinabit. ex idiomate hebraico geminatio illa multitudinē designabit. **L**etabūda. corde. Et laudās. s. ore. Gloria libani. qui abundat arborib⁹ pulcherrimis. **D**ecor carmeli. mōs in deserto nō longe ab ebron. **S**aron. regio est inter montē tabor z mare tiberiadis. Gloria dñi. i. christum gloriā dei patris. **C**ōfortate. hec est secūda pars. z sunt verba pphete ad apostolos. **M**an⁹ disso. z genua debī. s. gentiū. q̄ erāt desides ad fidē accipiendam. **R**oborate ad patiēdos p xpo dolores.

Dicite. i. predicatē. o pusillanimes. zc. **U**ltionē retributiōis. i. vestros psecutores. **L**ecoz. hęc a saluatore gesta sunt. **I**n deserto aque. ppter baptis⁹ mī dicit: qđ de philippo z eunucho baptizato p pte dicitur.

Hec dicit dñs. super mōtē. **E**x esaiā cap. xl. z sequit post illā pphetiā quā posuim⁹ supra cufus in itis est cōsolamini. z introducēt hic cōsolatoris psona. i. xpi. z est verbum dñi ad Joannē baptistā. **Q**ui euāgelizas sion. in datuo. quia ioānis predicatio ad iudeos est.

Ecce de⁹ nř. quia digito ostēdēs illum dixit. **E**cce agn⁹ dei. **B**rachiū ei⁹. i. xpi qđ brachiū est patris.

Merces ei⁹. qz pōt retribuere culqz iuxta merita.

Corā illo. i. i ei⁹ voluntate z ptate. **S**icut pastor. vñ ipse dicit Joā. x. **E**go sum pastor bon⁹. **E**t leuabit i sinu. i. portabit. more boni pastoris qui morbidas pecudes hinc tro vehit.

Hec dicit dñs: xpo meo cyro. **E**x esaiē cap. xlv. **A**bi postea quā ppheta induxit populū ad expectādū diuina pmissa: hic predicat futurā illi⁹ liberationē: z primo ponit liberatoris potestatem: deinde illius natalem. **C**hristo meo cyro. per cyrum regem persarū: cuius temporibus templi reedificandū fuit exordium hebrei etiam in sensu litterali intelligunt messiam. **C**uius dexteram. quasi iacentem erigens ad multorum populorum victoriam.

Germinās germinabit: & exultabit letabūda & laudās. **G**loria libani data est ei: decor carmeli & sarō. **I**psi uidebūt gloriā dñi: & decorē dei nostri. **C**ōfortate manus dissolutas: & genua debilia ^{ad p̄sentē dōs xpo} roborate. **D**elovis

Discite pusillanimes: confortamini: & nolite timere. **E**cce deus uester ultionē adducet retributionis: de⁹ ipse ueniet: & saluabit nos. **T**ūc aperiētur oculi cæcorū: & aures surdorū patebunt. **T**ūc saliet sicut ceruus claudus: & aperta erit lingua mutorū. **Q**uia scissæ sunt in deserto aquæ: & torrētes in solitudine. **E**t quæ erat arida in stagnū: & sitiētes in fontes aquarū. **A**it dominus omnipotens.

LECTIO ESAIÆ PROPHETÆ. CAPITULO. XL.

Hec dicit dñs: **S**up motem excelsum ascēdetur qui euāgelizas sion: **E**xalta in fortitudine uocē tuā: qui euāgelizas ierusalē. **E**xalta

Noli timere. **D**ic ciuitatib⁹ iudæ. **E**cce deus uester. **E**cce dominus in fortitudine ueniet: et brachium eius dominabitur. **E**cce merces eius cū eo: & opus illius coram ipso. **S**icut pastor gregem suū pascet: in brachio suo cōgregabit agnos. & in sinu suo leuabit eos dominus deus noster.

ESAIÆ PROPHETÆ. CAPITULO. XLV.

Hec dicit dñs: **X**po meo cyro cui⁹ apprehendit dexterā: & subiiciā ante faciem eius gentes:

Hec dicit dñs: xpo meo cyro. **E**x esaiē cap. xlv. **A**bi postea quā ppheta induxit populū ad expectādū diuina pmissa: hic predicat futurā illi⁹ liberationē: z primo ponit liberatoris potestatem: deinde illius natalem. **C**hristo meo cyro. per cyrum regem persarū: cuius temporibus templi reedificandū fuit exordium hebrei etiam in sensu litterali intelligunt messiam. **C**uius dexteram. quasi iacentem erigens ad multorum populorum victoriam.

1. p̄ dicit

Supra exaltē

in voluntate sua

ad p̄sentē dōs xpo

1. p̄ p̄ dicit

Sine al

1. p̄ p̄ dicit

1. p̄ p̄ dicit

1. p̄ p̄ dicit

^{faciam vestire} & dorsa regū uertā: & ^{aperiā corā eo ianuas} aperiā corā eo ianuas: & por-
 tae nō cludentur. ^{aperiū} Ego ante te ibo. & gloriosos ter-
 rae humiliabo. ^{emittens timores} Portas aereas cōteram: & ^{uertes} uectes fer-
 reos cōfringā. Et dabo tibi thesauros absconditos:
 & arcana secretorum: ut scias quia ego dñs: qui uos
 co nomen tuū de⁹ israel ppter iacob seruū meū: &
 israel dilectū meū. Et uocaui te noīe meo: affimila-
 ui te: & non cognouisti me. Ego dñs & non est am-
 plius: extra me nō est de⁹. ^{accinxi te} Accinxi te: & nō cogno-
 uisti me: ut sciant hi qui ab ortu solis & qui ab occi-
 dente: quoniam absq; me nō est deus. Ego domi-
 nus: & nō est alter: formans lucem: & creans tene-
 bras. faciēs pacem: & creans malū. Ego dñs faciēs
 oīa hāc. ^{corate} Corate cæli desuper: & nubes pluāt iustū:
 & ^{aperiatur} aperiatur terra: & ^{germinet} germinet saluatorem. Et iusticia
 oriatur simul: ego dominus creauī eam.

Danielis prophetae. Capitu. iiii.

IN diebus illis. Angelus dñi descendit cū aza-
 ria & sociis eius in fornacē: & excussit flam-
 mam ignis de fornacē: & fecit mediū fornacis qua-
 si uentum roris flantem: flamma autē diffusa est su-
 per fornacē cubitis quadraginta nouē: et incendit
 quos reperit iuxta fornacem de caldeis ministros
 regis: qui eam incendebant. Et non tetigit eos om-
 nino ignis: nec cōtristauit: nec quicq; molestiae in-
 tulit. Tunc hi tres quasi ex uno ore laudabāt & glo-
 rificabant & benedicebant deum in fornace dicen-
 tes. Benedictus es domine deus patrum nostrorū
 et laudabilis & superexaltatus in saecula. Et benedi-
 ctum nomen gloriæ tuæ sanctū & laudabile & su-
 perexaltatum in omnibus seculis. Benedictus es
 in templo sancto gloriæ tuæ: & superlaudabilis &
 gloriosus in saecula. Bñdictus es qui intueris aby-
 sos: & sedes super cherubin & laudabilis & super-
 exaltatus in saecula.

Januas. uiribū expugna-
 tarū. Gloriosos. potētes
 & supbos. Arcana. i. ali-
 as res cū thesauris recōdi-
 tas. Qui uoco nomē tuū
 qz te noīe pprio appello:
 qd honorificū est. Affi-
 milui te. subaudi filio
 meo. qz sub noīe tuo fili⁹
 me⁹ intelligit. Extra me
 qz tres [personae] intra deū
 sunt: reliqua oīa extra in
 deo tñ fundata. Accinxi
 te. i. ad bellum armaui.

Nō cognouisti me. ad cy-
 rū ptinet hoc nō ad filiū.

Creas malū. i. res q̄ de
 natura sua bone sunt: ho-
 mines tñ illis male utunt.

Pluāt iustū. i. a celo mī-
 tat xps: & descēdat quasi
 pluuia in uellus. Ape-
 riatur terra. quasi partū
 emittēs ex se. Germinet
 saluatorē. ea. i. parte qua
 homo est. Creauī eū ex
 terra. nā intra me genui.

In dieb⁹ illis. Ange-
 lus dñi. Ex daniele
 cap. iiii. Historia nota est:
 & qua ex cā hi tres pueri
 fuerūt in caminum ignis
 iniecti Nabueodonosor
 regis imperio. ubi canti-
 cum hoc cecinerunt. Hā
 canticū illud qd ecclesia ca-
 nit sub nomine triū pue-
 rorum in hebreo nō habe-
 rur: sed ex theodoctionis
 translatione sumptū est.

Cum azaria. qui iantea
 vocabat abdenago. Et
 socij ei⁹. sananie & misae
 li. Quae sequitur nō indit
 get expositione.

al. tuo filio
 me⁹ te dno

pluāt iustū
 iustū

In uocabat
 abdenago
 et socij ei⁹
 sananie & misae
 li. Quae sequitur
 nō indit get
 expositione.

Epistolæ beati Pauli.

Ratres: Rogamus vos. Ex epistola Pauli ad thessalonicenses secunda cap. ii. In quo apostolus thessalonicenses die iudicii vniuersalis instare timētes cōsolatur dicēs alia multa ante diem illam precessura: puta numerus electorū complendus et antichristi aduentus.

Et nostre congregationis in ipsum. in greco nostram congregationem in eo. Per spiritum. alicuius diuinationis. Discessio. i. apostasia grece dicta. quia notior est aliquando greca dictio q̄ latina.

Homo peccati. i. antichristus. Supra omne qd̄ dicitur. in greco supra omnem qui dicit deus. hoc est simulachrum: qd̄ tanq̄ deus in templo est collocatum.

Nō retinetis. i. nō meminitis. Quid detineat. s. vt reueletur ille in tēpore suo. et est hęc prophetia pauli de aduentu antichristi.

antichristus qui totus est ad aduentus.
Dōminica quarta

Ratres. Gaudete. Ex epistola Pauli ad philippenses. cap. iiii. z est clausula epistole: quā solem⁹ finire p̄ hui⁹ modi vba. vale. gaude. vsitati⁹ ergo z magis latine diceretur valete Mansuetudo vestra. in greco magis significat iusticiā vel potius equitatem illam que est iusticie sue iuris interpretatio. hoc est episciam

Omniem sensum. in greco non sensum sed mentē legitur: neq; custodiat: vt sit modus deprecatus sed custodiet vt sit indicatus. Itaq; multum refert inter vtramq; qualitatem. quamq; ad hebreis confunditur.

In vigilia natiuitatis.

Beati pauli Ad thessalonicenses secunda. Capitu. ii.

Ratres: Rogamus vos per aduentum domini nostri iesu christi & nostre congregationis in ipsum: ut non cito moueamini a vestro sensu: nec terreamini: nec per spiritū: nec per sermonem: nec per epistolā tanq̄ per nos missam quasi instet dies domini. Nemo vos seducat ullo modo. Quoniam nisi dissensio uenerit primum: & reuelatus fuerit homo peccati filius perditionis qui aduersatur & extollitur supra omne quod dicitur deus: aut q̄ colitur: ita ut in templo dei sedeat ostendens se tanq̄ sit deus. Non retinetis q̄ cum essem apud uos hęc dicebam uobis? Et nunc quid detineat scitis: ut reueletur in suo tempore. Nā in mysterium iam operatur iniquitatis. Tantum ut qui tenet nunc teneat: donec de medio fiat. Et nunc reuelabitur ille iniquus: quem dominus iesus interficiet spiritu oris sui: & destruet illustratione aduentus sui.

Dñica quarta. Pauli ad philippen. Capi. iiii.

Ratres: Gaudete in dño semper: iterum dico gaudete. Modestia uestra nota sit hominib⁹: dominus prope est. Nihil solliciti sitis: sed in omni oratione & obsecratione cum gratiarum actione petitiones uestre innotescant apud deum. & pax dei qui exuperat omnem sensum custodiat corda uestra & intelligentias uestras. In christo iesu domino nostro.

In uigilia natalis dñi. Esaie. Capitu. lxi.

antichristus qui totus est ad aduentus.

L. gus

nostra p̄ et p̄ m̄

figurā

In respiciendo

uero

Epistolæ beati Pauli.

Propter sion non tacebo. Ex esaiâ cap. lxiij. ubi fit mētio de christo nascituro propebiē. z est vox prophete in persona apostolorum si de christo iesu intelligatur. Debet hanc partē de messia venturo interpretatur: quidam tamen illorū ad cyrū regē persarum referūt: cuius permīssu templū est restitutum: vt supra dictū est. sed z per cyrum intelligimus saluato rem nostrum. Propter sion z ierusalem. sion mons est emīnens vrbī ierusalē z arx quam

Ec dicit dñs. Propter sion nō tacebo: & propter ierusalem non quiescā: donec egredia tur ut splendor iustis eius: & saluator eius ut lāpas accēdatur. Et uidebūt ^{gentes} gentes iustum tuū: & cūcti reges ^{inclytu} inclytu tuū. Et uocabitur tibi nomē nouū quod os domīni nomīnauit. Et eris corona gloriæ in manu domīni: & diadema regnī in manu dei tui. Nō uocaberis ultra derelicta: & terra tua nō uocabitur ^{amplius} amplius desolata. Sed uocaberis uolūtas mea in ea: et terra tua inhabitabitur: quia cōplacuit domīno in te.

Beati Pauli ad romanos. Capitulo. i.

Ratres. Paulus seruus iesu christi uocat⁹ apostolus segregatus in euāgelium dei: quod ante promiserat per prophetas suos in scripturis sanctis de filio suo qui factus est ei ex semine dauid secundum carnē. Qui ^{predestinatus} predestinatus est filius dei in uirtute secundū sp̄ritum uiuificationis. ex resurrectione mortuorū iesu christi dñi nostri. Per quem

stole ad Romanos. Epistolę mozem sequitur: in qua primo ponitur nomē mittentis. deinde eorū ad quos mittitur. Tum dicitur salus siue gaudiū: pro quib⁹ apostolus dicit pax z gratia. legitur autē hoc die: quā fit mētio de uerbi diuini incarnatione z hominū reparatione.

Vocatus nō est accipiendū hic vocatus pro nominatus: sed a deo vocatus ad apostolatū.

Segregatus. quia ceteri apostoli missi sunt ad predicandū ouibus que perierūt de israel: ipse uero ad gētiles: unde z doctor gentiū dicitur. Factus ex semine dauid. in greco potius est generatus. iuxta illud psalmi. De fructu uentris tui ponam super sedem tuam. Predestinatus. i. definitus et declaratus per sp̄ritum sanctū cū descendit super eum in specie colli be z audita est vox hic est filius meus. Et ex resurrectione mortuorū. ex eo etiam declaratus est filius dei quod in uirtute propria resurrexit a mortuis. Iesu christi. uidetur dicere quod mortui erant iesu christi: sed non est ita: sed referendum est ad illud quod supra dixit de filio suo. et tunc inferendum iesu christo domino nostro. Per quem. scilz christum.

expugnauit dauid. hęc est que apud Esaiā cap. xxxix. appellatur ariel. ubi uocatur ciuitas dauid. Et splendor iustus eius. unde z sol iusticie dicitur.

Lāpas grecum est interpretaturq; fax incensa.

Bētes z reges. ad quos etiā se extendet hęc christi salus. iuxta illud simeonis lumen ad reuelationē gētiū. Uocabitur nomen nouum. si ad ierusalē referas: erit vrbis fidelis z populus peculiaris: si ad xpm emmanuel ex Esaiā z iesus ex euāgelio. De relicta sicut ante hac sub captiuitate uocabaris.

Voluntas mea in ea. i. q̄ facit uoluntatem dei sui.

Cōplacuit domino in te. In quantum scz quod inhabitabis z sis ab eo protecta. *In quantum homo erat*

In eadem uigilia.

Paulus seruus iesu christi. Ex initio epi

Epistolæ beati Pauli.

Ad obediendū. i. obedientiā fidei. In omnibus gentibus. quia ut diximus ad hoc vocatus est. Estis vos. quia romani gentiles erant. Vocati iesu christi. de gentium vocatione plena est sacra scriptura.

In missa de galli cantu.

Populus gentiū qui ambulabat in tenebris. Ex esaiā cap. ix. in quo tangitur christi natus: nam et hebrei etiam de messia venturo hanc lectionem intelligunt ex parte et ex parte de captiuitate iudeorum apud assyrios.

Qui ambulabat in tenebris. i. ignorantie. Lucem magnā. i. christū. qui Joan. viij. dicit. Ego sum lux mundi. In regione vmbre mor. i. in limbo inferorum lux orta est. cum post mortem descendit ad inferos. Paruulus em. hęc omnia de christo nimirum intelligēda sunt: tametsi hebreorum quidā de ezechia rege potius intelligere volūt. Super humerū eius. quia factus est sub lege ad salutas iij. aut ad crucem referendum est quā humeris susculit. vñ data est illi omnis potestas in celo et in terra. Mat. vlti. Soliū dauid. i. sedē regiam. qđ de regno spūali est intelligendum. alioquī temporarium dauid regnū terminum habuit. A modo. i. a tēpore quo coepit gubernare.

Post prophetiam epistola.

Aparuit gratia dei. Ex epistola Pauli ad titum cap. ii. in quo fit mētio de aduētū xpī per gratiā. Gratia dei saluatoris. in greco gratia salutaris siue salutaris. neq; est dei nostri sed ab interprete adiectum. Aduentū glorie. in greco apparitionē legitur: sicut supra dixit apparuit benignitas. Populum acceptabilem. in greco peculiaris rem: et pro sectatorem zelatorem habetur: siue imitatorum.

In missa diluculi.

accepimus gratiā & apostolatū ad obediendū fidei in omnibus gentibus pro nomine eius: in quibus estis et uos uocati Iesu christi domini nostri.

In natiuitate dñi. In missa de gallicātu. Esa. Ca. ix.

Ec dicit dñs. Populus gentiū qui ambulabat in tenebris uidit lucē magnā. habitātib; in regione vmbre mortis lux orta est

est eis. Paruulus em natus est nobis: & filius datus est nobis. Et factus est principatus sup humerū ei: & uocabitur nomē ei admirabilis cōsiliarius. deus fortis. pater futuri sæculi: princeps pacis. multiplicabitur ei imperiū: & pacis nō erit finis. Super soliū dauid & sup regnū ei; sedebit: ut cōfirmet illud. Et corroboret in iudicio & iusticia. A modo & usq; in sempiternū. Beati Pauli ad titū. Cap. ii.

Aharissime. Apparuit gratia dei saluatoris nostri oībus hoībus erudiēs nos: ut abnegantes impietatem & sæcularia desideria sobrie & iuste & pie uiuamus in hoc sæculo. Expectātes beatā spem & aduentum gloriæ magni dei: & saluatoris nostri iesu xpī. Qui dedit semetipsum pro nobis: ut nos redimeret ab omni iniquitate: & mūdaret sibi populum acceptabilē sectatorē bonorū operū. Hęc loquere & exhortare In xpō iesu domino nostro.

In missa de luce Esaiæ prophetæ. Capitulo. xli.

In missa diluculi.

In missa diluculi.

utrlitator
2am
in lano
m

Wcl

liberati
per pgraz

Epistolæ beati Pauli.

Spiritus domini. Ex esaiâ propheta cap. lxi. quod tametsi de ipso esaiâ potest intelligi: de christo potius est intelligendum. qui potest dicere qua parte minor est patre spiritus dñi &c. Exiit me. unde & christus cognominatur. i. vnctus. Annunciandum. in greco euangelizandū. Mansuetis. i. apostolis primū deinde per eos alijs. Mederer cōtritos. antique dixit cum accusatio sicut Terētius in phormione. quas res minus mederi possis.

Hec dicit dñs. Spiritus dñi super me: eo quod unxerit me dñs: ad annunciandum mansuetis misit me: ut mederer cōtritos corde: & prædicarem captiuis indulgentiâ: & clausis apertionem: & prædicarem annūm placabilem domino: & diem ultionis deo nostro: ut consolarer omnes lugētes: & ponerem fortitudinem lugentibus sion. Et dare eis coronam pro cinere: oleū gaudiū pro luctu: pallium laudis pro spiritu memoris. Et uocabūtur in ea fortes iusticiæ plātatio domini ad glorificandū: Ecce dominus auditum fecit ab extremis terræ. Dicite filiæ sion. Ecce saluator tuus uenit. ecce merces eius cū eo: & opus illius corā ipso: & uocabunt eos populus sanctus redēpti a dño deo nostro.

Beati pauli apostoli. Cap. primo. *Ad Titum*

Harissime. Apparuit benignitas & humanitas saluatoris nostri dei. Nō ex operibus iu-

audacius cū genituo interpretes dixit in threnis: quis medebitur tui: cum vsus datio iungat. Captiuis. i. in peccato positus. Clausis. apud inferos cōstitutis. Annūm placabilem. i. tēpus quo deus homini placatus est per christi passionē poena peccati soluta. Diem ultionis. i. iudicij ultimi. Consolater lugētes. iuxta illud Mat. v. beati qui lugēt: quoniam ipsi cōsolabuntur. Lugentibus sion. i. qui uolēt de statu ecclesie aduerso quia sion & ierusalē pro ecclesia plerūq; accipitur. Coronā pro cinere. antithetō est hoc est cōtra positū: quoniam in leticia utimur corona in luctu cinere: & sic de alijs.

In ea. s. sion siue eccle-

sa. Fortes iusticiæ. hī sunt apostoli & illorū successores. Plātatio dñi. i. quos dominus plantauit ad glorificandum idest gloriam domini predicandum. Edificabunt deserta. idest gentilitatem que deum non cognoscebat: reducent in dei noticiam. A seculo. i. ab ipso sã mundi initio: & post longum interuallum in fine capitū subiungit propheta. Dominus auditum fecit ab extremis terre. quia in omnem terram exiuit sonus apostolorum. Dicite filiæ sion. idest congregationi fidelium. Saluator uenit. i. ad iudicij diem properat. Merces eius cum eo. quia reddet unicuique pro merito precium. Opus illius. idē dicit sed alijs uerbis. Uocabunt eos. subintellige electos. Populus sanctus. hoc est populum domino dedicatum. Redempti. populus redempti soloecismus erat si non referretur ad rem & non ad uocem: quoniam populus pro hominibus accipitur.

Post prophetiam epistola.

Apparuit benignitas & humanitas. Ex epistola pauli ad Titum cap. iij. ubi sic legitur. Cum apparuit benignitas & humanitas &c. tunc subiungitur saluos nos fecit & suspēditur clausula vsq; in finē epistolę. Benignitas & humanitas. non dicit quod christus in humanitate apparuit: sed affectū amoremq; quo persecutus est nos: cum nasci & pati pro

Epistolæ beati Pauli.

nobis voluit filiū suū. Lauacrū. i. baptisimū quo sumus regenerati. Renouationis. vnde in psalmo effunde spiritū tuū & renouabis faciē terre. Heredes simus. nō quasi filij naturales: sed quia in adoptionē suscepti coheredes christi vt alio in loco dicit.

In missa maiori.

Propter hoc sciet. Ex esaiā propheta cap. liij. que verba de christo esse intelligenda confirmat apostolus in epla ad romanos. cap. x. Propter hoc. & quid sit ex superioribus colligitur. hoc est quia ablatus est populus me⁹ gratis: et dominatores eius ini⁹ que agunt. Populus meus. i. christiani. Nomen meum. s. iesus quod interpretatur saluator.

In die illa. quādo ecclesia exaltabitur. Qui loquebar antea per prophetas. Adsum. s. humanitate assumpta. Quā pulchri. hoc ad ecclesie dilatationem pertinet per apostolorum predicationem.

Sup montes. i. terrarū principes. Annūciātis pacē. quod debere fieri frequenter nos saluator admonuit. Dicētis sion. vocatiuus est siue datiu⁹.

Speculatorū. prelatorū qui greci vocant episcopi.

Leuauerūt vocē. predicando & est soloecismus si nō referatur ad rē. hoc est speculatores. Laudabūt

i. pro tāto beneficio gratias agēt. Oculo ad oculū. i. non vt antea per figuras & enigmata.

Conuerterit dñs sion. i. christianorū ex gentibus ecclesiā. Deserta ierusalē. que nōn erant tunc christianis frequentata. Redemit ierusalem. christi cultoribus habitandā tradens.

Brachiū suū. i. filiū. de quo Esaias & brachiū domini cui reuelatum est.

Post prophetiam epistola.

Multifarie multisq; modis. Ex pauli epistola ad hebreos cap. pri. in cuius initio agitur de eterna potissimū xpī generatione sicut & in euāgelio quod est in principio erat verbum. Multifariā & multifarie dicimus. i. multipartite: sicut bifariā bipartite. & sic trifariā & quadrifariā. Olim loquēs. i. q̄ loquebat. Patrib⁹. p̄iarchis. In prophetis. i. p̄ prophetas.

sticiæ quæ fecim⁹ nos: sed secūdu⁹ suā miam saluos nos fecit. Per lauacrū regenerationis & renouationis spūs sancti: quē effudit in nos abunde per iesum xp̄m saluatore nostrum. Vt iustificati gratia ipsius heredes simus secūdu⁹ spem uitæ æternæ. In christo iesu domino nostro.

Ad missam maiorē. Lectio Esaiæ pphetæ. Ca. liij.

Ec dicit dñs. Propter hoc sciet populus me⁹ nomē meum in die illa: quia ego ipse qui loquebar ecce adsum. Quā pulchri sup montes pedes annūciantis & prædicantis pacē: annūciantis bonū prædicantis salutē dicētis sion regnabit deus tuus. Vox speculatorū tuorū leuauerūt uocem: sicut mul laudabūt quia oculo ad oculū uidebūt cū conuerterit dñs sion. Gaudete & laudate simul deserta ierusalē: quia consolatus est deus populū suum: redemit ierusalem. Parauit dñs brachiū sanctum suum in oculis omnium gentium. Et uidebūt omnes fines terræ salutare dei nostri.

Beati Pauli ad hebræos. Capi. primo.

Ratres. Multifarie multisq; modis olim deus loquēs patrib⁹ in prophetis: nouissime dieb⁹

Epistolæ beati Pauli.

In filio. i. per filium. Constituit heredem. quia illi tradidit iudicium potestatemque omnem in celo et in terra. Per quem. iuxta illud psalmographi verbo domini celi firmati sunt. Splendor patris. Immo est vera lux que illustrat omnia: sed splendor est vocat ob assumptam humanitatem.

Figura substantie. i. character persone patris. Portans omnia. quia omnia potest. Purgationem faciens. de quo Malachias. et purgabit filios leui. Melior angelis. quia habet

multa que non habent angeli. Filius meus es tu. in psalmo. ii. hoc legitur.

Ero in patre. in. ii. Regum cap. vii. Primogenitus. quasi omnium bonorum heredes Adoret est. ex psal. xcvi.

Et ad angelos. ad posuit pro de hoc est prepositio nem per prepositione. Qui facit angelos ex psalmo cii. Ad filium. subaudi dicit. Virga tua ex psalmo xliiij. Tu permanebis in greco permanes in presenti habet. Mutabis eos. in greco legitur conuolues.

Idem ipse es. in greco idem es sed ad maiorem expressionem latinus interpret adiecit ipse. Sede a dextris meis. ex psal. cix.

Dñsca intra octauas.

Quanto tempore. Ex epistola pauli ad galatas cap. iij. ubi postea quam in superioribus declarauit per rationem a legalibus cessandi esse: hic illud idem per similitudinem ostendit dicens quod quemadmodum pueri que tempore sunt sub tutela pupillari non sunt liberi: ita et illi que sub Moysi lege vivebant: serui erant. Sub tutoribus et autoribus. per rictum trahit interpret: sed non

In uobis ad fig

quanto ad de
mij non qn
ad usq

i. sublex alib
monit
v. p. ad di

visibilia
et inuisibilia

ad eam
tates p. m.

et
fias em

manu
fecerunt

manu
bis in unum

1. p. filij incarnatus

1. ueloc. d. u. / p. d. p. a. t. e. r.

1. m. p. o. b.

1. f. e. t. z. e. u. n. u. z.

o. m. n. i. s. b. o. n. i. s.

o. m. n. i. s. m. a. l. i. s.

1. p. e. r. z. a. c. t. i. o. n. e. x. i. l. i. z. a. n. t. i. s.

ad esturum uere

proximiores

iuu. i.

simul. scrib.

istis locutus est nobis in filio: quem constituit heredem uniuersorum per quem fecit & secula. Qui cum sit splendor glorie & figura substantie eius portansque omnia uerbo uirtutis sue purgationem peccatorum faciens sedet ad dexteram maiestatis in excelsis. Tanto melior angelis effectus: quanto differetius pre illis nomen hereditauit. Qui enim dixit aliquando angelorum: filius meus es tu. ego hodie genui te. Et rursus. Ego ero illi in patrem & ipse erit mihi in filium. Et cum iterum introducit primogenitum in orbem terre dicit. Et adorent eum omnes angeli dei. Et ad angelos quidem dicit. Qui facit angelos suos spiritus: & ministros suos flammam ignis. Ad filium autem. Thronus tuus deus in seculum seculi: uirga æquitatis uirga regni tui. Dilexisti iusticiam & odisti iniquitatem. propterea unxit te deus deus tuus oleo exultationis pre participibus tuis. Et tu in principio domine terra fundasti: & opera manuum tuarum sunt celi. Ipsi peribunt tu autem permanebis: & oes sicut uestimentum ueterascet. Et uelut amictum mutabis eos & mutabuntur. Tu autem idem ipse es & anni tui non deficient.

Dñsca itra octa. natalis dñi. Pauli ad galatas. Ca. iiii.

Ratres. Quanto tpe heres paruulus est nihil differt a seruo cum sit dñs omnium: sed sub tutoribus & autoribus est usque ad præfinitum tempus a patre. Ita & nos cum essemus paruuli: sub elementis mundi huius eramus seruietes. At ubi uenit plenitudo

uerebri ex uerbo: quia in greco sub commissariis et procuratoribus legitur. Dñs omnium. quod ad proprietatem attinet: non ad usum. Præfinitum a patre. siue a lege ad hoc constituta.

Paruuli. i. quasi paruuli seruientes. Sub elementis. i. principijs quia non maturi etate.

Epistolæ beati Pauli.

Adoptionem filiorum. sub lege euangelica. Si
lij dei. in greco nō est dei.
Clamantem abba. idest
per confessionem clama-
re nos facientem inuo-
cādo patris nomen. idest
o abba. quod vero sequi-
tur pater expositiue po-
nitur: quoniam abba he-
braice vel syriace latine
est pater.

In circūcissione dñi.

Apparuit gratia. ex
ep̄la pauli ad Titū
cap. ij. sed iam est exposi-
ta supra in missa de galli-
cantu.

In epiphania dñi.

Surge et illumina-
re. Ex Esaia propheta
cap. lx. In quo propheta
prosperitatem ecclesie mi-
litantis describit. et maxi-
me aduentum magorum
cum muneribus. Sur-
ge. que ante hac iacebas.

Illuminare. idest chri-
sti nascentis lumen acci-
pe: et est illumina-
re in im-
peratio vocis passivæ.

Tenebre operient terrā.
quia extra ecclesiam om-
nia tenebescunt. Domi-
nus. idest christus qui est
sol iusticie. Gentes. gen-
tiles qui ad christum con-
uertentur. In circuitu.
idest infinitimos popu-
los. Venerunt tibi. ad te
honorandam. De late-
re. idest de propinquo.

Videbis. multitudinem
credentium. Afflues. ab-
dabis rebus omnibus.

temporis: misit deus filium suum: natū ex mulie-
re: factum sub lege: ut eos qui sub lege erant redi-
meret: ut adoptionem filiorū reciperemus. Quo-
niam autem estis filii dei: misit deus spiritum filii
sui in corda uestra clamantem abba pater. Itaque iam
nō est seruus sed filius. Quod si filius & heres p̄ deū.

In circūcissione dñi In missa de prima.

Pauli ad titum. Capi. iiii.

Harissime. Apparuit benignitas & humani-
tas saluatoris nostri dei. Nō ex operibus ius-
ticie quæ fecimus nos: sed secūdam suā mīam sal-
uos nos fecit. Per lauacrū regenerationis & reno-
uationis spiritus sancti: quē effudit in nos abunde
per iesum christū saluatorem nostrum. Ut iustifica-
ti gratia ipsius heredes simus secūdam spem uitæ
æternæ. In christo iesu domino nostro.

Ad missam maiorē. Beati pauli ad titum. Ca. ii.

Harissime. Apparuit gratia dei saluatoris no-
stri oībus hoībus erudiēs nos: ut abnegantes
impietatem & sæcularia desideria sobrie & iuste &
pie uiuamus in hoc sæculo. Expectātes beatā spem
& aduentum gloriæ magni dei: & saluatoris nostri
iesu xpi. Qui dedit semetipsum pro nobis: ut nos
redimeret ab omni iniquitate: & mūdaret sibi po-
pulum acceptabilē sectatorē bonorū operū. Hæc
loquere & exhortare In xpo iesu domino nostro.

In epiphania dñi. Esaiaæ prophetæ. Capi. lx.

Surge illumina-
re ierusalē: quia uenit lumē tuū:
& gloria dñi super te orta est. Quia ecce tene-
bre operiēt terrā: & caligo populos. Super te autē
oriētur dñs: & gloria ei⁹ ī te uidebitur. Et ambula-
būt gētes in lumie tuo: & reges ī splēdore ort⁹ tui.
Leua ī circuitu oculos tuos: & uide. Oēs isti cōgre-
gati sunt: uenerūt tibi. Filii tui de lōge ueniēt: & fi-
liæ tuæ de latere surgēt. Tunc uidebis & afflues: &

2 volunt son
ord legem
adoptionem

passio
hunc suā

uam ad dñm

clato origina

temporibus
quoniam dicitur
et similia

per uerba
hunc mūd

Epistolæ beati Pauli.

Dilatabitur. p̄ nimia leticia. Multitudo maris. i. habitantium in insulis. Veniet tibi. i. ad tibi obsequendum. Camelorum. i. dromedariorum comestus importantium. Madian. i. de regione madianitide qua incoluit madian filius abraam ex cethura et epha ipsius madian filius. Et intelligit de camelis arabicis: qui habent singula tubera sicut bactriam bina. De saba. regione foelicis arabie. dicta a saba filio cus et nepote cham filio noe. Aurum et thus. quod est peculiare sabeiis.

miraabitur & dilatabitur cor tuum: quando conuersa fuerit ad te multitudo maris: fortitudo gentium uenerit tibi. Inundatio camelorum operiet te: dromedarii madian & epha. Omnes de saba uenient aurum & thus deferentes: & laudent domino annunciantes.

Domínica prima post epiphaniam.

Pauli ad Romanos. Cap. xii.

Ratres. ^{audire} Obsecro uos per misericordiam dei: ut exhibeatis ^{exhibere} corpora uestra hostiam uiuentem: sanctam deo placentem: ^{si} rationale obsequium uestrum. Et nolite conformari huic ^{malis uisib} saeculo: sed reformamini in nouitate sensus uestri: ut probetis quae sit uoluntas dei bona: & beneplacens. & perfecta. Dico enim per gratiam (quae data est mihi) omnibus qui sunt inter uos: non plus sapere quam oportet sapere: sed sapere ad sobrietatem & unicuique sicut diuisit deus mensuram fidei. Sicut enim in uno corpore multa membra habemus: omnia autem membra non eundem actum habent: ita unum corpus sumus in ipso. Singuli autem alter alterius membra. In christo iesu domino nostro.

Feria. iiii. Pauli ad Romanos. Cap. iiii.

Ratres. Scimus quoniam quicumque lex loquitur: in lege sunt loquitur: ut omne os obstruatur:

hoc est per apostolat⁹ officium mihi iniunctum precipio. Non plus sapere. Iuuenalis. imponit sine sapiens et rebus honestis. Ad sobrietatem. in greco habet ad modestiam. Diuisit. ordo est potius sicut unicuique de⁹ diuisit mensuram fidei. i. de fide predicandi scientiam. Singuli alter alterius. i. inuicem sumus membra alter alterius.

Feria quarta sequenti.

Sclimus quoniam. Ex epistola ad Romanos cap. iiii. in quo postea quam ostendit iudeos et gentiles indigere gratia dei: quod probauit autoritatibus. hic applicat illas ad propositum. Rex. in qua psalmi quos citauit numerantur. Obstruatur os. i. claudatur non conqueratur.

b iiii

vras magis penite...

dedim...

...

Epistolæ beati Pauli.

Subdit⁹ fiat. in greco obnoxius & obligat⁹ deo ob acceptā gratiā ab eo. **O**is caro. i. homo. Cognitio pcti. sup. est. Iusticia dei. que facit deo acceptū. Manifestata est. in gētilibus. de quoz vocatione plena est scriptura sacra. **P**er fidē. s. est manifestata: & nō aliunde.

Credūt in eū. in eum superfluit ex greco. **G**ratia dei. in greco gloria dei. i. gratia per quā acquiritur gloria. **G**ratia. i. nō meritis nostris. **P**er redēptionē. i. passionē qua nos redēmit. **P**ropiciatorem. in greco ppiciatoriu: qz xps nos d eo propiciavit. **I**n sanguine. cuius effusio satisfecit pctō primū parentis: qd est opus iusticię.

In sustentatione dei. rectius in greco in patientia siue tolerantia: neqz em filio suo pepercit propter iusticiā. **I**n hoc tēpore. s. gratię. **E**t sit iustus. i. qd fecit vt appareat iustus. **E**ū qd ex fide est. i. qd credit.

Feria quinta sequēti.

Non indoctas fabulas. **E**x. ij. petri ep̄la cap. pri. Dicitur nāqz hęc ep̄la qz hoc tpe tria miracula simul ecclia celebrat s. de magis. de nuptiis in cana. de testimonio sp̄s sc̄i xpi in baptisate. **D**icit igit notū &c. **V**irtutē xpi. quātum ad miracula.

Prescientiā. qz qua de⁹ est: oia nouit ab eterno.

Facti speculatores. quia oculis nr̄is vidim⁹. **A**lli⁹ magnitudinis. hoc factū est cū iesus baptizaret: s. tūc petrus nō aderat. sed postea cū est trāfigurat⁹ corā petro. iacobo & iohanne. **H**onorē. i. honoris

testimoniū: qd ipsum honorificū est. **A** magnifica gloria. i. a deo p̄re. **H**uiuscemodi. s. hic est fili⁹ &c. **M**ihī cōplacū. i. quo ego delector. **E**ssemus. ego. s. cum iacobo & iohanne. **E**t habemus. **A**lteram viam certitudinis ex scripturę sensu ostendit. **F**irmiozem. nō vt ad petrum hoc referatur. qui gloriā christi vidit: sed ad alios qui non viderunt. **A**tendentes. donec cognoscatis veram lucem: sicut qui ambulant in tenebris lucernam p̄ se ferentes

& subditus fiat oīs mūdus deo. **Q**uia ex operibus legis nō iustificabitur oīs caro corā illo. **P**er legem em cognitio peccati: nūc autē iusticia dei sine lege manifestata est. **T**estificata a lege & prophetis. **I**usticia autē dei per fidē iesu xpi sup oēs qui credunt in eū. **N**ō em est distinctio iudæi & græci. **O**ēs enim peccauerūt: & egēt gloria dei. **I**ustificati gratis per gratiā ipsius: per redēptionē quę est in xpo iesu dño nostro: quē posuit de⁹ ppiciatorē p fidē in sanguine ipsi⁹ ad ostensionē iusticię ei⁹: ppter remissionē præcedētiū delictorū in sustentationē dei: ad ostensionē iusticię suę in hoc tēpore: ut sit ipse iustus & iustificās eū qui ex fide est iesu xpi dñi nr̄i.

Feria. vi. Petri apostoli secūda. Cap. i.

Aharissimī. **N**on indoctas fabulas secuti notā facimus uobis dñi nostri iesu xpi uirtutē & præscientiā: sed speculatores facti illius magnitudinis. **A**ccēpit em a deo patre honorē & gloriā uoce delap̄a ad eū huiuscemodi a magnifica gloria. **H**ic est em filius meus dilectus in quo mihi bene cōplacui cui ipsum audite. **E**t hęc uocem nos audiuius de celo allatam cū essemus cū ipso in mōte sancto. **E**t habemus firmiorē propheticū sermonē: cui benefacitis attendentes quasi lucernę lucenti in caliginoso loco: donec dies illucescat & lucifer oriatur in

in fam⁹ p om⁹
io legis

magis ad iusti
curios⁹ & fi
3 &

nam p̄p̄nā

de celo

ego deo

Epistolæ beati Pauli.

Propria interpretatione. i. nō sit sensu humano: & cuiusq; hoīs pprio. Solitate hūana. i. ab homine sed vt statim subdit a spiritu sancto qui per hoīes est locutus.

In octaua epiphaniæ.

Domine de^o honorificabo te. Ex esaiā plurib⁹ in locis in quib⁹ fit mētio de baptismo & spirit⁹ sancti testimonio de xp̄o. Itā hoc quod in primis dicit sumptū est ex cap. xxv.

cordibus uestris: hoc primū intelligētes quod oīs pphētia scripturæ ppria interpretatione non fit. Nō ei uolūtate allata est aliqñ pphētia sed spū sc̄to inspirati locuti sunt in noīe dñi sancti dei omnes.

In octauis epiphaniæ. Esaiā. Cap. xii.

Domine deus meus honorificabo te: laudē tribuā nomini tuo: qui facis mirabiles res. Consiliū antiquū uerū fiat. Dñe excelsum est brachiū tuū deus sabaoth: corona spei: quæ ornata est gloria. Exultet desertū & exultēt solitudines iordanis & populus meus uidebit altitudinem cœli & maiestātē dei. Et erit cōgregatus & redemptus per deū. Et ueniēt in sion cū laude & læticia sempiterna: super capita eorū laus & exultatio. Et aperiā in montibus flumina: in cāpis fontes dirūpan: & terrā sitientē sine aqua cōfundā. Ecce puer meus exaltabitur & eleuabitur: & sublimis erit ualde. Haurietis aquas in gaudio de fontibus saluatoris: & dicetis in illa die. Confitemini dño & inuocate nomen eius. Notas facite in populis uirtutes eius. Cātate dño: quia mirabilia fecit. Annūciate hoc in uniuersa terra. Dicit dñs omnipotens.

Dñica. ii. post epiphaniā. Pauli ad Romanos. Cap. primo.

flu. ex eodē cap. xli. pro quo in hebreo legitur. & aperiā in supinis collibus flumina. & in medio cāporum fontes. Pōnā desertū in stagna aquarū: & terram in uiam in riuos aquarum. Ecce puer meus. Ex eodē propheta cap. lii. p quo in hebreo legitur. Ecce intelligit seruus meus: & exaltabitur & eleuabitur & sublimis erit ualde. Haurietis aquas. Ex eodē cap. vii. adiectū est hoc. sed pro eo quod in greco est uirtutes eius in hebreo est adinuētiones eius.

Dominica. ii. post epiphaniā.

ex trāslatione greca. nam in hebreo sic habetur. dñe deus exaltabo te & cōfitebor nomini tuo. Pro cōsiliū antiquū uerū: in hebreo cogitationes antiquas fideles: & est appositio ad superiora. Itā qđ sequit̄ fiat nō habet suppositum in eo qđ est consiliū: sed est aduerbiū asseuerātis p quo in hebreo legitur amē. Dñe excelsum est brachiū tuum. Ex esaiā cap. xxvi. in hebreo dñe exaltetur manus tua.

De^o sabaoth. i. militiarū

Corona spei. ex eodem cap. xxviii. in hebreo. In die illa erit dñs exercitū corona gloriæ. Qđ uero sequitur exultet desertum usq; ad illū locū maiestatem dei: nō habet in greco neq; in hebraico. Et erit cōgregatus redemptus per deū. in hebreo Esaiā cap. xxxv. Et ambulabūt: qui liberati fuerūt & redēpti a dño cōueniēt in sion cum laude & læticia sempiterna. que oīa pertinet ad xp̄i baptisma & xp̄iano rā. Et aperiā in mōtibus

haurietis aquas
haurietis aquas

haurietis aquas

haurietis aquas

haurietis aquas

Epistolæ beati Pauli.

Habētes donationes. Ex epistola ad Romanos cap. xij. et sequitur statim post epistolā que legebat officia post epiphaniā. ubi dictū est in calce ipsi⁹ epistolę. singuli autē alter alteri⁹ mēbra: et tūc sequitur. Habētes donationes. i. cōdicantes diuersa dona que accepistis a deo. et est plepsis: que deinde per partes explicat: siue habēs pphetiā etc. Secundum rationē fidei. i. earū rerū que ad salutē animarū pertinet. Qui exhortatur. i. qui obsecrat alios nā idē verbū est hīc et in principio capitū ubi dixit obsecro vos. In simplicitate. i. nō ob aliā causam nisi ppter deum. nā si alia ex causa id faceret: nō esset opus charitatis.

In sollicitudine. illorū quibus p̄est. In hilaritate. quia datorē hilarē diligit deus. Gaudete cum gaudētibus. in greco gaudēdo cū gaudētibus hoc est per infinitiū quē nos in gerundium vertimus.

Idipsum sentientes. in greco idē sapiētes. sed videt̄ referrī ad illud quōd nō aliud mente sentiamus: aliud ore loquamur. Nō alta sapiētes. qz dixit alibi nō plus sapere q̄ oportet sapere. Cōsentientes. modo illi vera et bona p̄ferant.

Feria quarta sequenti.

Audistis dispensationē. Ex epistola pauli ad colossenses cap. pri. et pendet hoc membrum ex superiorib⁹. unde accipitur verbum illud audistis. Que data est mihi. quia sum apostolus p̄dicans gentibus euangelium: in quarum numero sunt colossenses. **Mysterium.** appositio ad id quod dicit verbum. **Manifestum.** i. per christum reuelatū. **Sacramētū** huius. idem est mysterium grece quod sacramentum alicuius occulte rei. **Quod.** i. sacramētū est christus: in quo reposita est omnis spes vestra. In greco tamē qui est christus genere masculino nō hoc. **Corripientes** in greco admonētes legit̄.

Habētes donationes secundum gratiā que data est nobis differētes. Siue prophetiā secundum rationē fidei. Siue ministeriū in ministrando. Siue qui docet in doctrina. Qui exhortatur in exhortando. Qui tribuit in simplicitate. Qui p̄est in sollicitudine. Qui miseretur in hilaritate. Dilectio sine simulatione. Odiētes malū: adherentes bono. Charitatē fraternitatis inuicē diligētes: honore inuicē p̄ueniētes. Sollicitudine nō pigri. Spiritu feruētes: dño seruiētes. Spe gaudētes: in tribulationē patiētes. Oroni instātes: necessitatibus sc̄torū cōdicātes. hospitalitatē sectātes. Bñdicite p̄sequētibus uos: bñdicite & nolite maledicere. Gaude te cū gaudētib⁹: flete cū flētib⁹. Idipsum inuicē sentiētes. Nō alta sapiētes: sed humilibus cōsentientes.

Feria. iiii. beati pauli ad colossenses. Capi. i.

Habētes donationē dei: que data est mihi in uobis: ut impleam̄ uerbū dei. **Mysterium** quod absconditū fuit a sæculis & generationibus: nūc autē manifestū est sanctis eius: quibus uoluit deus notas facere diuitias glorię sacramenti huius in gētibus: quod est christus in uobis in spes glorię quem nos annunciamus: corripientes omnem hominē: & docentes omnē hominē in omni sapientia: ut exhibeamus omnem hominem perfectum. In christo iesu domino nostro.

Epistolæ beati Pauli.

Feria sexta sequenti.

Fidelis sermo. Ex pauli epistola prima ad Timotheum cap. pri. Fidelis sermo. i. verus et dignus qui ab oibus accipiatur: et quis ille sermo sit: statim subiungit dicens: quod christus et cetera que sequuntur. In huc mundum. in greco non est huc: sed tantum in mundum. Omne patientiam. i. ut omnia paterer: ut alios hoies lucrifacerem. Soli deo. deest ab eo quod est in greco sapientia. sic soli sapientia deo honor et gloria et subaudiendum est verbum substantivum sit.

Feria. vi. beati Pauli ad Timotheum prima. Ca. i.

Charissime. Fidelis sermo et omni acceptione dignus: quia iesus christus uenit in huc mundum peccatores saluos facere: quorum primus ego sum. Sed ideo misericordiam consecutus sum: ut in me primum ostenderet christus iesus omne patientiam ad confirmationem eorum qui credituri sunt illi in uitam eternam. Regi autem seculorum immortalis inuisibili soli deo honor & gloria in secula seculorum.

Dñica. iiii. beati Pauli ad Romanos. Ca. xii.

Ratres. Nolite esse prudentes apud uosmet ipsos: nulli malum pro malo reddentes. Prouidentes bona: non tantum coram deo: sed etiam coram oibus hominibus. Si fieri potest: quod ex uobis est cum omnibus hominibus pacem habentes. non uosmetipsos defendentes charissimi: sed date locum iræ. Scriptum est enim. Mihi uindictam: & ego retribuam dicit dominus. Sed si esurierit inimicus tuus: ciba illum. Si sitit: potum da illi. Hæc enim faciens: carbones ignis congreges super caput eius. Noli uinci a malo sed uince in bono malum.

Feria. iiii. Pauli ad hebreos. Cap. iiii.

Ratres. Considerate apostolum & pontificem confessionis nostræ iesum: qui fidelis est ei.

lum et tibi reconciliabis. Noli uinci. i. incidere in odium primi. In bono malum. i. inflammantia te in illius odium.

Feria quarta sequenti.

Considerate apostolum et pontificem. Ex epistola pauli ad hebreos cap. iij. in quo postea quam apostolus declarauit excellentiam noui testamenti ad uetus per hoc quod christus excellit angelos: nunc ostendit idem per hoc quod excellit moysen. Apostolus. i. missum siue legatum. sic enim apostolus interpretatur christus igitur apostolus est. i. missus a patre

est in greco sapientia. sic soli sapientia deo honor et gloria et subaudiendum est verbum substantivum sit.

Dominica tertia post epiphania.

Nolite esse prudentes.

Ex epistola pauli ad Romanos cap. xii. et sunt uerba que sequuntur et uestigio post epistolam que legatur in dnica precedenti. Prudentes apud uosmetipsos. i. opinione uestra. quoniam homines plerumque fallitur. Non tantum coram deo. hoc totum superfluit: nam sic in greco legitur. prudentes bona coram oibus hoibus. Quod ex uobis est. i. quantum in uobis est.

Non uos defendentes. Melius in greco non uos uindictantes. Ire. que a phisicis desinit tum sanguinis inflammatio: tum uindictæ appetit. Scriptum est in deuteronomio. xxxii. mea

inquit est uindicta siue uindicta. In greco quoque mihi uindicta: non uindictam ut est in latinis codicibus. Carbones ignis. quia benefacientes illi: mitigabis illum et tibi reconciliabis.

Noli uinci. i. incidere in odium primi. In bono malum. i. inflammantia te in illius odium.

mista
tuna
xiu
in quatuor
in uobis
congrega
bis
qua

de uero
trifurcino
tentationis
te ad

Epistolæ beati pauli.

quod et ipse dixit: sicut misit me pater et ego mitto vos. Qui fecit illū, subaudi pontificē, neque enim a patre est filius factus: sed genit⁹. sed potius fecit p^r eo quod est prefici potuit est: quod est consentaneū ei quod sequitur: sicut et moyses sub, prefectus est. Iste pre moysē, i. christ⁹ quā moyses. Ampliorē honorē domus, constructio est græca. nā illi cōparatiuū genitiuo iūgūt: at latini ablatiue, ergo latine dicendū erat ampliorē domo. Quæ domus sumus nos, in græco cul⁹, i. xpi domus nos sumus: et cui⁹ referē ad filiū.

Feria sexta sequenti.

Qui dicit se in luce esse. Ex epla Joānis prima cap. 1. In quo postea quā apostolus multa precepta pposuit: subijgit et hoc quod pertinet ad proximi dilectionē, et quod paulo ante dixit: quod tenebræ transferūt: et verū lumē sū lucet: infert. Qui dicit se in luce esse, i. in veritate evangelica etc. In tenebris, i. in ignorantiā et umbra legis mosaice. Nescit quo eat, i. non habet certū vite finē constitutū. Scribo vobis, ad eos peculiariter qui sunt ab illo baptizati, quos vocat imprimis filiolos in spiritu generatos. Nōmē eius, in quo baptizati estis, i. christi.

Patres, quorū est maior autoritas, qui ab initio est, i. verbū incarnatū

Adolescentes, qui in etate lubrica possit vicistis diaboli tentationis. Infantes, qui tñ aliquem rationis vsum habent, alioqui quomodo poterant cognoscere deum. Iuvenes, atq; proinde fortioris etatis ad vincendum insidias diaboli.

Dominica quarta post epiphaniā.

Nemini quicquā. Ex epla Pauli ad Romanos cap. xii. ubi apostol⁹ postea quā ostēdit quod minores debēt maiorib⁹ tributū et honorē hic ostēdit quod etiam debēt dilectionem. Dilexit proximū, quā in dilectione proximū completur lex: quemadmodū in dei dilectione

qui fecit illū sicut moyses in omni domo illius. Tāto amplioris enim gloriæ iste p^ræ mose dignus habitus est: quanto ampliorē honorē habet domus: qui fabricauit illā. Oīs namq; domus fabricatur ab aliquo. Qui autē oīa creauit deus est. Et moyses quidē fidelis erat in tota domo eius: tanq; famulus in testimonium eorū quæ dicenda erāt. Christus uero tanq; filius in domo sua. Quæ domus sumus nos: si fiducia & gloriā spei usq; ad finē firmā retineam⁹.

Feria. vi. Ioannis apostoli prima. Cap. ii.

Quareissimi. Qui dicit se in luce esse: & fratrem suū odit: in tenebris est usq; adhuc. Nā qui diligit fratrem suū in lumine manet: & scādolum in eo nō est. Qui autē odit fratrem suum in tenebris est: & in tenebris ambulat: & nescit quo eat: quā tenebræ obcecauerūt oculos ei⁹. Scribo vobis filioli: quā remittuntur vobis peccata ppter nōmē ei⁹. Scribo vobis patres: quā cognouistis eū qui ab initio est. Scribo vobis adulescentes: quoniam uicistis malignum. Scribo vobis infantes: quā cognouistis patrem. Scribo vobis iuuenes: quia fortes estis & uerbū dei in uobis manet. & uicistis malignum.

Dñica. iiii. beati Pauli ad Romanos. Cap. xiii.

Ratres. Nemini quicquā debeat nisi ut inuicē diligatis. Qui em̄ dilexit proximū: legem

Epistolæ beati pauli.

incipit. hinc enim pendent leges et prophete. In greco non est qui diligit proximum: sed qui diligit alium ut extendat se ad deum. Nam prime tabule precepta ordinantur ad dei dilectionem et secunde ad proximum. Non operatur malum, id est non infert nocentem proximo, et illud proximo dantius est potius ut sit ordo, dilectio non operatur malum proximo.

Feria quarta sequenti.

^{adulteris ad alios adau}
implevit. Nam non adulterabis. non occides. non furaberis. non falsum testimonium dices. non concupisces rem proximi tui: et si quod est aliud mandatum: in hoc uerbo instauratur. Diliges proximum tuum sicut teipsum. Dilectio proximi malum non operatur. Plenitudo ergo legis est dilectio. ^{plena operaria}

Feria. iiii. beati Pauli ad Romanos. Cap. v.

Ratres. Sicut per unum ^{adam} hominem in hunc mundum ^{originale} peccatum intravit: & per peccatum mors ^{adam} pertransiit: in quo ⁱⁿ omnes peccaverunt: usque ad legem ⁱⁿ peccatum non imputabatur cum lex non esset. Sed regnavit mors per adam usque ad moysen: etiam in eos qui non peccaverunt: in similitudinem prevaricationis ^{adam} adae: qui est ^{forma} futuri. Sed non sicut delictum ita & donum. Sicut enim ^{adam} unius delicto multi mortui sunt: multo magis gratia dei & donum in gratia unius hominis iesu christi in plures abundavit. Et non sicut per unum ^{adam} peccatum ita & donum. Nam iudicium ^{adam} ex uno in condemnationem: gratia autem ex multis delictis in iustificationem.

Feria. vi. beati Pauli ad Romanos. Cap. v.

Ratres. Sicut per unius ^{adam} delictum ⁱⁿ mors in omnes ⁱⁿ homines in condemnationem: sic & per unius ⁱⁿ iustitiam

moriebantur? Mirum quia in adam omnes peccaverunt. In similitudine, quia sumus ex eo propagati. Forma futuri, id est christi qui est adam secundus. Delictum, id est adam. Ita et donum, id est christi gratia, quia multo maius fuit christi donum quam adam peccatum. In greco non ut per unum peccantem donum. Ex uno, id est peccato adae. In condemnationem, id est aliorum.

In plures abundavit, quia magis excedit in bono quam peccatum in malo.

Feria sexta sequenti.

Sicut per unius delictum. Ex eadem epistola et cap. v. et est quod infertur ex superioribus: et lectio est manifesta: nisi quod pro eo quod dixit obedientem potuit dicere obedientem.

Sicut per unum hominem. Ex eadem epistola ad Romanos cap. v. in quibus verbis apostolus ostendit humane iustificationis modum, per comparationem morbi ad medicinam, quia sicut per primum hominem peccatum ita per christum redemptio.

Per unum, scilicet adam.

In hunc mundum, in greco non est hunc sed tantum in mundum. Et ita, et quoque consuetudo superflua non est quod iungitur altera pars comparationis. In quo scilicet primo homine.

Usque ad legem, antiphora est, nam diceret aliquis ante datam a moese legem non erat peccatum: quia ut ait aristoteles antequam feratur lex non refert hoc vel illo modo agere. Peccatum non imputabatur, id est reputabatur. Sed regnavit mors, solutio est questionis, nam mors poena fuit peccati originalis, quomodo ergo pueri qui non peccaverunt

Handwritten marginal note in the right margin, partially illegible.

Handwritten marginal note in the right margin, partially illegible.

Handwritten marginal note in the right margin, partially illegible.

Handwritten marginal note on the left edge, partially illegible.

Handwritten marginal note on the left edge, partially illegible.

Handwritten marginal note on the left edge, partially illegible.

Handwritten marginal note on the left edge, partially illegible.

Handwritten marginal note on the left edge, partially illegible.

Epistola beati Pauli.

Lex. s. moſaica. Subintrauit. i. ſucceſſit legi naturali. Et abundaret delictum. quia quo pluribus legibus obnoxii ſumus eo amplius delinquimus. ſed delicti cauſa non eſt in lege ſed in nobis. Superabundauit gratia. ſub chriſti lege. quia ſicut delictum tēdebat ad mortē ita ⁊ gratia perducit ad vitam eternam.

Dominica quinta poſt epiphaniā.

Induite uos ſicut electi. Ex epiſtola pauli ad coloffenſes. cap. iij. In quo poſtea quā apoſtolus coloffenſes in fidei ueritate et moribus inſtituit: nūc illos in hoīes primū deinde in deū ordinat. Dicit igitur induite uos uiscera mie. quātū ad pietatis opera. Electi dei. i. quos deus elegit ⁊ predeſtinauit in bonū. Supportates. alter alterius onera ſuſtinentes. Donates. inuicē offeſas remittētes. Dominus donauit. in greco nō dñs ſed chriſtus legitur Super omnia hęc charitatem. repete a ſuperioribus induimini. nā habete ab aliquo eſt adiectum cū in greco nō habeatur.

Inculū. qz peculiaris chriſtianorū uirtus. Et pax xpī. hic ordinat illos in deū. Pax chriſti. de qua dixit pacē meā relinquo uobis. Exultet. ferueat ⁊ bulliat. Uno corpore. ſ. eccleſie cuius caput eſt xpī. Grati. nō tātum de beneficiis acceptis: ſed leti potius ⁊ hilares.

Feria quarta ſequenti.

Scimus quia iudicium dei. Ex epiſtola pauli ad Romanos cap. ij. in quo poſtea quā reprehēdit apoſtolus gentiliū peccata: hic conſequēter arguit iudeos dicēs qd licet inter petā occulta ⁊ manifesta ſit differētia quātū ad humanū iudicium: per qd tantū puniuntur manifesta: tñ quātū ad diuinū iudicium nō eſt differētia: eo quod punit nō minus occulta quā manifesta quia utraqz ſunt illi

ſticiam: gratia in oēs hoīes ⁱⁿ iuſtificationē uitæ. Sicut em̄ per inobedientiam ^{uide} unius hominis peccatores ^{effici} cōſtituti ſunt multi: ita ⁊ per unius ^{moſaica} obedientiam iuſti cōſtituti ſunt multi. Lex em̄ ^{hanc} ſubintrauit: ut abundaret delictū. Vbi autē abundauit delictū: ^{abicit} ^{potestate} ^{uicendi} ^{agloria} ſuperabundauit ⁊ gratia. Vt ſicut regnauit peccatum in mortē: ita ⁊ gratia regnet p iuſticiā ⁊ uitā æternā.

Dñica. v. beati Pauli ad coloffenſes. Cap. iij.

Ratres. Induite uos ſicut electi ſancti dei ⁊ dilecti ^{ad uocandum eſt} uiscera miſericordiæ. Benignitatem. humilitatem: manſuetudinem: modeſtiam: patientiā ſupportantes inuicem: ⁊ ^{ofuſionis} donantes uobis metiſis. Si quis aduerſus aliquem habet querelam: ſicut dominus ^{donauit} donauit uobis: ita ⁊ uos. Super omnia autē hęc charitatē habētes: quod eſt uinculū perfectiōnis. Et pax chriſti exultet in cordibus ueſtris: in qua uocati eſtis in uno corpore: ⁊ grati eſtote. Et uerbū xpī habitet in uobis abundanter. In omni ſapientia ^{uſatur} ^{ſari} docentes: ⁊ ^{ad diuinas laudes} cōmonētes uos metiſos in ^{uſatur} ^{ſari} psalmis hymnis ⁊ canticis ſpiritalibus: in gratia cantātes. ⁊ ^{uſatur} ^{ſari} pfallētibus in cordibz ueſtris deo. Omne quodcunqz facitis in uerbo: aut in opere: omnia in nomine dñi noſtri ieſu xpī facite. Gratias agētes deo ⁊ patri per ieſum xpī dñm noſtrum.

Feria. iiii. beati Pauli ad Romanos. Ca. ii.
Ratres. Scimus enim quoniā iudiciū dei eſt

Epistolæ beati Pauli.

que nota. Secundū veritatē. i. secundū iusticię veritatē. Qui nequiter agunt. in epistola pauli est qui talia agunt: pro nequiter agunt. idem enim est sensus: quia talia refertur ad gentiliū peccata. & similiter pro eo quod sequitur impie agunt: habetur in originali talia agunt. Facis ea. occulte que illi faciunt publice. Iudicium dei. q. d. nō effugies. An diuitias cōtemnis. i. abundantiam misericordię qua te expectat ad poenitentiam. Adducit.

secundum ueritatem in eos qui nequiter agunt. Existimas autē homo: qui iudicas eos: qui impie agunt: & facis ea: quia tu effugies iudicium dei? An diuitias bonitatis eius & patientiæ & longanimitatis eius contemnis? Ignoras quoniam benignitas dei ad poenitentiam te adducet? Secundum duriciam autem tuam: & cor impoenitens thesaurizas tibi iram in die irę: & reuelationis iusti iudicii dei: qui reddet unicuique secundum opera sua. Iis quidem qui secundum patientiam boni operis gloriam & honorē & incorruptionem querentibus: uitam æternam. His autē qui ex contemptione & qui non acquiescunt ueritati: credunt autē iniquitati: ira & indignatio: tribulatio & angustia: in omnem animam hominis operantis malum: iudæo primū & græco. Gloria autē et honor & pax omni operanti bonum.

Feria. vi. beati Pauli ad Romanos. Capitulo. ii.

H Ratres. Nō est personarū acceptio apud deū. Quicūque enim sine lege peccauerint: sine lege peribunt. Et quicūque in lege peccauerunt: per legem iudicabuntur. Non enim auditores legis iusti sunt apud deum: sed factores legis iustificabuntur. Cum enim gentes quę legem nō habent naturaliter: ea quę legis sunt faciūt: eiusmodi legem nō habentes: ipsi sibi sunt lex: quę ostendūt opus legis scriptū in cordibus suis. Testimoniū reddēte illis cōsciētia ipsorū

& tradita per mosen. Quę legem non habent. subaudi scriptam. habet tamen legem naturalem scriptā in cordibus suis. ideo dicit quod ipsi sunt sibi lex. Legem non habentes. subaudi mosaicam. Testimonium reddēte. quia naturalis ratio assentit bono & dissentit a malo.

quantum est in se: tu tamen illius uoluntati resistis. Thesaurizas iram. i. accumulās poenam in die irę. i. iudicii a deo tibi irato. Iis quidē hoc est bonis: qui non sunt abusi dei patientia: sed in tempore sunt illi reconciliati.

Qui secundum patientiam superfluis qui. neque enim est uerbum ad quod refertur: & est ordo iis scilicet querentibus &c. & est repetendum a superioribus uerbum reddet. Ex contemptione. i. ex contemptu et inobediētia. Ira indignatio &c. subaudi erunt.

Feria sexta sequenti.

Non est personarum acceptio. Ex eadem epla ad Romanos cap. ii. & sequitur statim hæc uerba post finem superioris eplę. & imprimis remouet errorem iudeorū putantium quod propterea quod erant gens peculiaris deo futuri erāt min⁹ puniēdi. Acceptio. i. gratificatio: quia deus secundum merita siue bona siue mala cuius reddat. Sine lege. s. scripta hi erāt gentiles: qui peccauerunt cōtra legem nature. In lege. s. scripta

quod non uis alteri in aris.

scribitur

Epistolæ beati Pauli.

Cogitationibus. per eundem casum debuit hoc dici. hoc est et cogitationibus accusantibus et defendentibus quæ et cõiunctio similes casus debet insigere. In die. pro usque in diem ultimi iudicii: quod erit per christum. Dominica in septuagesima.

Nescitis quod qui in stadio. Ex prima corinthiorum epistola pauli cap. ix. et cap. x. in quibus postea quã instituit corinthios suo ipsius exemplo: nunc idem facit illorum exemplo qui se ad ludos olympicos parat: quia nemo coronatur: nisi qui legitime certauerit. atque ideo ecclesia legit hodie hanc epistolam ut se iunãtes et poenitentes expectent victorie sue premii. Ideo dicit. nescitis. q. d. optime hoc scitis quia neminem hoc latet.

In stadio. sic appellatur locus in olympia elidis ubi quarto quoque anno ludii olympici celebrantur. inter quos erat certamen curule in quo victor coronam reportabat. Brabium. i. premii quod certantibus proponitur: vñ et agoni thete. i. ludorum prefecti brabente cognominant. duos barbarissimos in vno verbo committunt imperiti. alterum in scripto quod scribunt brauium per. u. consonantem pro. b. alterum in prolatione quod cum penultima scri-

batur per ei diphthongum: atque proinde sit longa reuclit accentum in tertia a fine. Et comprehendatis. i. premium victorie. In agone. i. in certamine. Abstinet ab omnibus. subaudi que vires corporis eneruat. alioqui athlete ut dicit Aristoteles ex multo cibo et exercicio vires augebant. Incorruptam. rectius dixisset incorruptibilem. In incertum. quia ut scribit ad timotheum sciebat repositam sibi coronam iusticie. Aerem verberas. i. qui vires inaniter fundit. Castigo. id quod faciunt athlete qui se exercent. Nolo enim. capitulum sequentis incertum est. ubi occurrit apostolus quorundam false opinionem dicentium nos in christo baptizati spiritum sanctum accepimus: igitur coronam glorie accipiemus? Nequaquam inquit ita est: sed ex figura veritas agnoscenda est: et ita ad premium nobis est perueniendum: quemadmodum neque filii israel interauerunt in terram promissionis: quia detenti fuerunt tum in desu murmuracione. tum gula etc. In nube. que per diem illos precedebat. Exod. xlii. Baptizati sunt sub mose. nam transitus maris sub mose duce et nubis protectio baptismum figurabat.

Escam spiritalem. i. manna. quod significabat eucharistiam hoc est cibum spiritualem.

& inter se inuicem cogitationum accusantium aut etiam defendentium in die: ^{cu} qua iudicabit deus occulta hominum secundum euangelium meum. Per iesum christum dominum nostrum.

Dñica in. lxx. Pauli ad corinthios prima. Ca. ix.

Fratres. Nescitis quod hi qui in stadio currunt: omnes quidem currunt: sed unus accipit brabium? Sic currite ut comprehendatis. Omnis enim qui in agone contendit: ab omnibus se abstinet. Et illi quidem ut corruptibilem coronam accipiant: nos autem incorruptam. Ego igitur sic curro non quasi in incertum: sic pugno non quasi aerem verberas: sed castigo corpus meum: & in seruitutem redigo: ne forte cum aliis predicauerim ipse reprobus efficiar. Nolo enim uos ignorare fratres: quoniam patres nostri sub nube omnes fuerunt & omnes mare transierunt: & omnes in mose baptizati sunt in nube & in mari. Et omnes eadem escam spiritalem manducauerunt: & omnes eundem potum biberunt spiritualem. Bibeant

Epistolæ beati Pauli.

Cōsequenti petra. nā superfluit eos. neq; eñ christus venerat: sed venturus erat. igitur pe- tra que futura erat: hoc est christus: qui per petrā illā significabatur. igitur recte sequente pe- tra: non que secuta est.

Feria quarta sequenti.

Festinemus ingredi. Ex epistola Pauli ad hebreos. cap. iiii. In quo postea quā ostēdit exēplis querendū nobis esse requiē quoniā ipse mūdi cōditōr septimo die requieuit: et

autē de spiritali cōsequenti eos petra. Petra autem erat christus.

Feria .iiii. beati Pauli ad Hebræos. Capi. iiii.

Ratres. Festinemus ingredi in illā requiē: ut ne in idipsum quis incidat incredulita- tis exemplū. Viuus est enim sermo dei et efficax: & penetrabilior omni gladio ancipiti: & pertingēs usq; ad diuisionē animæ ac spiritus: cō- pagum quoq; & medullarum: & discretior cogita- tionū & intentionū cordis: et nō est vlla creatura inuisibilis in cōspectu eius. Oīa aut nuda & aperta sunt oculis eius: ad quē nobis sermo. Habentes er- go pontificē magnū: qui penetrauit cœlos iesum filium dei: teneamus spei nostræ confessionē. Nō enim habemus pontificem qui non possit compa- ti infirmitatibus nostris: tentatum autem per om- nia pro similitudine absq; peccato. Adeamus ergo cū fiducia ad thronū gloriæ eius: ut misericordiā cōsequamur: & gratiā inueniam⁹ in auxilio oppor- tuno. Per iesum christum dominum nostrum.

Dñica in .lx. Pauli ad Corinth. secūda. Ca. xi.

Ratres. Libēter suffertis insipientes: cum si- tis ipsi sapientes. Sustinetis enim: si quis uos

habemus pōtificem &c. Confessionē. ore & opere credendo et sperando. Infirmitatibus. quia dolores nostros ipse portauit cū carne nostra: iuxta illud Esaię. Vere languores nostros ipse tulit. Tentatum. quia habuit carnis nostre similitudinem: sed absq; peccato et in eo dissimilam. Misericordiam cōsequa. ingrediendo in requiē. Opportuno. i. tempore gra- tie.

Dominica in sexagesima.

Libenter suffertis. Ex epistola Pauli ad corinthios secunda cap. xi. & quia in principio capitis dixerat: vniū sustineretis modicum quā insipientię meę: nunc infert libenter

laborātibus quadragin- ta annis in deserto pro- pter peccata requies des- negatur: dicēte psalmo grapho si introibūt in re- quem meā: sic infert fes- tinemus ergo ingredi in illā requiē: que quidem festinatio est per fidē in- primis deinde per chari- tatem. In idipsum. i. in consimilem incredulitas poenam: que sit alijs exemplū. Sermo dei. i. verbum diuinū quod hu- manam sumpsit naturā.

Viuus. pro viuus.

Efficax. de quo sapientie vñ. omnī eñ est artifex.

Penetrabilior. actiue vt Vergili⁹. penetrabile frigus adurat. Ancipiti. i. ab vtraq; parte acu- to. Animę. qua viuim⁹.

Spiritus. quo sapim⁹.

Compagū: quia corpus nostrū ossib⁹ & neruis cō- pactū est. Cogitationū. que soli deo sunt notę.

Ad quē. p. de quo pre- positio pro prepositione.

Habētes ergo. festinan- dū igitur nobis est: quia

J. Inolent

Epistolæ beati Pauli.

sufferitis &c. sed sustinetis alios & me quoque opinor sustinebitis: qui non sum adeo molestus ut illi. In seruitute m. s. legis mosaicę: quod faciebant pseudo apostoli. Deuorat & accipit. s. bona vestra. Extollitur iactando se apud vos. Secundum ignobilitatē. i. quasi nō fuerimus nos adeo arrogantes ut nō possemus illa apud vos facere: sed fuimus in hoc pudentiores: quam illi. In quo quis audet. s. illorū commendādo se & ego quoque possum me cōmēdare.

In insipientia, quia insipientie videtur esse cōmendare seipsum. sed quia illi se iactant apud vos: et ego quoque possum: & quidem iusti? q̄ illi. Hebręi sunt, &c. hec sunt de quibus illi se iactabāt. Minus sapiens. i. per insipientiam ut supra dixit. sed reuera hoc dicit: quomodo cumque ab aliis accipiatur quod multis modis ostendit. In laboribus &c. hec partim scripta sunt in apostolica historia: quam Lucas scripsit. partim in eiusdē pauli eplis: partim usque scripta & tñ ab aplo vere tolerata. In mortibus. i. i periculis mortis.

Quadragenas. s. plagas. Una minus. i. dēpta vna plaga. ex eo quod in deuteronomio cap. xxv. scribitur qd̄ p̄ culpis leuioribus infligebatur verbera ita ut nō excederēt numerū quadragenarium: atque iudicij arbitrio inde adhuc aliqd̄ remitteretur. iō dixit vna minus.

In profundo. i. i mari qd̄ tum altum tñ profundū appellat. Ex genere. s. meo hoc ē iudeie. ex gentibus. i. gentilibus. q̄ extrinsecus sunt. qm̄ oīa superiora extraria mala sunt: sed ecclesiarū sollicitudo & cura interior & que magis premūt q̄ illa exteriora. Infirmat. siue in corpore siue in aīo. Nō infirmos. cōdōles illi? egritudinē. Scandalizat. i. peccat alteri? exēplo. Nō vroz. i. ex eo facto torquet.

in seruitutem redigit. Si quis deuorat: si quis accipit: si quis extollitur: si quis in faciem uos cedit. Secundum ignobilitatē dico quasi nos infirmi fuerimus in hac parte. In quo quis audet. In insipientia dico & audeo & ego. Hebręi sunt & ego. Israelitę sunt & ego. Semē abraę sunt: & ego. Ministri xp̄i sunt: & ego. Ut minus sapiens dico: plus ego. In laboribus plurimis: in carceribus abundantius: in plagis supra modum: in mortibus frequēter. A iudæis quinque quadragenas una minus accepi. Ter uirgis cæsus sum: semel lapidatus sum: ter naufragiū feci. Nocte & die in profundum maris fui. In itineribus sæpe. Periculis fluminum: periculis latronum: periculis ex genere: periculis ex gentibus. Periculis in ciuitate: periculis in solitudine: periculis in mari: periculis in falsis fratribus. In labore & ærūna: in uigiliis multis. In fame & siti: in ieiuniis multis. In frigore & nuditate: præter illa quę extrinsecus sunt: instantia mea cotidiana: sollicitudo omnium ecclesiarum. Quis infirmatur: & ego nō infirmor? Quis scandalizatur: & ego non uror? Si gloriari oportet: quę infirmitatis meę sunt gloriabor. Deus & pater dñi nostri iesu christi scit: qui est benedictus in sæcula: q̄ non mētior. Damasci præpositus gētis arethę regis custodiebat ciuitatē damascenorum: ut me cōprehēderet. & per fenestrā in sporta dimissus sum per murum: & sic effugi manus eius.

Epistolæ beati Pauli.

Non expedit. idest non est vtile. ⁊ que sequitur sumpta sunt ex capite sequenti hoc est. xij. ⁊ quamq̄ dixit non expedit: nihilominus narrat. Huiusmodi hominem. de seipso quasi de alio loquitur. In corpore. anima non exclusa. Extra corpus. anima separata a corpore. Arcana verba. in greco ineffabilia. Nihil. in greco. non gloriabor. Non ero insipiens. de qua insipientia iam supra locutus est. Quod videt in me. idest in conuersatione

Si gloriari oportet: nō expedit quidē. Veniā autē ad uisiones et reuelationes dñi. Scio hoīem in xpō ante annos quattuordecim siue in corpore siue extra corpus nescio: deus scit: raptū huiusmodi usq̄ ad tertium cœlū. Et scio huiusmodi hoīem siue in corpore siue extra corpus nescio: deus scit: quoniā raptus est in paradysum: ⁊ audiuit arcana uerba: quæ non licet homini loqui. Pro huiusmodi gloriabor: pro me autē nihil gloriabor nisi in infirmitatibus meis. Nam ⁊ si uoluerō gloriari: nō ero insipiēs. Veritatem enim dicā. Parco autē ne quis me existimet supra id quod uidet in me: aut audit aliud ex me. Et ne magnitudo reuelationū extollat me: datus est mihi stimulus carnis angelus sathanæ qui me colaphizet. Propter quod ter dñm rogauī: ut discederet a me: ⁊ dixit mihi. Sufficit tibi gratia mea. Nam uirtus in infirmitate perficitur. Libenter igitur gloriabor in infirmitatibus meis: ut inhabitet in me uirtus christi.

Feria quarta beati Pauli ad Hebræos. Cap. xii.

Ratres. Recogitate dñm iesum xp̄m qui talē sustinuit a peccatorib⁹ aduersus semetipsum contradictionem: ut nō fatigemini animis uestris deficientes. Nondū enim usq̄ ad sanguinem restistis. aduersus peccatū pugnātes. Et obliti estis cōsolationis quæ uobis tanq̄ filiis loquitur dicens. Filii mi noli negligere disciplinā dñi: neq̄ fatigeris: dum ab eo argueris. Quē enim dñs diligit castigat flagellat autē omnem filium quem recipit. In disciplina perseuerate. tanq̄ filiis uobis se offert deus.

mea. Audiet ex me. idest de doctrina mea. Extollat me. in superbiam.

Stimulus carnis. in greco palus siue verber.

Angelus sathanæ. imo sathanas in recto casu. Qui me colaphizet. in morem triumphantium ut ait Hieronymus.

Ter rogauī. numerus finitus p̄ infinito. Gratia mea. per quam poteris mala illa tolerare.

Uirtus christi. i. fortitudo et tolerantia laborum.

Feria quarta sequenti.

Recogitate dominū. Ex epistola Pauli ad Hebræos cap. xij. in quo apostolus admonet Hebræos quomodo se habere debent circa aduersitates. Dicit igitur. recogitate eum. idest christū. Aduersus semetip. appellabant enim eum hominem voracem ⁊ uini potorē. Usq̄ ad sanguinem. idest sanguinis effusionē. Cōsolationis i. cōsolatoris. is est Salomō prouerbiorū cap. iij. paucis v̄bis immutatis.

Filium quem recipit. subaudi in filium: neq̄ abdicat aut exhereditat. Tanq̄ filiis. q. d. ut pater nō ut tyrannus seruis.

Epistolæ beati Pauli.

Quem non corripit, quasi eum negligit non est pater sed alienus. Extra disciplinā. s. paternam. iam non estis filij sed spurij aut alieni. Deinde patres. deinde arguitur exemplo et est a minori ad maius. FERIA sexta sequenti.

Omnis disciplina. et est sumptū ex eadē epistola et capite. Sequitur nāq; post verba superioris epistolę. Omnis disciplina etc. Nō videtur esse gaudij. immo doloris. Fru-

ctum pacatissimū. i. pacificum et delectabilē. Remissas manus. i. languētes et dissolutas. quod est peccatū omissionis non faciendo bonū. Gressus rectos. fugiēdo cōmissionis peccatū. et sunt trāslationes aptissime. Claudicans erret. i. incedens claud⁹ cadat. Sine qua s. pace aut sanctimonia.

Nemo videbit deū. ad illud respicit Matth. v. Beati pacifici: qm filij dei vocabūtur. Ne quid desit. qz hō peccās deest gratie dei subtrahēdo se ab illa per peccatū: non autē deus deest homini.

Radix amaritudinis. i. odij in primū. Sursum germinās. translatio est spinarū que medijs frugib⁹ innascitur. Inveniuntur multi. paucorū. s. exēplo. Ne quis fornicator. i. aliquis ex vobis.

Profan⁹. i. a religione alienus. Esau. filius. s. isaac. qui vēdidit primogeniturā suā fratri suo iacob. ex Gen. capite. xxv. latissime ponit historia. et de benedictione amissa postea latius Cap. xxvij.

Silinguis hominū. Ex epistola prima ad Corinthios cap. xij. in quo apostolus differit de charitatis excellentia. et primo quātū ad ei⁹ necessitatē: qz sine illa cetera dona nihil valēt. Linguis hominū. qz inter spiritus scī dona est linguarū. Et angelor. p quos hoib⁹ multa reuelātur. Aes et cymbalū. ex qb⁹ nō resultat nisi merus son⁹. Tinnies. est metalli.

Quis enim filius quem nō corripit pater? Quod si extra disciplinam estis: cuius participes facti estis? Ergo adulteri & non filii estis. Deinde patres quidem carnis nostræ habuimus eruditores: & reuerrebamur eos. Nō multo magis obtēperabimus patri spirituum: & uiuemus?

Feria. vi. beati Pauli ad Hebræos Cap. xii.

Ratres. Omnis disciplina in præsentī quidē non esse gaudij sed meroris. Postea autē fructum pacatissimum exercitatis per eam reddet iusticiæ. Propter quod remissas manus & genua dissoluta erigite. & gressus rectos facite pedibus vestris: ut non claudicans quis erret: magis autem sanetur. Pacem sequimini cū omnibus & sanctimoniam: sine qua nemo uidebit deū. Cōtemplātes ne quis desit gratia dei: ne quā radix amaritudinis sursum germinans impediāt: & per illam inquinētur multi. Ne quis fornicator aut profanus: ut esau: qui proptet unam escam uendidit primitiua sua. Scitote enim quoniam & postea cupiens hereditare benedictionem reprobatus est.

Dñica in. i. pauli ad Corinthi. prima. Cap. xii.

Ratres. Si linguis hominum loquar & angelorum: charitatem autem nō habeam: factus sum uelut æs sonans: aut cymbalum tinniens. Et si

Domínica in quinquagesima.

Epistolæ beati Pauli.

perussi crepitus. *Per*sius mēdosum tinniat auro. *Prophetiam*. i. cognitionem occulto-
rum. quod etiā est spiritus sancti donū. *Fidem*. quę etiā ad cognitionē pertinet. Et mōtes
transseram. ad illud saluatoris alludit. *Nihil sum*. i. nullius valoris. Omnes facultates.
ex saluatoris quoq; consilio *Math. xix.* Si vis esse perfectus vade et vende omnia: et da pau-
peribus. Et ardeam. id quod multi martyres fecerunt. *Nihil prodest*. quia charitas facit

habuero prophetiā: & nouerim mysteria omnia:
& omnem scientiam: & si habuero omnem fidem:
ita ut mōtes transferam: charitatem autem nō ha-
beam: nihil sum. Et si distribuero in cibos pauperū
omnes facultates meas: & si tradidero corpus meū
ita ut ardeā: charitatem autē nō habuero: nihil mi-
hi prodest. Charitas patiens est: benigna est. Charitas
nō emulatur: nō agit perperam: nō inflatur: nō
est ambitiosa. nō querit quę sua sunt: nō irritatur:
nō cogitat malum: non gaudet super iniquitatem:
congaudet autem ueritati. Omnia suffert: omnia
credit: omnia sperat: oīa sustinet. Charitas nunquā
excidit. Siue prophetiæ euacuabuntur siue linguę
cessabunt: siue scientia destruetur. Ex parte enim
cognoscimus & ex parte prophetamus. Cum autē
uenerit quod perfectū est: euacuabitur quod ex par-
te est. Cum essem paruulus: loquebar ut paruulus:
sapiebam ut paruulus. Quādo autē factus sum uir:
euacuauī quę erant paruuli. Videmus nūc per spe-
culum in ænigmate: tunc autē facie ad faciē. Nunc
cognosco ex parte: tūc autē cognoscā sicut & cogni-
tus sum. Nunc autē manent fides: spes: charitas: tria
hęc: maior autem horum est charitas.

Feria. iiii. in capite ieiunii. Lectio Ioelis. Ca. ii.

cogitās. *Per speculum*. quia per hęc quę videmus uenimus in dei cognitionē tamē imper-
fectā. *In ænigmate*. i. in figura. quia per alias res alias intelligimus. *Tunc*. i. in patria.

Facie ad faciem. i. clare et non per figurā. Sicut cognitus sum. i. a deo. et sicut non signifi-
cat in hoc loco equalitatē sed lōginquā similitudinē. *Fides et spes*. quas dixit imperfectas: et
in hac uita ad salutem necessarias. Sed charitas est maxima harum trium: quia non cessat
bit in patria sicut fides et spes.

Feria quarta in capite ieiunii.

oīa illa meritoria. *Charitas* patiens est. hic deinde
de cōmēdat charitatē ab
utilitate. *Patiens*. aduer-
sitatum. *Benigna*. alijs
bñfaciēdo. *Nō emulat*.
i. nō inuidet bonis pri-
mi. *Perperā*. i. puerse
aut incōstater. *Nō infla-
tur*. i. nō supbit. *Ambi-
tiosa*. in honorib; appetē-
dis. *Quę sua sunt*. i. uti-
litatē suā. *Nō irritat*. i.
ad irā. *Nō cogitat*. i. co-
gitare sinit. *Suffert*. cō-
dolēdo primis. *Credit*.
quę sunt credenda p fidē.
Sperat. q̄ sunt speranda
xp̄lano. *Sustinet* p ani-
mī equanimitatē. *Charitas*
nūq̄. a stabilitate cō-
mēdat charitatē. *Pro-
phetię*. quę cessabunt in
patria. *Linguę*. q̄ non
erit linguarū vsus. *Sci-
entia*. quia sola dei contē-
platio manebit. *Ex par-
te*. i. non perfecta sciētia
aut prophetia. *Quod*
perfectum est. i. charitas.
Cum essem. per exemplū
ex seipso ostēdit id qd̄ di-
xit. Et paruulus. balbu-
tiens et ignarus et inania

Epistolæ beati Pauli.

Qonuertimini ad me. Ex Joële ppheta cap. ij. in quo postea quã ppheta p̄dixit de so-
larionē futurā quattuor illoꝝ regnoꝝ. nūc incipit exhortari populū ad poenitentiam
vt mereatur misericordiā ⁊ consolationē. Toto corde. i. nō simulate. Nō uestimēta. quod
factitari legimus sepe in sacris litteris ab ijs qui in maximam calamitatē deuenere. Mife-
ricors ⁊ patiens. qz peccatores ad poenitentiā expectat: vt misereat. Præstabilis. i. peccata
remittēs. nā actiue ponit-
tur: qđ est rarū in verba-
libus terminatis in bilis.

Malicia. i. pctō. Quis
scit in psona pphete hoc
dicit: quia dñs bene scit.

Sacrificiū et libamen.
idem est et subaudit fiat.

Tuba ad populū conuo-
cationē. Sanctificate

ieiuniū. i. per ieiunium
vos sc̄tōs efficit. Sp̄s

sus de cubili. qz tempus
amplēdi: ⁊ tēpus lōge

fieri ab amplētib⁹. Ec-
cle. iij. Vestibulū. pars

tēpli exterior. Et altare
qđ est intra tēplū. p̄lo-

rabunt. p̄ plorent indica-
tiuus pro imperatiuo.

Parce. sa pena p̄ pec-
cato abstine. Hereditas

tē. i. iudeā. Obprobriū.
i. probrosam seruitatem.

Abi est de⁹ eorū. irrisio
est exprobrantiū hostium

hoc est sarcasmos. Zela-
tus est. cōsolationem dei

post poenitentiā p̄dicat.
⁊ imprimis polliceē ter-

re fertilitatē. Mittā fru-
mentū. in psona dñi hoc

dicit: contra sterilitatem
quã fuerat interminat⁹.

Obprobriū gētibus. cō-
tra illud quod supra dī-

xit. Hereditatem in obprobrium.

Egrotauit ezechias. ex Esaiā cap. xxxviij. in quo postea quã ppheta descripsit liberatio-
nē ab hoste. hic cōsequēter ponit ei⁹ sospitatē a morbo in quē inciderat. Et qz ad mor-
tem. i. morbo incurabili. Fili⁹ amos. nō is qui fuit vn⁹ de duodecim pphetis minoribus:

Hec dicit dominus. Cōuertimini ad me in to-
to corde uestro in ieiunio ⁊ fletu ⁊ planctu:
⁊ scindite corda uestra: ⁊ nō uestimenta uestra. Et
conuertimini ad dominum deum uestrū quia be-
nignus ⁊ misericors est: patiens ⁊ multæ misericor-
diæ ⁊ præstabilis super malicia. Quis scit si cōuer-
tatur ⁊ ignoscat deus: ⁊ relinquat post se benedi-
ctionem? Sacrificium ⁊ libamen domino deo no-
stro. Canite tuba in sion: sanctificate ieiunium: uo-
cate cœtum: cōgregate populum: sanctificate eccle-
siam: coadunate senes: cōgregate paruulos ⁊ sug-
gentes ubera. Egrediatur sponsus de cubili suo: ⁊
sponsa de thalamo suo. Inter vestibulum ⁊ altare
plorabunt sacerdotes ⁊ leuitæ ministri domini ⁊
dicent. Parce domine parce populo tuo: ⁊ ne des-
hereditatem tuam in opprobrium: ut dominētur
eis nationes. Quare dicunt in populis: ubi est deus
eorum? zelatus est dominus terram suam: ⁊ peper-
cit populo suo. Et respondit dominus: ⁊ dixit po-
pulo suo. Ecce ego mittam uobis frumentum ⁊ ui-
num ⁊ oleū. ⁊ replebimini in eis. Et non dabo uo-
bis ultra obprobrium in gentibus. Dicit dominus
omnipotens.

Feria. v. Esaiæ prophetæ. Cap. xxxviii.

IN diebus illis. Egrotauit Ezechias usqz ad
mortē: ⁊ introiuit ad eum Esaias filius amos

taliter qm̄ poterat curare uatus
Feria quinta sequenti.

Egrotauit ezechias. ex Esaiā cap. xxxviij. in quo postea quã ppheta descripsit liberatio-
nē ab hoste. hic cōsequēter ponit ei⁹ sospitatē a morbo in quē inciderat. Et qz ad mor-
tem. i. morbo incurabili. Fili⁹ amos. nō is qui fuit vn⁹ de duodecim pphetis minoribus:

sed et alii et ipse propheta. Dispone. ut sic dicam fac testamentum. Ad parietem. ut attenti oraret. In veritate. non hoc dicit imputatio bona que fert: sed magis ostendens se gratum de beneficiis acceptis. Dies tuos. ante hac exactos. Ecce ego adiciam. hoc signum pertinet ad promissam confirmationem: quod de horologio subiungitur. Regis assyriorum. qui gerebat bellum cum hebreis. de quo in precedenti capitulo dixerat: quod angelus domini percussit in castris assyriorum centum octoginta quinque millia.

propheta. & dixit ei. Hæc dicit dominus. Dispone domui tuæ: quia morieris tu: & non uiues. Et conuertit ezechias faciem suam ad parietem: & orauit ad dominum & dixit. Obsecro domine: memento quæso quomodo ambulauerim coram te in ueritate & corde perfecto: & quod bonum est in oculis tuis fecerim. Et fleuit ezechias fletu magno. Et factum est uerbum domini ad esaiam prophetam dicens. Vade: & dice ezechie. Hæc dicit dominus deus dauid patris tui. Audiui orationem tuam: & uidi lachrymas tuas. Ecce ego adiciam super dies tuos quindecim annos: & de manu regis assyriorum eruiam te & ciuitatem istam: & protegam eam. Dicit dominus omnipotens.

Feria. vi. Esaiæ prophetæ. Capi. lviij.

Hæc dicit dominus. Clama ne cesses. quasi tuba exalta uocem tuam: & annuncia meo scelera eorum: & domui Iacob peccata eorum. Me etenim de die in diem quæruunt: & scire uias meas uolunt. Quasi gens quæ iusticiam fecerit: & quæ iudicium dei sui non dereliquerit. Rogant me iudicia iusticiæ: & appropinquare deo uolunt. Quare ieiunauimus & non aspexisti: humiliauimus animas nostras & nescisti? Ecce in die ieiunii uestri inuenitur uoluntas uestra: & omnes debitores uestros repetitis. Ecce ad lites & contentiones ieiunatis: & percutitis pugno ipse. Nolite ieiunare sicut usque ad hanc diem ut audiatur in

arrogantiam simul & simulationem. Uoluntas uestra. id est uoluntatis prauitas. Debitores repetitis. contra illud orationis dominice. dimitte nobis sicut nos dimittimus. Percutitis pugno iniuriam proximo inferentes. Et audiatur. id est si uultis preces uestras a deo exaudiri.

Feria sexta sequenti.

Clama ne cesses. ex Esaiâ Cap. lviij. quaquam hebreorum quidam hæc prophete uerba aliter interpretentur: de christo venturo commodius intelliguntur. Clama ne cesses. uerba sunt patris ad christum hominem. Quasi tuba. id quod christus in predicatione fecit euangelium.

Populo meo. scilicet iudeorum. Domus iacob. qui dicitur etiam israel. Me querunt. legendo uerba legis ut boni uideantur apud plebem. Uolunt. subaudi uideri: quod eis saluator obicit arguendo illos de hypocrisis. Non dereliquit. cum fecerit contrarium.

Rogant me. ut opituler eis contra persequentes.

Uolunt appropinquare. cum reuera aliud faciunt. & in sui commendatione dicunt. Ieiunauimus. hoc et pharisæus ille imputat: quod ieiunabat bis in sabbato. Humiliauimus. in cinere & sacco. Et nescisti. id est dissimulasti te nescire.

Ecce in die. uerba sunt domini exprobratis iudeorum

Epistolæ beati Pauli.

Quod elegi. i. quod ego approbo dicit dominus. Affligere animam suam per carnis abstinētiā. et intermisit hec pauca verba: nūquid cōtorquere quasi circuli caput suū et saccū et cinerē sternere. et deinde infert. Nūquid istud vocabis ieiunium. subaudi acceptū et approbatum mihi. Nonne hoc. quod sequitur. scilicet abstinere a malo et facere bonum. Colligationes impietatis. quia iudei principes intēdebāt calūnias et cautelas pauperibus quibus illorū postea diripiebāt bona.

Fasciculos. i. onera incomportabilia. de quibus Matthes. xxiij. alligant onera graua. Cōfracti sunt. i. in seruitute detēti. et subdit alia misericordie opera. Erūpet lumē tuū quia orietur tibi sol iusticie

Sanitas. a pcti morbo.

Ante ibit iusticia. per angelū te custodientem qui astat dei presentie. Colliget te. in die mortis. Quia misericors. hoc adiectus est: quia in hebreo non habetur.

Sabbato sequenti.

S Abstuleris de medio tuo. Verba sunt eiusdem prophete que sequuntur post superioris prophetie finē. dicit igitur. Si abstuleris catenā. scilicet qua te nebas impeditiū tuis cavillationibus. Extendere digitum. notādo alios de infamia: ut poete dicunt medium porrigeno digitum. Effuderis animam. i. miserationis affectum. Repleueris. ex paupertate subleuando. Lux tua. scilicet auferentur tibi tenebre in quibus errabas. Requie. i. mentis pacem. Ossa tua. ab infirmitate liberū reddet

Hortus irriguus. i. fertilis ex eo quod frequenter rigatur. Edificabūtur deserta. quia etiā tuo exemplo alios ad te allicies qui erant abalienati. Edificator sepium. i. spinarum ex quibus hortis pretendūtur sepes. Semitas in quietē. i. vias angustias in latitudinē deducēs.

excelso clamor uester. Nunquid tale est ieiunium quod elegi: per diē affligere hoīem animā suā? Nūquid istud uocabis ieiunium: & diē acceptabilē dño? Nonne hoc est maius ieiunium quod elegi. Dissolue colligationes impietatis: solue fasciculos deprime mētes. Dimitte eos qui cōfracti sunt liberos: & omne onus eorū dirumpe. Frange esuriēti panē tuū: & egenos uagosque induc in domum tuam. Cū uideris nudum operi eum: & carnē tuā ne despexeris. Tūc erūpet quasi mane lumē tuum: & sanitas tua citius orietur. Et ante ibit faciem tuam iusticia tua: & gloria domini colliget te. Tunc inuocabis & dominus exaudiet. Clamabis: & dicet adsum. Quia misericors sum Dominus deus tuus.

Sabbato. Esaiæ prophetæ. Capi. lviij.

H Ec dicit dñs deus. Si abstuleris de medio tui catenam: & desieris digitum extendere: & loqui quod non prodest: cum effuderis esurienti animam tuā: & animam afflictā repleueris: orietur in tenebris lux tua: & tenebræ tuæ erunt sicut meridies. Et requiem dabit tibi dominus deus tuus ^{semper}: & implebit splendoribus animam tuam: & ossa tua liberabit. Et eris quasi hortus irriguus: & sicut fons aquarum cuius non deficient aquæ. Et ædificabuntur in te deserta sæculorum: fundamenta generationis & generationis suscitabis. Et uocaberis ædificator sepium auertens semitas in quietem. Si

Epistolæ beati Pauli.

I sabbato pedē. i. nihil mali perpetraveris. **Facere.** i. ad faciendū aliquod p libidine tua. **Delicatum.** vacando tantum rebus diuinis & abstinendo a labore. **Glorificaueris** cum. i. honoraueris. **Vias tuas.** in quibus ante hac ambulabas. **Voluntas tua.** idest pars irrationalis: sed omnia per rationem expedies. **Delectaberis.** quia consolabitur te dominus. **Sustollam te.** in contemplationem rerum diuinarum. **Hereditate patris.** cuius christiani sunt veri heredes: ex hereditate iudeis.

^{mole operando}
auerteris sabbato pedem tuum facere uoluntatem tuam in die sancto meo: & uocaberis sabbatum delicatum: & sanctum domini gloriosum: & glorificaueris eū: dū non facis uias tuas & non inuenitur uolūtas tua ut loquaris ^{uarius} sermonē: tunc delectaberis super domino deo tuo. Et sustollam te super altitudinem terræ: & cibabo te hereditate ^{hereditate} iacob patris tui. Os enim domini locutum est hæc.

Dñica in. xl. Beati pauli ad Corin. ii. Cap. vi.

H Ratres. Hortamur uos ne in uacuu gratiā dei recipiatis. **Ait em̄.** Tēpore accepto exaudiuite: & i die salutis audiuite. Ecce nūc tēpus acceptabile: ecce nūc dies salutis. Nemini dātes ullā offensionem: ut non uituperemur ministeriū nostrum. Sed in omnibus exhibeamus nosmetipsos sicut dei ministros in multa patiētia: in tribulationibus: in necessitatibus: in angustiis: in plagis: in carceribus: in seditionibus: in laboribus: in uigiliis: in ieiuniis: in castitate: in scientia: in longanimitate: in suauitate: in spiritu sancto: in charitate non ficta: in uerbo ueritatis: in ueritate dei. Per arma iusticiæ a dextris & a sinistris: per gloriam & ignobilitatem: per infamiam & bonam famam. Ut seductores & ueraces: sicut qui ignoti & cogniti. Quasi morientes & ecce uiuimus: ut castigati & non mortificati.

sciētia qđ est opus tertie uirtutis hoc est prudētie cui adligit longanimitatē charitatē & ueritatē. Per arma iusticie. qđ est ultime uirtutis cardinalis opus. A dextris & sinistris. i. secundorū & aduersorū. qz uirtutis est equanimiter inter pspira & aduersa se habere. Per gloriā ecce pspira. Per ignobilitatē. ecce aduersa. nā obijciebat aplis ignobilitas. Infamia & bona fama. eodē modo sunt exponēda. & q sequitur. Seductores & ueraces. Noti & ignoti.

ni sunt veri heredes: ex hereditate iudeis.

Dñica i quadragesima.

Hortamur uos. Ex

Epistola secunda ad

corinthios. cap. vi. i quo

postea quam apostolus

comendauit ministeriū

noui testamenti: hic hortatur

alios ad executionem

debitam huius ministeriū.

armat apostolus xpi milites

in quatuor uirtutibus cardinalibus.

et primo in fortitudine

dicens. Adiuuantes. i. cooperantes

cum deo quasi ministri. In

uacuum. in uanum. sed

dicit quispiā gratis dei

nō est in manu mea. sub

iungit. Tempore accepto. i. noue legis.

et est Esaię. xlix. Die salutis.

sub saluatore christo uiuentibus.

Nemini dantes. i. nolumus dare

scandalum & occasionē. Exhibeamus.

per presens legendum est sicut in greco

exhibemus. In multa patientia.

que est fortitudinis pars. In castitate

et ieiuniis. quod est temperantie opus. In

castitate et ieiuniis. quod est

temperantie opus. In

castitate et ieiuniis. quod est

temperantie opus. In

castitate et ieiuniis. quod est

temperantie opus. In

castitate et ieiuniis. quod est

temperantie opus. In

castitate et ieiuniis. quod est

temperantie opus. In

castitate et ieiuniis. quod est

temperantie opus. In

castitate et ieiuniis. quod est

temperantie opus. In

castitate et ieiuniis. quod est

temperantie opus. In

castitate et ieiuniis. quod est

temperantie opus. In

castitate et ieiuniis. quod est

temperantie opus. In

castitate et ieiuniis. quod est

temperantie opus. In

castitate et ieiuniis. quod est

temperantie opus. In

Epistolæ beati Pauli.

Mortales & viui. &c. qz opinione quoridã reputabatur infelices & miseri. alioz vero felices. ipsi vero seiplos beatos esse existimabant.

Feria secunda sequenti.

Ecce ego ipse requirã. Ex Iezechiele cap. xxxiii. in quo postea quã dixerit propheta verba sua dei iussu cõtra pastores israel: & pollicit⁹ est populo suo cõsolationẽ. hoc i loco ponit cõsolationis effectũ dicẽs. Ego requirã &c. & vtitur trãslatione nota ex pastore & grege.

Ex oibus locis. vbi fuerat disperse. In terram suã. vt dicit psalmista In loco pascue ibi me collocabit. In montib⁹ israel. hoc est in ecclesia fidelium & oia dicta sunt per allegoriam. Accubare. qd faciunt oues postquam paste sunt: nam cubantes que pasta sunt ruminant. Quod perierat. i. negligentia pastoris deperditum. Abiectum. i. fugatum seuciã pastorum. Confractum. vulneratum quod faciunt chirurgi. Infirmũ. s. alio quouis morbo.

Feria tertia sequenti.

Quærite dominum. Ex esaiã. lv. in quo excitatur humana diligentia ad inquirendum deum tempore gratie.

Dum potest. idest sum⁹ in tempore quo id possumus facere. nã post mortem non licebit. Cum prope est. i. paratus ad exaudiẽdum. & quia peccatores deus non exaudit subditur derelinquat impius viam suam. idest mala que ante hac operatus est. Et reuertatur. per penitentiam. Miserebitur dando illi gratiam. Multus est. idest pronus et benignus.

Quasi tristes semper autem gaudentes. Sicut egentes multos autem locupletantes. Tanq̃ nihil habentes & omnia possidentes.

Feria. ii. Iezechielis prophete. Capi. xxxiiii.

Ecce dicit dominus. Ecce ego ipse requirã ^{vbi annu} ^{fauit} oues meas et uisitabo illas: sicut uisitatur pastor gregem suum: in die quando fuerit in medio ouium suarum dissipatarum. Sic uisitabo oues meas: & liberabo eas de omnib⁹ locis in quibus dispersæ fuerant: in die nubis & caliginis. Et reducam eas populis: & congregabo eas de terris: & inducam eas in terram suam. Et pascam eas in ^{v. beati fidei} montibus israel. in riuis & in cunctis sedibus terræ. In pascuis uberimis pascam eas: & in montibus excelsis israel erunt pascue earum. Ibi requiescent in herbis uirentibus & in pascuis pinguibus pascentur super montes israel. Ego pascam oues meas: & ego eas accubare faciam: dicit dominus deus. Quod perierat requiram: & quod abiectum fuerat reducam. Et quod confractum fuerat alligabo: & quod infirmũ fuerat cõsolidabo: & quod pigre & forte ^{v. alibi} ^{sibi} ^{culu} custodiã: & pascam illas in iudicio & iusticia. Dicit dominus omnipotens.

Feria. iii. Esaiã. Capi. lv.

In diebus illis. Locutus est Esaiã propheta dicens. Quærite dominum dum inueniri potest: inuocate eum dum prope est. Derelinquat impius ^{v. dicitur} uia suã: & uir iniquus cogitationes suas: & reuertatur ad dñm: & miserebitur ei: & ad deũ nostrũ: quoniam multus est ad ignoscendum.

peccato

Epistolæ beati Pauli.

Nō enim. verba sunt prophetę in persona dei. Cogitationes meę. quia ego nō sum odiū pertinax vt vos estis. sed sum ad misericordiā procliuis. Sicut exaltatur. cōparatio est sed que nō equiperat ea que comparatur. nā finiti ad infinitum non est proportio. Et quomodo descendit. comparatio est aptissima: per quam exprimitur christi descensus ad hominis naturam suscipiendam. et est manifesta lectio. sed pluuia et nix non reuertuntur sub forma niuis

Non enim cogitationes meę: cogitationes uestre: neq; uix meę uix uestre dicit dñs. Quia sicut exaltatur cœli a terra sic exaltate sunt uix meę a uix uestris: & cogitationes meę a cogitationibus uestris. Et quomodo descēdit imber & nix de cœlo: & illuc ultra non reuertitur: sed inebriat terram: & infundit eam: & germinare eam facit: & dat semē serēti: & panem comedenti: sic erit uerbum meum quod egreditur de ore meo. Nō reuertetur ad me uacuū: sed faciet quęcūq; uolui: & prosperabitur in his ad quę misit illud. Ait dominus omnipotens.

Feria. iiii. Lectio libri. Exodi. Capi. xxiiii.

IN diebus illis. Dixit dñs ad moysen. Ascende ad me in montē: & esto ibi: daboq; tibi duas tabulas lapideas: & legem ac mandata quę scripsi: ut doceas filios israel. Surrexerunt moyses & iosue minister eius. Ascendensq; moyses in montē dñi senioribus ait. Expectate hic: donec reuertamur ad uos. Habetis aaron & hur uobiscū: si quid natū fuerit quęstionis: referetis ad eos. Cūq; ascendisset moyses: operuit nubes montē: & habitauit gloria dñi sup sinai: tegens illū nube sex diebus. Septimo autē die uocauit eum dominus de medio caliginis. Erat autē species glorię dñi: quasi ignis ardens super uerticem mōtis in cōspectu filiorum israel. Ingressusq; moyses mediū nebulę: ascēdit in mōtē.

disset moyses. relicto iosue in montis articulo siue humero. Operuit montē. qđ erat signū presentis domini. Sex diebus. antea quā illum dominus alloqueretur: nihilominus tamē et postea nubes persistit: qđ et septimo die de nube illū uocauit. Quasi ignis. qui eripēs de nube tendebat in sublime: ita vt posset in castris uideri. In montem. i. montis uerticem.

et pluuie: sed per exhalationē: sic uerbum domini. i. christus non reuertetur ad patrē vacuum: sed inferorū spolijs onustus.

Quęcūq; uolui. id est que per ipsum fieri disposui. Prosperabit. quoniam omnia illi ex sententia procedent.

Feria quarta sequenti.

Dixit dominus ad moysen. Ex exodo capi. xxiiii. in quo postea quam deus tradidit per moysen precepta moralia et iudicialia. hic disponit illum ad tradenda cerimonialia. dicens illi. Ascende in montem. scilicet sinai et solus. Esto ibi. subaudi quoad aliud iussero.

Ascendens. id est dum est in ipso articulo ascendendi. Senioribus. illis septuaginta quibus commiserat gubernationis curā. Reuertamur. i. ego et iosue. Aaron. fratrem moyses. Hur. s. maritū anne sororis moyses. Quęstionis. id est litigij aut controuersie.

Referetis ad eos. i. ad illorum iudiciū. Ascendit

Epistola beati Pauli.

Quadragesima diebus. hoc prefigurabat quadragesima dierum ieiunium quod facit ad rem: quemadmodum et quod sequitur de helia propheta.

Uenit helias in bersabee. Ex. iiii. Regum volumine capi. xix. In quo postea quam dixit phetas baal: nunc scribitur quomodo fugiens regine minas venit in bersabee iuda. et adiecit iuda. quonia est altera eiusdem nominis in tribu simeonis Josue. xiiii.

Puerum suum. filium mulieris quem suscitauerat. Anime sue. idest petiuit a deo mortem. Juniperus arbor est quibusdam in locis adeo ramis protentis ut umbram faciat. Vergilius in bucolicis. Juniperi grauis umbra. Obdormiuit. ex itinere labore fessus.

Subcinericius panis. cuiusmodi panes etiam hodie multis in locis sunt: qui etiam in libris Regum et Paralipomenis collyridae siue collyciade vocantur. In fortitudine. quoniam etiam ex natura sua plurimum alimentum habet. vnde athletic ministrabatur. Iuuenalis. comedunt colliphia pauca. In oreb. mons est in regione madian non longe a sina. Eusebius tamen in Topographia locum esse dicit trans iordanem.

Feria quarta sequenti.

Factus est sermo domini. Ex Iezechiele propheta capi. xviii. In quo supponendum est: quod iudei conquerebantur dicentes quod deus illos puniebat non pro suis sed pro parentum delictis. ad quorum confutationem proponit. parabolam ex Proverbio habentem fundamentum dicens. Quid est hoc? et sunt verba dei. Est autem parabola genere dissimilium comparatio. Proverbum vero que a grecis dicitur paroemia: sententia rebus temporibusque accommodata: igitur dicit quod similitudo versa est in sententiam.

Comederunt vnam. idest peccauerunt. Obstuperunt. idest luerunt peccati poenam.

Et fuit ibi quadragesima diebus & quadragesima noctibus. Lectio libri Regum. iiii. Capi. xix.

In diebus illis. Venit helias in bersabee iuda: & dimisit ibi puerum suum: & perrexit in desertum via unius diei. Cumque uenisset & sederet subter unam iuniperum: petiuit anime sue ut moreretur: & ait: Sufficit mihi domine: tolle animam meam. Neque enim melior sum quam patres mei. Proiecitque se & obdormiuit in umbra iuniperi. Et ecce angelus domini tetigit eum: dixitque ei. Surge comede. Et respexit. & ecce ad caput suum subcinericius panis: & uas aquae. Comedit ergo & bibit & rursus obdormiuit. Reuersusque est angelus domini secundo: & tetigit eum: dixitque illi. Surge comede: grandis enim tibi restat uia. Qui cum surrexisset: comedit & bibit. Et ambulauit in fortitudine cibi illius quadragesima diebus & quadragesima noctibus usque ad mortem dei oreb.

Feria. v. Lectio Iezechielis prophetae. Capi. xviii.

In diebus illis. Factus est sermo domini ad medicos. Quid est quod inter uos parabolam uertitis in prouerbiu istud in terra israel dicentes. Patres comederunt uiam acerbam: & dentes filiorum obstupescunt.

Epistolæ beati Pauli.

Viuo ego dicit dñs deus si erit uobis ultra parabola hæc in prouerbiū in israhel. Ecce oēs animæ meæ sunt. Vt anima patris: ita & anima filiī mea est. Anima quæ peccauerit: ipsa morietur. Et uir si fuerit iustus: & fecerit iudiciū & iusticiam: in montibus non comederit. & oculos suos nō leuauerit ad idola domus israhel: & uxorem proximi sui non uiolauerit: & ad mulierem menstruatam non accesserit: & hominem non contristauerit: pignus debitori reddiderit: per uim nihil rapuerit panem suum esurienti dederit: & nudum operuerit uestimento: ad usuram non commodauerit: & amplius non acceperit: ab iniquitate auerterit manum suam: iudiciū uerum fecerit inter uirum & uirum: in præceptis meis ambulauerit. & iudicia mea custodierit: ut faciat ueritatē: hic iustus est. Vita uiuet: ait dñs deus. Quod si genuerit filium latronem effudentē sanguinem: & fecerit unum de istis: & hæc quidē omnia non facientem: nunquid uiuet? nō uiuet. Cum uniuersa hæc ^{dignas se} detestanda fecerit: morte morietur. ^{donato} Sanguis eius in ipso erit. Quod si genuerit filium: qui uidēs omnia peccata patris sui: quæ fecit timuerit: & nō fecerit simile eis: iudicia mea fecerit: & in præceptis meis ambulauerit: hic non morietur in iniquitate patris sui: sed uita uiuet. Pater eius qui calūniatus est: uim fecit fratri: & malū operatus est in medio populi sui: ecce mortuus est in iniquitate sua. Et dicistis. Quare non portabit filius iniquitatem patris. Videlicet. quia filius iudiciū & iusticiam operatus est. Omnia præcepta mea custodiuit et fecit illa: uita uiuet. Ait dominus omnipotens.

Feria sexta Iezechielis prophetæ. Capi. xviii.

Hec dicit dñs deus. Anima quæ peccauerit ipsa morietur. Filius nō portabit iniquitatē patris. & pater nō portabit iniquitatē filii. Iusticia iusti super eū erit: & impietas impii erit super eū. Si autē impius egerit poenitentiam ab oībus peccatis suis

Viuo ego. surandi est forma apud hebreos.

Si erit. q. d. non erit. sicut illud psalmi si introibunt in requiem meam.

Ipse morietur. nō filius pro patre. Et uir. per exemplum ostēdit quod erit.

In montibus. ubi erant idola indigenarū. Unde & de bonis regibus in libris regum quod abstulerunt excelsa. Pignus debitori. in suprema necessitate illius rei constituto.

Iudiciū fecerit. sumptus arbiter inter discipulos. Quod si. exemplum a contrario de filio peruerso hominis iusticie operibus: cuius opera contraria repetit. Cū uniuersa hæc. nō collectiue sed distributiue pro quolibet illorū.

Quod si. exemplū de filio iusto patris iniusti. et oīa sunt ex superiorib⁹ manifesta

Feria sexta sequenti.

Anima quæ peccauerit. rit. Ex eodē capite xviii. Iezechielis. Abi posteaq̄ supra colligis. Pōnit exēpla de auertētib⁹ se a proposito & p̄

Epistolæ beati Pauli.

mo de malo in bonis. Omnia precepta. nã peccãs in vno fact⁹ est omnĩ reus. Nõ recoz dabor. puniẽdo eternaliter. puniẽtur tamẽ temporaliter. Si autem auerterit se iustus. po nitexemplum de auertente se a bono in malum. Iusticie quas fecerat. s. tempore gratie.

Nõ recordabũtur. gen⁹ verbĩ posuit pro genere hoc est deponens p acti uo. Et dixistis. subaudi male de me opinantes.

Nõ est equa sic punien do quẽadmodũ est dictũ.

Cũ auerterit se impius. exemplũ a cõtrario r su periora colligens: vnum quemq; iuxta vias suas iudicabo. i. secundũ ope ra que gessit.

Sabbato sequenti.

Locutus est moyses. Lex deuteronomio ca pi. xxvi. i quo postea quã posuit legis precepta nũc dicit q; debet homo esse grat⁹ de beneficijs a deo acceptis: r quo modo sit a deo precaturus. De sanctuario. quid si sancta rio potius esset legendũ. nã sanctaria sunt vbi san cte repũntur res. Ha bitaculo celozũ. quia ce lum celi dño tamẽ in ter ra quoq; illi habitaculũ cõstituit ad illius celestis imaginem. Hodie do minus. de obedientia in diuinis mandatis. r dicit hodie p eo quod est sem per. quale est illud ego hodie genui te. et quod sequitur dominum elegi sti hodie. idest in eternũ ex quo legẽ illius in mõe te sinai accepisti: et ho die elegit te eodem mo do est exponendum.

moyses ad omnia

metrum

quæ operatus est: & custodierit uniuersa præcepta mea. & fecerit iudiciũ & iusticiã: uita uiuet & nõ mo rietur. Omniũ iniquitatũ eiꝝ (quas operatus est) nõ recordabor. In iusticia sua (quã operatus est) uiuet. Nũquid uolũtatis meæ est mors impiĩ: dicit domi nus deus: & nõ ut conuertatur a uis suis: & uiuat? Si autẽ auerterit se iustus a iusticia sua: & fecerit iniqui tatẽ secundũ oẽs abominationes (quas operari solet impius: nõquid uiuet? Oẽs iusticiæ eius quas fece rat: non recordabũtur. In præuaricatione sua qua præuaricatus est: & in pctõ quod peccauit: in ip̃s morietur. Et dixistis. Nõ est æqua uia dñi. Audite domus israhel. Nũquid uia mea nõ est æqua & non magis uia uestre prauæ sunt? Cũ em̃ auerterit se iu stus a iusticia sua: & fecerit iniquitatẽ: morietur in eis. In iniusticia sua (quam operat⁹ est) morietur. Et cũ auerterit se impi⁹ ab impietate sua quã operat⁹ est: & fecerit iudiciũ & iusticiã: ipse animã suã uiuifi cabit. Cõsiderans enim & auertẽs se ab oĩbus ini quitatibus suis: quas operatus est: uita uiuet & non morietur. Dicit dominus omnipotens

Sabbato. Lectio Deuteronomii. Cap. xxvi.

In dieb⁹ illis. Locutus est aũ ad moysẽ di cēs. Respicẽ dñe de sanctuario tuo: & de ex celso celozum habitaculo: & benedic popu lo tuo israhel: & terræ quã dedisti nobis: sicut iura sti patribus nostris: terræ lacte & melle mananti. Audi israhel. Hodie dominus deus tuus præcepit ti bi: ut facias mandata eius atq; iudicia: & custodias ex toto corde tuo & ex tota anima tua. Dominum elegisti hodie: ut sint tibi de⁹: & ambules in uis ei⁹:

dm

ietrum

Epistolæ beati Pauli.

Peculiaris. i. proprius a peculio quod est proprium eius qui seruit. Excelsiorem. quod fecit christus in populo christiano israelitico populo abdicato. Quas creauit. quia omnia in dei gloriam ordinantur.

In diebus illis dixit Moyses filiis israel. Si custodieritis etc. Ex deuteronomio cap. xi. **E**bi postea quā posuit legis præcepta præmia seruantibus illa proponit. deum vestrum

& custodias cerimonias illius: & mandata atq; iudicia: & obedias eius imperio. Et dominus elegit te hodie: ut sis ei populus peculiaris: sicut locutus est tibi: ut custodias omnia præcepta eius: & faciat te excelsiorem cunctis gentibus: quas creauit in laudem & nomen & gloriam suam. Et sis populus sanctus domini dei tui: sicut locutus est tibi.

Lectio Deuteronomii. Capi. xi.

In diebus illis. Dixit moyses filiis israel. Si custodieritis mandata quæ ego præcipio uobis: & feceritis ea: ut diligatis dominum deum uestrum: & ambuletis in omnibus uis eius adherentes ei: disperdet dñs omnes gētes istas ante faciē uestrā: & possidebitis eas quæ maiores & fortiores uobis sunt. **O**mnis locus quem calcauerit pes uester: uester erit. **A** deserto & libano & flumine magno euphrate usq; ad mare occidentale erunt termini uestri. Nullus stabit contra uos. Terrorem uestrum & formidinē dabit dominus deus uester super omnem terram quam calcaturi estis: Sicut locutus est uobis dominus deus uester.

Lectio Machabæorum. ii. Capi. i.

In diebus illis. Orationē faciebāt sacerdotes dū offerrēt sacrificiū pro populo israel: ionatha inchoate cæteris autem respōdētibus & dicētibus. Bene faciat nobis deus: & meminerit testamēti sui quod ad Abraam & isaac & iacob locutus est seruatorum suorum: fidelium. Et det uobis coronibus ut colatis eum: et faciatis eius uoluntatem. Adaperiat cor uestrum in lege sua & i præceptis suis

quod potissimum est ex præceptis. Hætes istas: quarum regiones possessuri estis. Fortiores uobis. et numero & robore.

In deserto. descriptio est terre promissionis. nã desertum est a meridie. libanus mons a septentrione. euphrates ab ortu solis. ab occasu uero mare occidentale. i. cyprum quod iudea ab occasu abluit.

Terrorem uestrum. actiue. i. quem hostibus uestris incutietis.

In diebus illis. Orationem faciebant. ex secundo Machabeorum libro cap. i. sed uerborum ordine permutato. Est autem epistola iudeorum habitantium in iudea ad eos qui habitabant in egypto. Inuitant namque eos ad celebritatem quorundam festorum ob uictorias partas de hostibus: et faciunt rogantes quod ut ipsi fecerunt. Et primo ponit quid sacerdotes eius faciebant. Ionatha. qui erat cantorum princeps. dicentibus benefaciat uobis deus. hec uerba non sunt respondentium: sed mittentium litteras: in capite ipsius epistolæ in quo bene præcatur illis ad quos scribitur:

familiaris

indis est ista

in prima facie

Epistolæ beati Pauli.

sicut nos solemus dicere salutē. Sed nihil refert: cum ad propositū faciāt. Lectio satis patet.

Miserere nostri deus. Ex ecclesiastico cap. xxxvi. ubi ponitur oratio qua presul vii debet fundēs preces pro omnibus tam gētilibus quam iudeis: deinde pro iudeis peculiariter. Respice nos. quod est idē quod faue nobis. Lumē miserationū tuarū. quia eo tēpore quo auctor hunc librū scribebat: iudei erant quodā modo in tenebris imminēte illis ptolemeo soterē egypti rege.

Timorē tuum. actiue p terrore. Alleua manum tuā. pro agrava depri- mendo eos ad interitum & faciat pacē. Exaudiat dñs orationes uestras: & reconcilietur uobis: nec uos deserat in tempore malo dominus deus noster.

Lectio libri sapiētiae. Eccle. Capi. xxxvi.

Sicut in conspectu eorū. reducēs nos ab idola- tris p flagella vt in. iij. Regū legim⁹. Magnificaberis in eis. i. magn⁹ appareas. Innoua signa. sicut fecisti quo tem- pore patres nostros ex egyptia seruitute libera- sti. Manū & brachium. quib⁹ mirabilia illa feci- sti. Furorem & irā. que sunt puniēdi instrumēta.

Extolle. i. extra terrā et terminos patrie pone. alias extollere p lauda- re. Festinatēpus. s. illo- rum punitionis & nostre liberationis. Et memē- to finis. s. aduētus messie

In dieb⁹ illis. Ange- lus dñi. Ex danielle cap. iij. ubi legit: qd Nabucdonosor rex Chaldeo- rum iussit tres pueros da- nielis comites mitti i for- nacē ignis propterea qd noluerint adorare statuā illā quā erexerat: quib⁹

in fornace positis deus misit in auxilium angelū suum & quid fecerit narrat. Cum azaria. qui prius vocabatur abdenago. & socijs eius. s. ananīe & misaelli. Eētum roris. i. flatum affe- rentē roris refrigerationē. Tunc hi tres. quid pueri fecerint ostēdit posteaq̄ sunt liberati.

Miserere nostri de⁹ omniū: & respice in nos: et ostēde nobis lumē miserationū tuarū. Et im- mitte timorē tuū sup gētes: quæ nō exquisierūt te: ut cognoscant quia non est deus nisi tu: ut enarrent mirabilia tua. Alleua manū tuam. Sicut enim in cōspectu eorū sanctificatus es in nobis: sic in cōspe- ctu nostro magnificaberis in illis. Vt cognoscāt te: sicut & nos cognouimus: qm̄ non est deus præter te dñe. Innoua signa: & immuta mirabilia. Glorifi- ca manū & brachiū dextrū. Excita furorē: & effun- de iram. Extolle aduersariū: & afflige inimicū. Fe- stina tēpus: & memēto finis: ut enarrent magnalia tua dñe deus noster. Lectio Danielis. Capi. iij.

In diebus illis. Angelus dñi descendit cū aza- ria & socijs ei⁹ in fornace. & excussit flāmam ignis de fornace: & fecit mediū fornacis quasi uen- tum roris flantē. Flāma autem diffusa est super for- nacem cubitis quadragintanouē: & incendit quos reperit iuxta fornacē de chaldæis ministros regis: qui eā incende- bāt. Illos autē nō tetigit oīno ignis: neq̄ cōtristauit: neq̄ quicq̄ molestiæ intulit. Tunc hi tres quasi ex uno ore laudabāt & glorificabāt et

amarij & ismael

Epistolæ beati Pauli.

Nomē sanctum. i. tetragrammaton hoc est quattuor litterarū. In templo glorię tuę. pro-
prie tēplum est celum. vt Seneca in hercule furente tēpla summi vidua deserui etheris. In
throno. i. in sede celesti: quia celum est sedes eius ⁊ terra scabellum pedum eius. Intueris

Abysos. i. mundi huius impenetrabilia ⁊ secreta.

Ratres. Rogamus vos. Ex epistola ad Thessalonicēnes pri. capi. v. in quo ostendit

quomodo thessalonicē-
ses se debeāt habere erga
primos. Corripite in-
quietos. in greco admo-
nete inordinatos. *Prosphetas. i. in tribulatio-
nib⁹ desiciētes. In oib⁹
s. tā p̄peris quā aduers⁹
s. In greco legit̄ in om-
ni. ⁊ est idē sensus. Spi-
ritū. quomodo se debeāt
habere erga deum ⁊ reli-
gionē. spiritū igit̄ p̄ be-
uotione itelligit. Pros-
phetas. i. expositiōes sa-
cre scripture. Ab omni
specie. i. nō solum a malo
sed etiam ab eo qđ habet
malī suspitionē. Deus
p̄p̄tis. s. auctor et dator.*

Per oia. i. oino. vt inte-
ger. In greco est integer
spiritus vester ⁊c.

Dominica secunda.

Ratres. Rogamus
vos ⁊ obsecramus.
ex epistola prima ad thes-
salonicēnes capi. iiii. in
quo illos ad pudiciam
hortatur: quia forte pro-
niores erant ad venerea.

Accepistis a nobis. i.
audistis cū eramus p̄s-
entes. Sic ⁊ ambule-
tis. hoc non est in greco
subintelligitur tamen.

Sanctificatio vestra. i.
vt mundi sitis ⁊ sancti.

Sustinas. suum corpus
qđ est anime domiciliū.

d

^{quatuor}
benedicebāt deū in fornace: dicētes. Benedictus es
dñe deus patrū nostrorū: ⁊ laudabilis ⁊ superexal-
tatus in sæcula. Et benedictum nomē glorię tuę:
sanctū ⁊ laudabile ⁊ supexaltatū in oib⁹ sæculis.
Benedictus es tēplo sancto glorię tuę: ⁊ superlau-
dabilis ⁊ supergloriosus in sæcula. Benedictus es
in throno regni tui: ⁊ suplaudabilis ⁊ superexal-
tatus in sæcula. Benedictus es qui intueris abyssos:
⁊ sedes sup cherubin: ⁊ laudabilis ⁊ supexaltatus
in sæcula.

Ad Thessalonicēnes. Capi. v.

Ratres. Rogam⁹ uos: corripite inquietos: cō-
solamini pusillanimes: suscipite infirmos: pa-
tientes estote ad oēs. Videte ne quis malū pro ma-
lo reddat alicui: sed semp qđ bonū est sectamini in
iniuice ⁊ in oēs. Semp gaudete: sine intermissio-
ne orate: in oib⁹ gratias agite. Hęc em̄ uoluntas
dei in xp̄o iesu in omnibus uobis. Spiritum nolite
extinguere: prophetas nolite spernere. Oia autē
p̄b̄ate: quod bonū est tenete: ab omni specie mala
abstinetē uos. Ipse autē de⁹ pacis sanctificet uos p̄
oia: ut integer spūs uester ⁊ aīa ⁊ corpus sine que-
rela in die aduētus dñi nostri iesu xp̄i seruetur.

Dñica. ii. Ad thessalonicēses. i. Capi. iiii.

Ratres. Rogamus uos ⁊ obsecramus in dño
iesu ut quēadmodum accepistis a nobis quo-
modo uos oporteat ambulare ⁊ placere deo: sic ⁊
ambuletis ut abūdetis magis. Scitis em̄ quę p̄ce-
pta dederim uobis p̄ dñm iesum. Hęc est em̄ uolū-
tas dei sanctificatio uestra ut abstineatis uos a forni-
catōe: ut sciat unusquisq; uestrū suū uas possidere

Epistolæ beati Pauli.

Et honore. quia per libidinem corpus dehonoreatur. In passione desiderij. i. in affectione concupiscentie que perturbat rationem. Sicut gentes. que putant concubitus vagos esse licitos. Ne quis supergrediatur. i. supplantet siue decipiat. Circunueniat quod fere idem est hoc est ex insidijs adoriri. et neq; particula non est in greco. Vindex est. huiusmodi criminum punitor. In immundiciam. i. vt essemus libidinibus inquinati.

Feria secunda sequenti.

In diebus illis. Orauit daniel. ex Danielis propheta cap. ix. in quo daniel petit a domino mali amissionem ac deinde boni largitionem. quod vt impetret: beneficia iam accepta commemorat: atq; imprimis ab egyptia seruitute liberationem. Secundum diem hanc. i. sicut et nunc facis erga nos. In omnem. i. contra tuam legem. A ciuitate tua. in qua peculiariter coleris. Monte sancto. vbi templum erat.

Per circuitum. quia vicinis omnibus erat preda. Nunc ergo. boni petitionem ponit. Super sanctuarium. i. templum tuo cultui restituendum.

Propter te. i. vt veritas tua omnibus sit nota.

In iustificationibus. i. in precibus iustis debita a te petendo. sed ad tuam misericordiam confugiens. Exaudi domine. inquit exaggratas preces.

Placare. id est sis placatus ab ira. Attende. id est sis attentius ad preces nostras. Et fac. subaudi quod petimus. Ne moreris. quia promissionis tue instat tempus.

Feria tertia sequenti.

in sanctificatione et honore. Non in passione desiderij: sicut & gentes que ignorant deum. Et ne quis supergrediatur: neq; circunueniat in negotio fratrem suum: quonia uindex est dominus de his omnibus: sicut prediximus uobis: & testificati sumus. Non enim uocauit nos deus in immundicia: sed in sanctificationem. In christo iesu domino nostro.

Feria. ii. Lectio Danielis. Capi. ix.

In diebus illis. Orauit daniel dicens. Domine deus noster qui eduxisti populum tuum de terra egypti in manu forti: & fecisti tibi nome secundum diem hanc: peccauimus iniquitatem fecimus domine in omnem iusticiam tuam. Auertatur obsecro ira tua: & furor tuus a ciuitate tua ierusalem: & a monte sancto tuo. Propter peccata enim nostra & iniquitates patrum nostrorum ierusalem & populus tuus in opprobrium sunt omnibus per circuitum nostrum. Nunc ergo exaudi deus noster orationem serui tui: & preces eius: & ostende faciem tuam super sanctuarium tuum: quod desertum est. Propter temetipsum inclina deus meus aurem tuam & audi: aperi oculos tuos & uide desolationem nostram: & ciuitatem super quam inuocatum est nomen tuum. Neq; enim in iustificationibus nostris prosternimus preces ante faciem tuam: sed in miserationibus tuis multis. Exaudi domine: placare domine: attende & fac. Ne moreris propter temetipsum deus meus: quia nomen tuum inuocatum est super ciuitatem: et super populum tuum: Domine deus noster.

Feria. iii. Lectio libri Regum. iiii. Capi. xvii.

Epistolæ beati Pauli.

IN diebus illis. Factus est sermo dñi ad heliã thesbiten dicēs. Surge & uade in sareptã sydoniorum et manebis ibi. Præcepi em̄ ibi mulieri uiduæ: ut pascat te. Surrexit & abiit in sareptam. Cũq; uenisset ad portam ciuitatis: apparuit ei mulier uidua colligens ligna. Et uocauit eã: dixitq; ei. Da mihi paululũ aquæ in uase ut bibam. Cũq; illa pergeret ut afferret: clamauit post tergum eius dicens. Affer mihi obsecro et bucellam panis in manu tua. Quæ respondit. Viuit dominus deus tuus: quia nõ habeo panem: nisi quãtum pugillus capere potest farinæ i hydria & paululũ in lecytho. En colligo duo ligna: ut ingrediar: & faciã illud mihi & filio meo: ut comedamus & moriamur. Ad quã helias ait. Nolit timere: sed uade & fac sicut dixisti.

Verũtamẽ fac mihi primum de ipsa farina subcinericiũ panẽ paruulũ & affer ad me. Tibi autem & filio tuo facies postea. Hæc autem dicit dominus deus israel. Hydria farinæ nõ deficiet: & lecytus olei non minuetur usq; ad diẽm in qua daturus est dominus pluuiam super faciẽ terræ. Quæ abiit: et fecit iuxta uerbum heliæ. Et comedit ipse & illa & domus eius. Et illa die hydria farinæ non defecit: & lecytus olei nõ est imminutus: iuxta uerbum domini quod locutus est in manus heliæ.

Feria.iiii. Lectio Ester. Capi. xiiii.

IN diebus illis. Orauit ester ad dñm dicens. Dñe rex omnipotens: in tua dicione cuncta sunt posita: & nõ est qui possit tuæ resistere uoluntati. Si decreueris saluare nos: continuo liberabimur. Tu enim domine fecisti cœlum & terram: et quicquid cœli ambitu cõtinetur. Tu es dñs omnium: & non est qui resistat maiestati tuæ. Et nunc domine rex regum deus abraam miserere populo tuo: quia uolũt nos inimici nostri perdere: et hereditatem tuã delere. Ne despicias partẽ tuã: quã redemisti tibi de ægypto: sed exaudi deprecationem nostrã: & propicius esto sorti & funiculo hereditatis

Rectus est sermo dñi. Ex. iij. regum libro cap. xvij. quomodo iussu dei helias propheta uenit in sareptã urbem phœnicis ubi hospitio susceptus est a muliere uidua.

Buccellã panis. i. quantum oris bucca possit capere. In lecytho. i. uasculo oleario qd̄ & capsas ces alio nomine dicitur.

Et moriamur. cũ uelut ceps nihil alimẽti supsit.

Subcinericiũ panẽ. collicion siue colliphisi: cuiusmodi panibus utebantur athlete. Cetera ex historia sunt manifesta.

Feria quarta sequenti.

Orauit ester ad dñm. Ex libro ester capi. xiiij. Sed hæc nõ est oratio ester reginẽ: sed mardochei patris illi & sunt in ea uerba quã immutata ex originali. Saluare nos. in originali saluare israel.

Cœli ambitu. circũplexu ut inquit Plinius.

Inimici nri. aman scilicet qui mollebat iudeorũ gẽtem perdere. Partẽ tuã. i. hereditatẽ peculiarẽ. Sorti et funiculo. quia soliti erant antiqui

d ii

Epistolæ beati Pauli.

per funes metiri hereditates & deinde sortiri. ut in psalmo funes ceciderunt mihi in preclaris. Te canentium. i. laudantium. Feria quinta sequenti.

Hec dicit dñs. Maledictus homo. Ex ieremia propheta cap. xvij. in quo reprobatur populus iudaicus propter falsam confidentiam atq; impiis propter confidentiam quam habebat de egyptiis. Qui confidit in hoie. sicut sedecias fiducia egyptiorum contra nabucodonosor.

Carnem brachii sui. i. hominem vires suas.

Quasi myrice. si recte interpretatus est arborem siue fructicem intelligit qui vulgo dicitur atarfe siue tarabe. sed quod dicit non competit penitus myrice.

Super aquas. i. iuxta aquas ad humorē id proprium est arboris radicibus querere unde alac.

Est. estatis calor. Solicitum. i. in cura positum ne humore destituatur. Deinde reprobatur eosdē propter confidentiam quam habebat in seipsis. Inscrutabile. qz multos habet recessus. Quis. q. d. nemo: preter q̄ ego dominus &c.

Feria sexta sequenti.

In diebus illis. Dixit ioseph. Ex genesi libro capi. xxxvij. in quo narratur: quo pacto ioseph maximus somnorum coniectator exposuit fratribus suis somnium: quod fuit causa maioris odij in illum. Quod vidit. unde & somnia que aliquid significant: visa dicitur.

Putabam. i. videbar mihi videre. Manipulos. puta frumenti. Stare. erectum cum alij se illi prosternerent. Rex noster. nam hoc designare vis

tuæ. Et conuerte luctum nostrum in gaudium: ut uiuentes laudemus nomen tuum. Et ne claudas ora canentium te: Domine deus noster.

Feria. v. Lectio Ieremias. Capi. xvij.

Hec dicit dominus. Maledictus homo qui confidit in homine: & ponit carnem brachium suum: & a domino recedit cor eius. Erit enim quasi myrice in deserto: & non uidebit cum uenerit bonum: sed habitabit in siccitate in deserto in terra falsuginis & inhabitabili. Benedictus uir qui confidit in domino: & erit dominus fiducia eius. Et erit tanquam lignum quod transplantatur super aquas: quod ad humorem mittit radices suas: et non timebit cum uenerit æstus. Sed erit folium eius uiride: et tempore siccitatis non erit siccitum: nec aliquando desinit fructum. Prauum est cor hominis et inscrutabile.

Quis cognoscet illud? Ego dominus scrutans corda et probans renes: qui do unicuique iuxta uiam suam: & iuxta fructum adinventionum suarum. Dicit dominus omnipotens.

Feria. vi. Lectio libri Genesis. // //

Capi. xxxvij.

In diebus illis. Dixit ioseph fratribus suis. Audite somnium meum quod uidi. Putabam ligare nos manipulos in agro: & quasi consurgere manipulum meum & stare: uestrosque manipulos circumstantes: adorare manipulum meum. Responderunt fratres eius. Nunquid rex noster eris: aut subiiciemur ditioni tue? Hac ergo causa somniorum atque

Epistolæ beati Pauli.

sermonum inuidiæ et odii fomitem ministravit. Aliud quoque uidi somnium: quod narrans fratribus ait. Vidi per somnium quasi solem & lunam: & stellas undecim adorare me. Quod cum patri suo & fratribus retulisset: increpauit eum pater suus: et dixit. Quid sibi uult hoc somnium quod uidiisti? Num ego et mater tua et fratres tui adorabimus te super terram? Inuidebant ei igitur fratres sui: pater uero rem tacitus considerabat. Cumque fratres illius in pascendis ouibus patris morarentur in sichen: dixit ad eum israel. Fratres tui pascunt oues in sichimis: ueni mittam te ad eos. Quo respondente preesto sum ait. Vade & uide si cuncta prospera sunt erga fratres tuos & pecora: & renuncia mihi quid agatur. Missus de ualle ebron: uenit in sichechem. Inuenitque eum uir errantem in agro: et interrogauit quid quæreret. At ille respondit. Fratres meos quero: indica mihi ubi pascant greges. Dixit ei uir. Recesserunt de loco isto. Audiui autem eos dicere. Eamus in dothaim. Perrexit ergo ioseph post fratres suos: & inuenit eos in dothaim. Qui cum uidissent eum procul antequam accederet ad eos: cogitauerunt illum occidere: & mutuo loquebantur. Ecce somniator uenit: uenite occidamus eum: & mittamus in cisternam ueterem. Dice musque. Fera pessima deuorauit eum: & tunc apparebit quid illi prosint somnia sua. Audiens autem hæc ruben nitebatur liberare eum de manibus eorum: et dicebat. Non interficiamus animam eius: neque effundamus sanguinem: sed proicite eum in cisternam hanc: quæ est in solitudine: manusque uestras seruate innoxias. Hoc autem dicebat uolens eripere eum de manibus eorum: & reddere patri suo.

Sabbato Lectio Genesis, Cap. xxvii.

debat ioseph. *Odii fomitem.* idest incendium et accremetum. Aliud quoque uidi somnium: quod iacob pater interpretatur. Sed cum rachel mater iam esset mortua: quid sibi uult quod ait mater tua? Sunt autem qui dicant hoc somnium fuisse antequam mater ex partu beniamin moreretur. Tacitus. neque enim dubitabat somnia illa portendere aliquid magnum. In sichechem, que grece et latine dicitur sichima. et fuit ciuitas cananeorum in finibus tribus ephraim. Hec est que in euangelio iohannis dicitur sichar sed corrupte.

Israel. sic cognominatus est iacob. De ualle hebron. ubi iacob habitabat. Eamus in dothaim. locus est teste Eusebio distans a samaria hoc est sebasteciuitate duodecim millibus passuum aquilonem versus. Audiens hæc ruben. qui erat ex eis natu maximus. In tunica talaris. idest ad talos usque fluxa. sed cum homini non sit talus mirum quid placuerit latinis talarem tunicam pro podere ponere. Diuersicolore ac multis licijs contexta.

Sabbato sequenti.

d iiii

Epistolæ beati Pauli.

IN diebus illis. Dixit rebecca filio suo iacob. Audiui patrem tuum lo-
 quentem cum esau fratre tuo: & dicentem ei. Affer mihi de uenatione
 tua: & fac cibos ut comedam: & benedicam tibi coram domino antequam moriar. Nunc
 ergo fili mi acquiesce consiliis meis & perges ad gregem: affer mihi duos
 hedos optimos: ut faciam ex eis escas patri tuo: quibus libenter uescitur.
 Quas cum intuleris et comederit: benedicat tibi priusquam moriatur. Cui il-
 le respondit. Nosti quod esau frater meus homo pilosus sit: et ego leuis.
 Si attrectauerit me pater meus & senserit: timeo ne putet me sibi uoluisse
 illudere: & inducat super me maledictionem pro benedictione. Ad quem

In diebus illis. Dixit rebecca. Ex libro Genes cap. xxvij. in quo monstratur diuina quedam dispositio in successione benedictionis isaac in posterum. Audiui patrem tuum. dixerat namque esau filio ut afferret sibi aliquid ex uenatione.

Nunc ergo. mater pro filio sollicita commentum parat. Quibus libenter uescitur. i. uesci consuevit.

Pilosus hirsutus siue hispida. Ego leuis. tametsi leuis ad tactum referatur. i. non resistens: comodo littera est leuis. i. sine pilis: quod opponitur ei quod dixit pilosus. Senserit. dolos sibi parari.

Abiit. s. ad gregem. Attulit. hedos iustos. Colli nuda. i. glabra. Pulmentum. carnes sine ossibus. unde dicitur pulmentum quasi pulpamentum. Et probem. quoniam ex voce dubitabat.

Similitudinem maioris. subaudi filij hoc est esau. Expresserat. i. assimilauerant. Juuenalis. mir-

mater. In me sit ait ista maledictio fili mi: tantum audi uocem meam: & perges affer quae dixi. Abiit et attulit: deditque matri. Parauit illa cibos: sicut nouerat uelle patrem illius: & uestibus esau ualde bonis: (quas apud se habebat domi induit enim. Pellisculasque hedorum circumdedit manibus: & colli nuda protexit. Dedit pulmentum: & panes quos coxerat tradidit. Quibus illatis dixit. Pater mi. At ille respondit. Audio. Quis es tu fili mi? Dixitque iacob. Ego sum esau primogenitus tuus: feci sicut praecipisti mihi. Surge sede & comede de uenatione mea: ut benedicat mihi anima tua. Rursumque isaac ad filium suum. Quomodo tam cito inuenire potuisti fili mi? Qui respondit. Voluntas dei fuit: ut cito mihi occurreret quod uolebam. Dixitque isaac. Accede huc ut tangam te: & probem utrum tu sis filius meus esau an non? Accessit ille apud patrem: & palpato eo: dixit isaac. Vox quidem uox iacob est: sed manus manus sunt esau. Et non cognouit eum: quia pilosae manus similitudinem maioris expresserat. Benedices ergo ait illi. Tu es filius meus esau? Respondit: ego sum. At ille. Affer mihi cibos de uenatione tua fili mi: ut benedicat tibi anima mea. Quos cum oblatos comedisset: obtulit ei etiam uinum. Quo hausto dixit ad eum. Accede ad me: & da mihi osculum fili mi. Accessit & osculatus est eum. Statimque

Epistolæ beati Pauli.

ut sensit uestimentorum illius fragrantia: benedicens illi ait. Ecce odor filii mei: sicut odor agri pleni: cui^{us} benedixit dominus. Det tibi deus de rore cœli et de pinguedine terræ abundantiam frumenti uini et olei: et seruiant tibi populi: et adorent te tribus. Esto dominus fratrum tuorum & incuruentur ante te filii matris tuæ. Qui maledixerit tibi sit ille maledictus. Et qui benedixerit tibi benedictionibus repleatur. Vix isaac sermonem impleuerat: & egresso iacob foras: uenit esau. Coctosq; de uenatione cibos intulit patri: dicens. Surge pater mi: & comede de uenatione filii tui: ut benedicat mihi anima tua. Dixitq; illi isaac. Quis enim es tu? Qui respondit. Ego sum filius tuus primogenitus esau. Expauit isaac stupore uehementi: et ultra q̄ credi potest admirans ait. Quis igitur ille est: qui dudum captam uenationem attulit mihi: & comedi ex omnibus priusq; tu uenires. Benedixitq; ei et erit benedictus. (Auditus esau sermonibus patris) irrugit clamore magno: & consternatus ait. Benedic etiã et mihi pater mi. Qui ait. Venit germanus tuus fraudulenter: et accepit benedictionem tuam. At ille subiunxit. Iuste uocatum est nomen eius iacob: supplantauit enim me en altera uice. Primogenita mea ante tulit: et nunc secundo furripuit benedictionem meam. Rursumq; ad patrem. Nunquid nõ reseruasti ait et mihi benedictionem? Respondit isaac. Dominum tuum illum constitui: et omnes fratres eius seruituti illius subiugavi. Frumento et uino stabiliui: & tibi post hæc fili mi ultra quid faciam? Cui esau ait. Nun unam inquit tantum benedictionem habes pater? Mihi quoq; obsecro ut benedicas. Cuncq; eiulatu magno flet: motus isaac dixit ad eum. In pinguedine terræ: & in rore cœli desuper erit benedictio tua.

millonem exprimat infans. uestimentorum fragrantiam. idest odorem ex uestibus que fuerant esau. Agri pleni. floribus et pomis odoratis. et subdit benedictionis formam. Irrugit. pro infremuit. nam rugitus leonum est. Jacob. interpretatur namq; iacob supplantator. Altera uice. quando vendidit illi primogenituram. sed illa non fuit fraus: quia uolenti non fit iniuria.

Mihi quoq; benedicas. instat Esau et tandem benedictionis partem a iacob extorquet.

Cum eiulatu. idest flexibili uoce. Sunt qui per aspirationem in principio scribant quia ab hec sit uerbum heulor inclinatam.

Dominica tertia.

Dominica tertia. Lectio epistolæ pauli ad Ephesios. Cap. v.

d iiii

Epistolæ beati Pauli.

Fratres. Estote imitatores dei. Ex epistola pauli ad Ephesios cap. v. In quo postea dicitur ephe-
sios instituit moribus: nunc de eisdem informat exemplo. Exemplum autem imitabile quod proponitur
est christus. Filii charissimi. alioquin non essetis veri filii sed degeneres. et in quo debeant christum
imitari declarat hoc est in dilectione. In odore suauitatis. hypallage est pro in suauitatem
odoris: et alludit ad holocaustum ex quo vapor habebat suauis. Fornicatio. et in iis que se-
quuntur debemus christum imi-
tari: fugiendo hec uicia.

Hec nomen est. igitur mul-
to minus exerceat. Scur-
rilitas. Paulus hoc in lo-
co eutrapeliam posuit que
comitas interpretatur. et
virtus est circa locos: sed et
hos quos paulus prohibet:
quod ut ait ad rem non per-
tinet: quam christianus in-
terdit. Gratiarum actio pro
beneficiis acceptis sub-
audi sit uobis: sed quod gre-
ce est eucharistia pro in-
terpretatio gratiosus ser-
mo sit uobis. Idolorum
seruitus. quod pecunias ma-
gis quam deum colunt. Ne-
mo uos seducat. hoc est
ab hac doctrina separando
filios diffidentie. qui non
credunt que sunt credenda.

Eratis tenebre. id est in igno-
rantia positi. nunc autem
estis filii lucis.

Feria secunda sequenti.

In diebus illis. Naaman
princeps. Ex li-
bro regum. iiii. cap. v. In
quo ponitur miraculum quo
heliseus mundauit a lepra
naaman syrum. Per il-
lum dicunt hebrei quod
hic fuit qui sagitta fuit
achab regem unde syria li-
berata est. Dominus subau-
dit me. Ad deum. scilicet syrie
regem. Talenta decem. in he-
breo decem centipodia.

Fratres: Estote imitatores dei sicut filii charis-
simi: & ambulate in dilectione: sicut & christus
dilexit nos: & tradidit semetipsum pro nobis obla-
tionem & hostiam deo in odorem suauitatis. Furni-
catio autem & omnis immundicia: aut auaricia:
nec nominetur in uobis: sicut decet sanctos. Aut tur-
pitudine: aut stultiloquium: aut scurrilitas: que ad rem
non pertinet: sed magis gratiarum actio. Hoc autem scito
te intelligentes quod omnis fornicator aut immundus aut
auarus (quod est idolorum seruitus) non habet here-
ditatem in regno christi & dei. Nemo uos seducat
inanibus uerbis. Propter haec enim uenit ira in filios
diffidentie. Nolite ergo effici participes eorum. Era-
tis enim aliquando tenebrae: nunc autem lux in domino:
ut filii lucis ambulate. Fructus enim lucis est in om-
ni bonitate & iusticia & ueritate.

Feria. ii. Lectio libri Regum. iiii. Cap. v.

In diebus illis. Naaman princeps militie
regis syrie erat uir magnus coram domi-
no suo & honoratus. Per illum enim dedit
dominus salutem syrie. Erat autem uir fortis & diues: sed
leprosus. Porro de syria egressi fuerant latrunculi:
et captiuam duxerant de terra israel puellam par-
uulam: que erat in obsequio uxoris naaman. Quae
ait ad dominam suam. Utinam fuisset dominus meus
ad prophetam qui est in samaria: profecto curasset
eum a lepra quam habet. Ingressus est itaque naa-
man ad dominum suum: et nunciauit ei dicens. Sic
& sic locuta est puella de terra israel. Dixitque ei rex
syrie. Vade & mittam litteras ad regem israel.

^{partido} Qui cum profectus esset & tulisset secum decem ta-
lenta argenti: & sex milia aureos: & decem mutato-
ria uestimentorum: detulit litteras ad regem israel
in hæc uerba. Cum acceperis epistolam hanc scito
q̄ miserim ad te naaman seruum meum: ut cures
eum a lepra sua. Cuncq̄ legisset rex israel litteras:
scidit uestimenta sua et ait. Nunquid deus sum ut
occidere possim et uiuificare: quia iste misit ad me
hominem: ut cures eum a lepra sua? Animadu-
erte et uide: quot occasiões quærat aduersum me.

Quod cum audisset heliseus uir dei: scidisse uidelicet regem israel uesti-
menta sua misit ad eum dicēs. Cur scidisti uestimenta tua? ueniat ad me:
& sciat prophetam esse in israel. Venit ergo naaman cum equis & curri-
bus & stetit ad ostium domus helisei. Misitq̄ ad eum heliseus nuncios di-
cens. Vade et laua te septies in iordane: & recipiet sanitatem caro tua atq̄
mundaberis. Iratusq̄ naaman recedebat dicens. Putabam q̄ egredere-
tur ad me: & stans inuocaret nomen domini dei sui: et tangeret manu
sua locum lepræ, & curaret me. Nunquid non meliores sunt abana & pha-
phar fluuii damasci omnibus aquis israel: ut lauer in eis: & munder?
Cum autem uertisset se et abiret indignans: accesserunt ad eum serui sui
et locuti sunt ei. Pater: & si rem ^{grandem} dixisset tibi propheta: certe fa-
cere debueras. Quantomagis quia nunc dixit tibi laua te & mundaaberis?
Descendit & lauit in iordane septies iuxta sermonē uiri dei & restituta est
caro eius sicut caro ^{de pueri paruuli} pueri paruuli: & mudatus est a lepra. Reuersusq̄ ad us-
rum dei: cū uniuerso comitatu suo uenit & stetit corā eo & ait. Vere scio
quia non est deus in uniuersa terra: nisi tantum dñs deus israel.

Feria tertia Lectio Regum. iiii.

Cap. iiii.

IN diebus illis. Mulier quædam clamabat ad
heliseum prophetam dicens. Seruus tuus uir
meus mortuus est, & tu nosti quia seruus tuus fuit
timens deum. Et ecce creditor uenit: ut tollat duos
filios meos ad seruiendum sibi. Cui dixit heliseus.
Quid uis ut faciā tibi? Dic mihi quid habes in do-
mo tua? At illa respondit. Non habeo ancilla tua

Et cures. id est curari fa-
cias a propheta qui pro-
te degit. Quot occasio-
nes. coniunctio est po-
tius quam nomen nume-
rale: hoc est per. d. litte-
ram. Abana et phar-
phar uidentur hi fluuij
esse syrię damasce unde
naaman ueniebat. Alia
notiora sunt quam ut
egeat expositione.

Feria tertia sequenti.

IN diebus illis. Mu-
lier quedam. Ex. iiii.
Regū libro. cap. iiii. Po-
nit miraculū ab heliseo
factū i uidue consolatio-
nē quā dicit fuisse unā de
uoxib⁹ pphetarū. Cre-
ditor. qui pecunias cre-
diderat uiro meo dū ui-
ueret. Ad seruiendum
sibi pro patris debito.

Epistolæ beati Pauli.

Quo ungar. apud anti
quos hic erat precipuus
olei vsus: quo se fouerēt.

Non pauca: sed multa
z que sufficiant ad dissol-
uendū mariti debitum.
Inde. i. ex oleo quod ha-
bes. Ostium super se. i.
post se. Stetit. i. fluere
cessauit. Redde. qđ ma-
ritus tu⁹ acceperat. De
reliquo. i. de eo qđ restat
a debiti dissolutione.

Feria quarta sequēti.

Hec dicit dñs. Hono-
ra patrem tuum. Ex
exodo cap. xx. vbi postea
quā posuit p̄cepta ordi-
nātia hoīem ad deū: hic
ponit ordinātia illum ad
proximū. z imprimis ad
parentes qui post deum
sunt auctores vite nostre.
Nō occides. qz quod tibi
non vis alteri ne fece-
ris. Non mechaberis. i.
non cōmittes ad alteri.

Non furtum. quod qui
facit dissoluit societatem
vite. Falsum testimo-
nium. in damnum proxi-
mi redundās. Uxorem
eius. qz vt dicit saluator
noster: qui videt alterius
uxorē ad cōcupiscendū iā
mechatus est eā in corde
suo. zc. Populus videbat
voces. pro audiebat.

Loquere tu. quē dñs lo-
cuturus est nobis. Nō
te timere. qz p̄pterea nō
moriamini. vt nō peccare-
tis. ob timorem domini.

De celo. i. de aere. qui
erat in mōtis cacumine.

quicq̄ in domo mea nisi parum olei quo ungar.
Cui ait. Vade & pete mutuo ab omnib⁹ uicinis tuis
uasa uacua non pauca: & ingredere et claude ostiū.
Cum intrinsecus fueris tu et filii tui: mitte inde in
omnia uasa hæc: et cum plena fuerint tolles. Iuit
itaq̄ mulier et clausit ostium super se et super filios
suos. Illi offerebant uasa et illa infundebat. Cūq̄
plena fuissent uasa: dixit ad filium suum. Affer mi-
hi adhuc uas. Et ille respondit. Non habeo. Ste-
tiq̄ oleū. Venit autem illa: et indicauit homini
dei. Et ille. (Vade inquit) uende oleum et redde
creditori tuo. Tu autem et filii tui uiuite de reli-
quo. *ecce q̄ restat & restabit.*

Feria. iiii. Lectio Exodi.

Cap. xx.

Hec dicit dominus. Honora patrem tu-
um & matrem tuam ut sis longæuus su-
per terram: quam dominus deus tuus
dabit tibi. Non occides: non mechabe-
beris: non furtum facies: non loqueris contra pro-
ximum tuum falsum testimonium. Non concu-
piscas rem proximi tui: nec desiderabis uxorem
eius. Non seruum: non ancillam: non bouem: nō
asinum: nec omnia quæ illius sunt. Cunctus au-
tem populus audiebat uoces et lampades: & soni-
tum buccinæ: montemq̄ fumantem. Et perterriti
ac pauore concussi: steterunt procul dicentes moy-
si. Loquere tu nobis et audiemus. Non loquatur
nobis dominus ne forte moriamur. Et ait moy-
ses ad populum. Nolite timere. Vt enim proba-
ret uos uenit deus: & ut terror esset in uobis et nō
peccaretis. Stetitq̄ populus a longe. Moyses au-
tem accessit ad caliginem: in qua erat deus. Dixitq̄
preterea dñs ad moysen. Hæc dices filiis israel.
Vos uidistis quod de celo locutus sum uobis. Nō fa-

Epistolæ beati Pauli.

Deos alienos, idem præceptum sepe repetit: vt magis illud memorie inculcando affligas. Altare de terra, quia gentiles de lapidibus faciebant. *Pacifica vestra, i. sacrificia ad placandū deū. In omni loco, i. altari mihi dicato.*

ciētis deos argenteos: nec deos aureos facietis vobis. Altare de terra facietis mihi: & offeretis sup eū holocausta & pacifica uestra. Oves uestras: & boues in omni loco in quo memoria fuerit nominis mei.

Feria. v. Ieremie. Capi. vii.

IN diebus illis. Factum est verbum domini ad me dicēs. Sta in porta domus dñi: & prædica ibi verbum istud: & dic. Audite verbū domini omnis iuda qui ingredimini per portas has: ut adoretis dñm. Hæc dicit dñs exercituum deus israel. Bonas facite vias uestras & studia uestra: & habitabo vobiscū in loco isto. Nolite cōfidere in verbis mendacii dicentes. Templum domini: templū dñi est. Quoniam si benedixeritis vias uestras & studia uestra: si feceritis iudiciū inter uirum & proximū eius: aduenæ & pupillo et uiduæ non feceritis calūniam: sanguinem innocentem nō effuderitis in loco hoc: & post deos alienos non ambulaueritis in malum vobismetipsis: habitabo vobiscum in loco isto: in terra quam dedi patribus uestris: a sæculo & usq; in sæculum. Ait dñs omnipotens.

Feria. vi. Numeri. Capi. xx.

IN diebus illis. Cōuenerūt filii israel aduersus moysen & aarō & uersi in seditionē dixerūt. Da nobis aquam ut bibamus. Ingressusq; moyses & aarō dimissa multitudine ante tabernaculū fœderis: corruerūt pñi in terrā clamaueruntq; ad dñm: & dixerūt. Dñe de? audi clamorē populī huius: & aperī eis thesaurū tuum fontē aquæ uiuæ: ut satiatis cesset murmuratio eorū. Et apparuit gloria dñi super eos. Locutusq; est dominus ad moysen dicēs.

Feria quinta sequenti.
Actum est verbum domini. Ex Jeremia cap. vii. in quo postea quam propheta exclusit quedā remedia in quibus iudei confidebant: hic facit idem ex eo quod de suo templo fiduciam habebant. Sta in porta, vbi est maximus populi conuentus. *Vias uestras, i. opera uestra.*

Habitabo vobiscum, exaudiendo vos & faciendo quæ precamini quod si non feceritis deseram templum vestrū, et quid sint facturi ostendit. Si benedixeritis, i. benedictione dignas feceritis, cetera manifesta sunt.

In loco isto, qui est in terra quā patribus vestris promissi.

Feria sexta sequenti.
In diebus illis. Conuenerunt filii israel. Ex libro numerorū capi. xx. Miraculum describitur quod factum est in aquæ penuria, dicit igitur quod cum hebreorū multitudo esset in deserto sin: defecissetq; aqua: conuenerunt etc. Inter fratres, i. cum illis qui verserūt cum core. Seri non potest, i. non recipit culturā. Apparuit gloria dñi, i. nubes ex qua dominus loqui solebat.

Epistolæ beati Pauli.

Tolle uirgam. scilicet aaron que erat in tabernaculo testimonij. Num de petra hæc. q. d. tamet si videtur impossibile: nihilominus dei potentia hæc fiet. **Bis.** quia primo ictu non eruperint aque forte ex eo quod moyses dubitauit. ut sanctificaretis me firmiter meis promissis credendo: sed contrarium fecistis. Quam dabo eis. i. daturus eram: aut dabo illorū posteritati. Sanctificatus est in eis. i. in moyse & aaron puniendo eos quia peccauerunt dubitando quia solo verbo potuerunt elicere ex petra.

Sabbato sequenti.

In diebus illis. Erat uir habitans. Ex danieli propheta cap. xliij. in quo ponitur historia susannę sumpta ex Theodotione: cum nusquam alibi legeretur: de quo multa Hieronymus in prologo danielis. In babylone. uidetur hoc fuisse tempore captiuitatis: in qua etiam hebrei poterant habere suos iudices. Pomarium. id est hortus pomis confitus. non pomerium: ut in quibusdam codicibus legitur: quod significat urbis spacium inter muros publicos et priuatas domos. De quibus locutus est dominus Jeremie cap. xxix. ponate inquit dominus sicut sedechiam & zachab: quos fricit rex babylonis in igne: pro eo quod fecerunt stulticiam in israel & mechati sunt in uxores amicorum suorum. neque obstat quod dicit historia illos lapidatos: quia potuit utriusque fieri prius lapidari deinde frigi atque igni comburi. Populus reuertisset a litibus & foro ubi iudices reddebant iura.

Tolle uirgam & congrega populū tu & aaron frater tuus: & loquimini ad petram coram eis. Et illa dabit aquas. Cūque eduxeris aquam de petra bibet omnis multitudo & iumenta eius. Tulit igitur moyses uirgā quæ erat in cōspectu dñi: sicut preceperat ei congregata multitudine ante petram: dixitque eis. Audite rebelles increduli. Num de petra hac uobis aquam poterimus elicere? Cūque eleuasset moyses manum: percutiens uirga bis silicem egressæ sunt aquæ largissime: ita ut populus biberet & iumenta. Dixit dñs ad moysen & aaron. Quia nō credidistis mihi ut sanctificaretis me coram filiis israel: nō introducetis hos populos in terrā quā dabo eis. Hæc est aqua contradictionis: ubi iurgati sunt filii israel contra dominum: & sanctificatus est in eis.

Sabbato. Danielis prophete. Capi. xliij.

In diebus illis. Erat uir habitans in babylone & nomē eius ioachim. Et accepit uxore nomine susannā filiā elchię: pulchrā nimis: & timentem deū. Parētes em̄ illius cū essent iusti erudierūt filiā suā secūdū legē moyse. Erat autē ioachim diues ualde. Et erat ei pomarium uicinum domus suę: & ad ipsum confluebant iudæi: eo quod esset honorabilior omnium. Et cōstitutū sunt duo senes iudices in anno illo de quibus locutus est dñs. Quia egressa est iniquitas de babylone a senioribus iudicibus: qui uidebatur regere populū. Isti frequētabāt domum ioachim: & ueniebāt ad eos oēs qui habebant iudicia. Cū autē populus reuertisset per meridiē: ingrediebatur susanna: & deambulabat in pomario uiri sui.

Epistolæ beati Pauli.

Et uidebāt eam senes cotidie ingredientē & deambulante: & exarserūt in cōcupiscentiā eius. Et auerterūt sensum suū: & declinauerūt oculos suos: ut nō uiderēt cœlū: neq; recordaretur iudiciorū iustorū. Factū est autē cum obseruaret diem aptū: quando eā possent inuenire solā: ingressa est aliquādo sicut heri & nudius tertius cum duabus solis puellis: uoluitq; lauari in pomario. Estus quippe erat & non erat ibi quispiā præter duos senes absconditos: & cōtēplantes eā. Dixit ergo puellis. Afferte mihi oleū & smegmata: & ostia pomarii claudite: ut lauer. Cū autē egressæ essent puellæ: surrexerūt duo senes: & occurrerūt ad illam: & dixerunt. Ecce ostia pomarii clausa sunt: & nemo nos uidet: & in concupiscentia tui sumus. Quāobrē assentire nobis: & cōmiscere nobiscū. Quod si nolueris: dicemus cōtra te testimoniu qd fuerit tecū iuuenis: & ob hanc causam emisisti puellas a te. Ingemuit susanna & ait. Angustia mihi sunt undiq;. Si em̄ egero hoc: mors mihi est. Si autē nō egero: nō effugiā manus uestras. Sed melius est mihi absq; opere incidere in manus uestras: q̄ peccare in cōspectu dñi. Exclamauit uoce magna susanna: exclamauerunt autē & senes aduersus eā. Cū autē audissent clamorē in pomario famuli domus: irruerūt per posticum: ut uiderent quid nā esset. Postq; autē senes locuti sunt: erubuerūt serui uehementer: quia nunq; dictus fuerat sermo huiusmodi de Susanna. Et facta est dies crastina. Et cū uenisset populus ad uirū ei⁹ Ioachim: uenerunt & duo presbyteri pleni iniqua cogitatione aduersus Susannā: ut interficerent eam. Et dixerūt coram populo. Mittite ad Susannam filiā Elchiæ: uxorem Ioachim. Et statim miserunt: & uenit cum parentibus & filiis & uniuersis cognatis suis. Flebatur igitur sui: & omnes qui nouerant eam. Consurgentes autem duo presbyteri in medio populi: posuerunt manus super caput eius.

Uidebāt eam. quia frequētabāt domū ioachim
Auerterunt sensum. i. a
recta ratione deflexerūt.

Uiderent cœlū. i. deū in
celo habitantē. Dolorē
i. affectum amoris. Eamus
domū. hoc dicebāt
qz uterq; solus uolebat
susannā interpellare: qd
cū frustra sepe fecissent:
tandē alter alteri fassus
est amorē suū. Sicut he
ri. p pridie & nudius ter
tius. i. die precedente diē
pridianū. Smegmata.
saponē & alia que ad mu
liebres mundicias apta
sunt. Hā smecho est pur
go & inde smegmata pur
gatoria. Per posticū.
i. pomarii ostiū secretius.

Emiseris puellas. ne
essent testes adulteris.

Mors mihi est. s. para
ta ex lege moysi. Absq;
opere. i. sine pctō. Se
nes locuti sunt. mētiētes
quod nō uiderāt. Dies
crastina. i. postera eius
diei quo hec acta erant.

Mittite ad susannā. s.
ut ueniat in iudiciū.

Duo presbyteri. idest se
niores illi iudices. Ma
nus super caput. hoc fa
ciebant testes: quorum
testimonio quispiā erat
condemmandus. ut ha
betur ex Leuitico. xxiii.

Epistolæ beati Pauli.

Cū deambularem: hec est forma testimoniū falsi q̄ satis liquet. De⁹ eterne. cōsciētā tuā testatur susanna. Et sanguine huius. qz innocēs est.

Senes dixerūt ei. s. alij qui & ipsi iudices erāt: sive duozū illozū iudicum assessores. Honorē senectutū. qz canī hominis sapientia illi⁹. Inueterate dierū malozū. i. in malis operib⁹ consumptozum.

Pctā tua. i. pctōz tuoz pena. Dicente dño. hoc scriptū est in Deuteronomio cap. xxvij. Sub cyno. mendum est p eo qd esse debuit sub schino. i. sub lētisco. Scindet te. qz dixit sub schino: subitit alludens ad schini nomē schise. i. scindet te &c.

Semē canaā. qz & si de tribu esset iuda degenerabat ī cananeos. Species. pulchritudo puellę.

Quæ flēs suspexit in cœlū. Erat autē cor ei⁹ fiduciā habēs in dño. Et dixerūt presbyteri: Cū deambularem in pomario soli: ingressa est hæc cū duab⁹ solis puellis: & clausit ostiū pomarii: & dimisit a se puellas. Venitq; adolescēs qui erat absconditus: & cōcubuit cū ea. Porro nos cum essemus in angulo pomarii: uidētes iniquitatē cucurrimus ad eos: & uidimus eos pariter cōmisceri. Et illū quidē nequiuim⁹ comprehendere: quia fortior nobis erat. Et aperto ostio: exiliuit. Hæc autē cū apprehēdissemus: interrogauimus quis nā esset adolescēs: & noluit indicare nobis. Huius rei testes sumus. Credidit eis multitudo quasi senib⁹ & iudicib⁹ populi: & cōdēnauerunt eā ad mortem. Exclamauit uoce magna susanna: & dixit. Deus æterne qui absconditorū es cognitor: qui nosti oīa anteq̄ fiant: tu scis quoniā falsum cōtra me tulerūt testimoniū. Et ecce morior: cū nihil horū fecerim: quæ isti maliciōse cōposuerūt aduersum me. Et exaudiuit dñs uocē eius. Cūq; duceretur ad mortē: suscitauit dñs spiritum pueri iunioris: cui nomen daniel. Et exclamauit uoce magna. ^{ad dñm au. dicit} Mundus ego sum a sanguine huius. Et conuersus ^{in consuetudine ista. hoc mulieris quæda fuit} oīs populus ad eū dixit. Quis est iste sermo: quē tu locutus es? Qui cū staret in medio eorū: dixit. Sic fatui filii israel nō iudicātes: neq; quod uerū est cognoscētes: cōdēnastis filiā israel. Reuertimini ad iudiciū: quia falsum testimoniū locuti sunt aduersus eā. Reuersus ^{est} ergo popul⁹ cū festinatione: & dixit ad eos daniel. Separate eos ab inuicē procul: & diiudicabo eos. Cū ergo diuisi essent alter ab altero uocauit unū de eis: & dixit ad eū. Inueterate dierū malozū: nūc inuenerūt te pctā tua quæ operabarīs pri⁹ iudicās iudicia iniusta. Innocētes opprimēs: & dimittens noxios: dicēte dño. Innocentē & iustū nō interficies. Nūc ergo si uidisti eos: dic sub qua arbore uideris eos pariter colloquētes sibi. Qui ait. Sub schino. Dixit autē ^{impetū} eidaniel. Recte mētitus es in caput tuū. Ecce em̄ angelus dñi accepta sentētia ab eo: scindet te mediū. Et amoto eo iussit uenire aliū & dixit ei. Semē canaan & nō iuda: species decepit te: & cōcupiscētia subuertit cor tuū.

ixent = unū
mes: unū: et
de in medio
mew et iudi
nobis qz d
dit honore
utrit a sapid
enriaz

lentis

markez ma3

Epistolæ beati Pauli.

Loquebantur vobis assentiētes. Filia iuda. susanna que nobilis & generosa erat. Sub primo. i. sub illece. Secet te, quia dixerat sub primo alludēs ad nomē subfixit. *Ps. l. se- cabit te medisi. de quibus vide Hieronymū in proemio danielis pluribus hunc locū exponē*

Rem. *Letera patent.*

Dominica quarta in quadragesima.

Ratres. Scriptū est quā abraā. Ex epistola Pauli ad Galatas cap. iij. In quo postea q̄ p rōnes egerat de cessa-
tione legis mosaicę: illō idē p similitudines ofidit & p̄o de filio herede sub tutorib⁹ relicto. nūc de li-
bero & seruo. Scriptū ē Gen. xvi. d̄ ismaele. xxi. d̄ isaac. De ancilla. s. agar. De libera. s. sara. Sec-
cūdum carnē. i. naturali mō. vnde h̄mōi naturales filij d̄cunt. Per repro-
missionē. s. factam a deo hoc est sp̄iali quodā mō. Per allegoriā. i. p simi-
litudinē. nā ait Hierony-
mus allegoria aliud p̄tē dit in v̄blis: aliud signifi-
cati sensu. Duo testamē-
ta nouū & vet⁹. In mōte sina. vbi data ē lex vet⁹ p moysen. Cōiunctus est ei. in greco habet q̄ vergit i ierusalē. alioqui sina lon-
ge a ierusalē distat. Ser-
uit. i. degit in seruitute les-
gis. Illa ierusalē. i. ecclesia q̄ p sara designat: sicut per agar synagoga.
Letare steris. esaiē. liij. & fuit sara sterilis qz vni-
cum in senectute genuit. Agar aut plures. nā post sare obitū illā abraā sup-
indixit vxorē mutato no-
mine i cethurā & ex ea cō-
plures genuit. Multi fi-
lij desertę. i. ecclesia q̄ i ini-
tio paucos habuit: s̄ deis-
ceps plures genuit i xpo.

describendo eas per errores

Sic faciebatis filiabus israel: & illæ timentes loque-
bantur vobis. Sed non filia iuda sustinuit iniquita-
tem uestram. Nunc ergo dic mihi sub qua arbore
comprehenderis eos colloquentes sibi. Qui ait.
Sub primo. ^{in prima} Dixit autem ei daniel. Recte mentitus
es & tu in caput tuum. Manet enim angelus do-
mini gladium habens: ut seccet te medium: & in-
terficiat uos. Exclamauit itaq; omnis cœtus uo-
ce magna: & benedixerunt deum qui saluat speran-
tes in se. Et consurrexerunt aduersus duos presby-
teros. Conuincerat autem eos Daniel ex ore suo
falsum dixisse testimonium. Feceruntq; eis sicuti
male egerant aduersus proximam: & interfece-
runt eos. Et saluatus est sanguis innoxius in die
illa.

Dominica. iiii. Ad Galathas. Cap. iiii.

Ratres. Scriptum est enim quoniam abraam
duos filios habuit: unum de ancilla: & unum
de libera. Sed qui de ancilla secundum carnē natus
est: qui autem de libera: per repromissionem: quæ
sunt per allegoriam dicta. Hæc enim sunt duo tes-
tamenta. Vnum quidem in monte sinai in seruitu-
tem generans: quæ est agar. Sina enim mōs est in
arabia: qui coniunctus est ei: quæ nunc est in ieru-
salem: & seruit cum filiis suis. Illa autem quæ sur-
sum est ierusalem: libera est: quæ est mater nostra.
Scriptum est enim. Letare sterilis quæ non parit:
erumpe & clama quæ non parturis: quia multi filii
desertæ: magis quam eius qui habet uirum. Nos au-
tem fratres secundū isaac promissionis filii sumus.

cap. iij. In quo postea q̄ p rōnes egerat de cessa-
tione legis mosaicę: illō idē p similitudines ofidit & p̄o de filio herede sub tutorib⁹ relicto. nūc de li-
bero & seruo. Scriptū ē Gen. xvi. d̄ ismaele. xxi. d̄ isaac. De ancilla. s. agar. De libera. s. sara. Sec-
cūdum carnē. i. naturali mō. vnde h̄mōi naturales filij d̄cunt. Per repro-
missionē. s. factam a deo hoc est sp̄iali quodā mō. Per allegoriā. i. p simi-
litudinē. nā ait Hierony-
mus allegoria aliud p̄tē dit in v̄blis: aliud signifi-
cati sensu. Duo testamē-
ta nouū & vet⁹. In mōte sina. vbi data ē lex vet⁹ p moysen. Cōiunctus est ei. in greco habet q̄ vergit i ierusalē. alioqui sina lon-
ge a ierusalē distat. Ser-
uit. i. degit in seruitute les-
gis. Illa ierusalē. i. ecclesia q̄ p sara designat: sicut per agar synagoga.
Letare steris. esaiē. liij. & fuit sara sterilis qz vni-
cum in senectute genuit. Agar aut plures. nā post sare obitū illā abraā sup-
indixit vxorē mutato no-
mine i cethurā & ex ea cō-
plures genuit. Multi fi-
lij desertę. i. ecclesia q̄ i ini-
tio paucos habuit: s̄ deis-
ceps plures genuit i xpo.

De libera. s. sara. Sec-
cūdum carnē. i. naturali mō. vnde h̄mōi naturales filij d̄cunt. Per repro-
missionē. s. factam a deo hoc est sp̄iali quodā mō.

Per allegoriā. i. p simi-
litudinē. nā ait Hierony-
mus allegoria aliud p̄tē dit in v̄blis: aliud signifi-
cati sensu. Duo testamē-
ta nouū & vet⁹. In mōte sina. vbi data ē lex vet⁹ p moysen. Cōiunctus est ei. in greco habet q̄ vergit i ierusalē. alioqui sina lon-
ge a ierusalē distat. Ser-
uit. i. degit in seruitute les-
gis. Illa ierusalē. i. ecclesia q̄ p sara designat: sicut per agar synagoga.

Letare steris. esaiē. liij. & fuit sara sterilis qz vni-
cum in senectute genuit. Agar aut plures. nā post sare obitū illā abraā sup-
indixit vxorē mutato no-
mine i cethurā & ex ea cō-
plures genuit. Multi fi-
lij desertę. i. ecclesia q̄ i ini-
tio paucos habuit: s̄ deis-
ceps plures genuit i xpo.

ut separet a corpore.

*secundum pen-
sationem p̄tē
do eis.*

*sp̄ialitate
legis*

generatio p̄tē

Epistolæ beati Pauli.

Genes 24
Feria secunda sequenti.
In diebus illis. *Regum cap. iij.* In quo habetur quo pacto salomon deo permittente ut optaret quidquid vellet: posthabitis omnibus alijs elegit sapientiam. & in experimētū doni a deo accepti ponit iudiciū primum quod fecit de duabus mulierculis disceptantibus se iudice. Lectio expositione nō eget. Nocte intēpesta et noctis silentiū dicitur media nocte: quo tēpore omnia silent: & tēpus nō est quidpiam administrandi. Comota sunt quippe viscera eius super filio suo. Hęc omnia per parenthesis dicta sunt.

Cūq; surrexissē mane: ut darem lac filio meo: apparuit mortuus. Quē diligentius intuens clara luce deprehendī non esse meum quem genueram. Responditq; altera mulier. Non est ita: sed filius tuus mortuus est: meus autem uiuit. Econtrario illa dicebat. Mentiris. Filius quippe meus uiuit: & filius tuus mortuus est. Atq; in hunc modum contēdebant corā rege. Tunc rex ait. Hęc dicit filius meus uiuit: & filius tuus mortuus est. Et ista respondit non: sed filius tuus mortuus est: & meus uiuit. Dixit ergo rex. Afferte mihi gladium. Cūq; attulissent gladiū corā rege. ait. Diuidite inquit infantem uiuum in duas partes: & date dimidiam partem uni: & dimidiam partem alteri. Dixit autē mulier cuius filius erat uiuus ad regem. Comota sunt quippe viscera eius super filio suo. Obsecro domine: date illi infantem uiuum & nolite interficere eum. Econtrario illa dicebat. Nec mihi nec tibi: sed diuidatur. Respondit rex & ait. Date huic infantem uiuū & nolite occidere eum. Hęc est enim mater eius. Audiuit itaq; omnis israel iudiciū quod iudicasset rex: & timuerunt regem uidentes sapientiam dei: esse in eo ad faciendum iudiciū.

Sed quomodo tunc is qui secūdum carnem natus fuerat) persequebatur eum qui secūdum spiritū: ita & nūc. Sed quid dicit scriptura. *Et iice ancillā & filiū eius: non enim heres erit filius ancillæ cum filio liberæ. Itaq; fratres: non sumus ancillæ filii: sed liberæ. Qua libertate christus nos liberauit.*

Feria. ii. Lectio Regum. iij. Cap. iij.

In diebus illis. Venerunt duæ mulieres meretrices ad regem salomonē: steterūtq; coram eo. Quarum una ait. Obsecro domine mi: ego & mulier hęc habitabamus in domo una: & peperī apud eam in cubiculo. Tertia uero die postq; ego peperī: peperit & hęc. Et eramus simul: nullusq; alius in domo nobiscum: exceptis nobis duabus. Mortuus est autem filius mulieris huius nocte: dormiens quippe oppressit eum. Et confurgens in tēpeste noctis silentio: tulit filium meū de latere meo ancillæ tuæ dormiētis & collocauit in sinu suo: suū autem filium qui erat mortuus posuit in sinu meo.

Epistolæ beati Pauli.

Feria tertia sequenti.

Locutus est dñs ad moysen dicens. Descende de monte. Ex exodo cap. xxxij. vbi postea
quam populus absente moysen conflauit vitulum illumq; colere instituisset: hic ostēdit

Feria. iiii. Exodi. Capi. xxxii.

In dieb⁹ illis. Locut⁹ est dñs ad moysen dicēs.
Descēde de mōte quia peccauit populus tuus:
quē eduxisti de terra ægypti. Recesserūt cito de uia
quā ostendisti eis: fecerūtq; sibi uitulū conflatilē: &
adorauerūt atq; immolātes ei hostias. dixerūt. Isti
sunt dñi tui israel: qui te eduxerūt de terra ægypti.
Rursumq; ait dñs ad moysen. Cerno q; populus
iste duræ ceruicis sit. dimitte me ut irascatur furor
meus contra eum: deleam eos: faciāq; te in gentem
magnā. Moyses autē orabat dñm deū suum dicens.
Cur dñe irascitur furor tuus cōtra populum tuum
quē eduxisti de terra ægypti: in fortitudine magna
& in manu robusta. Ne quæso dicāt ægyptiī: callide
eduxit eos ut interficeret in montibus: & deleret ex
terra. Quiescat ira tua: & esto placabilis sup nequitia
populi tui. Recordare abraā & isaac & israel ser-
uorū tuorū: quibus iurasti per te ipsum dicens.
Multiplicabo semē uestrū sicut stellas cœli: & uniuersam
terrā hanc de qua locutus sum dabo semini
uestro: & possidebitis eā semp. Placatusq; est dñs:
ne faceret malū quod locutus fuerat aduersum po-
pulum suū & misertus est populo dñs de⁹ noster.

Feria. iiii. Ezechielis. Capi. xxxvi.

Hec dicit dñs deus. Sanctificabo nomen meū
in signū: ut sciant gentes quia ego dñs cū san-
ctificatus fuero in uobis corā eis. Tollā quippe uos
de gentibus: & congregabo uos de uniuersis terris:
& adducā uos in terrā uestrā. Et effundā super uos
aquam mundā: & mūdabimini ab oībus inquina-
mētis uestris: & ab uniuersis idolis uestris mūdabo

quid deus moysi facien-
dū precipit: sed tandem il-
lius precibus est placatus.
Populus tuus. q. d. iam per idolatriam
non meus. Conflatilē.
ex conflatione fornacis
fusum & formatum. Du-
re ceruicis. ceruicosus et
durus atq; indocilis.

Dimitte me, idest non
interponas preces in hoc
quod volo exequi. In
gentem magnam. idest
principem gētis magne.

no preces /
nag p. eos.

Ite dicāt ægyptiī, quia
si quod minaris factis: di-
cent ægyptiī &c. quod lo-
cutus fuerat. s. moysi cū
interminabatur illi he-
breorum perniciem.

Feria quarta sequenti:
Hec dicit dominus
deus. Sanctifica-
bo nomen. Ex ezechiele
capi. xxxvi. in quo postea
quam minatus est populus
israelitico aduersa: in eo-
rum consolationem pre-
dicat illis prospera. San-
ctificabo nomen meum.
idest sanctum ostendam
liberando uos ex seruitu-
te. Pollutum est. per
idolatriam miscēdo uos
ritibus gentiū inter quas
uersati estis. De genti-
bus inter quas estis dif-
fusi. Terram uestram. s.
promissionis. Mūdabi-
mini. ab effectu quia lu-
strat peccati originale.

Epistolæ beati Pauli.

Cor nouum & spiritum. quia lex euangelica tota est spiritalis: cum mosaica sit carnalis. Cetera satis patent: neque indigent expositione.

Hec dicit dominus. Lauamini & mundi estote. Ex esaiâ cap. xxi. In quo postea quâ interminatus est peccatorum punitionem. hic ponit remedium quo sit interim utendum. Lauamini. s. a peccatorum maculis. Et mundi estote. cauendo a futuro: ne recidatis in pristinos errores.

Cogitatio nra. i. interior & occultor criminum. Quiescite. i. cessate. sed quia non est satis abstinere a malo sed bonum etiâ facere subiungit benefacere. Venite et arguite me. i. si non reuolero vobis premia pro vestris bonis operibus. Sicut coccinum. i. rubra ut est coccinus color. est autem coccum quod hispani vocant grana: que colliguntur ex quisquilia frutice noto.

Vermiculus. opinor interpretes per vermiculum ipsum coccum intelligere: quod in vermiculos resolutur tãdẽ si non vtribus continetur. Si volueritis scilicet preceptis meis obtemperare. Bona terre comedetis. i. spiritalibus bonis vitabimini.

Feria quinta sequenti.

In diebus illis. Venit mulier. Ex quarto Regum libro cap. xxi. in quo postea quam mulier sunamitis concepit heliseo predicante et peperit filium: quem adultum deinde amisit: hic ponit quo pacto est ab eodem propheta restitutus vite. Mulier sunamitis.

ex sunan urbe palestine iudea. In montem carmeli: quem heliseus frequetabat. Respondit recte. dissimulauit forte dolorem: ne prohiberetur accedere. Amoueret. a pedibus prophete. Celauit a me. quia propheta non vident: nisi que a spiritu sancto reuelantur illis.

uos. Et dabo vobis cor nouum: & spiritum nouum ponam in medio uestri. Et auferam cor lapideum de carne uestra: & dabo vobis cor carneum: & spiritum meum ponam in medio uestri. Et faciam ut in preceptis meis ambuletis: & iudicia mea custodiatis & operemini. Et habitabitis in terra quam dedi patribus uestris & eritis mihi in populum: & ego ero vobis in deum. Dicit dominus omnipotens. Lectio Esaiæ prophete. Cap. i.

Hec dicit dominus deus. Lauamini mundi estote. auferete malum cogitationum uestrarum ab oculis meis. Quiescite agere peruerse: discite benefacere. Quærite iudicium: subuenite oppresso: iudicate pupillo: defendite viduam & venite arguite me dicit dominus. Si fuerint peccata uestra ut coccinum: quasi nix dealbabuntur. Et si fuerint rubra quasi vermiculus: velut lana alba erunt. Si volueritis & audiretis me: bona terre comedetis. Dicit dominus omnipotens.

Feria. v. Lectio Regum. iiii. Cap. iiii.

In diebus illis. Venit mulier sunamitis ad heliseum prophetam in montem carmeli. Cumque uideret eam uir dei de contra: ait ad giezi puerum suum. Ecce sunamitis illa uenit. Wade in occursum eius: & dic ei. Recte ne agitur circa te: & circa uirum tuum: & circa filium tuum. Quæ dixit. Recte. Cumque uenisset ad uirum dei in montem apprehedit pedes eius. Et accessit giezi: ut amoueret eam. Et ait homo dei. Dimitte illam: anima eius in amaritudine est & dominus celauit a me: & non in-

dicauit mihi. Quæ dixit illi. Nunquid petiui filiū a dño meo. Nūquid nō dixi tibi. ne illudas me. At ille ait ad giezi. Accinge lūbos tuos: & tolle baculum meū in manu mea: & uade. Si occurrerit tibi homo nō salutes eū. Et si salutauerit te quispiam nō respōdeas ei. Et pones baculum meum super faciem pueri. Porro mater pueri ait. Viuit domin⁹ & uiuit anima mea: nō dimittā te. Surrexit ergo: & secutus est eum. Giezi autē precesserat eos: & posuerat baculū super faciem pueri: & non erat ei uox neq; sensus. Reuersusq; est giezi in occursum eius: & nunciauit ei dicēs. Non surrexit puer. Ingressus ego heliseus domū: & ecce puer mortuus iacebat in lectulo ei⁹. Ingressusq; clausit ostium super se & super puerū: & orauit ad dominum. Et ascendit & incubuit sup puerum. Posuitq; os suum super os pueri: & oculos suos super oculos eius: & manus suas super manus eius: & incuruauit se super eum: & calefacta est caro pueri. At ille reuersus deambulauit in domo semel huc & illuc. Et ascēdit: & incubuit se super eum: & oscitauit puer septies: & aperuit oculos. Et ille uocauit giezi: & dixit ei. Voca sunamitem hanc. Quæ uocata: ingressa est ad eū. Qui ait. Tolle filiū tuū. Venit illa & corruit ad pedes ei⁹: & adorauit super terram. Tulitq; filium suū & egressa est. Heliseus uero reuersus est in galgala.

Feria. vi. Lectio libri Regum. iiii. Cap. xvii.

IN diebus illis. Egrotauit fili⁹ mulieris matris familias: & erat lāgor fortissim⁹: ita ut nō remaneret in eo halit⁹. Dixit ergo ad heliā. Quid mihi & tibi uir dei. Ingressus es ad me: ut rememoretur iniquitates mee. & interficeres filiū meū. Et ait ad eam helias. Da mihi filium tuum. Tulitq; eum de sinu illius: & portauit in cœnaculū ubi ipse manebat: & posuit super lectum suum, & clamauit

Petiui filiū. q. d. tu spōte obtulisti: et impetrasti igitur et suscitare potes amissum. **U**iuu domi⁹ nus. modus iurandi frequēs in scriptura. i. per uitam: & tuam. Super se & super puerū. i. post se & puerū sic quoq; supra exposuimus. Reuersus est in galgala. locus q; ab heliseo frequentatus quemadmodū et carmelus: distatq; a iericho duobus passuū millibus ceciditq; in sortem trib⁹ iuda.

Feria sexta sequenti.

IN dieb⁹ illis. Egrotauit fili⁹. Ex tertio Regum cap. xvii. in quo postea quam posuit miraculum illud de quo supra dictum est quo pacto diuertit ad mulierem uiduam sareptanā pauitq; illam filiumq; illius et ipse mirabiliter ab ea passus est ex vno pugillo farine: nūc ponit quemadmodum mortuus puer est ab eodem propheta suscitatus. **M**ulieris. s. sareptane. **M**alitus. s. spiritus: quo extincto sequatur mors necesse est.

Quid mihi & tibi. idest quid negotij erat tibi in domo mea. **I**niquitates mee. quasi ex ingressu illius in domum deus uiderit mulieris peccata: que alias non uidisset?

In cœnaculum partem domus superiores.

Expandit se. i. explicauit se. Mensus est. a metior iris. sic Verg. li. Hesperiam metire iacens. Inferiorem domum. qz vt diximus cenaculum pars est superior. Nunc cognouit. i. experimēto didici.

Hec dicit dominus. In tempore placito. Ex esaiā propheta cap. xlix. qd etiā secundum hebreos de messia est exponendum hoc est de christo ueturo.

In tēpore placito. idest legis gratie. Exaudiuit te. vox patris est ad filiū.

In die salutis. i. passionis tue que fuit omnium salus. Auxiliatus sum. dādo cōsiliū patiēdi.

In fœdus populū. vt p te deo fœderareē recōciliareturqz. Terram. i. terre habitatores. Qui uincti sunt. i. pctis impliciti.

Reuelamī. in ueritatis cognitiōe. Pascenē. loca pastionis cōmemorat.

Nō esuriēt. in trāslatiōe passionis perstat. Mōtes meos. p euāgelij p̄dicationē nihil erit in uisum. Semite mee. hoc ē p̄cepta. De lōge ueniēt. s. ad fidē p̄ p̄dicationē.

Et mari. qd est occasu iudee. Laudate celū. gratiarū actio est p̄ tāto beneficio. Et dixit sion. i. illi q̄ fuerit habitatores sion. ducti captiuitatē. Illa mulier q̄ peperit. Ego non obliuiscar. s. populū mei.

Epistolæ beati Pauli.

ad dominū & dixit. Domine deus meus etiā ne uisum apud quā ego utcunqz sustentor afflixisti: ut interficeres filium eius. Et expandit se atqz mensus est super puerum tribus uicibus clamauit ad dñm: & ait. Dñe deus me? reuertatur obsecro anima pueri huius in uiscera eius. Et exaudiuit dñs uocem helie: & reuersa est anima pueri intra eum & reuixit. Tulitqz helias puerum: & deposuit eum de cenaculo in inferiorem domū: & tradidit illum matri suæ. Et ait illi. En uiuit filius tuus. Dixit mulier ad heliam. Nunc in isto cognoui: quoniam uir dei es tu: & uerbum dñi in ore tuo uerum est.

Lectio Esaiæ prophetæ. Cap. xlix.

Hec dicit dominus. In tempore placito exaudiuit te: & in die salutis auxiliatus sum tui. Et seruaui & dedi te in fœdus populū: ut suscitares terram: & possideres hereditates iacob dissipatas. Ut diceres his qui uincti sunt exite: & his qui in tenebris sunt reuelamini. Super uias pascentur: & in omnibus planis erunt pascua eorum. Non esuriēt neqz sitient amplius: & non percutiet eos æstus & sol: quia miserator eorum reget illos. & ad fontes aquarum potabit eos. Et ponam omnes montes meos in uiam: & semite mee exaltabuntur. Ecce isti de longe uenient: & ecce illi ab aquilone & mari: & isti de terra australi. Laudate celū & exultet terra: iubilate montes laudem: quia consolatus est dominus populum suum. & pauperum suorum miserabitur. Et dixit sion. Dereliquit me dominus: & dominus oblitus est mei. Nūquid obliuisci potest mulier infantem suum: ut nō misereatur filio uteri sui. Et si illa oblita fuerit: ego tamen nō obliuiscar tui. Dicit dominus omnipotens.

Lectio Esaiæ prophetæ. Cap. lv.

Epistolæ beati Pauli.

Hec dicit dñs. Omnes sitientes. Ex esaiâ propheta cap. lv. quod ad christi prædicationē discipulorūq; per mūdum dispersionem gentiumq; vocationem pertinet. Venite ad aquas. salientes. s. in vitā eternā. Nō habetis argentum. quia bona spiritalia nō emūtur.

Hec dicit dñs. Oēs sitientes uenite ad aquas: & qui non habetis argentū properate: emite: & comedite. Venite emite absq; argēto: & absq; ulla cōmutatione uinum & lac. Quare appēditis argentum non in panibus: & laborem uestrum nō in saturitate? Audite audiētes me & comedite bonū: & delectabitur in crassitudine anima uestra. Inclinate aurē uestrā & uenite ad me: audite: & uiuet anima uestra. Et feriam uobiscū pactū sempiternū: misericordias dauid fidelis. Ecce testē populis dedi eum: ducē ac præceptorē gētibus. Ecce gentē (quā nesciebas) uocabis. & gētes (quæ nō cognouerunt te) ad te currēt: ptopter dñm deū tuū & sanctum israel: quia glorificauit te. Quærite dominū dum inueniri potest: inuocate eum dum prope est. Derelinquat impius uiam suam. & uir iniquus cogitationes suas: & reuertatur ad dñm & miserebitur eius: & ad deum nostrū qm̄ multus est ad ignoscendū. Nō enim cogitationes meæ cogitationes uestræ: neq; uie meæ uie uestræ: dicit dñs. Quia sicut exaltantur cœli a terra: sic exaltate sunt uie meæ a uis uestris: & cogitationes meæ a cogitationibus uestris. Et quomodo descendit imber & nix de cœlo & illuc ultra non reuertitur: sed inebriat terram: & infundit eā & germinare eā facit: & dat semen ferenti: & panē comedenti. sic erit uerbum meū quod egreditur de ore meo. Non reuertetur ad me uacuum: sed facit quæcunq; uolui. & prosperabitur in his ad quæ misi illud. Dicit dominus omnipotens.

H Dñica in passione. Ad hebræos. Capi. ix. Fratres. Christus aut assistēs pōtifex futurorū

uinū & lac. p que intel-
ligit cibos spiritalis.

Nō in panib? sed i ijs q
magis famem augent.

Comedite bonū. i. cibū
q nō perit: sed i eternū sa-
tiat. Pactū sempiter-
nū. i. legem euāgelicā. qz
lex moysi tēporalis fuit.

Fideles nō fidelis. pau-
lus actū. xii. hoc citat
ex septuaginta interpre-
tatione sancta dauid fide-
lis. Testem dedi eū.
pater de filio dicit hoc.

Quam nesciebas. super-
ius de filio loquebatur:
nunc ad filium. Queri-
te dominū. omneshorta-
tur nunc ut in tempore
gratię querant deum.

Quoniā multus est. i.
propensus & liberalis.

Cogitationes meæ. q. d.
aliter de? aliter homo in
his se habet: & ponit com-
parationē manifestā. sed
hec in superioribus iam
exposita sunt.

Dominica in passione.
Christus assistēs. Ex
epla pauli ad he-
bræos. capi. ix. in quo mi-
nistria veteris legis cō-
paratouē: & postea quā
narrauit quid in veteri
fiebat: nunc quid in no-
ua fit demonstrat: dicens.

Christus assistens. in
greco adueniens. Pō-
tifex futurorum. sicut a-
aron fuit preteritorum.

semper paratus ad sum. officio. s. ad interpellandum patrem pro nob.

Epistolæ beati Pauli.

Tabernaculū manu factum, quale fuit moysi: sed per corpus suum. Introiit semel, id est in eternum. In sancta, s. sanctorum eterna redemptione inuenta. in greco inuentus est. nā refertur ad christum. Si enim locus est a minori ad maius. Cinis aspersus, quia ut dicitur Numeri, xix. Cineres vitule combuste imponebatur aque qua immundū dī lustrabantur. Emundauit. in greco per futurum emundabit. Me-

diator est, intercedente morte per quam eius testamentum est confirmatum. Et qui sunt vocati eterne hereditatis, id est ad eternam hereditatem Accipiant repromissionem, s. factam abraam.

In redemptionem preuaricationum: que in veteri lege per sacrificia nō poterant tolli.

Feria secunda sequenti.

Factum est verbum domini. Ex Jona propheta Cap. iij. in quo continetur quo pacto Jonas executus est sibi a deo imperatum hoc est ut iret niniuem etc. Secundo, quia illud idem preceperat. Que loquor, id est antea sum locutus. Finitur triū dierum, ut vici omnes vrbis peragrarentur. Adhuc quadraginta dies, subaudi restant: qui sunt dati ad penitentiam. Saccis, id est cilicio ex pilis caprarum

Sedit in cinere, humilians se videlicet coram domino. Et clamauit, per os scilicet preconsis.

In fortitudine, i. fortiter.

bonorum: per ^{valde amplius} amplius & perfectius tabernaculum non manu factū: id est nō huius ^{non humane fabricis} creationis: neque per sanguinē hircorum aut vitulorū: sed per propriū sanguinē introiuit semel in ^{in celis} sancta: eterna redemptione inuenta. Si em̄ sanguis hircorū aut taurorū & cinis vitule aspersus inquinatos sanctificat ad emundationē ^{quantitas} carnis, quāto magis sanguis xp̄i: qui per sp̄m sanctū semetipsum obtulit imaculatū deo, emundabit cōscientiā nostrā ab operib⁹ ^{ap̄crasit} mortis: ad seruiendū deo uiuētī. Et iō noui testamētī mediator est: ut ^{inter bonitate} morte intercedere: in redemptionē earum preuaricationū (q̄ erāt sub priorī testamento) repromissionē accipiant (q̄ uocati sunt) eternæ hereditatis. In xp̄o iesu dño nro. Feria, iij. Lectō Ionæ pphetæ. Ca. iij.

IN dieb⁹ illis. Factū est uerbū dñi ad ionam prophetā secūdo dicens. Surge & uade ad ninīuē ciuitatē magnā: & prædica in ea prædicationē: quā ego loquar ad te. Et surrexit ionas & abiit in ninīuē: iuxta uerbū dñi. Et ninīue erat ciuitas magna itinere dierū triū. Et cepit ionas introire in ciuitatem itinere diei unius. Et clamauit & dixit. Adhuc quadraginta dies & ninīue subuertetur. Et crediderūt uiri ninīuite in dño: & prædicauerunt ieiuniū: & uestiti sunt saccis: a maiore usq; ad minorē. Et peruenit uerbū ad regē ninīuæ: & surrexit de solio suo: & abiecit uestimētū suū a se: & indutus est sacco. Et sedit in cinere: & clamauit: & dixit in ninīue ex ore regis & principū ei⁹ dicens. Hoīes & iumēta & boues & pecora non gustēt quicq; nec pascātur: & aquā non bibāt. Et operiātur saccis: homines & iumēta clament ad dñm in fortitudine. &

Epistolæ beati Pauli.

Si conuertatur. quia sicut propter peccata nostra est iratus: ita et per penitentiam placabitur. Misertus est super maliciam. quam locutus fuerat: id est penam quam fuerat illis interminatus. que quia fuit comminatoria: illis mutatis et pena est mutata.

Feria tertia sequenti.

Congregati sunt babilonij. Ex daniële ppheta cap. xliij. in quo postea quam narrauit

conuertatur uir a uia sua mala: & ab iniquitate quæ est in manibus eorum. Quis scit si conuertatur & ignoscat deus: & reuertatur a furore iræ suæ: & non peribimus. Et uidit deus opera eorum: quia conuersi sunt a uia sua mala & misertus est super maliciam quam locutus fuerat ut faceret eis: & non fecit. Dñs deus noster. Feria. iiii. Lectio Danielis. Capi. xliii.

In diebus illis. Congregati sunt babilonij ad regem: & dixerunt ei. Trade nobis daniëlem qui bel destruxit: & draconem interfecit. alioquin interficiemus te & domum tuam. Vidit ergo rex quod iruerent in eum uehementer & necessitate compulsus tradidit eis daniëlem. Qui miserunt eum in lacum leonum: & erat ibi sex diebus. Porro in lacu erant leones septem: & dabantur eis cotidie duo corpora & duæ oues. Et tunc non data sunt eis ut deuorarent daniëlem. Erat autem abacuc propheta in iudea. Et ipse coxerat pulmentum: & intriuerat panes in alueolo: & ibat in campum: ut ferret messoribus. Dixitque angelus domini ad abacuc. Fer prædium quod habes in babilone danieli: quod est in lacu leonum. Et dixit abacuc. Dñe babilone non uidi: & locum nescio. Et apprehendit eum angelus dñi in uertice eius & portauit eum capillo capitis sui: posuitque illum in babilone super lacum in impetu spiritus sui: & clamauit abacuc dicens. Daniel serue dei: tolle prædium quod misi tibi deus. Et ait daniel. Recordatus mei es dñe deus meus & non dereliquisti diligentes te. Surgensque daniel comedit. Porro angelus dñi restituit abacuc coxeratum in loco suo. Venit ergo rex die septima ut lugeret daniëlem

quomodo danielis industria idolum belis euersum est: nunc ostendit quem admodum babilonij perierunt a rege ut daniel deberetur morti: et quo pacto liberatus est ex lacu leonum et passus in penuria alimentorum. Aduersus regem. quia fecerunt in urbe seditionem. In deus. i. iudeorum fautor.

In lacum leonum. i. caueam ubi adseruabatur.

Duo corpora. an hominum. quia subdit et boues oues. Erat abacuc. quoniam in fame passus est daniel et ex leonibus liberatus.

Abacuc. vnus ex duodecim prophetis minoribus.

Pulmentum. carnes sine ossibus. Intriuerat panes. i. ex intrita formaue rat. Est autem intrita massa informis cuiuscumque rei.

In alueolo. alueus est vas sive receptaculum refluxu. Messoribus. quos in messes secandas conduxerat. In uertice eius. per capitis uertice. Capillo. quia capillum capitis apprehendit: et sic eum portauit sublimen. In impetu spiritus. i. uirtute sua spiritali. In loco suo. unde illum rapuerat. Et lugeret. quia putabat illum extinctum.

e iiii

Feria quarta sequenti.
Locutus est dñs. Ex
Leuitico cap. xix. ubi
inter alia legis precepta:
que sequuntur commemorat:
et pertinet ad proximum.

Non perjurabis. in damnum proximi quod etiam religionem ledit. Pollues. i. profanabis. Calumniam. falsam accusationem intentas. Si violentis quibusdam modis. Opus mercenarii. i. merces pro opera illius que conduxisti. Surdo. atque proinde absentis. Offendiculum. i. obicem in quem offendens cespitet. Personam pauperis. quia in distributiva iusticia debet considerari: non autem in commutativa.

Criminator. i. delator criminum occultorum. Susurro. id est murmurator.

Contra sanguinem. i. innocens. Non oderis. cum rancore. Publice. scilicet euangelii Matth. xviii. si peccauerit in te frater tuus etc.

Ultionem. amore vindicte sicut te ipsum. quia hoc amicitie lex exigit. Est nihilominus in amore ordo quidam ut nos magis amemus quam alios.

Feria quinta sequenti.
Oravit daniel dicens.
Ex danieli propheta cap. iii. que oratio non danieli sed azarie in ignis fornace posito tribuitur.

Dilectum tuum. quem dilexisti et transfulisti in palatinam ex hircaldehyorum.

& uenit ad lacum & introspexit: & ecce daniel sedens in medio leonum. Et exclamauit rex uoce magna dicens. Magnus es domine deus danielis. Et extraxit eum de lacu leonum. Illos autem qui perditionis eius causa fuerant: intromisit in lacum: & deuorati sunt in momento coram eo. Tunc rex ait. Paueat habitates in uniuersa terra deum danielis. quia ipse est liberator & saluator: faciens signa & mirabilia in celo & in terra. Qui liberauit danielem de lacu leonum.

Feria. iiii. Lectio Leuitici. Cap. xix.

IN diebus illis. Locutus est dominus ad moysen dicens. Loquere filiis israel: & dices ad eos. Ego dominus deus uester. Non facietis furtum: non metiemini nec decipiet unusquisque proximum suum. Non periurabis in nomine meo neque pollues nomen domini dei tui. Ego dominus. Non facies calumniam proximo tuo: nec ui opprimes eum. Non morabitur opus mercenarii tui apud te mane. Non maledices surdo: nec coram ceco pones offendiculum: sed timebis dominum deum tuum: quia ego sum dominus. Non facies que iniquum est: nec iniuste iudicabis. Nec consideres personam pauperis nec honores uultum poteris. Iuste iudica proximo tuo. Non eris criminator & susurro in populis. Non stabis contra sanguinem proximi tui. Ego dominus. Non oderis fratrem tuum in corde tuo: sed publice argue eum: nec habeas super illo peccatum. Non quaeras ultionem: nec memor eris iniurie ciuium tuorum. Diliges amicum tuum sicut te ipsum. Ego dominus. Leges meas custodite. Ego enim sum dominus deus uester.

Feria. v. Lectio danielis. Cap. iii.

IN diebus illis. Oravit daniel dicens. Domine deus ne despicias populum tuum: neque auferas misericordiam tuam a nobis: propter abraam dilectum tuum &

Epistolæ beati Pauli.

Pollicēs. hęc repromissio abraā primo: deinde posteris facta est a deo. Imminuti sum⁹. exules: dispsti: & ab oībus alijs hoībus cōtēpti. Nō est princeps. qz sedechias captiuus erat. Neq; ppheta. qui nobis denūciat quomodo sis placādus. Neq; holocaustū. i. sacrificia: qz nō habem⁹ sacerdotes in captiuitate positi. In aīa cōtrita. sic dauid psal. i. cor cōtritū et humiliatū. Sacrificiū nostrū. s. cordis cōtriti. Ne cōfundas nos. qui nō impetrat qđ pe-

itū: relinquit quasi confusus. In mirabilib⁹ tuis faciēdo in nostra libera-
tione mirabilia: sicut ante hac fecisti. Da gloriā faciēdo hęc miracula. **Q**uāt mala. i. imprecantur. In omī potētia. in qua. s. cōfidit. Et sciāt. i. experiantur. **F**eria sexta sequēti. **D**ixit Jeremias: **D**omine oēs qui te derelinquunt. Ex Jeremia cap. xvij. Hęc lectio cōtinuatur superiori: que legebatur feria quinta se-
cūde dñice in quadagesima. **Q**ui te derelinquit. seruiēdo dijs alienis. In terra. i. in inferiorib⁹ terre hoc est apđ inferos. **V**enā aquarū. salētis i vitā eternā Joānis. iij. Sana me dñe. Jere. precatio est. Et sanabor. a morbo quē tu solus potes sanare. **I**psi. quibus verba tua denūciaui. **V**erbū dñi. i. pena quam nobis minabaris. **V**eniat. s. verbum illud q. d. nō veniet. **N**ō sum turbatus. propter verba eorū. **S**equēs te. i. mandata tua crequens. **D**ie hominis. i. vitam delictosam quam pleriq; omnes sequunt. **Q**đ egressum est. malos coarguendo.

itaac seruū tuū. & israel sanctū tuū quibus locutus es. pollicens: qđ multiplicares semen eorū sicut stellas cœli: & sicut arenā quæ est i littore maris. Quia dñe imminuti sumus plusq; omnes gētes: sumusq; humiles in uniuersa terra hodie ppter peccata nostra. Et non est in tēpore hoc princeps & ppheta & dux: neq; holocaustū: neq; sacrificiū: neq; oblatio neq; incēsum: neq; locus primitiarum coram te: ut possimus inuenire mīam: sed in animo contrito: & spīritu humilitatis suscipiamur. Sicut in holocausto arietū & taurorū: & sicut in milibus agnorū pinguium: sic fiat sacrificiū nostrū in cōspectu tuo hodie ut placeat tibi: quia nō est cōfusio confidētibus in te. Et nūc sequimur te in toto corde: & timemus te: & quærimus faciē tuā. Nō cōfundas nos: sed fac nobiscū iuxta māsuēdine tuā: & secūdū multitudinem mīe tue. Et erue nos in mirabilibus tuis: & da gloriā nomini tuo dñe. Et cōfundantur oēs qui orāt seruīs tuis mala. Cōfundātur in omī potentia: & robur eorū cōteratur. Et sciāt quia tu es dñs deus solus: & gloriosus super oēm terrā. Dñe de⁹ noster.

Feria. vi. Lectio Ieremiæ. Cap. xvij.

In dieb⁹ illis. Dixit Jeremias. Dñe oēs qui te derelinquūt cōfundētur. Recedētes a te in terra scribentur: qm̄ dereliquerūt uenā aquarū uiuentium dñm. Sana me dñe & sanabor: saluū me fac et saluus ero: qm̄ laus mea tu es. Ecce ipsi dicūt ad me **V**bi est uerbū dñi: ueniat. Et ego nō sum turbatus: te pastorē sequēs: & diem hominis nō desiderauī: tu scis. **Q**uod egressum est de labiis meis: rectum

Epistolæ beati Pauli.

In cōspectu tuo. q̄ tu illud mihi iussisti. Nō sis formidini. i. pena quā alijs es minatus nō veniat super me. Cōfundatur. p̄ cōfundetur. Duplici cōtritione hoc est mortis ⁊ captiuitatis. Cōtere eos. i. cōteres vt supra. i. nō optatiue aut imperatiue sed enunciatue.

Sabbato sequenti.

Dixerūt impij. Ex Jeremia ppheta. cap. xvij. Paucis verbis immutatis. Mā p̄ eo qđ hic legitur: dixerūt impij iudei adinuicē: in originali legitur. Et dixerunt venite ⁊ cogitemus contra ieremiā cogitationes et est obstinatio iudeorū in christū par illi quam habuerunt in ieremiam.

Cogitationes. i. vias quibus illum occidamus tanq̄ prophetā falsa nobis denunciante. Rex a sacerdote. quia nihilominus docebit eam. Consiliū a sapiēte. i. a septuaginta senioribus quos moyses instituit. Sermo a propheta. qui futura nobis denūciat. Percutiamus lingua. testimonia falsa intendentes.

Attēde dñe. deprecatio est ieremie. Audi. ad puniendū eos. Pro bono malū. q. d. certe redditur mihi ab his. Foveā anime mee. i. perniciem vite mee. In cōspectu tuo. i. quod tibi sim obsecutus faciendo que illis erāt vtilitati. Clamor de domibus. scilz fame et gladio peressitū. Latronē. qui eos distrahat atq; disturbet ⁊ in captiuitatem ducat. Propitius. relinquo impunitā iniquitatem illoꝝ. In tēpore furoris. i. vindicte tue. Dominica i ramis palmarū.

in cōspectu tuo fuit. Nō sis tu mihi formidini: spes mea tu in die afflictionis. Confundantur qui me psequuntur: ⁊ non confundar ego. Paueāt illi: ⁊ nō paueam ego. Induc super eos diē afflictionis: ⁊ duplici contritione contere eos. Dñe deus noster.

Sabbato. Lectio Ieremiæ. Cap. xviii.

IN diebus illis. Dixerunt impij iudæi ad inuicem. Venite cogitemus contra iustum cogitationes. Nō enim peribit lex a sacerdote: neq; consiliū a sapiēte: neq; sermo a propheta. Venite percutiam⁹ eū lingua ⁊ non attendamus ad uniuersos sermones eius. Attēde dñe ad me: ⁊ audi vocem aduersariorū meorū Nunquid redditur pro bono malū: quia foderunt foueam animæ meæ? Recordare qđ steterim in cōspectu tuo: ut loquerer pro eis bonum: et auerterē indignationem tuam ab eis. Propterea da filios eorū in famē: ⁊ deduc eos in manus gladii. Fiāt uxores eorū uidue absq; liberis: ⁊ uiri interficiantur morte. Iuuenes eorum confundantur gladio i prælio. audiatur clamor de domibus eorum. Adduces enim super eos latronem repente: quia foderunt foueam ut caperent me: ⁊ laqueos absconderunt pedibus meis. Tu autem domine scis omne consiliū eorum aduersum me in mortem. Ne propitius iniquitati eorum: ⁊ peccatum eorū a facie tua nō deleantur. Fiant corruentes in cōspectu tuo: in tēpore furoris tui domine deus noster.

Dominica in ramis palmarum.

Beati pauli Ad philippēses. Cap. ii.

Epistolæ beati Pauli.

Ratres. Hoc sentite in vobis. Ex ep̄la pauli ad philippenses cap. ii. Philippenses exēplo xp̄i Paulus ad humilitatē hortat. Hoc sentite in vobis. i. qd̄ xp̄s sensit in se. In forma dei. i. p̄ essentia de⁹. Nō rapinā. quasi rem alienā sibi vsurpās. Exinaniuit se. i. abiecit se. Formā serui. i. hominis dei seruitio geniti. In similitudinē. qz z si verus homo: nō tñ in originali pctō genit⁹. Habitu. i. figura vt in greco habet. Usq; ad mortē. z nō quāctiq; mortē: sed mortē crucis. i. ignominiosam. Propter quod. i. ppter quā hūilitatē. Exaltauit illū in resurrectione z ascēsiōe.

Ratres. Hoc enim sentite in uobis: quod & in xp̄o iesu. Qui cū in forma dei esset: non rapinam arbitratus est esse se equalem deo: sed semetipsum exinaniuit formam serui accipiēs: in similitudinem hominū factus & habitu inuētus ut homo: Humiliauit semetip̄m factus obediēs usq; ad mortem: mortē autem crucis. Propter quod & deus exaltauit illum: & donauit illi nomen quod est super omne nomē: ut in nomine iesu omne genu flectatur: cœlestiū terrestium & infernorum. Et omnis lingua confiteatur quia dominus iesus xp̄s in gloria est dei patris.

Feria. ii. Lectio Isaia. Cap. i.

In diebus illis. Dixit isaia. Dñs deus aperuit mihi aurem: ego aut̄ nō cōtradico: retrorsum nō abiī. Corpus meū dedi p̄cutiētib⁹: & genas meas uellentibus. Faciē meā nō aduerti ab increpantibus & conspuētibus in me. Dñs deus auxiliator meus & ideo nō sum cōfusus. Ideo posui faciem meam ut petrā durissimā: & scio qm̄ nō cōfundar. Iuxta ē qui iustificat me: quis contradicet mihi? Stemus simul. Quis est aduersarius meus? Accedat ad me. Ecce dñs deus auxiliator meus: q̄s est qui cōdēnet me? Ecce oēs quasi uestimentū cōterētur: tinea comedet eos. Quis ex uobis timēs deū audiēs uocem serui sui? Quis ambulabit in tenebris & nō est lūmē ei? Speret in noīe dñi: et innitatur in dño deo suo.

penas sceleris in me cōmissi. Serui sui. i. xp̄i hominis qui vt ait Paulus formā serui accepit. In tenebris. i. ignorantie. Nō est lumen ei. q. d. nullus. Speret in nomine dñi. i. oīs fidelis. Et innitatur. quia in illo est omne fundamentum z stabilitas.

Sup̄ omne nomē. i. qd̄ sit christus deus z homo.

Cœlestium. tres mundi partes complectitur cœli terras: inferos.

Feria secūda sequēti.

Orit isaia. Dominus deus aperuit. Ex isaia cap. i. quod sine controuersia de christi passione intelligendum est: in cuius persona dicit propheta. Aperuit mihi aurem. insinuando futuram passionē. Nō contradico. Dixit enim fiat voluntas tua. Retrorsum non abiī. sed me querētibus obtuli. Corpus z genas. hoc z euangelistę testantur: sicut et que sequuntur. Nō sum confusus. i. passus a patre repulsum. Et petrā. ad perpetuandum durissima queq; Qui iustificat me. scilz pater qui est iustus quoniam utriusq; eadem natura. Qui cōdēnet me. i. iuste. alioqui iniuste cōdemnatus est. Conterentur. i. luēt

Epistolæ beati Pauli.

Feria tertia sequenti.

Orit Jeremias. Domine demonstrasti mihi. Ex Jeremia cap. xi. quod totum ad christi passionem pertinet. et sunt verba christi sub persona prophete. Studia eorum. que omnia mihi revelasti futura. Lignum. subaudi venenatum puta tarum aut rhododaphnen. Tu autem domine. subaudi attende orationi mee. Altionem tuam. qua illorum scelera

ulciscaris. et hoc non zelo vindicte: sed amore iusticie. Feria. iiii. sequenti.

Dicite filie sion. Ex Esaiâ capitu. lxiij. et lxiij. qui loci de christo exponuntur partim de eius aduentu et partim de eiusdem passione. Dicite filie sion. i. ecclesie hoc est fidelium congregationi.

Venit pro venturus est.

Merces cum eo. cuius scilicet iuxta opera sua.

Vocabunt eos. i. angeli.

Populus sanctus. vocatiuus est. Tu autem. i. o. ecclesia. Ciuitas quesita. que deo quesita. Et non derelicta. in parte demonum. Quis est iste. verba sunt angelorum admiratiu christi ascensionem. De edom i. idumea ubi regnavit esau qui cognominatus est edom. hoc est ruber. De bosra. ciuitate arabie. ubi vestes purpura insciebant. In stola sua. i. veste insigni castitatis. hoc est in humanitate.

Ego: christus ruder. Propugnator. i. defensor eorum qui me sequuntur. Quare. Verba sunt iterum angelorum: quibus subdit christi responsum.

Torcular calcaui. id est

uas torcularis per quod intelligimus passionis tormenta. Non fuit vir mecum. quia est ab omnibus derelictus. Calcaui eos. hec verba ad tempus aliud pertinet: puta ad antichristum. Dies ultionis. cuius meminisse necesse est. Retributionis. i. iudicio vniuersali. Circumspexi. hoc etiam ad superiora pertinet.

Feria. iiii. Lectio Ieremie prophetæ. Cap. xi.

In diebus illis. Dixit Ieremias. Domine demonstrasti mihi: et ego cognoui: tu ostendisti mihi studia eorum: et ego quasi agnus mansuetus qui portatur ad victimam: et non cognoui: quia cogitauerunt super me consilia dicentes. Mittamus lignum in pane eius: et eradamus eum de terra uiuentium. et nomen eius non memoretur amplius. Tu autem domine sabaoth qui iudicas iustas: et probas renes et corda: uideam ultionem tuam ex eis. Tibi enim reuelavi causam meam: Domine deus meus.

Feria. iiii. Esaiæ prophetæ. Cap. lxiij. & lxiij.

Hec dicit dominus deus. Dicite filie sion: ecce saluator tuus uenit: ecce merces eius cum eo: et opus illius coram illo. Et uocabunt eos populus sanctus redempti a domino. Tu autem uocaberis quesita ciuitas: et non derelicta. Quis est iste qui uenit de edom: tinctis uestibus de bosra. Iste formosus in stola sua: gradies in multitudie fortitudinis sue. Ego qui loquor iusticiam: et propugnator sum ad saluandum. Quare ergo rubrum est indumentum tuum: et uestimenta tua sicut calcantiu in torculari? Torcular calcaui solus: et de gentibus non est uir mecum. Calcaui eos in furore meo: et conculcaui eos in ira mea. Et aspersus est sanguis eorum super uestimenta mea: et omnia indumenta mea inquinavi. Dies enim ultionis in corde meo: annus retributionis mee uenit. Circumspexi & non erat auxiliator:

Epistolæ beati Pauli.

De antichristo quidam hæc omnia intelligunt: sed in prophetis semper ordo permutatur eorum rerum quas futuras aut factas predicauit.

Dixit Esaias. Dñe quis credidit auditui nostro. Ex esaiâ cap. liij. qđ totū de xp̄i passione exponitur. Quis credidit. pro credit quod est frequēs apud prophetas Auditui nostro. pro sermōni quem a sp̄u sancto audiūm⁹. Brachiū dñi i. fili⁹ p quē pater operatur. q. d. paucis. Et ascēdet. i. nasceť. Corā eo. i. patre. Quasi uirgultū. i. frutex. De terra sitiētī. i. de uirgine impolluta.

Lección Esaiæ prophetæ. Cap. liij.

IN dieb⁹ illis. Dixit Esaias. Dñe quis credidit auditui nostro: & brachiū dñi cui reuelatum est. Et ascēdit sicut uirgultū coram eo: & sicut radix de terra sitiēti. Et non est species ei neq; decor. Et uidimus eum. & nō erat aspectus: & desiderauimus eum despectū: & nouissimū uirorum uirū dolorū: et sitiētē infirmitatē. Et quasi absconditus uultus eius & despectus. unde neq; reputauimus eū. Vere langores nostros ipse tulit: & dolores nostros ipse portauit. Et nos reputauimus eū quasi leprosum: & percussum a deo & humiliatū. Ipse autē uulneratus est propter iniquitates nostras: attritus est propter scelera nostra. Disciplina pacis nostræ super eum: & liuore eius sanati sumus. Omnes nos quasi oues errauimus: unusquisq; in uiam suam declinauit. Et dñs posuit in eo iniquitatē omnium nostrum. Oblatus est quia ipse uoluit: & nō aperuit os suum. Sicut ouis ad occisionē ducetur: & quasi agnus coram tōdente se obmutescet: & nō aperiet os suum. De angustia & de iudicio sublatus est. Generationē illius quis enarrabit? Qui absconditus est de terra uiuentium: ppter scelus populi percussit eū. Et dabit impios p sepultura: & diuites p morte sua: & q iniquitatē nō fecerit: nec dolus fuerit in ore ei⁹: & dñs

ne exponitur. Quis credidit. pro credit quod est frequēs apud prophetas Auditui nostro. pro sermōni quem a sp̄u sancto audiūm⁹. Brachiū dñi i. fili⁹ p quē pater operatur. q. d. paucis. Et ascēdet. i. nasceť. Corā eo. i. patre. Quasi uirgultū. i. frutex. De terra sitiētī. i. de uirgine impolluta. Species. cū illudereť a iudeis. Et desiderauim⁹ hoc fecerūt patriarche & pphete. Quasi absconditus p pudore. Nec reputauim⁹. i. saluatore: sed erat reuera. Quasi leprosum. cū nō esset. Paucis nostre. recōciliationis cū deo. Liuis liuore. i. sanguine decolori. Iniquitatē omnium. ut unus p omnibus satisfaceret. Oblatus est. i. ad passionem uenit. De angustia. i. mortis per resurrectionem. Et de iudicio. quo omnes descendebāt ad inferos. Generationem eius. i. dñi. quia si legeretur quare sensus esset manifestus. nam dixit ineffabilem eius generationem. sed ait mortuus⁹ respōdet ppter scelus &c. Percussit eum. i. percussit permisi. Et dabit impios. mortis auctores. quod factū est hiesosolymis a tito euersis.

Epistolæ beati Pauli.

Si posuerit aiam, sed ponetigitur: videbit. Semen longeuum. i. christianismon longe lateq; patentem z vsq; in seculi finem permanentem. Voluntas domini per illum fiet.

Feria quinta in cena domini.

Ratres. Conuenientibus vobis. Ex prima pauli epistola ad Corinthios. cap. xi. Corinthios paulus instituit circa corporis christi comunions vsum, Conuenientibus in vnu.

ad sacramenti eucharistie participatione. Non est.

i. non contingit vobis. Dñicam cenā. quia ordinē perturbatis. Presumit. i. ante sumit. s. quam veniat ad comunionem.

Ebrius est. ex vino quod psumpsit. Domos non habetis. i. greco nō pticula nō hñ. q. d. nō licet vobis hoc facere ante comunionem. Cōtēnitis. non venietes cum alijs.

Confunditis. in eorum cōfessionē hoc facientes.

Laudo vos. subaudi in alijs. A dño. qui mihi hoc reuelauit. Tradebatur. a iuda pditore. Fregit. post vba cōsecrationis. Similiter calicē. i. vinū in calice. Nouū testamentū. quēadmodū vetus i sanguine agni: ita z nouū in sanguine christi

Annūciabitis. ipsaz recolendo et memorando.

Donec veniat. i. fine seculi ad iudiciū. ostensa deinde tāti sacri institutōne: demōstrat q̄liter sit sumēdum. Indigne. i. nō obseruatis q̄ sunt obseruāda. Reus erit. accusandus veniet. Probet se. i. cōscientiā suā examinet.

Non diiudicās. i. vīscerēs hūc cibū spiritālē ab alijs. Ideo. i. ex hac cā

uoluit cōtendere eū in infirmitate. Si posuerit pro pctō aiam suā: uidebit semē lōgæuū: & uolūtas dñi in manu ei⁹ dirigetur. Pro eo q̄ tradidit in mortē aiam suā: & cū sceleratis reputatus est. Et ipse pctā multorum tulit: & pro transgressoribus rogauit ut non perirent. Dicit dominus omnipotens.

Feria. v. in cena dñi. Ad corinthios. i. Ca. xi.

Ratres: Conuenientibus ergo uobis in unū: iā non est dñicam cenā māducare. Vnusquisq; em̄ suā cenam presumit ad manducandū. Et alius quidē esurit: alius autē ebrius est. Nunquid domos non habetis ad manducandum & bibendum? Aut ecclesiam dei contēnitis: & confunditis eos qui nō habent? Quid dicam uobis? Laudo uos in hoc non laudo. Ego em̄ accepi a dño quod & tradidi uobis. Quoniā dñs iesus in qua nocte tradebatur: accepit panem: & gratias agens fregit & dixit. Accipite & māducate. Hoc est corpus meū: quod p uobis tradetur: hoc facite in meā cōmemorationē. Similiter et calicem: postq; cenauit dicēs. Hic calix nouū testamentum est in meo sanguine. Hoc facite quotienscūq; sumitis in meā cōmemorationem. Quotienscūq; em̄ māducabitis panē hūc: & calicē bibetis: mortem dñi annūciabitis donec ueniat. Itaq; quicūq; māducauerit panem: & biberit calicē dñi indigne: reus erit corporis & sanguinis dñi. Probet autem seipsum homo: & sic de pane illo edat: & de calice bibat. Qui enim manducat & bibit indigne: iudiciū sibi māducatur & bibit: nō diiudicās corpus dñi. Ideo inter uos multi infirmi & imbecilles:

Epistolæ beati Pauli.

quod indigne accipiunt. Dormiunt. obeunt. iudicaremur. s. a dño per talem modum. Si iudicamur. i. a dño sic castigamur. Dānemur. s. eternaliter. Feria sexta sequenti.

In tribulatione sua. Ex Osee propheta cap. vi. in quo propheta demonstrat miserationem diuinam et imprimis quibus hæc misericordia conceditur. Dicit igitur in tribulatione sua. i. peccatorum penitentia. Mane quod fuit sub iohanne baptista qui precessit christum ut

& dormiunt multi. Quod si nosmetipsos diiudicare mus: non utique iudicaremur. Dum iudicamur autem: a dño corripiamur: ut non cum hoc mundo dānemur.

Feria. vi. i. parasceue. Lectio osee prophetæ. Ca. vi.

Hec dicit dñs. In tribulatione sua mane cōsur-
gunt ad me. Venite & reuertamur ad dominum
quia ipse cepit & sanabit nos: percutiet & curabit
nos. Viuificabit nos post duos dies: & in die ter-
tio suscitabit uos & uiuemus in conspectu eius: scie-
mus: sequemurque: ut cognoscamus dominum.
Quasi diluculum preparatus est egressus eius: &
uenit quasi imber nobis temporaneus & serotinus
terræ. Quid faciam tibi ephraim: quid faciam tibi
iuda? Misericordia uestra quasi nubes matutina:
& quasi ros mane pertransiens. Propter hoc dolui
in prophetis: & occidi eos in uerbis oris mei: & iudi-
cia tua quasi lux egrediētur. Quia misericordiam uo-
lui & non sacrificium & scientiam dei plusquam holocaustum.

Exodi. Cap. xii.

In diebus illis. Dixit dñs ad moysen & aaron
in terra ægypti. Mensis iste uobis est princi-
pium mensium: primus erit in mensibus anni. Loqui-
mini ad uniuersum cætum filiorum israel: et dicite eis.
Decima die mensis huius: tollat unusquisque agnum
per familias & domos suas. Si autem minor est nume-
rus ut sufficere possit ad uescendum agnum: assumet
uicinum suum qui cōiunctus est domui eius iuxta

de celebratiōe agni paschalis quæ presignabat christi passionem. Mensis iste. i. luna prima equino-
ctio uerno quæ fere cōtingit in mense martio. Primus erit. quod iudei adhuc obseruāt per intercala-
tiōes. Unusquisque. s. per familias. Tollat agnum. quæ poterat esse quæ hęc ut paulo post dicitur est.

lucifer solē. Venite. ver-
ba sunt properantium ad
baptisma iohannis. Ces-
pit in captiuitatem dux-
it. Percussit. idem dicit
sed alijs xbis. Post
duos dies. quibus fuit
christus in sepulchro.

Suscitabit nos. quia il-
lius resurrectio fuit caus-
sa nostre ut ait Paulus.
Quasi diluculum. quæ est lux
vera et sol iusticie. Im-
ber temporaneus. i. opportu-
nus ad terre fertilitatem.

Serotinus. id est magis
desideratus. Quid faciam.
dicit quibus misericordia denegatur.

Ephraim et iuda. duas
tribus alloquitur. Nubes
matutina. quæ dissoluitur et
dissipatur a sole sine utilita-
te. Dolui in prophetis. i.
per prophetas uos corredi.

Et occidi eos. s. a uobis
occidi permisi cum predica-
rēt uerba mea. Et iudicia
tua. per quæ punieris. Qua-
si lux. quæ manifesta erit.

Mens uolui subaudia-
te. Et scientiam dei. i.
cognitionem. uos autem non
cognouistis aut cognos-
cere uoluistis.

Dixit dñs ad moysen
& aaron. Ex lib.
Exodi cap. xii. in quo agitur

Epistolæ beati Pauli.

Tolletis & hedū. nō qđ vtrūq; deberēt sacrificare: sed alterutrū. Ad vesperā. post occasum solis eius diei. Vtrūq; postē. i. vtrūq; ostium siue ianuam. Azyros panes. i. sine fermēto. Lactucis agrestibꝰ. i. amaritudinibꝰ vt est in hebreo. Coctū aqua. i. elixū. Accingetis.

quasi expediti ad fugam hoc est p̄cincti & cū baculis: quod est viatorum.

Est em̄ phase. qđ sequit̄ trāsitus dñi ab interprete adiectū est. & nota qđ hīc phase nō ponit̄ proprie sed p̄allusionem ad transitū angeli pcutētis primogenita egyptiorū.

Sabbato sequenti.

In principio creauit deus. Ex Genes̄ libꝰ. cap. primo in quo agitur de creatione mundi: quod pertinet ad primum articulum fidei: in qua potissimū instituebatur eo die cathecumenicum p̄sertim illis temporibus esset manicheorū secta frequēs. qui dicebāt hęc visibilia nō a deo sed a demone fuisse creata. & q̄ lectio qđ ad contextū attinet est plena: nō tangam nisi quosdam locos ambiguo. Inanis & vacua. i. non ornata vt nūc est. Ferebat̄ sup aquas. i. hebreo volitabat. In chaldeo insufflabat. Hieronymꝰ in hebraicis questionibus incubabat aq̄s: siue fouebat aquas.

Fiat lux. i. hebreo fit lux Dies vnꝰ. idēq; primus oīm dierum. Aquas ab aquis. i. celū crystallinū ab inferioribus clemētis vnde in cātico. aque omnes que sup celos sunt.

numerum animarū: quæ sufficere possit ad esum agni. Erit aut̄ agnus absq; macula: masculus anniculus. Iuxta quē ritū tolletis & hedum & seruabitis eū usq; ad quartādecimā diē mēsis huius. Immolabitq; eū uniuersa multitudo filiorū israel ad uesperam: & sumēt de sanguine eiꝰ: ac ponēt sup vtrūq; postē: & insup liminaribꝰ domorū: in quibꝰ comedent illū. Et edēt carnes nocte illa assa igni: & azyros panes cū lactucis agrestibus. Nō comedetis ex eo crudū qui nec coctū aqua: sed assum tantū igni. Caput cū pedibus eius & intestinis uorabitis: nec remanebit quicq; ex eo usq; mane. Si quid residuū fuerit: igne cōburetis. Sic autē comedetis illum. Renes uestros accingetis & calciamenta habebitis in pedibus tenētes baculos in manibus & comedetis festinanter. Est enim phase. idest transitus dñi.

Sabbato sancte pasche. Genesis. Capi. i.

In principio creauit deus celū & terrā. Terra aut̄ erat inanis & uacua: & tenebræ erāt super faciē abyssi: & sp̄ritus dñi ferebatur sup aquas. Dixitq; deus. Fiat lux. Et facta est lux. Et uidit deus lucem q̄ esset bona: & diuisit lucē a tenebris. Appellauitq; lucē diē: & tenebras noctē. Factūq; est uespere & mane dies unus. Dixit quoq; deus. Firmamentum in medio aquarum: & diuidat aquas ab aquis. Et fecit deꝰ firmamentū. Diuisitq; aquas quæ erāt sub firmamento ab his quæ erant supra firmamentum. Et factū est uespere & mane dies secundus. Dixit uero deꝰ. Cōgregētur aquæ q̄ sub celo sunt in locum unū: & appareat arida. Factumq; est ita. Et uocauit deus aridā terrā: cōgregationesq; aquarū

Epistolæ beati Pauli.

appellauit maria. Et uidit deus q̄ esset bonum: & ait. Germinet terra herbā uirentē: & facientē semē: et lignū pomiferū faciēs fructū iuxta genus suū: cuius semē in semetipso sit sup terrā. Et factū est ita. Et protulit terra herbā uirentē: & afferentē semē iuxta genus suum: lignūq̄ faciēs fructum: & habēs unūquodq̄ sementē secūdum speciem suam. Et uidit deus q̄ esset bonū: factūq̄ est uespere & mane dies tertius. Dixit autē deus. Fiant luminaria in firmamento cœli: & diuidāt diem ac noctem et sint in signa & tēpora & dies & annos ut luceant in firmamento cœli: & illuminēt terrā. Et factum est ita. Fecitq̄ deus duo magna luminaria: luminare maius: ut preesset diei: & luminare min⁹ ut preesset nocti: & stellas. Et posuit eas in firmamento cœli: ut luceserent super terram & preessent diei ac nocti: & diuiderēt lucē a tenebris. Et uidit deus q̄ esset bonum. Factumq̄ est uespere & mane dies quartus. Dixit etiam deus. Producant aquæ reptile animæ uiuentis & uolatile super terram sub firmamento cœli. Creauitq̄ deus cete grandia: & omnē animā uiuentē atq̄ motabilem quam produxerant aquæ in species suas & omne uolatile secundum genus suū. Et uidit deus quod esset bonū: benedixitq̄ eis dicens. Crescite et multiplicamini: et replete aquas maris: auesq̄ multiplicētur super terram. Et factū est uespere & mane dies quintus. Dixit quoq̄ deus. Producat terra animam uiuentē in genere suo iumenta et reptilia et bestias terræ secundum species suas. Factumq̄ est ita. Et fecit deus bestias terræ iuxta species suas & iumēta & omne reptile terræ in genere suo. Et uidit deus q̄ esset bonum: & ait. Faciamus hominē ad imaginem et similitudinē nostrā: & præsit piscibus maris et uolatilibus cœli: & bestiis uniuersæ terræ: omniq̄ reptili quod mouetur in terra. Et creauit deus hominē ad imaginem et similitudinē suā: ad imaginem dei creauit illum: masculum & feminam creauit eos. Benedixitq̄ illis deus et ait. Crescite & multiplicamini: & replete terram & subicite eam: & dominamini piscibus maris & uolatilibus cœli: & uniuersis animantibus quæ mouētur super terrā. Dixitq̄ deus. Ecce uobis dedi oēm herbā afferentē semē sup terrā: & uniuersa ligna quæ habēt in semetipsis

Cuius semen. Sicut nuclei in pomis & grana in siliquis & spicis vñ possunt reseminari. Eas in firmamento. i. in octaua sphaera. Reptile. i. aquatilia quæ potius reptant q̄ gradiantur. Cete grandia. puta balenas. orcas phyleteras. Omne uolatile. etiā aues ex aqua p̄duxit. Masculū & feminā. Hinc forte plato in symposio accepit qd̄ homo in utroq̄ sexu est creatus primū deinde sectus in utroq̄ sexū. & adhuc scabillis: quoniam omnia membra habet duplicia.

Epistolæ beati Pauli.

Omnis ornatus eorum. celi stelle sol & luna.
Terre arborum & animalium.

Viditque deus cuncta quæ fecerat: et erant ualde bona. Et factum est uespere & mane dies sextus. Igitur perfecti sunt celi & terra: & omnis ornatus eorum. Cōpleuitque deus die septimo opus suum quod fecerat: & requieuit die septimo ab uniuerso opere quod patrarat.

Lectio Exodi. Cap. xiiii.

Factū est in uigilia. Ex libro exodi cap. xiiii. In quo postea quā dixit pfectionē hebreorum ex egypto: & maris rubri diuisionē & egyptiorū insequentium ardorem: nūc quid deus fecerit in hostibus perdēdis. In uigilia matu. qz nox in quatuor uigiliis diuidebat.

Per colūnam ignis & nubis. in quib⁹ hebreos pcedebat. Exercitū. hoc est magnā partē exercit⁹.

Egyptiū. qui non erant occisi. Ad egyptios. i. cōtra egyptios. Qd̄ uero quidam dicit mare diuisum p̄ duodecim meat⁹ & unāquāq; tribuū suū iter arripuisse: ego nescio unde hoc acceperint.

Apprehendēt septē mulieres. ex Esaia ppheta cap. iiii. In quo postea quam propheta p̄dixit vastationē & mala peruentura: nūc quid inde sequat̄ ostēdit dicens qd̄ uiris bello interēptis.

Septē mulieres. &c. cōsueuerūt hebrei numerū septenariū p̄ plurib⁹ po-

fementē generis sui ut sint uobis in escam: & cūctis animantibus terræ: omniq; uolucris celi & uniuersis quæ mouētur in terra: & in quibus est anima uiuens: ut habeant ad uescendum. Et factum est ita.

IN diebus illis. Factū est in uigilia matutina: & ecce respiciens dñs super castra ægyptiorū per colūnam ignis & nubis: interfecit exercitū eorum & subuertit rotas curruū: ferebanturq; in profundum. Dixerunt ergo ægyptiī. Fugiamus israelē dominus enim pugnat pro eis cōtra nos. Et ait dominus ad moysen. Extende manum tuam super mare: et reuertantur aquæ ad ægyptios super currus et equites eorū. Cūq; extendisset moyses manum contra mare: reuersum est primo diluculo ad priorem locum. Fugientibusq; ægyptiis: occurrerūt aquæ: et inuoluit eos dominus in mediis fluctibus. Reuerseq; sunt aquæ: & operuerunt currus & equites cuncti exercitus pharaonis: qui sequentes ingressi fuerant mare: nec unus quidē superfuit ex eis. Filii autē israel perrexerunt per mediū sicci maris: & aquæ eis erāt quasi pro muro a dextris & a sinistris. Liberauitq; domin⁹ in die illa israel de manu ægyptiorum: & uiderūt ægyptios mortuos super littus maris: & manū magnā quā exercuerat dñs cōtra eos. Timuit populus dñm: & crediderūt dño & moyssi seruo eius. Tūc cecinit moyses et filii israel carmen hoc domino: & dixerunt.

Lectio Esaiaæ prophetæ. Cap. iiii.

IN diebus illis. Apprehendent septem mulieres uirum unum in die illa dicentes. Panem

Epistolæ beati Pauli.

nostrum comedemus & uestimētis nostris operiemur: tantummodo inuocetur nomē tuū super nos aufer opprobriū nostrū. In die illa erit germen dñi in magnificētia & gratia: & fructus terræ sublimis & exultatio his qui saluati sunt de israel. Et erit omnis qui relictus fuerit in sion et residuus in ierusalē: sanctus uocabitur omnis qui scriptus est in uita in ierusalem. Si abluerit dominus sordem filiarū siō: & sanguinem ierusalē lauerit de medio eius: in spiritu iudicii et spiritu ardoris. Et creauit dñs super omnē locum mōtis sion: & ubi inuocatus est nubē per diē & fumum & splēdorem ignis flāmantis in nocte. Super omnē enim gloriam protectio: & tabernaculum erit in umbraculū diei ab æstu: in securitate et absconsione a turbine & a pluuia.

Lectio Esaia. Cap. lv.

Hec est hereditas seruorum dñi: & iusticia eorum apud me dicit dominus. Omnes sitiētes uenite ad aquas: & qui non habetis argentū prope rate emite et comedite. Venite emite absq; argento et absq; ulla commutatione uinum et lac. Quare appenditis argentum non in panibus: & laborem uestrum non in saturitate? Audite audientes me: & comedite bonū: & delectabitur in crassitudine anima uestra. Inclinate aurem uestram & uenite ad me: audite et uiuet anima uestra. Et feriam uobiscum pactum sempiternū: misericordias dauid fidelis. Ecce testem populis dedi eum: ducem ac preceptorē gentibus. Ecce gentē quā nesciebas uocabis: & gentes quæ nō cognouerunt te ad te current propter dñm deū tuū: & sanctū israel quia glorificauit te. Quærite dñm dū inueniri pōt: inuocate eū dū prope est. Derelinquat impius uia suā: & uir iniquus cogitationes suas: & reuertatur ad dñm & miserabitur eius: & ad deū nostrū quā multus est ad

nerē. Panem nostrū. s. nostris manibus acquistum et sic de uestibus.

Nomen tuū. s. qd dicamur uxores tuę. Obprobrium nostrum. sterilitatis. s. aut uiduitatis. In die illa. s. tempore legis gratię. Sermē domini. idest christus dei filius.

Fructus terre. idest uirginis xpi matris. Qui saluati sunt. idest crediderunt ex iudeis. In sion. idest in ecclesia. In uita. idest in libro uite in quo sancti cōscripti sunt.

Si abluerit. immo qz abluet. sic enim in pluribus locis si reperitur.

Filiarum sion. idest ecclesie. Iudicii et ardoris. idest iusticie & amoris nā propter hec duo christus pro nobis passus est.

Et creauit dominus. ad bonorum cōsolationem & protectionem: pro creabit. Nubē. scilz in uirbram quę ptegat ab æstu.

Per diem quemadmodum filios israel precedebat per diem in columna nubis et fumi: et per noctē in flāma ignis: ad quę hoc in loco alludit.

Hec est hereditas. ex eodem Esaia cap. liij. in calce capitis: qd iungitur cum principio capitis. lv. Quod iā expositum est supra feria sexta dominicę quartę in quadagesima. Petē illic expositionē cū lectione.

Fratres. Si consurrexistis cū christo. Ex epistola pauli ad Colossenses. cap. iij. In quo postea quā illos in fidei veritate instituit: nūc hortat illos ad bona spiritalia optāda. Cōsurrexistis. per fidē ⁊ charitatē. Quæ sursum sunt. i. celestia. Ubi. scilicet in celo. Mortui estis. i. xp̄o in baptisate cōsepulti. Abscōdita. q: mortui mūdo: uiui autē deo. Cū apparuerit in iudicio finali. Uita v̄ra. i. p̄ quā uiuētis. Apparebitis cū ipso. eiusdē glorie p̄ticipes.

Dñica in resurrectione.

Fratres. Expurgate uet̄ fermētum. Ex epla pauli ad corinthios prima cap. v. quia in fine p̄cedētis lectionis dixit apostolus cauēdū esse ab inani gl̄ia: q: modicū fermentū totā massam corrūpit: sic parua scintilla magnum excitat ignē: nunc infert igl̄ fratres expurgate. ⁊c. hoc est non ressedat i vobis a iqs fomes veteris pcti. Mōna cōsp̄sio. i. massa siue mīxtura.

Sicut estis azymi. i. p̄ baptismum a pctō veteri mundati. ⁊ alludit ad panes azymos quib⁹ in pascha vescebāt. Pascha nostrū. qd̄ signabat̄ per agnū: sicut p̄ azymos panes puritas nostrē cōsciētiē. Igl̄ ad has epulas apl̄s corinthios hortatur expulsis veterib⁹ pctis.

Feria secūda sequētis.

In dieb⁹ illis. Siās petr⁹ i medio. exactibus ap̄toꝝ ca. x. i q̄ petr⁹ accersit⁹ a Cornelio cēturione ⁊ rogatus ab illo ⁊ alijs cōplurib⁹ vt de xp̄i religione illos doceret: inter cetera hęc dicit. Vos scitis ⁊ cetera. Verbu. s. p̄dicationis euāgelicę.

Incipiēs em̄. s. verbum

in galilea. vnde incepit p̄dicare posteaq̄ baptizatus est christus. nā antea non p̄dicauit.

ignoscēdū. Nō em̄ cogitationes meæ cogitationes uestræ: neq; uie meæ uie uestræ: dicit dñs. Quia sicut exaltatur cœli a terra: sic exaltate sunt uie meæ a uis uestris: ⁊ cogitationes meæ a cogitationibus uestris. Et quomodo descēdit imber ⁊ nix de cœlo: ⁊ illuc ultra nō reuertitur: sed inebriat terrā ⁊ infundit eā. ⁊ germinare eā facit ⁊ dat semē ferētī ⁊ panē comedētī: sic erit uerbu meum quod egredietur de ore meo: nō reuertetur ad me uacuum: sed faciet quæcunq; uolui ⁊ prosperabitur in his ad quæ misi illud. Dicit dñs omnipotens.

Ad colossenses. Ca. iij.

Fratres. Si consurrexistis cū christo: quæ sursum sunt quærite: ubi est xp̄s in dextera dei sedēs. Quæ sursum sunt sapite: non quæ super terrā. Mortui enim estis: ⁊ uita uestra abscondita est cum christo in deo. Cum em̄ christus apparuerit uita uestra: tūc ⁊ uos apparebitis cum ipso in gloria.

Dñica in resurrectione. Ad corinthios. i. Cap. v.

Fratres. Expurgate uetus fermētū ut sitis noua conspersio: sicut estis azymi. Etem̄ pascha nostrū immolatus est xp̄s. Itaq; epulemur. Non in fermēto ueteri: neq; in fermēto maliciæ ⁊ nequitię: sed in azymis sinceritatis ⁊ ueritatis.

Feria. ii. Actuum. Capi. x.

In diebus illis. Siās petrus in medio plebis: dixit. Viri fratres uos scitis qd̄ factū est uerbum per uniuersam iudeā. Incipiens enim a galilea post

Epistolæ beati Pauli.

Iesum a nazareth. constructio inusitata idiomati latino. quomodo sunt spiritu sancto unxit eum Iesum. sic in psalmo. cuius participatio eius. Pertransiit. i. per omnem iudeam. Testes sumus. qz oibns interfuimus. Non omni populo. qz ea que transcendit naturam deus reuelat primo superiorib⁹ ordinib⁹: & per illos inferioribus. Nobis. i. testibus. quibus dixit. & eritis mihi testes in ierusalē & iudea. Iudex uiuorū. qz pater omne iudicium dedit filio. Joannes

baptismū quā pdicauit iohannes iesum a nazareth: quō unxit eū de⁹ spū sc̄to & uirtute: qui ptransiuit bñfaciendo & sanādo oēs oppressos a diabolo: qm̄ de⁹ erat cū illo. Et nos testes sum⁹ oīm q̄ fecit in regione iudeorū & ierusalē: quē occiderūt suspēdētes in ligno. Hūc de⁹ suscitauit tertia die: & dedit eum manifestū fieri nō oīm populo: sed testib⁹ preordinatis a deo nobis qui māducauim⁹ & bibim⁹ cū illo: postq̄ resurrexit a mortuis. Et pcepit nobis pdicare populo & testificari: quia ipse est q̄ cōstitut⁹ est a deo iudex uiuorū & mortuorū. Huic oēs pphetæ testimoniū perhibēt: remissionē peccatorū accipere per nomē eius: oēs qui credunt in eum.

Feria. iiii. Actuum apostolorū: Capi. xiiii.

IN dieb⁹ illis. Surgēs paulus & manu silentium indicēs ait. Viri fratres, filii generis abraā: & q̄ in uobis timēt deū. uobis uerbū salutis hui⁹ missum est. Qui em̄ habitāt ierusalē & principes eius ignorātes iesum: & uoces prophetarū quæ per omne sabbatū legūtur: iudicātes impleuerūt. Et nullā causam mortis inueniētes in eo petierunt a pilato: ut interficerēt eū. Cūq̄ cōsumassent oīa quæ de eo scripta sunt: deponētes eum de ligno: posuerunt in monumento. Deus uero suscitauit eum a mortuis tertia die: qui uisus est p̄ dies multos his qui simul ascenderant cū eo de galilea in ierusalē: qui usq̄ nunc sunt testes eius ad plebē. Et nos uobis annunciamus eā quæ ad patres nostros repromissio facta est: quoniam hanc deus adimpleuit filiis uestris resuscitās iesum christum dñm nostrum.

cap. v. Oēs pphete. i. nō solū nos sumus testes:

Feria tertia sequenti.

Surgēs paulus & manu. Ex actib⁹ aplox cap. xiiii. in quo narratur quō paulus apostol⁹ uenit antiochiā cognomine p̄sidie: ad differentiam antiochię magne. ubi rogatus a principib⁹ synagoge hunc habet sermonem. Manu. sic em̄ fieri consuevit. ut per silu. Fert animus calide fecisse silentia rixe maiestate manus. Nobis. scz qui estis ex gñe abraam. xpo pdicāte qd̄ missus est ad oues que perierūt dom⁹ israel. Uerbu salutis. i. xps saluator. Qui habitāt. i. plebs. Et principes. i. maiores. Ignorātes. qz si dñm gl̄ie cognouissent: nūq̄ crucifixisset illū. Voces pphetarū. i. ignorātes. Impleuerūt. i. oīa q̄ sunt d̄ illo scripta.

Cū cōsumassent. i. mali ex iudeis. Deponētes. i. boni. Suscitauit eū. scz xpm̄ hoīem. Per dies multos. i. p̄ quadraginta.

Ad plebē. i. apud multitudinē. Et nos. autoritate scripture pbat repromissionē abraę factam in filiis illoꝝ esse cōpletam per christum iesum.

Epistolæ beati Pauli.

Seria quarta sequenti.

Aperiens petrus os suum. Ex actib⁹ apostolor⁹ cap. iij. Sed hæc verba que preponunt officij adfecta. verba autē petri hæc sunt. Deus abraam &c. quibus verbis petrus utitur ad populū stupentē ob miraculū illud quod claudū ambulare fecit: dicitq; nō in virtute propria id fecisse: sed in noīe iesu xpī illi⁹ quē crucifixerāt.

Illo iudicāte dimitti. i. dimittendū esse. id em̄ pī latus cēsebat. Virū homicidam. s. barabbam se ditiosum illū atq; proinde homicidā. Deus per omnipotentia suā suscitavit xp̄m qua homo erat.

Hic quē videtis. s. claudum. Nomen eius. scz xpī. Cōfirmavit. i. in pedes suos stabilivit. Sed nūc quid aliud restat: nisi vt penitētiā agatis.

Seria quinta sequenti.

Angelus dñi. ex actibus apostolor⁹ cap. viij. in quo posteaq; posuit predicationē philippi apli in samaria: nunc describit quomodo eunuchum ethiopem baptizavit. Angelus domini. missus a deo. Cōtra meridianū. quia gaza meridionalis est ad hierosolymā. unde philippus pfecturus erat. Hæc est deserta. i. nō in gazā que illo tēpore extabat eratq; palestine iudee emporiū nobile. nam alia fuit gaza vetus de qua in Gene si & iudicum libro & in prophetis que fuit eversa. de qua hoc in loco. Candacis regine. huius meminit Strabo vbi de ethiopia: dicitq; habuisse filium luscum. Regens esaiā. ex quo videbatur hic iam didicisse litteras hebraicas: atq; inde cognovisse christū vēturū. Ad currū quo vehit eunuch⁹.

Seria. iiii. Actuum apostolorū. Cap. iiii.

In diebus illis. Aperiens petrus os suum dixit. Viri israclite & qui timetis deum audite. Deus abraam & deus isaac: & deus iacob: deus patrum nostrorum glorificavit filiū suū iesum: quem uos quidē tradidistis & negastis ante faciem pilati: iudicante illo dimitti. Vos autē sanctum & iustū negastis & petistis uirū homicidā donari uobis: autorem uero uitæ interfecistis: quem deus suscitavit a mortuis: cui⁹ nos testes sum⁹. Et nūc fratres scio q; per ignorantia fecistis: sicut & principes uestri. Deus autē qui prænuñciauit per os omniū prophetarū pati xp̄m suum impleuit sic. Penitemini igitur & cōuertimini: ut deleantur uestra peccata.

Seria. v. Actuum apostolorū. Cap. viii.

In diebus illis. Angelus dñi locut⁹ est ad philippū dicens. Surge & uade cōtra meridianū ad uia q; descendit ab ierusalem in gazā. Hæc est deserta: & surgens abiit. Et ecce uir ethiops eunuchus potens candacis reginæ ethiopū: qui erat super oēs gazas eius uenerat adorare in ierusalē. Et reuertebatur sedens super currū suū: legendsq; Esaiam prophetā. Dixit autē spīritus philippo. Accede & adiunge te ad currum istum. Accurrens autē philippus: audiuit illum legentem esaiam prophetam. Et dixit. Putasne itelligis quæ legis? Qui ait. Et quomo

Epistolæ beati Pauli.

Tanq̄ ouis. quod est in Esaiâ cap. liij. qui locus nimirū de xp̄o intelligit. Obmutescet. quia malū pro malo nō reddidit. In humilitate. quia per mortē abiectissimam peruenit ad hoc ut daretur sibi ius & potestas: q̄ pater omne iudiciū dei filio. Generationē eius. aut de generatione illius eterna qua processit ex patre: loquitur: aut quod multos christicolos creabit. Tolleatur de terra. quia nisi granum frumenti mortuū fuerit. ipsum solum manet Jo^{an.} xij.

do possum intelligere: nisi aliquis ostenderit mihi? Rogauitq̄ philippum ut ascenderet: & sederet secū. Locus autem scripturæ quam legebat erat hic Tanq̄ ouis ad occisionem ductus est: & sicut agnus coram tondente se sine uoce sic non aperuit os suū In humilitate iudiciū eius sublatum est. Generationem eius quis enarrabit. Quoniā tolletur de terra uita eius. Respondens autem eunuchus philippo dixit. Obsecro te: de quo propheta dicit hoc: de se: aut de alio aliquo. Aperiens autem philippus os suum: et incipiens a scriptura ista: euangelizabat illi iesum. Et dum iret per uiam: uenerunt ad quandam aquam. Et ait eunuchus. Ecce aqua. Quis prohibet me baptizari? Dixit autem philippus. Si credis ex toto corde: licet. Et respondens dixit. Credo filium dei esse iesum christum. Et iussit stare currum. Et descenderunt uterq̄ in aquam philippus & eunuchus: & baptizauit eum. Cum autem ascendissent de aqua: spiritus domini rapuit philippū: & amplius non uidit eum eunuchus. Ibat autē per uiam suam gaudēs. Philippus autem inuentus est in azoto. Et pertransiens euangelizabat ciuitatibus cunctis: donec ueniret cæsaream nomen domini nostri iesu christi.

Feria. vi. Lectio petri apostoli.

Capit. iij.

Harissimi. Christus semel pro peccatis nostris mortuus est: iustus p̄ iniustus ut nos offerret deo: mortificatos quidem carne: uiuificatos autem spiritu. In quo

De aliquo alio. puta de messia in lege p̄missio. Et tunc philippus arripens occasionem cepit illū docere. Rapuit philippū. ex quo patuit eunuchū fuisse missum a deo: ideo subdit qd̄ ibat gaudens. In azoto. ciuitate palestine sed non obtenta a tribu iuda cui fuerat sorte data. Cæsarea. ciuitate quoq̄ palestine iudee. In ora maritima que prius turris stratonis dicebatur.

Feria sexta sequenti.

Christus semel pro peccatis. Ex prima petri epistola. capi. iij. in quo petrus fideles instrueret dicens q̄ melius est benefacere quam male facere: ponit exemplū de christo: qui mortuus est pro peccatis non suis sed nostris. Mortificatos carne. idest insensibiles factos ad desideria carnis. uiuificatos spiritu. idest intelligentes spiritualia. In quo predicato noe uocando ad penitentiam peccatores fuit figura predicationis christi: ideo dicit in quo. idest ad figurandū peccatorum mortificationem in carne: & uiuificationem in spiritu.

f iiii

Epistolæ beati Pauli.

In carcere. ligati consuetudine peccandi. Prædicauit. s. per noe seruum suum. Expectabant dei patientiam. Per annos. s. centum viginti. vt scribitur Gen. cap. vi. Cum. i. quo tempore medio noe fabricabat arcam. Baptisma per aquam. s. Est autem in hoc similitudo quod noe et familia ex diluuiio euasit in arca. nos autem ex peccatis per baptisma. Deposito carnis sordium. quia non tam corpus quam animam abluuit. Interrogatio bonæ conscientie. quis baptizandus interrogat an credat in deum. Per resurrectionem. qz et nos si militer resurgemus. De glutens mortem. que ante nos deglutiebat. De qua propheta. Ero mors tua o mors: et morsus tuus inferne.

Sabbato sequenti.

DEponentes omnem maliciam. Ex prima Petri epistola. capi. ij. in quo postea quam apostolus instituit fideles de regeneratione spirituali nunc instruit eos de educatione consequenti ipsam regenerationem. et quia vitia sunt prius abijcienda: quã virtutes inserantur. Deponetes et cetera.

Simulationes. quas greci vocant hypocrisis.

Detractiones. proximi detrahendo. Sicut modo geniti. scilicet innocentes et simplices: sed non ignorantes sed ratione vtentes. Lac. idest doctrinam fidei facilem.

Ad quem. scilicet christi.

Lapidem viuum. in se et effectiue. Reprobatum. de quo psalmista Lapidem quem reprobauerunt edificantes.

Et ipsi. s. vos. Super edificamini domos. idest in domorum similitudinem: siue templorum in quibus estis sacerdotes. Scriptura. Esaiæ cap. xxvij. ex translatione septuaginta.

Lapidem summum. idest christum. de quo in psalmo. Hic factus est in caput anguli.

Vobis honor. scilicet erit hic lapis. Non credentibus. scilicet erit lapis offensionis.

& his qui in carcere erant: spiritu ueniens prædicauit: qui increduli fuerant: aliquando expectabant dei patientiam in diebus noe: cum fabricaretur arca: in quo pauci idest octo animæ saluæ factæ sunt super aquam. Quod & nos nunc sæculis formæ saluos facit baptisma: non carnis depositio sordium: sed conscientie bonæ interrogatio in deum. Per resurrectionem iesu christi domini nostri qui est in dextera dei patris.

Sabbato. Lectio petri apostoli. i. Cap. ii.

Aharissimi. Deponentes omnem maliciam & oem dolum: & simulationes: & inuidias: & omnes detractiones: sicut modo geniti infantes rationabiles sine dolo: lac concupiscite: ut in eo crescatis in salutem: si tñ gustatis quoniã dulcis est dñs. Ad quem accedentes lapidẽ uiuũ: ab hoibus quidẽ reprobatũ a deo aut electũ & honorificatũ: & ipsi tãq̃ lapides uiui super edificamini domos spirituales sacerdotium sanctum: offerentes spirituales hostias: acceptabiles deo: per iesum christũ. Propter quod continet scriptura. Ecce pono in sion lapidem summũ angularẽ probatũ: electum: præciosum: & omnis qui crediderit in eũ non confundetur. Vobis igitur honor credentibus: nõ credentibus autẽ lapis quẽ reprobauerũt edificantes: hic factus est in caput anguli.

Epistolæ beati Pauli.

In quo et positi sunt. i. fundati esse deberent: nunc autē sunt increduli. Populus acquisitionis. i. quem sibi sanguine suo acquisiuit. Non populus ante conuersionem.

Domínica in albis.

Omnē quod natum est ex deo. Ex prima Joannis epistola. cap. v. in quo agitur de generatione diuini uerbi. et quia dixit omne quod natum est. et subdit. Hec est victoria. id est

quod facit vincere. s. fides nostra quā de uerbo habemus incarnato. Filius dei. generatione eterna. Per aquā et sanguinē. nā utriusque ex aperto latere exiuit: ut significaretur aquā baptismatis habere uim omnē ex christi passione. Et spiritus. s. sanctus dat huius rei testimonium: quādo missus est ceciditque super discipulos: docuitque illos omnem ueritatē. Quoniam tres sunt. hęc manifestatio est per apertā beatorum uisionem. Unum sunt. in substantia et natura que designatur per gen⁹ neutrum. Et tres sunt. que manifestant ueritatē uerbi. Spiritus. id est anima christi descendens ad inferos. Aqua et sanguis. i. baptisma. unum sunt: quia conueniunt in assertione uisus ueritatis. Testimonium. quia in ore duorum uel trium. ergo multo magis dei testimonio credem⁹. De filio suo. quod fecit in baptismo et transfiguratione dicens. Hic est filius

Et lapis offensionis: & petra scādali: his qui offendunt uerbo nec credūt in quo & positi sunt. Vos autem genus electum regale sacerdotium: gens scētā & populus acquisitionis: ut uirtutes annūciētis ei⁹ qui de tenebris uos uocauit ad admirabile lumē suū. Qui aliquando non populus dei: nunc autem populus dei. Qui non consecuti misericordiam: nūc autē miam consecuti.

Domínica in albis. Ioannis apostoli. i. Cap. v.

Quāritissimi. Omne quod natū est ex deo uincit mundum. Et hęc est uictoria quę uincit mundum fides nostra. Quis est autem qui uincit mundum nisi qui credit quā iesus est filius dei? Hic est qui uenit per aquam & sanguinē iesus christus. Non in aqua solū: sed in aqua & sanguine. Quoniam tres sunt qui testimonium dant in cœlo. Pater: uerbum & spiritus sanct⁹. Et hi tres unum sunt. Et tres sunt qui testimonium dant in terra: spiritus: aqua & sanguis. Et hi tres unum sunt. Si testimoniū hominū accipim⁹ testimoniū dei maius est: quā hoc est testimoniū dei quod maius est: quia testificatus est de filio suo. Qui credit in filiū dei: habet testimoniū dei in se. FERIA. iiii. Ad corinthios. i. Cap. xv.

Hic fratres. Si autem xp̄s predicatur quod surrexit a mortuis quō quidā dicūt in uobis quod resurrectio

meus et. Habet testimonium. id est effectum illius testimonij. Cetera manifesta sunt.

Feria quarta sequenti.

Si autē christus predicatur. Ex prima corinthiorum epistola. cap. xv. in quo agitur de mortuorum resurrectione: quod probat ex christi ipsius resurrectione. Si christus predicatur. s. a me. et ab alijs apostolis. cōsequētis tenet ex hoc quod impossibile est predicationis opus

Epistolæ beati Pauli.

tam diuinum esse inanē. Neq; christus resur. sed resurrexit: igitur & mortui resurgent. & hec apostoli argumenta procedūt deducendo ad inconuenientiam. s. quod christus non resurrexit. & quod fides corinthiorum est inanis & apostolorū predicatio uana. Estis in peccatis. quia per fidem non estis mūdati: quod etiā est inconueniēs. sicut & quod sequitur quod mortui in christo perierunt. In christo sperantes sumus. i. expectantes hic tantum ab eo remunerari. Miserabiliores qui sustinemus mala: et nō fruimur bonis. Nūc autem. hic probat conditionalem. scilz quod si christus resurrexit. ex cōsequenti etiā mortui resurgent. In suo ordine. quia primus qui resurrexit fuit christus. et multa corpora sanctorum surrexerunt. sed in fine seculi omnes simul resurgēt in momento & ictu oculi ut ait apostolus.

Feria sexta sequenti.

Quam adhuc essem?
Ex epistola ad Romanos ca. v. in quo postea quam apostolus ostēdit virtutem fidei in iustificatione credentiū: in hac ponit iustificationis motiū: quod excludit a nobis dicēs. ut quid christus cū essemus infirmī. scilz propter peccatum.

Mortuus est secundū tēpus. s. triū dierū spacio.

Pro iusto. i. opus hoīs quāthūcūq; iusti vix mereatur ut quis p eo velit mori: igit multo min⁹ peccō hoc pōt mereri. Cōmēdat autē. i. commēdabilē ostendit. Ab ira. i. ab inferno. qz malus est peccate

re iustificare: quā ipsum a pena liberare. Cū inimici essem⁹. per peccatū adē. Reconciliati. per mortē. s. christi. In vita. s. post gloriosam resurrectionē. Nō solū sūt: in greco nō solū id aūt. s. salui erimus in futuro. Sed & gloriamur. subaudi nunc in presenti.

mortuorum non est. Si autē resurrectio mortuorū non est: nec xp̄s resurrexit. Si autē xp̄s non resurrexit inanis est ergo prædicatio nostra: inanis est & fides uestra. Inueniemur autē & falsi testes dei: quoniam testimoniū diximus aduersus deum q̄ suscitauerit xp̄m quem non suscitauit: si mortui nō resurgunt nam si mortui non resurgunt: nec xp̄s resurrexit. Quod si xp̄us non surrexit uana est fides uestra. Adhuc enī estis in peccatis uestris. Ergo & qui dormierunt in xp̄o perierunt. Si in hac uita tantū in xp̄o sperantes sumus: miserabiliores sumus omnibus hominibus. Nunc autē xp̄s resurrexit a mortuis primitiæ dormiētium. quoniam quidem per hominem mors & per hominem resurrectio mortuorum. Et sicut in adam omnes moriūtur: ita & in xp̄o oēs uiuificabūtur: unusq; autē i suo ordine primitiæ xp̄s.

Feria. vi. Ad romanos. Cap. v.

H Ratres. Cū adhuc essemus infirmī: xp̄s secūdū tēps p ipiis mortu⁹ est: iustus p iustis. Vix em̄ pro iusto quis moritur. Nā p bono forsitā quis audeat mori. Cōmēdat autē suā charitatē de⁹ i uobis qm̄ si cū adhuc peccōres essem⁹ xp̄s p nobis mortu⁹ est: multo igitur magis iustificati nūc in sanguine ipsi⁹ salui erim⁹ ab ira p ipm. Si em̄ cū inimici essemus recōsiliati sum⁹ deo p mortē filii ei⁹ multo magis recōsiliati salui erim⁹ in uita ipsius. Nō solū autē sed gloriamur in deo. Per iesum xp̄m dñm nostrū.

Epistolæ beati Pauli.

Dominica secunda post pascha.

Quoniam Christus passus est pro nobis. Ex prima petri epistola cap. ii. in quo ad patientiam christianos hortatur. nam dixerat: in hoc enim vocati estis. i. ut iniuriam patienter tolere-
tis: et tunc infert Christus passus est. etc. Vestigia eius. idest imitantes illum. Qui peccatum non fecit. in hoc imitari non possumus. Tradebat se. offerendo se querentibus ad mortem iniustam. In corpore suo penam pro nobis sustinendo. Peccatis mortui. idest non peccando. Justicie. idest christo nos iustificanti. Cuius liuore. Ex esala sumptum est. Episcopum. i. speculatorem.

Dñica. ii. post pascha. Beati petri. i. Cap. ii.

Quoniam carissimi. Christus passus est pro nobis: uobis reliquens exemplum ut sequamini uestigia eius. Qui peccatum non fecit: nec inuentus est dolus in ore eius. Qui cum malediceretur non maledicebat. Cum pateretur non comminabatur. Tradebat autem iudicanti se iniuste: qui peccata nostra ipse protulit in corpore suo super lignum: ut peccatis mortui iusticie uiuamus: cuius liuore sanati estis. Eratis enim sicut oues errantes. Sed conuersi estis nunc ad pastorem & episcopum animarum uestrarum.

Feria. iiii. Ad hebreos. Cap. xiiii.

Matres. Obedite prepositis uestris & subiace-
te eis. Ipsi enim peruigilant quasi rationem pro animabus uestris reddituri: ut cum gaudio hoc faciant & non gementes. Hoc enim non expedit uobis. Orate pro nobis. Confidimus enim quia bonam conscientiam habemus in omnibus bene uolentes conuersari: Amplius autem deprecor uos hoc facere: ut quod celerius restituat uobis. Deus autor pacis qui eduxit de mortuis pastorem magnum ouium in sanguine testamenti eterni dominum nostrum iesum christum appetet uos in omni opere bono: ut faciatis eius uoluntatem: faciens in uobis quod placeat coram se per iesum christum. Cui est gloria in secula seculorum. Amen.

Feria. vi. Actuum apostolorum. Cap. iiii.

In diebus illis. Multitudinis autem credentium erat cor unum & anima una. Nec quisquam eorum

est confirmatum est.

Feria sexta sequenti.

Quoniam multitudinis autem credentium. Ex actibus apostolorum cap. iiii. in quo describitur credentium sancta communio et primo in genere. Cor unum. quia inuicem connectabatur charitate.

In corpore suo penam pro nobis sustinendo. Peccatis mortui. idest non peccando.

Justicie. idest christo nos iustificanti. Cuius liuore. Ex esala sumptum est. Episcopum. i. speculatorem.

Feria quarta sequenti.

Obedite prepositis uestris. Ex epistola Pauli ad hebreos cap. xiiii. In quo apostolus docet quomodo hebrei se debent habere circa prelatos. Ipsi enim. reddis rationem quare debeant obedire illis. Cum gaudio. cum uiderint uos sibi obsequentes. Non expedit uobis. scilicet quod illi laborent et uos non obedatis. Orate pro nobis. i. adiuuate nos precibus uestris apud deum. Bene uolentes conuersari. i. desiderantes bonam conuersationem omnium. Restituar uobis. aberat enim ab hierosolymis. Deus pacis. bene precatur illis in clausula epistole. Eduxit pastorem. i. a mortuis suscitauit. Testamenti eterni. quod sanguine christi

Epistolæ beati Pauli.

Virtute magna. quia faciebant miracula virtute diuina. Gratia magna. idest amor qui facit omnia communia. vnde sequitur: neque quisquam erat egens: quia omnia erant omnium. que sequuntur per se patent. **Domínica tertia post pascha.**

Obscuro vos tanquam aduenas. Ex prima petri epistola. capi. ij. et continuatur epistole procedenti: cuius initium est. Deponentes omnem maliciam. Itaque inducit hoc in loco apostolus fideles ad diffusionem fidei per exemplum sancte conuersationis dicens. obscuro vos.

Aduenas et peregrinos scilicet a ciuitate celesti. Et carnalibus desiderijs. sicut peregrini qui non immorantur in voluptatibus que occurrunt in via: sed properant in patriam.

Conuersationem bonam. non ad propriam laudem: sed ad dei gloriam. ideo subdit ut glorificent deum.

In die uisitationis. idest cum diuina gratia illos conuertent. Omnis creature humane. scilicet habentis a deo regiminis auctoritatem. ideo subdit siue regi siue missus a rege.

Quasi liberi. scilicet libertate vera que est a uisitis. et non sub preteritu libertatis non obediendo superioribus. que sequitur patent usque ad uerbum dysscolis. Sunt enim dysscoli homines morosi et dyssciles et quibus mala est conuersatio: quod olys particula in compositione in malum sonat semper. Gratia dei. idest res grata deo.

Feria quarta sequenti.

que possidebat aliquid suum esse dicebat sed erant illis omnia communia. Et uirtute magna reddebant apostoli testimonium resurrectionis iesu christi domini nostri et gratia magna erat in omnibus illis. Neque enim quisquam egens erat inter illos. Quotquot enim possessores domorum aut agrorum erant uidentes afferebant precia eorum que uendebant et ponebant ante pedes apostolorum. Diuidebantur autem singulis prout cuique opus erat.

Dñica. iiii. Petri apostoli. i. Cap. ii.

Aharissimi. Obscuro uos tanquam aduenas & peregrinos abstinete uos a carnalibus desiderijs que militat aduersus animam. Conuersationem uestram inter gentes habentes bonam: ut in eo quod detractant de uobis tanquam de malefactoribus ex bonis operibus uos considerantes: glorificent deum in die uisitationis. Subiecti estote omni humane creature propter deum. Siue regi quasi precellenti. Siue ducibus tanquam ab eo missis: ad uindictam malefactorum: laudem uero bonorum. Quia sic est uoluntas dei: ut benefacientes obmutescere faciatis imprudentium hominum ignorantiam. Quasi liberi: & non quasi uelamen habentes malicie libertatem: sed sicut serui dei. Omnes honorate. Fraternitatem diligite. Deum timete. Regem honorificate. Serui subditi estote in omni timore dominis. Non tantum bonis & modestis: sed etiam dysscolis. Hec est enim gratia. In christo iesu domino nostro.

Feria. iiii. ad hebræos.

Capi. ix.

Non enim in manu facta. Ex epistola pauli ad hebreos cap. ix. In quo postea quã multa de sacerdotio veteris legis dixit: comparat illud christi sacerdotio. Manu facta quã le fuit tabernaculum moysi & salomonis templum. Hierozum. quia templa fiunt ad celi similitudinem. Pro nobis. s. mediator. Et sepe offerat se. sed semel oblatus est ut dicit ad multorum exhaurienda hoc est tollenda peccata multorum: quia non omnes sunt digni.

Ratres. Nō enim in manu facta sancta iesus introiuit exemplaria uerorū: sed in ipsum cœlum ut appareat nunc uultui dei pro nobis. Neq; ut sepe offerat semetipsum quemadmodum pontifex intrat in sancta per singulos annos in sanguine alieno. Alioquin oportebat eum pati frequenter ab origine mundi. Nunc autē semel in cōsumatione sæculorum ad destitutionem peccati per hostiam apparuit. Et quēadmodū statutum est hominibus semel mori: post hæc autē iudicium sic & christus semel oblatus est ad multorū exhaurienda peccata. Secundo sine peccato apparebit omnibus expectantibus se in salutem.

Feria. vi. Ad romanos. Cap. xiiii.

Ratres. Nemo nostrū sibi uiuit: & nemo sibi moritur. Siue em̄ uiuimus: dño uiuimus. Siue morimur: dño morimur. Siue ergo uiuimus siue morimur dñi sumus: in hoc em̄ xp̄s mortuus est & resurrexit: ut mortuorū & uiuorū dñetur. Tu autem quid iudicas fratrem tuū in māducādo: & quare spernis fratrem tuū in non edendo? Omnes em̄ stabimus ante tribunal dei. Scriptum est enim. Uiuo ego dicit dñs: qm̄ mihi flectetur omne genu: & omnis lingua cōfitebitur deo. Itaq; unusquisq; nostrum pro se rationem reddet deo.

Dominica. iiii. Iacobi apostoli, Cap. i.

hībita. In non edendo. reputando illum insanum: quia non edit in lege prohibita. Ante tribunal. ubi de his iudicamur. Scriptum est Esai. xlv. Itaq; conclusio est intenti.

Dominica quarta post pascha.

Post hoc iudicium. s. ex tremum erit. Sine peccato. nam in primo aduētu venit in similitudinē peccati. nam quod faber dicit quod christus in primo aduētu sine peccato apparuit: aliud est apparere & aliud esse. unde et Esaias dixit cum sceleratis reputatus est: & quasi peccator inducitur in corpore mystico.

Feria sexta sequēti.

Nemo nostrū sibi uiuit. Ex epistola pauli ad Romanos cap. xiiii. in quo ostendit quomodo maiores habere se debeant ad minores. & ponitur ratio que accipitur ex parte ei⁹ ad que pertinet de seruo alterius iudicare hoc est de primo. is autem est christus: cui omnes uiuimus aut morimur. Nemo. quia nos non sumus dñi uite aut mortis nostre. In hoc. i. hoc dominū est morte sua consecutus: ut sit dñs noster per redēptionem.

Tu autem. ponit ratio que accipit ex parte eius q̄ iudicat temere de alio.

In manducando. s. ea que sunt in lege moysi p

Epistolæ beati Pauli.

OMne datum optimum. Ex epistola Jacobi. cap. p̄i. in quo remouet errorem dicentium quod bonum meriti non est a deo sed ab ipso homine. Datum optimum. i. boni meriti. Et donū perfectū. i. boni glorię. A patre luminis. cui omnia sunt aperta sicut in lumine diei claro. Immutatio ⁊ obumbratio. Sicut nobis qui semp immutamur ⁊ aliquādo dies aliquādo nox. Genuit nos. p̄ modū adoptionis. In filio. i. per filiū. In ititū creaturę. s. quātum ad gratiam.

Scitis. p̄ scire debetis.

Sit autē. p̄cepta moralia proponit que satis patēt per se. In ititū uerbum. i. quod mētibus inserendum est.

Feria quarta sequēti.

OMnes enī uos. Ex prima pauli ad thessalonicensē. epl̄a cap. v. in quo postea quā posuit incertitudinē diei iudicij: facit illos cautos circa illius expectationē. ⁊ quia paulo ante dixit fratres nō estis in tenebris: nunc dicit filiū lucis estis. i. xp̄i qui est lux uera. Sicut ceteri. s. infideles. Qui dormiāt. s. noctis ⁊ ignorantie filiū. ⁊c. Diei sumus. subaudi filiū. Loriam fidei. i. armaturam que corpus minuit. per quam intelligimus fidē charitate informatam.

Spem salutis. ⁊ sic tetigit tres uirtutes q̄ sunt proprie christianorum.

In iram. i. in dānationē eternā. In acquisitionem salutis. idest saluationem.

Feria sexta sequēti.

Gratias agim⁹ deo. Ex epl̄a pauli ad Colossenses cap. p̄i.

in quo apostolus inducit colossenses ad tenendum firmiter euangelium. ⁊ primo captat illorum beniuolentiam cum dicit se orare pro ipsorum felici consumatione.

Mos fecit. scilz tam iudeos quā gentiles. Sortis sanctorū. ⁊ hoc per baptismi gratiam.

Fratres. Omne datum optimum: ⁊ donū perfectum de sursum est descendens a patre luminum. Apud quem non est transmutatio: nec uicissitudinis obumbratio. Voluntate genuit nos uerbo ueritatis: ut simus in itium aliquod creaturę eius. Scitis fratres mei dilectissimi. Sit autem omnis homo uelox ad audiendum: tardus autē ad loquendum: ⁊ tardus ab iram. Ira enim uiri iusticiā dei nō operatur. Propter quod abiicientes omnem immundiciam ⁊ abundantiam malicię in mansuetudine suscipite in situm uerbum. Quod potest saluare animas uestras.

Feria. iiii. Ad thessalonicensē. i. Cap. v.

Fratres. Omnes enim uos filii lucis estis ⁊ filii dei. Non sumus noctis nec tenebrarū. Igitur non dormiamus sicut ⁊ ceteri sed uigilemus ⁊ sobrii sim⁹. Qui enī dormiūt nocte dormiūt: ⁊ q̄ ebrii sunt nocte ebrii sunt. Nos autē qui diei sum⁹ sobrii sim⁹ induti loriam fidei ⁊ caritatis: ⁊ galeam spē salutis: quoniam nō posuit nos de⁹ in irā: sed in acquisitionē salutis per dominū nostrū iesum xp̄m qui mortuus est pro nobis. Ut siue uigilemus siue dormiamus simul cū illo uiuamus. Propter quod cōsolamini inuicē ⁊ edificate alterutrū in xp̄o iesu dño nostro.

Feria. vi. Ad colossenses. Cap. i.

Fratres. Gratias agimus deo ⁊ patri q̄ dignos nos fecit in potestate sortis sanctorū in lumine

Epistolæ beati Pauli.

De potestate tenebrarum, idest diaboli. Dilectionis, quia pater diligit filium & per illum nos. In quo, idest per quem. Primogenitus, idest ante omnia alia creata genitus per naturam cum sint alia per creationem. In ipso condita, idest per ipsum, quia verbo domini oia creata sunt.

Qui eripuit nos de potestate tenebrarum & transtulit in regnum filii dilectionis suæ: in quo habemus redemptionem & remissionem peccatorum. Qui est imago dei inuisibilis primogenitus omnis creature. Quoniam in ipsa condita sunt uniuersa in cælis et in terra uisibilia et inuisibilia. Siue throni: siue dominationes: siue principatus: siue potestates: omnia per ipsum & in ipso creata sunt. Et ipse est ante: & omnia in ipso constāt. Et ipse est caput corporis ecclesiæ: qui est principium primogenitus ex mortuis: ut sit in omnibus ipse primatum tenens. Quia in ipso complacuit omnem plenitudinem ueritatis habitare corporaliter: & per eum reconciliati omnia in ipsum pacificans per sanguinē crucis eius: siue quæ in cælis sunt: siue quæ in terra.

Feria. v. Iacobi. Cap. i.

Quam carissimi. Estote factores uerbi & non auditores tantum: fallentes uosmetipsos. Quia si quis auditor est uerbi & non factor: hic comparabitur uiro consideranti uultum natiuitatis suæ in speculo. Considerauit enim se & abiit & statim oblitus est qualis fuerit. Qui autem perspexerit in lege perfectæ libertatis & permanserit in ea non auditor obliuio sus factus: sed factor operis: hic beatus in facto suo erit. Si quis autem putat se religiosum esse non refrenans linguam suam sed seducens cor suum: huius uana est religio. Religio munda & immaculata apud deum & patrem hæc est. Visitare pupillos & uiduas in tribulatione eorum: & immaculatum se custodire ab hoc sæculo.

Feria. ii. rogationū. Iacobi apostoli. Cap. v.

Siue throni, quattuor angelorum ordines nominat: per quos & alios quinque intelligit. Caput ecclesiæ, in corpore mystico. Principium, idest primus qui resurrexit ad vitam immortalem. Complaceat, idest deo inhabitare in ipso, idest in christo homine. Alia patent.

Dñica. v. post pascha.

Estote factores uerbi. Ex epistola Iacobi apostoli cap. i. in quo apostolus inducit fideles ad acquiescendum ueritati ipsam opere adimplendo. Fallentes uos, quia illud in perniciem uestram redūdat. In speculo, quia tametsi uidet se non tamē perfecte sed umbratice: & sic sermo est umbra rerum et non res uera. Lege libertatis, idest euangelij, quia lex uet. seruitutis erat. Et permanserit operando ea que inde didicit. Religiosum, idest christianum uerum. Non refrenas, iactando se quod satis est illi si crediderit et si non fuerit operatus. Seducens cor suum, idest seipsum fallens. Visitare pupillos, et que sequuntur, hæc autem sunt opera christiani.

Feria. ii. rogationum.

Epistolæ beati Pauli.

Confitemini alterutrum. Ex epistola Jacobi apostoli cap. v. In quo inducit fideles ad penitentie sacramentum: per quod remittuntur peccata mortalia. Alterutrum. In non tantum deo: sed etiam alteri homini. Pro inuicem. i. vicissim. i. alter pro altero. Deprecatio iusti. ergo iniusti non est accepta. Helias. quod dixit per helle exemplo sumpto ex. iiii. Reg. cap. xvij.

Et non pluit. quod factum est propter peccatum achab et izabel uxoris illius. Rursum orauit. ex eodem libro cap. sequenti.

A veritate. siue fidei: siue morum. Operit multitudinem peccatorum. i. ut dixerimus: quod non videbunt a deo.

Feria quarta sequenti.

Obscuro vos primum. Ex prima epistola pauli ad timotheum capi. ii. in qua timotheum instituit quod orare debeat pro subditis immo et pro omnibus. Et quietam. i. pro temporum quiete et tranquillitate. Pietate. i. religione. Castitate que coaduersa est religioni. Vergilius. et casta maneant in religione nepotes.

Hoc bonum. i. orare pro omnibus. Veritatis. i. euangelice vult omnes venire.

Unus deus. i. est qui omnes creauit et vult illos saluos esse. Unus mediator. qui nos deo reconciliat. Testimonium confirmatum est per apostolorum predicationem: et miraculorum operationem.

In fide et veritate. i. que pertinet ad fidei veritatem.

In vigilia ascensionis.

Unicuique nostrum data est gratia. ex epistola pauli ad ephesios capi. iiii. in quo ostendit quod omnes fideles sunt unum corpus mysticum: cuius caput est christus.

Secundum mensuram. alijs scilicet plus: et alijs minus.

Charissimi. Confitemini alterutrum peccata vestra: et orate pro inuicem: ut saluemini. Multum enim ualet deprecatio iusti assidua. Helias homo erat similis nobis passibilis: et oratione orauit: ut non plueret super terram: et non pluit annos tres et menses sex. Et rursum orauit in celum: et dedit pluuiam et terra dedit fructum suum. Si quis autem ex uobis errauerit a ueritate: et conuerterit quis eum scire debet: quoniam qui conuerterit fecerit peccatorem ab errore uie sue: saluabit animam eius a morte. Et operit multitudinem peccatorum.

Feria. iiii. ad timotheum. i. Capi. ii.

Charissimi. Obscuro uos primum omnium fieri orationes: obsecrationes: postulationes: gratiarum actiones pro omnibus hominibus: et pro regibus: et omnibus qui in sublimitate sunt constituti: ut tranquillam et quietam uitam agamus in omni pietate et castitate. Hoc enim bonum est et acceptum coram saluatore nostro deo: qui omnes homines uult saluos fieri: et ad agnitionem ueritatis uenire. Unus est enim deus: et unus mediator dei et hominum: homo christus iesus: qui dedit redemptionem semetipsum pro omnibus cuius testimonium reuelatum est suis temporibus in quo positus sum ego predicator et apostolus. Veritatem dico non metior: doctor gentium in fide et ueritate.

In uigilia ascensionis. Ad ephesios

Capi. iiii.

Patres. Unicuique nostrum data est gratia secundum mensuram donationis christi. Propter

Epistolæ beati Pauli.

Dicit subaudi scriptura. 2 Esaię cap. lxxij. Captiuitatē. i. illos qui in limbo inferorū erāt detēt. Dedit dona. in die pentecostes dedit dona spiritus sancti. 2 cotidie dat quibus vult.

Quid est. i. qualiter intelligendū. Descēdit hominem assumpturus. Impleret oīa. que de illo per prophetas scripta erant. Dedit. s. distribuendo diuersa dona. Cōsumationē sanctorum. i. perfectionem fidellum. Corporis christi. s. ecclesie cuius caput est christus. In

quod dicit. Ascendens in altum captiuam duxit captiuitatē: dedit dona hominibus. Quod autē ascendit quid est: nisi quia & descendit primum in inferiores partes terræ. Qui descendit ipse est: & qui ascendit super omnes cœlos ut adimpleret omnia. Et ipse dedit quosdā quidem apostolos: quosdā autē prophetas. Alios uero euāgelistas: alios autē pastores & doctores ad consumationem sanctorū in opus ministerii in edificationē corporis xp̄i: donec occurramus oēs in unitatem fidei: & agnitionis filii dei: in uirū perfectū: in mensuram ætatis plenitudinis xp̄i domini nostri.

In die ascensionis. Lectio actuū apostolorū. Ca. i.

Primū quidem sermonem feci de omnibꝫ theophile quæ cœpit iesus facere & docere usqꝫ in diem qua precipiens apostolis per spiritum sanctum quos elegit: assumptus est. Quibus & prebuit seipsum uiuum post passionem suam in multis argumentis per dies quadraginta apparens eis: & loquēs de regno dei. Et conuescens precepit eis ab hierosolymis ne discederent: sed expectarent promissionem patris: quā audistis inquit per os meū. Quia ioannes quidem baptizauit aqua uos autem baptizabimini spiritu sancto: non post multos hos dies. Igitur qui conuenerant interrogabant eū dicentes. Domine si in tempore hoc restitues regnū israel. Dixit autem eis. Non est uestrum nosse tēpora uel momenta: que pater posuit in sua potestate. Sed accipietis uirtutem superueniētis spiritus sancti in uos: & eritis mihi testes in ierusalem: & in om

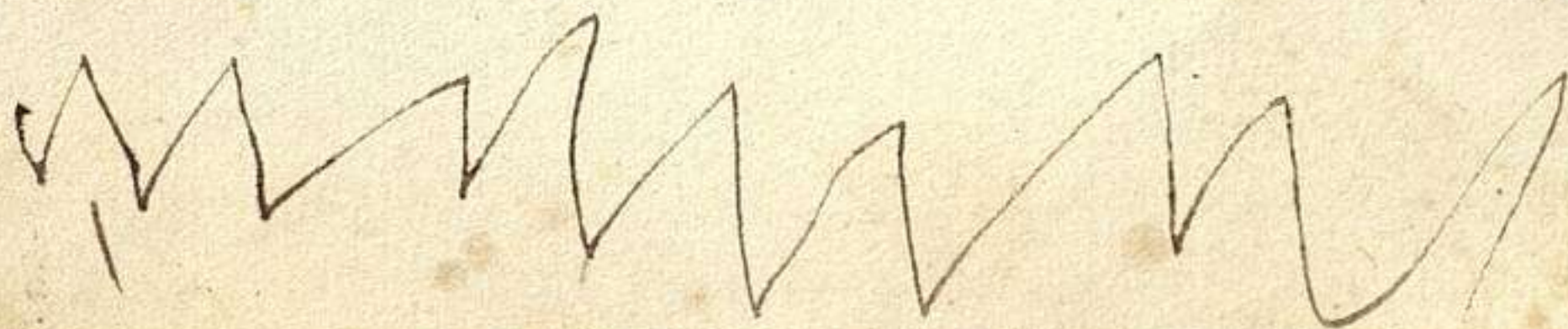
unitatem fidei. i. qui sumus in illius fide uniti.

In uirū perfectū. quia omnes in etate christi sumus suscitandi.

In die ascensionis.

Primū quidē sermo nem fecit. Ex initio apostolicę historie quam Lucas euāgelista scripsit quam Theophilo misit quem dicit fuisse episcopum asiaticum. Primū sermonem. euangelium dicit: quod scripsit incipiens a sacerdote zacharie. 2 terminauit in ascensione domini. Usqꝫ in diem. s. ascensionis. Precipiens. quid essent facturi. Prebuit se uiuum. post resurrectionem usqꝫ ad ascensionē: qui fuerūt dies quadraginta. Argumentis. i. figuris ut modo hortolanus magdalenę: nunc peregrinus duobus discipulis. Conuescens. i. simul cū illis comedens. Promissionē patrię. de missione. s. spiritus sancti. Joan. cap. xliij: Spiritu sancto. quē nō cōferebat Joānis baptisma Qui cōuenerāt. s. cū illo manducātes 2 bibentes: Regnū israel. nā adhuc non sentiebāt spūaliter. Virtutē spūs sancti. ad predicandū euāgelii meū.

g

Epistolæ beati Pauli.

Intuerent. admirantes illi⁹ ascensionē. Viri. angeli in specie viroz. Sic veniet. in fine seculi ad iudicandum homines. s. in forma humana: vt nunc vidistis ascendentem.

Dominica post ascensionem.

Estote prudentes et vigilate. Ex epla petri prima. cap. iij. in quo postea quā apostolus fideles ordinavit in seiplos et in primos nunc hortat illos ad timorē instātis iudicij. et mētis puritatē in ordine ad seiplos et ad primos.

Operit ne videat a deo vt supra dicit i epla iacobii. Hospitales. hospitio excipietes hospites vros

Sine murmuratiōe. s. expēsariū. Accepit gratiā. s. a dño hoc est gratis

Boni dispensatores. qui gratis dat gratis dandi accepere. Si q̄s loquitur. s. vba exhortatoriā. Sermones dei. Nō sibi sed deo referēdo. Si q̄s ministrat. s. bona tpalia hic q̄q̄ nō ad se sed ad deū referat q̄ sibi talia dedit ad distribuēdū pauperibus.

Feria sexta post octavas ascensionis.

Uidimus iesum xpm propter passionē. Ex epla pauli ad hebreos ca. ij. vbi qz supra citauerat testimoniū ex ppheta Minuisti es paulomin⁹ ab angelis: nūc nō expōit verba de xpo dicēs. Eisdem⁹ iesum propter passionē. s. ex merito passiōis.

Et gratia dei. hoc est non ex nostris meritis.

Decebat. conueniens erat vt deus per passionem filij nos perduceret in gloriā. Propter quē

idest in quem omnia referuntur. Et per quem. qui est causa efficiens. Adduxerat. i. adducere volebat. Consumare. i. vsqz ad consumationē perducere. Auctore salutis. i. iesum xpm. et hoc p̄ illi⁹ passionē. Ex vno. i. ex eodē patre. sed xps p̄ generationē: hoies alij p̄ creationem.

ni iudea & samaria: & usqz ad ultimum terræ: & cū hoc dixisset vidētibus illis eleuatus est: & nubes suscepit eum ab oculis eorum. Cūqz intuerentur in cælū euntem illū: ecce duo viri astiterūt iuxta illos in uestib⁹ albis: qui & dixerūt. Viri galilei qd statis aspiciētes i cælū? Hic iesus q̄ assumpt⁹ est a vobis in cælū: sic veniet quē admodū vidistis eū eūte i cælū.

Dñica post ascensionē. Petri apostoli. i. Ca. iiii.

Quare. Estote prudentes & uigilate in orationibus. Ante omnia aut mutuā in uobismet ipsis charitatē continuā habētes. quia charitas operit multitudinē peccatorū. Hospitalitatē iuicē sine murmuratiōe. unusquisqz sicut accepit gratiā in alterutrū illū administrātes: sicut boni dispensatores multiformis gratiæ dei. Si quis loquitur. quasi sermones dei. Si quis ministrat: taqz ex uirtute quā administrat deus: vt in omnib⁹ honorificetur deus: p̄ iesum xpm dominum nostrum.

Feria. vi. post octa. ascensionis.

Ad hebræos. Cap. ij.

Hatres. Vidimus iesum christum propter passionem mortis gloria et honore coronatum. ut gratia dei pro omnibus gustaret mortem. Decebat eum propter quem omnia & per quem omnia: qui multos filios in gloriā adduxerat auctore salutis eorum per passionem consumari. Qui em̄ sanctificat & qui sanctificatur ex uno omnes. Propter

quod per quem. qui est causa efficiens. Adduxerat. i. adducere volebat. Consumare. i. vsqz ad consumationē perducere. Auctore salutis. i. iesum xpm. et hoc p̄ illi⁹ passionē. Ex vno. i. ex eodē patre. sed xps p̄ generationē: hoies alij p̄ creationem.

quam causam nō confunditur fratres eos uocare dicens. Narrabo nomen tuū fratribus meis: in medio ecclesiæ laudabo te. Et iterū. Ego ero fidēs in eū Et iterū. Ecce ego & pueri mei: quos dedit mihi deus. Quia ergo pueri cōmunicauerūt carni & sanguini & ipse similiter p̄icipauit eisdē ut per mortē destrueret eum qui habebat mortis imperiū: id est diabolu. & liberaret eos. qui timore mortis per totā uitā obnoxii erant seruituti. Nusq̄ em̄ āgelos apprehēdit: sed semē abraæ apprehēdit. Vnde debuit p̄ oīa fratrib⁹ assimilari: ut misericors fieret. & fidelis pōtifex ad deū: ut repropitiaret delicta populī. In eo em̄ in quo passus est ipse & tētatus potēs est & eis q̄ tētātur auxiliari. Vnde fratres sc̄ti uocatiōis celestis participes: cōsiderate apostolū & pontificē cōfessionis nostræ. Iesum christum dñm nostrū.

Sabbato in uigilia pēthecostes. Genesis. Ca. xxii.

Tentaauit deus abraam: & dixit ad eum. Abram. Abraam. At ille respōdit. Adsum. Ait illi. Tolle filiū tuū unigenitū quē diligis isaac & uade in terram uisionis: atq̄ ibi offeres eum in holocaustum. super unum montium quem monstrauro tibi. Igitur abraam de nocte consurgens strauit asinum suū: ducens secū duos iuuenes: & isaac filiū suū. Cūq̄ cōcidisset ligna in holocaustum: abiit ad locum quem præceperat ei deus. Die aut̄ tertio eleuatis oculis: uidit locum procul. Dixitq̄ ad pueros suos. Expectate hic cū asino: ego & puer illuc usq̄ properantes: postq̄ adorauerimus reuertemur ad uos. Tulit quoq̄ ligna holocausti: & imposuit super isaac filium suū. Ipse uero portabat ignem & gladiū in manib⁹. Cūq̄ duo pergerēt simul: dixit isaac patri suo. Pater mi? At ille respondit. Quid uis fili? Ecce inquit ignis & ligna: ubi est uictima holocausti? Dixit autē abraam. Deus prouidebit

Non confunditur. s. nō erubescit. Dicēs psal. xxi. qui de xp̄o etiā in sensu litterali debet intelligi. Et iterū. Esai. capl. viij. Pueri mei. de quibus Joan. xvij. hominibus inquit quos dedisti mihi. Quia ergo pueri cōdicauerūt. s. in natura passibilitatis. Nusquā angelos. id est naturā angelicam assumpsit sicut humanā. Et repropiciaret. faciendo deū propiciū p̄ sui corporis oblationem. In eo. i. in natura humana. Et tentatus a demone in deserto.

Apostolū. i. christum a patre missum. Apostol⁹ em̄ missus interpretatur.

In uigilia pentecostes.

Tentaauit deus abraam. Ex genesi capl. xvi. in quo exponitur quo pacto deus tentauit abraam an sibi in filio occidendo obtēperaret. In mōtem uisionis. id est unde poterat uideri tota adiacens regio: qui tūc erat iuxta ierusalem sed postea fuit ubi adiectus: mons autem ille uocabatur moria. Die tertio. tantum temporis sufficiebat ad ueniedum de bērsabeē ad montem moria: hoc est ad ierusalē. Deus prouidebit. hoc iam p̄phetice dictū est: quoniam deus prouidit de hostia cedenda pro filio.

Epistolæ beati Pauli

Uscq; hodie dicitur. In prouerbiū circūfertur p ora hebreoz: quotiēscūq; sunt in aliqua angustia in monte dominus uidebit. Vocauit secundo. q; facta fuerat promissio abraam quā nūc iterum iuramento confirmat.

Per me metipsum. qz nihil est deo malus p qd jurare possit. Absierunt ad bersabee. vnde fuerāt pfecti ad mōtem moris.

quē assumēs obtulit holocaustū pro filio. Appellauitq; nomē loci illius dñs uidet. Vnde usq; hodie dicitur i mōte dñs uidebit. Vocauit aut angelus dñi abraā secūdo de cælo dicēs. Per memetipsū iurauit dicit dñs: quia fecisti hāc rem & nō pepercisti unigenito filio tuo propter me benedicā tibi & multiplicabo semē tuū sicut stellas cæli: & uelut arenā q̄ est in litore maris. Possidebit semen tuum portas inimicorū suorū: & benedicetur

Lectio altera.

Scripsit moyses canticū. Ex deuteronomio cap. xxxi. in quo propheta instituit populum israeliticū in legis sã tradite obseruatione: et Josue suū successorē hortat̄ z quid facere debeat admonet. Scripsit canticū. quod ponit̄ cap. sequenti. Laudate celī que loquor.

Verba legis. supra scripte. Leuitis. qui erant de tribu leui ad quos id officium ptinebat. Arce federis. nō cōstat vtrū itra aut extra arcā poneret̄.

In testimoniū. ne p̄tendas legis ignoratiã. Cōtētiōse egistis. vt patet in exodo z i libro numeroz.

sibi uictimam holocausti filii sui. Pergebāt ergo pariter: & uenerunt ad locum quem ostenderat ei deus in quo edificauit altare: & desup ligna cōposuit. Cū q; alligasset isaac filium suū posuit eū in altare sup struem lignorum. Extenditq; manū & arripuit gladium: ut imolaret filium suum. Et ecce angelus dñi clamauit de cælo dicens. Abraam abraam. Qui respondit adsum. Dixit ei. Non extendas manū tuā super puerum: nec facias illi quicq;. Nunc cognoui q; timeas deū: & non pepercisti filio tuo unigenito propter me. Leuauit abraam oculos suos: uiditq; post tergū arietē inter uepres: herētem cornibus:

in semine tuo omnes gētes terræ: quia obedisti uoci meæ. Reuersusq; est abraam ad pueros suos abieruntq; bersabee simul. Et habitauit ibi.

Lectio Deuteronomii. Cap. xxxi

Scripsit moyses canticum: & docuit filios israel. Præcepitq; dñs iosue filio nun. & ait. Confortare & esto robustus. Tu em̄ itroduces filios israel in terram quā pollicitus sum eis & ego ero tecum. Postq; ergo scripsit moyses uerba legis huius in uolumine atq; compleuit: præcepit leuitis qui portabant arcā federis dñi dicens. Tollite librum istū. & ponite illū in latere arcæ federis dñi dei nostri: ut sit ibi contra te in testimoniū. Ego enim scio contētionem tuam: & ceruicem tuam durissimā. Adhuc uiuente me & ingrediente uobiscum: semper cōtētiōse egistis contra dominum: quanto magis cum mortuo fuero! Cōgregate ad me oēs maiores natu

Epistolæ beati Pauli.

per tribus uestras atq̄ doctores. & loquar audienti-
bus eis sermones istos: & inuocabo contra eos cœ-
lum & terrā. Noui enim q̄ post mortē meā inique
agetis: & declinabitis cito de uia quam præcepi uo-
bis. & occurrēt uobis mala in extremo tēpore quā-
do feceritis malū in conspectu domini: ut irritetis
eum per opera manuū uestrarū. Locutus est ergo moy ses audiente unis-
uerso coetu filiorū israhel uerba carminis huius et ad finem usq̄ cōpleuit.

Lectio Esaiæ prophetæ. Capi. iiii.

Apprehendent septē mulieres uirū unū in die
illa dicētes. Panē nostrū comedemus & uesti-
mētis nostris operiemur: tātūmodo inuocetur no-
mē tuū sup nos. aufer opprobriū nostrū. in die illa
erit germē dñi in magnificētia & gloria: & fructus
terræ sublimis & exultatio his qui saluati fuerint de
israhel. Et erit oīs qui relict⁹ fuerit in sion & residuus
in ierusalē. sanct⁹ uocabitur oīs qui script⁹ est in ui-
ta in ierusalē. Si abluerit dñs sordē filiarum sion: &
sanguinē ierusalē lauerit de medio ei⁹: in spiritu ius-
diciū & spiritu ardoris. Et creauit dñs sup oēm locū
mōtis siō: & ubi inuocat⁹ est nubē: per diē & fumū
& splendorē ignis flāmantis in nocte. Sup oēm em̄
gloriā protectio: & tabernaculū erit in umbraculū
dici ab æstu. in securitate & absconsione a turbine &
a pluuia.

Lectio Baruch. Capi. iiii.

Vdi israhel mandata uitæ: & auribus perci-
pe: ut habeas prudentiam. Quid est israhel
q̄ in terra inimicorum tuorum es? Inuete-
rasti in terra aliena: coinquinatus es cum mortuis.
Deputatus es cū iis: qui sunt apud inferos: quia de-
reliquisti fontem uitæ & sapientiæ. Si in uia domi-
ni ambulasses: inhabitares utiq̄ in æternū. Disce
ubi sit sapientiā: & ubi sit fortitudo: et ubi pruden-
tia: ut scias simul ubi sit longitudo uitæ & uictus:
ubi sit lumen oculorum & pax. Quis inuenit

Sermones istos. s. cātis
ci insequētis. hoc est audi-
te celi. Noui em̄ p̄ spiritū
ppheticū. In extremo
tēpore. cū uestrū messiam
hoc est christum uestrum
occidetis.

Lectio tertia.

Apprehendent mu-
lieres septē. sed iā
exposita est in parte su-
periori in uigiliis resurre-
ctionis domini.

Lectio quarta.

Vdi israhel manda-
ta. uite. Ex baruch
ieremie prophete scriba
capi. iij. in quo baruch
populum israhel ad sapiē-
tię desiderium hortatur.

Mādata uite. idest ad
uitam inducētia. Pru-
dentiam. i. rerum diuina-
rum sapientiam: In i-
micorum. idest in capti-
uitate. Cum mortuis. i.
peccatoribus. In infer-
num. idest cum idolatris
Dereliquisti. hec est ho-
rum causa. z est respon-
sio ad questionem. In
pace. relinquentes autē
uiam dei bellis oppressi
sunt. Et uictus. idest ve-
rus animorum pastus.

Lumen oculorū: viden-
do apertā salutis uiam.

Et pax. i. quies. Quis
q. d. nemo ex infidelibus

Epistolæ beati Pauli.

Locū ei⁹. s. sapiētīe siue
prudētīe. Principes gē
tīū. q̄ oēs erāt idolatre. z
deū ignorātes. Bestias
p venationē illarū. In
aeribus celi. per aucupīū.

Thesaurizant. qz p hęc
putāt se posse dñari. Nō
est finis. qz ex solonis sen
tētia diuitiarū nullus est
termin⁹. Fabricāt i va
sa z pecunias. Nec est
inuētio. qz nō cōsequunt̄
q̄ voluit morte p̄uētī. Et
derūt lumen. scintillā ali
quā veri boni. Discipli
nam ignorauerunt obce
cati voluptatibus. Filij
eor. nō bene a patribus
īstituti. In terra canaā.
vbi anteq̄ ab hebreis
possideret̄ erat dei cult⁹
ignotus. Filij agar. i.
ismaelite. oēs inquam hī
viam vite ignorauerunt

Israel. subaudi cōside
ra. Quā magna. i. quā
late patēs. Magn⁹ est.
s. de⁹. Fuerūt gigātes.
ad superiora referē. s. ad
terram canaā z theman.

Nō hos. sed te o israel
elegit. Accepit eā. s. sa
pientīā. Sup aurū ele
ctū. q. d. nullus. qz a deo
tantū reuelata est per fi
liū suū. In eterno tēpo
re. i. eternum duratura.

Lumē. s. solis z lune p
solē. z aliarū q̄q̄ stellaz.

Dixerūt adsumus. reb⁹
inanimitatis dat sermonē.
p prosopopetā. Luxe
rūt ei. i. ei⁹ iperīo. Ad
uersus est. i. q̄ ei aduerset̄.

locū eius: & quis intrauit in thesauros ei⁹? Vbi sunt
principes gentiū. & qui dominātur feris quæ sunt
super terram. Qui in auiibus cœli ludunt: qui argē
tum thesaurizant & aurum: in quo confidunt ho
mines: & non est finis acquisitionis eorū. Qui ar
gentū fabricant. & solliciti sunt: nec est inuētio ope
rū illorū. Exterminati sūt: & ad inferos descēderūt
& alij in loco illorū surrexerūt. Iuuenes uiderūt lu
men & habitauerunt sup terrā. Viā autē disciplinæ
nescierunt: neq̄ intellexerunt semitas ei⁹: neq̄ sus
ceperunt eā filij eorum: a facie ipsorum lōge facta
est. Nō est audita in terra canaan: neq̄ uisa est in the
mā. Filij quoq̄ agar qui exquisierūt prudētīā: quæ
de terra est: negociatores terræ & theman. & fabula
tores & exquisitores prudētīæ & intelligentiæ: uia
autē sapiētīæ nescierūt: neq̄ inuenerūt semitas ei⁹
O israel q̄ magna est domus dei: & ingēs loc⁹ pos
sessiōis ei⁹. Magnus est & nō habet cōsumationem
excelsus & immensus. Ibi fuerunt gigantes nomi
nati: illi qui ab initio fuerunt statura magna sciētes
bellum. Non hos elegit dñs: neq̄ uia disciplinæ in
uenerūt: propterea perierūt. Et qm̄ non habuerūt
sapientiam: interierunt propter suam insipientiā.
Quis ascēdit in cœlum & accepit eā: & eduxit eā de
nubib⁹. Qui transfretauit mare: & inuenit illā: & at
tulit eā sup aurū electū. Nō est q̄ sciat uia ei⁹: neq̄ q̄
excogitet semitas eius. Sed qui scit uniuersa nouit
illam. & adinuenit eam prudentia sua. Qui præpa
rauit terram in æterno tempore: & repleuit eam bi
pedibus & quadrupedibus. Qui emittit lumē & ua
dit & uocauit illud & obedit illi in tremore. Stellæ
autem dederunt lumen in custodiis suis: & letatæ
sunt. Vocatæ sunt. & dixerunt. Adsumus. Et luxe
runt ei cum iucunditate qui fecit illas. Hic est deus
noster: & non extimabitur alius aduersus eum.

In terris visus est. qz non est locutus iam per prophetas sed per seipsum suscepta carne hu-
mana predicās quæ ante dixerat per prophetas. Lectio alia.

Factum est cum apollo esset corinthi. Ex actibus apostolorū cap. xix. In quo Lucas des-
cribit pauli predicatio-
nē ephesi. Apollo. pau-
li coadiutor in euangelij
predicatione. Ephesum
ciuitatem minoris asie si-
ue ionie. Spiritum san-
ctum. s. in signo visibili:
qz tñc sic dabatur bapti-
zatis. Audiuimus mira-
rum est qd isti dicūt cum
in forma baptismi nomi-
netur. sed in baptismo io-
annis non exprimebatur
nomina trium persona-
rum. Duodecim. qui sic
baptizati sunt. Sua-
dens. suasionibus orato-
rijs ad euāgelij fidē indu-
cens cetera patent.

Actuum apostolorum. Cap. xix.

IN diebus illis. Factum est cū apollo esset co-
rinthi: & paulus per agratis superioribus par-
tibus ueniret ephesum: & inueniret quosdam disci-
pulos: dixitq; ad eos. Si spiritum sanctū accepistis
credentes. At illi dixerunt ad eum. Sed neq; si spi-
ritus sanctus est audiuimus. Ille uero ait. In quo er-
go baptizati estis? Qui dixerunt. In iohannis baptif-
mate. Dixit autē paulus. Ioannes baptizauit baptif-
mo pœnitentiæ populum dicens: in eū qui uentur⁹
est post ipsum ut crederent: hoc est iesum. His audi-
tis: baptizati sunt in noīe dñi iesu. Et cū imposuis-
set illis manus paulus: uenit spiritus sanctus super
eos: & loquebantur linguis & prophetabāt. Erant
autem omēs uiri fere duodecim. Introgressus autē
synagogam: cum fiducia loquebatur p̄ tres menses
disputans & suadens de regno dei.

In die sc̄ti spūs. Lectio actuum apostolorū. Ca. ii.

IN diebus illis. Cū cōplerentur dies penteco-
stes erāt oēs pariter in eodē loco. Et factus est
repente de cœlo sonus tanq̄ aduenientis spirit⁹ ue-
hementis: & repleuit totam domum ubi erant sedē-
tes. Et apparuerunt illis disptitæ linguæ tanq̄ ignis:
seditq; supra singulos eorū. Et repleti sunt oēs spū
sc̄to: & ceperūt loqui uariis linguis: prout spūs sc̄tus
dabat eloqui illis. Erāt autē in ierusalē habitātes iu-
dæi uiri religiosi ex oī natiōe quæ sub cœlo est. Fa-
cta autē hac uoce cōuenit multitudo & mēte cōfusa ē

In festo spiritus
sancti.

Quam complerentur
dies pentecostes.
Ex actibus apostolorum
cap. ii. In quo Lucas po-
nit spiritus sancti missio-
nem: quemadmodū chri-
stus promiserat. Pen-
tecostes. idest quinquā-
gesimæ a die uidelicet re-
surrectionis. In eodem
loco. idest i cenaculo ubi
erāt illę centū viginti aīe
de quibus in capite supe-
riori dixit. Veniētis spūs
i. uentus uolēs. Reple-
uit. subaudi splendore.

Lingue. qz donum lin-
guarū illis dādum erat.

Ex oī natiōe. qz con-
uenerāt rōne festi. Cōfu-
sa est. admiratione rei.

Epistolæ beati Pauli.

Galilei. quorum erat lingua distincta ab alijs. Parthi. enumerat regiones vñ iudei venerat s. parthiā mediā mesopotamiā. i. syriā iter duo flumina hoc est tigrim & euphratē Pontū. cui adnera est bithynia. Paphlisa. cōtermina cilicij. & hę oēs erāt in asia. Egypt⁹ vñ partim in asia partim iaphrica.

Circa cyrenē. i. regionē cyrenaicam q̄ est iter egyptū & iaphricā pprie dictā

Proseliti. i. cōuersi de gentilitate ad iudaismum

Cretes. ex insula creta. Arabes ex triplici arabia. Feria. iij. sequenti.

Heriles petrus os suū. Ex actib⁹ apostolorum cap. x. in quo post cornelij cōuersionē ponit petri p̄dicationē. P̄dicare & testificari. qm̄ dixit eritis mihi testes. Et uoꝝ & mortuoꝝ. i. bonoꝝ & maloꝝ. Oēs p̄phete. nō solū nos q̄ illū audiui mus. Cecidit spūs sc̄tus in signo visibili. Ex circūcisione. i. iudei ad fidei cōuersi. In nationes. i. in gentiles. Illud aqua. q. d. ex quo spūs sanctus p̄uenit baptismū q̄s prohibet eos baptizari. In noīe iesu xp̄i. qz in primitiua ecclia sic baptizabatur. Feria. iij. sequenti.

Qum audissent apostoli. ex actib⁹ apostolorum cap. viij. in quo postea quā posuit p̄dicationē philippi: n̄ sic ponit profectiōem petri & iohannis in samariā q̄ iam crediderat. Sp̄itū sanctū. q̄ baptizatis nondū uenerat. quē tñ illis sup̄ uenientibus acceperunt p̄ manuū impositionē.

qm̄ audiebat unusquisq; linguam suā illos loquentes. Stupebant autē om̄s & mirabantur dicētes. Nōne ecce om̄es isti qui loquuntur galilæi sunt: & quō nos audiui mus unusquisq; linguā nostrā in qua nati sum⁹? Parthi & medi & elamitæ & q̄ habitāt mesopotamiā: iudeā & cappadociā: pontū: asiā: phrygiā: paphiliā ægyptū & partes libyæ: q̄ est circa cirenē & aduenæ romani: iudæi quoq; & proseliti: cretes & arabes: audiui m⁹ eos loquentes nostris linguis magna lra dei. Feria. iij. Actuum apostolorū. Cap. x.

In diebus illis. Aperiens petrus os suū dixit. Viri fratres & patres: nobis p̄cepit dñs p̄dicare populo & testificari: quia ip̄e est qui cōstitutus est a deo iudex uiuorū & mortuorū. Huic oēs p̄phetæ testimoniū perhibēt: remissionē p̄ccōrū accipere per nomē eius: oēs qui credunt in eū. Adhuc loquēte petro uerba hęc: cecidit spūs sc̄tus super oēs qui audiebant uerbū: Et obstupuerunt ex circūcisione fideles qui uenerant cū petro: quia & in nationes gratia sp̄itus sancti effusa est. Audiebant em̄ eos loquentes linguis & magnificantes deū. Tunc respondit petrus. Nunquid aquam quis prohibere potest: ut nō baptizentur hi qui sp̄itum sanctū acceperunt: sicut & nos? Et iussit eos baptizari in nomine domini uostri iesu christi.

Feria. iij. Lectio actuū apostolorū. Cap. viij.

In diebus illis. Cū audissent apostoli qui erāt hierosolymis quia recepit samaria uerbū dei miserūt ad eos petrū & iohānē. Qui cū uenissēt: orauerūt p̄ ip̄is ut acciperēt sp̄m sc̄m. Nondum em̄ in quēq; illorum uenerat. sed baptizati tantū erant in

Epistolæ beati Pauli.

Feria quarta sequenti.

Diligite iusticiam. Ex libro sapientie cap. primo. Sunt qui dicunt libri illi esse philonis in
dei Ambrosius salomonis esse putat. cui oēs fere refragatur. et est hoc libri initium in
quo autor hortatur auditores ad iusticiam sapientiamque amplectendam. Sentite de dño. i.
bene de illo sentite. Simplicitate. i. innocentia. Non tentant. i. quod possunt assequi ra-

nomine dñi iesu. Tunc iponebant man⁹ super illos:
& accipiebant spiritum sanctum.

Feria. iiii. Lectio. Sapientie. Cap. i.

IN diebus illis: Dixit salomon filiis israel. Diligite iusticiam: qui iudicatis terram. Sentite de domino in bonitate: & in simplicitate cordis querite illum. Quoniam inuenitur ab iis qui non tentant illum: apparet eis qui fidem habent in illum. Peruersæ enim cogitationes separant a deo: probata autem uirtus corripit insipientes. Quoniam in maluolam animam non introibit sapientia: nec habitabit in corpore subdito peccatis. Spiritus enim discipline effugiet fictum: & auferet se a cogitationibus que sunt sine intellectu: & corripientur a superueniente iniquitate. Benignus est enim spiritus sapientie: & non liberabit maledictum a labiis suis. Quoniam renum illius testis est deus: & cordis eius scrutator est uerus lingue illius auditor. Quoniam spiritus dñi repleuit orbem terrarum: & hoc quod continet oia scientiam habet uocis.

Actuum apostolorum. Cap. v.

IN diebus illis. Per manus apostolorum fiebant signa & prodigia multa in plebe. Et erant unanimiter omnes in porticu salomonis. Cæterorum autem nemo audebat se coniungere illis: sed magnificabat eos populus. Magis autem augebatur credentium in domino multitudo uirorum ac mulierum: ita ut in plateis eicerent infirmos: & ponerent in lectulis

quæ miracula. In plebe. quia principes et sacerdotes obstinatores erant. In porticu salomonis. ubi erat maior hominum concursus. Coniungere illis. s. fecte timetes ananie penam. Magnificabat. propter mirabiles infirmorum curationes. Quæ autem sequuntur ex dictis

tione humana expectant a deo. Separant. quæ admodum et bone coniungunt.

Probata uiri. s. a deo Insipientes. i. p. ignorantiâ peccantes. In maluolam. i. mala appetentem.

Spiritus discipline. i. autor sapientie in discipulo. Effugiet fictum. i. qui non querit rem sed apparentiam rei. Auferet se. ab effectu alioqui est ubique.

Sine intellectu. i. sine ratione. Et corripiet. i. punietur ab iniquitate. quæ peccatum sequens est pena precedentis. Spiritus sapientie. subaudi datur.

Maledictum. i. hominem obstinatum in peccatis. A labiis suis. i. blasphemis lingua perpetratis. Lingue auditor. ergo multo magis operum spectator.

Repleuit. quæ ubique est. Continet oia. h. p. amore intra se conera. Scientiam uocis que est inter illius dona. Lectio alia.

Per manus apostolorum. Ex actibus apostolorum cap. v. in quo postea quæ Lucas posuit petri predicationem propriam et mira que faciebat: nunc ponit omnem in cõe tam predicationem

Epistolæ beati Pauli.

manifesta sunt.

Feria quinta sequenti.

Philippus descēdēs. Ex actib⁹ ap^loꝝ cap. viij. in q̄ lucas postea quā descripsit gesta ste⁹ phani diaconi. hic psequit̄ facta philippi apli. Ciuitatē samarię. que fuit metropolis decē tribuū israhel: q̄ ibi erāt semiuidei qm̄ partē legis acceperāt: hoc est quinque libros moysi Intēdebant. i. attēte audiebant maxime videntes miracula que ab illo fiebāt curando paralyticos. 2c.

Feria sexta sequenti.

Aperies petrus os suū. Ex actib⁹ ap^loꝝ cap. ij. sed hec vba apēriēs petr⁹ ex superioribus sunt. 2 pbat petr⁹ per autoritates sacre scripture qd̄ iesus quē iudei crucifixerūt est messias in lege pmissus. Israelite iudeos alloquit̄ faciēs illos attētos. Probatū in vobis. p̄ miracula que in p̄ntia v̄ra fecit. Per illū. i. p̄ hoīez xp̄m. De finito cōsilio. i. certa qd̄a dei p̄destinatiōe p̄ mūdi salute. Dolorib⁹ inferni. q̄ nec ipse neq̄ p̄res sentierūt dolores cū ad illos descēdit. Ab eo. i. ab inferno. Dauid em̄ dicit psal. xv. Ne cōmouear. ne vlla ex parte pturber.

Requiescet in spe. s. resurgēdi. Animā meam. in morte separatā a corpore. Sanctū tuū. i. corpus sine anima.

Sabbato in vigilia trinitatis.

Effundam spiritū meum. Ex ioele p̄pheta cap. ij. In quo postea quā p̄pheta p̄dixit populo bona tēporalia hic promittit bona spūalia: qd̄ est cōpletū in missione spūitus sancti.

& grabatis: ut ueniēte petro: saltē umbra illi⁹ obūbraret quemq̄ illorū: & liberarētur oēs ab oībus infirmitatibus suis: cōcurrēbat aut̄ & multitudo vicinārum ciuitatū in ierusalē: afferētes ægros & uexatos a spūitibus immūdis qui curabātur oēs.

Feria. v. Actuum apostolorum. Cap. viij.

In die⁹ illis. Philippus descēdēs in ciuitatē samarię: p̄dicabat illis xp̄m. Intēdebāt aut̄ turbe his q̄ philippo dicebātur unanimiter audientes & uidētes signa & p̄digia q̄ faciebat. Multi em̄ corū qui habebāt spūitus immūdos: clamantes uoce magna exhibāt. Multi aut̄ paralytici & claudi curati sunt. Factū est enim gaudiū magnū in illa ciuitate.

Feria. vi. Actuum apostolorum. Cap. ij.

In dieb⁹ illis. Aperies petrus os suū dixit. Viri israelitæ audite uerba hæc. Iesum nazarenū uirū approbatū a deo in uobis uirtutib⁹ & p̄digiis & signis q̄ fecit p̄ illū de⁹ in medio uestri sicut uos scitis: hūc definito cōsilio & p̄sciētia dei traditū p̄ man⁹ iuquorū affligētes: interemistis. Quē de⁹ suscitauit solutis dolorib⁹ inferni: iuxta qd̄ ipossibile erat teneri illū ab eo. Dauid em̄ dicit in eū. Prouidebā dñm corā me semp: qm̄ a dextris ē mihi ne cōmouear. Propter hoc lætatū est cor meū: & exultauit lingua mea: insup & caro mea requiescet in spe. Qm̄ nō derelinques aiām meā in inferno: nec dabis sanctū tuū uidere corruptionē. Notas mihi fecisti uias uitæ: replebis me iucunditate cum facie tua.

Sabbō in vigilia p̄teco. Ioel p̄phetæ. Ca. ij. **Hec dicit dñs deus.** Effundam spiritum meū

Epistolæ beati Pauli.

Super carnem, idest hominem. Filii iuuenes & senes, omnem etatem & sexum designat. Somnia, id est reuelationes in somnis. Super seruos, modo sunt baptizati. Et dabo, hec signa precedent iudicium vniuersale & quod in sensu litterali sic debeat intelligi: testis est Petrus Actuum, ii, qui citat hec verba prophete.

super oem carnem & prophetabunt filii uestri & filiae uestre. Senes uestri somnia somniabunt: & iuuenes uestri uisiones uidebunt. Sed & super seruos meos & ancillas meas in diebus illis effundam de spiritu meo & propetabunt & dabo prodigia in celo sursum & signa in terra deorsum: sanguinem & ignem & uaporem fumum. Sol conuertetur in tenebras: & luna in sanguinem antequam ueniat dies domini magnus & horribilis. Et enim omnis quicumque inuocauerit nomen domini saluus erit.

Leuitici, Cap. xxiii.

IN diebus illis. Locutus est dominus ad moysen dicens. Loquere filiis israel: & dices ad eos. Cum ingressi fueritis terram quam ego dabo uobis, & messueritis segetem: feretis manipulos spicarum primitias messis uestre ad sacerdotem: qui eleuabit fasciculum coram domino: ut acceptabilis sit pro uobis altera die sabbati & sanctificabit illum. Numerabitis ergo ab ipso die in quo obtulistis manipulos primitiarum septem hebdomadas plenas usque ad alteram diem expletionis hebdomadae septimae: & sic offeretis sacrificium nouum domino: ex omnibus habitaculis uestris. Panes primitiarum duos de duabus decimis similiae fermentatae: quos eleuabit sacerdos coram domino. Cumque eleuauerit eos sacerdos cum panibus primitiarum coram domino cedent in usum eius. Et uocabitis hunc diem celeberrimum atque sanctissimum. Omne opus seruile non facietis in eo. Legitimum sempiternum erit in cunctis habitaculis & generationibus uestris. Dicit dominus omnipotens.

Deuteronomii, Cap. xvi.

IN diebus illis. Dixit moyses ad filios israel. Septem hebdomadas numerabis tibi ab ea

Alia lectio.

Locutus est dominus ad moysen dicens. ex leuitico cap. xxiii. in quo agitur de oblatione primitiarum quod erat in die festi quinquagesime.

Manipulos spicarum, etiam si nodum fuerit metendi tempus. Libamenta offerentur, cum paucis que sequuntur: pretermittuntur usque locum illum numerabitis ergo ab altero die sabbati in quo celebrabatur pascha usque ad septem hebdomadas integras: quibus conficitur quinquaginta dies. Sacrificium nouum, idest de nouis frugibus. Decimis duabus, ille autem decime erant partes ephraim, sed amphibologia est an quilibet panis haberet duas decimas an singuli singulas. In usum eius, id est sacerdotis.

Alia lectio.

Dixit moyses ad filios israel. Septem hebdomadas. Ex deuteronomio cap. xvi, et est materia eadem cum precedenti lectioe. Septem hebdomadas que ut supra diximus conficiunt dies quinquaginta: in quorum fine celebrabatur festum oblationis.

Epistolæ beati Pauli

In segetē. qñ messuisti manipulos primiciarū: sed mirū est qđ dicit cum eo tēpore nōdū frumēta sint matura ad metendū.

Epulaberis. et addit octo hominū genera: cū quibus epulaturus est. Quod fueris seruus. atq; p̄inde grat⁹ et memor libertatis adeptus. Solēnitatē tabernaculorū. quę celebrabatur mēse septēbrī et ita colligitur qđ hec tria sunt festa illoꝝ p̄cipua.

festiuitate tua tu & filius tuus & filia: et seruus tuus & ancilla tua: leuites quoq; & aduena pupillus ac uidua & qui intra portas tuas sunt septē diebus dño deo tuo festa celebrabis: in loco quem elegerit dñs. Benedicetq; dñs deus cūctis frugibus tuis: & in omni opere manū tuarū: erisq; in læticia. Dicit dñs omnipotēs.

Lectio alia.

Loquere filiis israel. Si in p̄ceptis. Ex Leuitico cap. xxvi. In quo promittit bona hebreis si p̄cepta sua seruauerint et contra mala si neglexerint. Temporibus suis. quia intempēstiuę potius nocent: quam profunt. Tritura uindemiam. quia messu collectio p̄ multitudinē et copia continuabitur uindemię. Absq; pauore. ab hostibus uestris pactum meum. quod pepigi cū abraam. Uetustissima ueterum. id est fruct⁹ anni p̄teriti p̄tingēs fruct⁹ futuri. itaq; noui excludent ueteres.

die qua falcem in segetē miseris: & celebrabis diē festū hebdomadarū dño deo tuo oblationē spontaneam manus tuę: quā offeres iuxta benedictionē dñi dei tui & epulaberis coram dño tuo tu & filius tuus & filia tua & seru⁹ tuus & ancilla tua & leuites qui est intra portas tuas & aduena & pupillus ac uidua qui morantur uobiscū in loco quē elegerit dñs deus tuus ut habitet nomē ei⁹ ibi. Et recordaberis qm̄ seruus fueris in ægypto: custodiesq; ac facies quę tibi p̄cepta sunt. Solēnitatē quoq; tabernaculorum celebrabis per septem dies quādo collegeris de area et torculari fruges tuas: et epulaberis in festiuitate tua tu & filius tuus & filia: et seruus tuus & ancilla tua: leuites quoq; & aduena pupillus ac uidua & qui intra portas tuas sunt septē diebus dño deo tuo festa celebrabis: in loco quem elegerit dñs. Benedicetq; dñs deus cūctis frugibus tuis: & in omni opere manū tuarū: erisq; in læticia. Dicit dñs omnipotēs.

Lectio Leuitici. Cap. xxvi.

In diebus illis. Dixit dominus ad moysen. Loquere filiis israel. Si in p̄ceptis meis ambulaueritis: & mandata mea custodieritis & feceritis ea: dabo uobis pluuias temporibus suis: & terra gignet germen suum: & pomis arbores replebuntur. Apprehendet messium tritura uindemiam: & uindemia occupabit sementem. Et comedetis panem in saturitate: & absq; pauore habitabitis in terra uestra. Dabo pacem in finibus uestris: dormietis & non erit qui exterrete. Auferam malas bestias a uobis: & gladius non transibit terminos uestros. Persequamini inimicos uestros: & corruent coram uobis. Persequetur quinq; de uestris centum alienos: & centum ex uobis decem milia. Cadent inimici uestri in conspectu uestro gladio. Respiciā uos & crescere faciam. Multiplicamini: & firmabo pactū meum uobiscum. Et comedetis uetustissima ueterum: & uetera nouis surperuenientibus proicietis.

Epistolæ beati Pauli.

Ponam tabernaculū in medio uestri: & non abiici-
et uos ultra anima mea. Ambulabo inter uos & ero
uester deus: uosq; eritis populus meus. Dicit domi-
nus omnipotens.

Lectio Danielis prophetæ. Cap. iiii

IN diebus illis: Angelus dñi descendit cū aza-
ria & sociis eius in fornacem: & excussit flam-
mam ignis de fornace: & fecit mediū fornacis qua-
si uentum roris flantē. Flamma autē diffusa est sup
fornacē cubitis quadraginta nouē & incendit quos
reperit iuxta fornacem de chaldeis ministros regis
qui eam incendebant. Et non tetigit eos omnino
ignis nec contristauit: nec quicq; molestiæ intulit.
Tunc hi tres quasi ex uno ore laudabant et glorifi-
cabant & benedicebāt deū in fornace dicentes. Be-
nedictus es dñe deus patrum nostrorū: & laudabi-
lis & gloriosus & superexaltatus in sæcula. Et bene-
dictum nomen gloriæ tuæ sanctum. & superexalta-
tum in omnib; sæculis. Benedictus es dñe in tēplo
sancto gloriæ tuæ: & superlaudabilis & superglori-
osus in sæcula. Benedictus es in throno regni tui: &
superlaudabilis & superexaltatus in sæcula. Bene-
dictus q̄ intueris abyssos: & sedes sup cherubin & laudabilis & superexalta-
tus in sæcula. Benedictus es in firmamento cœli: & laudabilis & gloriosus
in sæcula. Benedicite omnia opera dñi dño: benedicite cœli dño. Be-
nedicite angeli dñi dño: hymnum dicite & superexaltate eum in sæcula.
Benedicite aquæ oēs quæ super cœlos sunt dño: benedicite oēs uirtutes
dñi dño. Benedicite sol & luna dño: hymnū dicite & superexaltate eū in
sæcula. Benedicite stelle cœli dño: benedicite imber & ros dño. Benedici-
te omnis spiritus dei dño: hymnū dicite & superexaltate eum in sæcula.
Benedicite ignis & estus dño: benedicite frigus & estas dño. Benedicite
rores & pruina dño: hymnū dicite & superexaltate eum in sæcula. Bene-
dicite glacies & niues dño: benedicite noctes & dies dño. Benedicite tene-
bre & lumē dño: hymnum dicite & superexaltate eum in sæcula. Benedi-
cite frigus & cauma dño: benedicite pruina & niues domino. Benedicite

Tabernaculum meū. i. i.
ero et habitabo uobiscū
ut possitis me familiari-
ter cōsulere.

Lectio alia.

Angelus domini de-
scendit. Ex danielē
ppheta capi. iij. in quo
ponitur liberatio trium
puerorū ex fornace ignis
& ipsorum hymnus ex li-
beratione. Et socij eius,
scilz anania et misaele.

Uno ore. spiritu sancto
dictante illis uerba & uer-
borum modulationem.

Nomen gloriæ. i. tetra-
gramaton. i. quattuor lita-
rarum. In tēplo. ad
humanitatem christi re-
ferri potest: in qua deus
habitat. In throno. et
hoc ad uirginē uirparā.

Abyssos. i. spiritus dā-
natos & insides angelis.

Firmamento. i. celo em-
pyreo. cetera patent ad fi-
nem vsq;.

Epistolæ beati Pauli.

fulgura & nubes domino. hymnū dicite & superexaltate eum in sæcula. Benedicat terra dominum: benedicite montes & colles domino. Benedicite omnia nascentia terræ dño: hymnum dicite & superexaltate eum in sæcula. Benedicite maria & flumina domino: benedicite fontes dño. Benedicite cetæ & oia que mouentur in aquis dño: hymnum dicite & superexaltate eū in sæcula. Benedicite omnes uolucres cœli domino: benedicite bestia & uniuersa pecora domino. Benedicite filii hominū dño: hymnum dicite & superexaltate eū in sæcula. Benedicite israel dño: benedicite sacerdotes domini domino. Benedicite serui domini domino. hymnum dicite & superexaltate eū in sæcula. Benedicite spiritus & animæ iustorum domino: benedicite sancti & humiles corde domino: hymnum dicite & superexaltate eū in sæcula. Benedicite anania azaria misael domio hymnum dicite & superexaltate eum in sæcula.

Lectio alia.

Qonuenit uniuersa ciuitas. *Ex actibus apostolorū cap. xliij. in quo postea quā posuit apostoli pauli prædicationē factā in antiochia piſidie. Hoc in loco ponit cōtradictionē principū synagoge aduersantū paulo. Uniuersa ciuitas. s. antiochenſum.*

Repleti zelo. s. inuidie, & nō amoris. Blasphemantes. i. maledicētes & detrahētes. Vobis primum. qz christ⁹ principa lter uenit propter oues israel. Conuertimur ad gentes. quarū uocatione futura plena ē scriptura sacra. Precepit dñs. cū dixit eritis mhi testes in ierusalē. In lucē gētiū. Etate. xliij. Haulsi sunt. s. de sua cōuersione & salute. Preordinati. s. a deo predestinati. Excusso puluere. sicut dixerat saluator: Matth. x. Uenerunt iconiū q̄ est ciuitas. Dñica in trinitate.

Lectio actuum apostolorum. Cap. xliij.

IN diebus illis: Cōuenit uniuersa ciuitas audire uerbū domini. Videntes autem turbas iudei repleti sunt zelo & cōtradicebāt his quæ a paulo dicebantur blasphemantes. Tunc cōstanter paulus & barnabas dixerunt. Vobis oportebat primū loqui uerbum dei sed quoniā repellitis illud & indignos uos iudicatis uitæ eternæ: ecce conuertimur agētes. Sic em̄ precepit nobis dominus. Posuite in lucē gentiū: ut sis in salutē usq; ad extremum terræ. Audientes autē gentes gauisi sunt: & glorificabant uerbū domini: & crediderūt quotquot erāt præordinati ad uitā eternā. Disseminabatur aut uerbum domini per uniuersam iudeā. iudei aut cōcitauerūt religiosas mulieres & honestas: & primos ciuitatis & excitauerūt persecutionē in paulū & barnabā: & eiecerūt eos de finibus suis. At illi excusso puluere pedū in eos: uenerūt iconiū. Discipuli aut replebantur gaudio & spiritu sancto.

Dñica de trinitate. Apocalipsis. Cap. iij.

Epistolæ beati Pauli.

IN diebus illis. uidi ostiū apertum in cælo & uox prima quā audiui tanq̄ tubæ loquentis me cū dicēs. Ascēde huc & ostēdā tibi quæ oportet fieri cito. Post hæc statim fui in sp̄ritu: & ecce sedes posita erat in cælo & supra sedem sedens. Et qui se debat similis erat aspectui lapidis iaspidis & sardinis. Et iris erat in circuitu sedis similis uisioni smaragdinae. Et in circuitu sedis sedilia uiginti quattuor & supra thronos uiginti quattuor seniores sedētes circumamicti uestimentis albis: & in capitibus eorum coronas aureas. Et de throno p̄cedebāt fulgura: & uoces & tonitrua. Et septē lampades ardētes ante thronū quæ sunt septē sp̄s dei. Et in cōspectu sedis tanq̄ mare uitreū simile cristallo. Et in medio sedis & in circuitu sedis: quattuor aialia plena oculis ante & retro. Et animal primū simile leonī & secundum animal simile uitulo: & tertium animal habens faciem quasi hominis & quartum animal simile aquile uolanti. Et quattuor animalia & singula eorum habebant alas senas: & in circuitu & intus plena sunt oculis. Et requiem non habebant die ac nocte dicētia. Sāctus. Sāctus. Sāctus dñs deus op̄s: q̄ erat: & qui est: & q̄ uētur⁹ est. Et cū darēt illa aialia gloriā & honorē & bñdictionē sedenti super thronū uiuēti in sæcula sæculorū: p̄cidebāt uiginti quattuor seniores ante sedē in throno: & adorabāt uiuētem in sæcula sæculorum. Amen.

Feria. iiii. Actū apostolorū. Cap. v.

IN diebus illis. Respōdens autem petrus & apostoli dixerūt ad plebem. Obedire oportet deo: magis quā hominibus Deus patrum nostrorū suscitauit iesum: quē uos interemistis: suspēdētes in ligno. Hunc principem & saluatorem deus exaltauit dextera sua: ad dandā penitentiā israel & remissionē peccatorū. Et nos sumus testes horū uerborū

Uidi ostiū apertū in cælo. Ex apocalypsi cap. iiii. in q̄ ponit reuelatio facta ioāni iis de rebus q̄ p̄tinēt ad fidē ecclesie uniuersalē. & primo de scribit̄ dei maiestas reuelatis. Uox quā audiui. hæc uox erat agelli. Que oportet fieri. ex dei ordinationē. Iaspidis & sardinis. lapilli sūt preciosi. Iris. arcus celestis.

Smaragdine. q̄ est vn⁹ ex colorib⁹ iridis. Eligi uiginti quattuor seniores. tale cōsortiū ad maiestatem p̄sidentis p̄tinet. De throno s. dei. Septē lampades. & qd p̄ illas intelligat̄ ipse sub dicit qd sunt septē sp̄s sc̄ti dona. Mare uitreū. p̄ qd significat̄ sac̄m baptismi. Quattuor aialia p̄ q̄ intelligunt̄ quattuor euāgeliste. Alas senas. s. quodlibet aial alas sex.

Qui erat. p̄ hoc designatur dei eternitas. P̄cidebāt. s. adorātes deum uiuētem in secula seculorū idest uitam eternam.

Feria quarta sequēti. Respōdens autem petrus. **R**ex actib⁹ ap̄toꝝ ca. v. in quo postea quā Lucas posuit increpationē ap̄toꝝ q̄ dicebātur cōcita replebē inducēdo nouā doctrinā. hic p̄sit r̄sum petri & ap̄toꝝ. Exaltauit p̄ resurrectionē & ad celū ascensionē. Penitentiā. s. tēpus penitēdi. Sumus testes. quia interfuimus.

Epistolæ beati Pauli.

Diffecabatur. i. fremebat. Honorabilis. i. qui habebatur ab omnibus honori. Ad breue. i. tempus. vt in apostolorum absentia loqueretur. Theodas. cuius rei etiam Josephus meminit. Esse aliquem. i. magni. persuasit sese aliquem credens. Occisus est. a iuda. i. syrie preside. Judas galileus. alterum exemplum ad hoc inducit. In diebus professionis. quibus quisque ibat in ciuitatem suam vt ibi profiteretur nomen suum et familie. Et nunc applicat hec exempla ad negotium presens hoc.

Consilium hoc. i. doctrina. Dissoluet. sicut horum quos dixi. Conenserunt illi. scz gamalieli. Celsi. i. verberatis apostolis puta pugnis et alapis. Haudentes. tam et si vulnerati.

In festo corporis xpi.

Ego enim accepi a domino. Ex prima epistola pauli ad corinthios cap. xi. in quo post ea qua apostolus ostendit huius sacramenti dignitatem

Adho. i. dho reuelate. Jesus. a q est sacramentorum institutio. Tradebatur a iuda pditore. Fregit. non ate consecrationem. itaqz per prolepsim hoc dicit.

Hoc est corp⁹ meum. Verba sunt consecrationis. Nouum testamentum. in quo promittuntur bona sp⁹alia

& sp⁹s sc⁹tus quem dedit deus oibus obediētibus sibi. Hæc cum audissent diffecabantur: & cogitabant interficere illos. Surgens aut quidē in concilio phariseus nomine gamaliel legis doctor: honorabilis uniuerse plebi: iussit foras ad breue homines fieri. dixitqz ad illos. Viri israelite attendite uobis super omnibus istis: quid acturi sitis. Ante hos enim dies extitit theodas: dicens se aliquem esse. Cui consensit numerus uirorum circiter quadringentorum: qui occisus est: & omnes qui credebant ei dissipati sunt: & reducti ad nihilum. Post hunc extitit iudas galileus in diebus professionis: & auertit populum post se: & ipse periit: & omnes quotquot consenserunt ei dispersi sunt. Et nunc itaqz dico uobis: discedite ab omnibus istis: & sinite illos. Quonia si est hominibus consilium hoc aut opus dissoluetur. Si uero ex deo est: non poteritis dissoluere: ne forte & deo repugnare uideamini. Conenserunt autem illi: & conuocantes apostolos: celis denunciauerunt ne omnino loqueretur in nomine iesu: & dimiserunt eos. Et illi quidem ibant gaudetes a conspectu concilii: quoniam digni habiti sunt pro nomine iesu contumeliam pati. Omni autem die non cessabant in templo & circa domos docetes & euangelizantes iesum xpm.

In festo corporis christi. Ad corinthios. i. Ca. ix

Ratres. Ego enim accepi a domino: quod & tradidi uobis. Quonia dominus iesus in qua nocte tradebatur: accepit panem & gratias agens: fregit & dixit. Accipite & manducate. Hoc est corpus meum: quod pro uobis tradetur. Hoc facite in meam commemorationem. Similiter & calicem postquam cenauit dicens. Hic calix nouum testamentum est in meo sanguine. Hoc facite quotienscumque bibetis in meam commemorationem. Quotienscumque enim manducabitis panem hunc: & calicem bibetis mor

tem dñi annūciabitis donec ueniat. Itaq; quicumq; manducauerit panē: & biberit calicem dñi indigne reus erit corporis & sanguinis dñi. Probet aut se ipsum homo: & sic de pane illo edat: & de calice bibat. Qui enim māducat & bibit indigne: iudicium sibi māducat & bibit: nō diiudicās corpus dñi.

Dñica. i. post festū trinitatis. Ioannis. i. Cap. iiii.

Charissimi. Deus charitas est. In hoc apparuit charitas dei in nobis: quoniā filium suū unigenitum misit deus in mundū: ut uiuamus per eū. In hoc est charitas non quasi nos dilexerimus deū sed quoniā ipse prior dilexit nos: & misit filium suum propitiationē p peccatis nostris. Charissimi: si dilexit nos deus: & nos debemus alterutrū diligere. Deū nemo uidit unq;. Si diligamus inuicē deus in nobis manet: & charitas ei⁹ in nobis perfecta est. In hoc cognoscimus: qm̄ in eo manemus & ipse in nobis: quoniā de spiritu sancto suo dedit nobis. Et nos uidimus & testificamur: quoniā pater misit filium suum saluatore mundī. Quisquis cōfessus fuerit: quoniā iesus est fili⁹ dei: deus in eo manet: & ipse in deo. Et nos cognouim⁹ & credidimus charitati: quā habet deus in nobis. Deus charitas est: & qui manet in charitate i deo manet: & de⁹ in eo. In hoc enim perfecta est charitas dei nobiscum: ut fiduciā habeamus in die iudiciī: quia sicut ille est: & nos sumus in hoc mundo. Timor non est in charitate: sed perfecta charitas foras mittit timorē: quoniā timor pœnam habet. Qui autē timet non est perfectus in charitate. Nos ergo diligamus deū: quoniam ipse prior dilexit nos. Si quis dixerit qm̄ diligo deū & fratrem suū oderit: mēdax est. Qui em̄ nō diligit fratrem suū quē uidet: deū quem non uidet quō pōt diligere? Et hoc mandatū habemus a deo: ut qui diligit deū: diligat & fratrem suum.

ent in veteri temporalia.

Annunciabitis representando ipsam per hoc sacramentum. Donec ueniat. ad iudicium ultimum. Itaq; hortatur ad hoc sacramentum digne accipiendum. Reus erit. idest punietur ac si christū occideret. Probet se. idest conscientiam suam examinet. Et sic. scilz digne accipiendo.

Non diiudicans. idest discernens ab alijs cibis.

Domínica prima post trinitatem.

Deus charitas est. Ex epistola Ioannis prima cap. iiii. in quo apostolus hortatur fideles ad charitatem proximi dicens: quia qui fratrem diligit est ex deo et dei fili⁹. & qui nō diligit etc. In hoc dei exemplo idem facit: qui nos dilexit. uiuamus per eum. uita gratie. Propitiationē. qz sic fecit nos deo amicos ex inimicis per peccatū. Nemo uidit. nihilominus tñ in nobis habitat. Uidimus. humanitatē xp̄i oculis corporalib⁹. De⁹ in eo manet. s. per gratiā. In die iudicij. quia hęc dilectio dat nobis securitatem.

Sicut ille est. benefaciens in celo iustis & iniustis ita & nos debemus facere amādo bonos & malos amicos et inimicos. Alia patent.

h

Epistolæ beati Pauli.

Non regnet peccatū. Ex epla Pauli ad Romanos cap. vi. In quo postea quā induxit fideles ad dimitten dū peccatum: hic ostēdit dimitte dū modū. Et obediatis. qz qui est subdit⁹ pctō trahitur ab appetitu irrationali. Membra uestra. que sunt infra bene aut male operandi. Arma iusticie. i. bonoz operū infra. Mō dñabīl. i. fomes inclinās ad peccā dū. Sub lege mosaica. que gratiam non cōferebat. Peccauimus? q. d. nō peccauim⁹. An nescitis. q. d. scire debetis.

Siue pcti. qz qui facit peccatum seruus est pcti

In formā doctrinē. s. catholicę per christū & apostolos diuulgate.

Feria sexta sequenti.

Non cesso gratias. Ex epla Pauli ad ephesios cap. primo. vbi postea q̄ premisit salutationem in principio epistolarū dici solitam: agit deo gratias de illorū conuersione ad fidem & mutua charitate. In agnitionem eius. i. vt illum cognoscatis. Que sit spes. idest credētes quid sperare debeant. Que diuitie. vnde nobis det premia. In nos ad nobis benefaciendū. In christo. i. per christum.

Dñe nomē. vltra quatuor ordines spirituum quos nominauit: vsq; ad vitimā hierarchiā. Sub pedibus eius. cum data est illi oīs potestas in celo & i terra Matthei vlti.

Super ecclesiā. tā militante quā triumphante.

Feria quarta sequenti.

Feria. iiii. Beati pauli. Ad romanos. Cap. vi.

Hratres. Non regnet peccatū in uestro mortali corpore ut obediatis cōcupiscentiis ei⁹: sed nec exhibeatis mēbra uestra arma iniquitatis pctō sed exhibete uos deo tanq̄ ex mortuis uiuentes: & mēbra uestra arma iusticie deo. Peccatū enim uobis nō dominabitur. Non em̄ sub lege estis sed sub gratia. Quid ergo. Peccabimus qm̄ non sum⁹ sub lege sed sub gratia? Absit. Nescitis quoniā exhibuistis uos seruos ad obediēdū: serui estis eius cui obeditis siue peccati ad mortem: siue obediētionis ad iusticiam. Gratias autē deo q̄ fuistis serui peccati: obedistis autē ex corde in eam formā doctrinē in quam traditi estis. Liberati autē a pctō: serui autē facti estis iusticie. Per iesum xpm̄ dñm nostrum.

Feria. vi. Pauli ad ephesios. Cap. i.

Hratres. Non cesso gratias agēs pro uobis memoriam uestrī faciēs in oratiōib⁹ meis: ut deus pater domini nostri iesu xpi pater glorię det uobis spiritum sapientię: & reuelationis in agnitionem eius: illuminatos habere oculos cordis uestrī: ut sciatis quę sit spes uocationis eius: quę diuitie glorię hereditatis ei⁹ sanctis: & quę sit superueniens magnitudo uirtutis ei⁹ in nos q̄ credim⁹ secundum operationē potentie uirtutis eius quam operatus est in xpo suscitans illum a mortuis: & constituens eum ad dexteram suā in cœlestibus supra omnem principatum & potestatem & uirtutē & dominationē: & oē nomen qđ nominatur: non solum in hoc sæculo: sed etiā in futuro: & omnia subiecit sub pedib⁹ ei⁹: & ipm̄ dedit caput supra oēm ecclesiam

Epistola beati Pauli

Corpus ipsi. s. mystici. Qui oia. ordo est. Plenitudo ei. adimplet. i. perficitur per eis qui oia in oibus operat. i. per christu. Dñica secūda post trinitatem.

Nolite mirari si odit vos mundus. Ex epla Joānis p̄ua cap. iij. In q̄ postea q̄ induxit ff deles ad charitatē nūc deterret illos ab odio. Si odit vos. quia opera mūdi maligna sunt & sine charitate. De morte ad vitā. & hoc p̄ charitatē. In morte. i. in pctō. Homicida est. sui & alteri. quē odit.

qui est corpus ipsius & plenitudo eius: qui omnia in omnibus adimpletur.

Dñica. ii. Ioannis apostoli. i. Cap. iij.

Charissimi. Nolite mirari si odit uos mundus. Nos scim⁹ qm̄ translati sum⁹ de morte ad uitam: qm̄ diligim⁹ fratres. Qui nō diligit: manet in morte. Oīs qui odit fratrem suū homicida est. Et scitis qm̄ oīs homicida: nō habet uitā æternā in se manentem. In hoc cognouim⁹ charitatē dei: qm̄ ille p̄ nobis aīm suā posuit: & nos debem⁹ p̄ fratribus aīas ponere. Qui habuerit substātiā huius mūdi: & uiderit fratrem suū necessitatē habere: & clausit uiscera sua ab eo quō charitas dei manet in eo? Filii mei nō diligam⁹ uerbotm̄ nec lingua: sed opere & ueritate. Feria. iiii. Pauli ad colossenses. Ca. iij.

Fratres. Mortificate mēbra uestra q̄ sūt sup terrā fornicationē: imūdiā: libidinē: cōcupiscētiā malā & auaritiā q̄ est simulachrorū seruit⁹. Propter hæc em̄ uenit ira dei sup filios incredulitatis in quibus & uos abulastis aliquñ cum uiueretis in illis. Nūc aut̄ deponite & uos oia: irā: indignationē: maliciā: blasphemā: turpē sermonē de ore uestro. Nolite mentiri inuicē spoliantes uos ueterē hoīem cū actibus suis: & induētes nouū eū: qui renouatur in agnitionē dei secūdū imaginem ei⁹ qui creauit eū ubi nō est masculus & femina: gētilis & iudæus: circūcisio & præputiū: barbarus & scytha seruus & liber. Sed omnia & in omnibus xp̄s.

Alia. que conferē p̄ gratiā. Cognouim⁹. p̄ experientia. Pro fratrib⁹. scz corporalē p̄ spūali illoz. Qui habuerit. duos ponit casus in quo cleemo syna de necessitate facienda est: quod si nō fecerit: nō erit in eo charitas.

Feria quarta sequēti.

Mortificate membra uestra. Ex epla pauli ad Colossenses. cap. iij. in q̄ ap̄ls iducit colossenses ad conseruādā uitę sanctimoniam p̄ fugā uitiōrū. Sup terrā. i. q̄ sunt ad presentē uitā ptinētia.

Idoloꝝ seruit⁹. qz avarus magis colit pecuniā quā deū. Propter que. s. uitia supiora. Ira dei i. uicta. Incredulitati i. qui nō credūt credēda.

Eos ambulastis ante cōuersionē. Illuc deponite. s. uitia spūalia. Mētirī inuicē. deceptētes uos. Alterē hoīem. i. uitia illa gētilitatis uestrę ante cōuersionē. Nouū hominē. qui est renouatus per baptismū et dei cognitio nē. Imaginē ei⁹. i. partem rationalē que est dei imago. nā irrationalis si milis est bestijs. Masculus & femina. que non est

distinctio ex parte mētis: sed corporis. In oibus xp̄s. sine distinctione sexue & nationis.

Epistolæ beati Pauli.

Feria sexta sequenti.

Hec est annunciatio. Ex epistola prima Joannis. cap. pri. in quo posito proemio accedit ad institutionem fidelium ihs de rebus que maxime ad fidem pertinet. Annunciatio. i. euangelium. Audiuimus ab. s. a verbo incarnato. Lux est. Joan. ix. Ego sum lux mundi.

In tenebris. s. culpe & ignorantie. Mentimur. s. verbo. Veritatem non facimus. scz opere. nam veritas etiam in operibus est. iij. Ethic. In luce ambulamus. iuste viuendo. Societatem habemus. s. in charitate viuentes. Emundat nos per sacramenta. Seducimus nos. quia non sumus in societate cum deo. Confiteamur. s. nos esse peccatores. Peccauimus. in preterito. Mendacem esse facimus. qz sepe in scriptura dicit: quod nemo immunus est a culpa.

Dominica tertia post trinitatem.

Humiliamini sub potenti manu dei. Ex epla petri pri. cap. v. in qua postea quod instituit seniores. hic instituit iuniores sed maxime ad humilitatem & obedientiam. Omnem sollicitudinem. non quod sint negligentes: sed quod a deo sit omne bonum putantes. Sobrii. in victu et vestitu. Circumspicite. paratos vobis insidias in quas incidatis. In fide charitate informata. Et fraternitati. i. fratribus vestris qui sunt per omnem mundum dispersi: qui eadem patiuntur. Omnis gratie. scilicet largitor.

In modicum passos. qz pena temporalis breuis est.

Feria quarta sequenti.

Feria. vi. Joannis apostoli. i. Cap. i.

Quoniam. Hæc est annunciatio quam audiui mus ab eo: & annunciauimus vobis: quoniam deus lux est: & tenebræ in eo non sunt ullæ. Si dixerimus quoniam societatem habemus cum eo & in tenebris ambulemus: mentimur & non facimus veritatem. Si autem in luce ambulamus sicut & ipse est in luce: societatem habemus ad inuicem & sanguis iesu filii eius emundat nos ab omni peccato. Si dixerimus quoniam peccatum non habemus: ipsi nos seducimus: & veritas in nobis non est. Si confitemur peccata nostra: fidelis est & iustus ut remittat nobis peccata nostra & emundet nos ab iniquitate. Si dixerimus quoniam non peccauimus mendacem facimus eum: & uerbum eius in nobis non est.

Dñica. iiii. Petri apostoli. i. Cap. v.

Quoniam. Humiliamini sub potenti manu dei: ut uos exaltet in tempore uisitationis. Omnem sollicitudinem uestram proicientes in eum: quoniam ipsi cura est de uobis. Sobrii estote & uigilate: quia aduersarius uester diabolus tanquam leo rugiens circumit querens quem deuoret: cui resistite fortes in fide: scientes eandem passionem ei que in mundo est uestræ fraternitatis fieri. Deus autem omnis gratie qui uocauit nos in æternam suam gloriam in christo iesu modicum passos: ipse perficiet: confirmabit solidabitque. Ipsi gloria & imperium in sæcula sæculorum.

Feria. iiii. Pauli ad colossenses. Cap. iiii.

OMne quodcūq; facitis. Ex epistola Pauli ad colossenses cap. iij. quo in loco aposto-
lus inducit ad perfectionem operis. In nomine christi. omnia in eius gloriam referē-
tes. Patri per ipsum. quia mediator est inter nos et deum in omnibus. In domino. idest
in licitis et honestis nam in turpibus non licet. Amari esse. idest duri et difficiles. Obe-
dite parentibus. quos debere honorari etiam in præceptis legalibus tradidit. Et non pu-
sillo animo fiant. siue fu-
gam arripientes siue nõ
potentes vobis obtēpe-
rare propter seruitiam ve-
stram. Ad oculum. idest
tantum in presentia sed
etiam in absentia. Pla-
centes. idest vt illis pla-
ceant. Timentes do-
minum. idest placentes
deo et non hominibus.

Ex animo. i. voluntarie
et non coacti.

Patres omne quodcūq; facitis in uerbo aut in
opere: oia in noie dñi iesu xp̄i facite: gratias
agētes deo & patri p̄ ipsum. Mulieres subditæ esto
te uiris: sicut oportet i dño. Viri diligite uxores ue-
stras: & nolite amari esse ad illas. Filii obedite parē-
tibus per oia: hoc em̄ placitū est in dño. Patres noli-
te ad indignationem prouocare filios uestros: ut nõ
pufillo animo fiant. Serui obedite per omnia dñis
carnalibus nõ ad oculū seruiētes quasi hoībus pla-
centes: sed in simplicitate cordis timētes dñm. Qd̄
cunq; facitis ex animo operamini sicut dño: & nõ
hominibus. Scientes q̄ a dño accipietis retributio-
nē hereditatis. Per iesum xp̄m dñm nostrum.

Feria. vi. Petri apostoli. i. Cap. i.

Quamissimi. Reportātes finē fidei uestre salutē
aīarū. De qua salute exquisierūt atq; scrutati
sunt p̄pheta: qui de futura in uobis gratia p̄pheta
uerunt scrutantes quod uel quale tempus significa-
ret in eis sp̄s xp̄i prænunciāns eas quæ in xp̄o sūt
passiones & posteriores glorias. Quibus reuelatū
est: qui non sibi metipsis: uobis autem ministrabāt
ea quæ nunc nunciata sunt uobis per eos: qui euan-
gelizauerunt uobis sp̄itus sancto misso de celo: in
quem desiderant angeli prospicere. Propter quod
succincti lumbos mentis uestre sobrii: perfecti: spe-
rate in eam quæ offertur uobis gratiam: in reue-
lationem iesu christi. Quasi filii obedientiæ non

Feria sexta
sequenti.

Reportantes finem
fidei. Ex epistola pe-
tri prima cap. pri. pen-
det autē lectio ex superio-
ribus nā dixerat in quē
nunc quoq; videntes cre-
ditis. Credentes autē
exultabitis leticia inenar-
rabili et glorificata. tunc
sequitur reportantes fi-
nem fidei. scilz salutem
animarum. In quod
vel quale. scilz salus illa
per christum esset ventu-
ra. Passiones et glo-
rias. vt Esaię cap. liij.

Non sibi metipsis. scilz
prophetis. Uobis præ-
nunciando quæ uestris
temporibus erāt futura.

Spiritu sancto. in die
pentecostes. In quem.

scilz sp̄itum sanctū cū trinitate. Propter quod. idest quia estis filij dei per adoptionem.
Succincti lumbos. idest casto corpore et mente. In reuelationē. idest per reuelationē.

h iij

modo a sta aqui *Sanjalakras des Sab*

Epistolæ beati Pauli.

Configurati, cōformati. **S**ecūndum eū, s. deum. **S**criptum est. **L**euitici. xix. **E**t si patrem inuocatis, i. quia inuocatis. **I**ncolatus vestri, i. vitæ et alludit ad illud psalmiste incolatus meus prolongatus est.

Dominica quarta post trinitatem.

Ex timo enim quod nō sunt. **E**x epistola ad Romanos cap. viij. dixit in superioribus: quod per adhesionem ad christum: consequimur vitam eternam, nunc qualis illa sit vita ostendit: et quantum

hac prestat. **C**ondigne, i. equales. **M**ulus temporis, i. vitæ temporalis.

Spectatio creature, i. hominis. **R**euelatio nem, i. beatitudinem, et hoc per patientiam laborum. **V**anitati, i. morti et passionibus. **N**ō volēs, q. d. velit nolit et hoc per peccatum adam.

Propter eum qui, i. deum patientes. **I**n spe scilz resurrectionis. **A** seruitute, i. a mortalitate.

Ingemiscit, est in continuo dolore. **E**t pariturit, i. labore solui desiderat. **E**t adhuc, i. in hac vita. **H**os ipsi, scilz apostoli qui primi spiritum sanctum accepimus.

Gemimus, s. in tribulationibus. **E**xpectantes adoptionem, i. premium adoptionis nostre in filios dei. **E**t redemptionem, i. liberationem a corruptione.

Feria quarta sequenti:

Sicut per unius delictum. **E**x epla Pauli ad Roma. cap. v. i. q. apo stolus cōparat peccatum ad donum xpi. et primo quantum

ad peccatum adā, deinde quantum ad peccatum in legē. **U**nus delictum, s. primi parētis. **P**er unius iusticiam, i. xpi. **I**nobediētiam unius, qui nō obeduit deo et preuaricatus est. **O**bediētiam unius, i. xpi qui factus est obediēs patri vsq; ad mortē. **S**ubintravit, i. successit. **E**t abundaret delictum, q; ante legē licebat hoc vel illo modo agere, sed post legē nō licet sine pctō trāsgredi.

configurati prioribus ignorantie vestre desideris: sed secundum eum qui uocauit uos sanctum: ut & ipsi sancti in omni conuersatione sitis. **Q**uonia scriptum est. **S**ancti eritis quonia ego sanctus sum. **E**t si patrem inuocatis eum qui sine acceptione personarum iudicat secundum uniuscuiusque opus in timore incolatus vestri tempore quo conuersamini.

Dñica. iiii. Pauli ad romanos. Cap. viii.

Fratres. **E**x timo enim quod nō sint cōdignæ passionis huius temporis ad futuram gloriam que reuelabitur in nobis. **N**am expectatio creature reuelationem filiorum dei expectat. **V**anitati enim creatura subiecta est non uolens: sed propter eum qui subiecit eam in spe. **Q**uia & ipsa creatura liberabitur a seruitute corruptiōis in libertate gloriæ filiorum dei. **S**cim enim quod ois creatura ingemiscit & pariturit usq; adhuc. **N**on solū aut illa: sed & nos ipsi intra nos gemimus adoptionem filiorum dei: expectantes redemptionem corporis nostri. **I**n iesu xpo dño nostro.

Feria. iiii. Pauli ad romanos. Cap. v.

Fratres. **S**icut per unius delictum omnes homines in condemnationem: sic & per unius iusticiam omnes homines in iustificationem uitæ. **S**i enim per inobediētiam unius hoīs pctōres constituti sunt multi: ita & per unius obediētiam iusti constituuntur multi. **L**ex autem subintravit ut abundaret delictum.

Superabundauit et gratia, per christum. Cetera patent.

Feria sexta sequenti.

Patientes estote. Ex epistola Jacobi apostoli cap. v. in quo iustos consolatur: ne in tribulationibus deficiant. Ad aduentum domini. cum accipietis laborum vestrorum mercedem. Ecce agricola. exemplo agricolæ expectandum esse dicit. Temporaneum. i. suo tempore. Et serotinum. i. postea prouenientem. Appropinquabit. i. prope est merces vestra. Ingemiscere in alterutrum. i. videntes alterius labores.

Vbi autem abundabit delictum superabundabit & gratia. Vt sicut regnavit peccatum in morte: ita & gratia regnet per iusticiam in uitâ æternâ. Per iesum xpm dominum nostrum.

Feria. vi. Jacobi apostoli. Cap. v.

Aharissimi. Patiētes estote usq; ad aduētū dñi. Ecce agricola expectat speciosum fructū terræ: patienter ferens donec accipiat temporaneū & serotinum. Patientes estote & uos confirmate corda uestra: quia aduētus dñi appropinquabit. Nolite ingemiscere fratres in alterutrū: ut nō iudicemini. Ecce iudex ante ianuā assistit. Exemplū accipite fratres exitus mali & longanimitatis & laboris & patientiæ prophetas qui locuti sunt in nomine domini. Ecce beatificamus qui sustinuerunt. Sufferentiam iob audistis & finem eius uidistis. Quoniā misericors est deus & miserator.

Dñica. v. Petri apostoli. i. Cap. iiii.

Aharissimi. Oēs unanimes in orōne estote cōpatiētes cōfraternitatis amatores: misericordes: modesti humiles. Nō reddentes malū p malo: uel maledictū p maledicto: sed ecōtrario bñdicētes. Quia in hoc uocati estis: ut benedictionem hereditate possideatis. Qui em̄ uult uitā diligere & uidere dies bonos: coerceat linguam suam a malo & labia eius ne loquantur dolum. Declinet autem a malo & faciat bonum: inquirat pacem & sequatur eā. Quia oculi domini super iustos: & aures ei⁹ in preces eorum. Vultus autē dñi super faciētes mala. Et qs est qui uobis noceat si boni æmulatores fueritis?

Ingemiscere in alterutrum. i. videntes alterius labores.

Non iudicemini. i. condemnemini impatientie.

Iudex assistit. i. prope est christus qui uos liberabit. Exemplum accipite. scz prophetas. Exitus mali. i. mortis que nō est mali culpe sed pene.

Longanimitatis. i. spei. Beatificamus eos. i. beatos dicimus. Finē eius. quia et ipse mortē subiit.

Dominica. v. post trinitatem.

Omnes unanimes in oratione. Ex epla petri pri. cap. iij. in q apls informat fideles ordinādo eos ad proximū. illud uero quod dicit in oratione in clausula superiori est: ubi dicitur: ut nō impedianz orationes uestre.

Compatientes. i. inuicē alter alterum. In hoc. i. ad hoc ut bñ dicatis etiā maledicentibus uobis.

Qui em̄ uult. hoc sumptū est ex psalmo. xxxiij.

Oculi sup iustos. respiciens eos fauorabiliter.

Aures eius. sub. parate ad audiendū. Vultus dñi. i. iratus ad illorū punitionē. Emulatores boni. i. uirtutis & bonitatis.

Epistolæ beati Pauli.

Beati. s. eritis. Timorē eorū. i. terrorē quo vos tentant a bono depellere. Conturbemini. impatiēter aduersa sustinēdo. Sanctificate dñm. i. firmate. FERIA quarta sequēti.

Arbitramur em̄ iustificari. Ex epistola pauli ad Romanos cap. iij. & iij. In quibus comparat legem veterem legi euangelice. Arbitramur &c. q. d. non quia fides sine operibus mortua est. Deus tātum. quia est etiā gentiū. Deus est. s. iudeorū & gentiliū. Circūcisiōnē. i. iudeos. Impu-
ritū. i. gentiles: et utrosq; per fidem xp̄i vēturi aut qui s̄a venit. Legē statui-
mus. i. cōfirmam⁹ veterem p nouā. Patrem nostrū. a quo per carnem iudei descēdebant. Habet gloriā. s. apud hoīes. qd̄ obediuit deo. Ei qui operat̄. qz illud qd̄ cōceditur alicui sicut merces operis tradit̄ p modū debiti: vita aut̄ eterna conceditur p viā gratiē. Igit̄ nō propter legis opera.

Qui nō operatur. i. legis opera nō facit.

Feria sexta sequenti.

Accedam ad vos in iudicio. Ex malachia propheta cap. iij. in quo propheta ponit xp̄i aduentū in iudiciū finale

Testis uelox. qz breui tēpore terminabitur. et de quibus sit platurus sententiā subdit: qz de ijs que sunt capitaliora. Mittā heliam. hoc ex capite sequenti sumptum est. qui ante dñi aduentū ad hoc in vita reseruatus predicabit cōtra antichristum.

Cor patrū ad filios. i. incredulos reducet ad fidem parentum fidelium

Ne forte veniā. immo si ne forte. qd̄ est frequēs in sacris litteris. aut dicit hoc ppter tēporis incertitudinē. Anathe-
mathe. i. eterna separatione. quia ultra terra non inhabitabitur.

Sed & si quid patimini ppter iusticiā beati. Timorē aut̄ eorū ne timueritis: ut nō cōturbemini. Dñm autem xp̄m sanctificate in cordibus uestris.

Feria. iij. Pauli ad Romanos. Ca. iij. & iij.

Hatres. Arbitramur em̄ iustificari hoīem p fidē sine operibus legis. An iudæorū deus tm̄? Nonne & gentiū? Immo & gentiū. Quoniā quidē unus deus qui iustificat circūcisiōnē ex fide: & p̄prium per fidē. Legē ergo destruimus p fidē. Absit. Sed legem statuimus. Quid ergo dicim⁹ iuenisse abraam patrē nostrū secundū carnē? Si em̄ abraam ex operibus legis iustificatus est: habet gloriā sed nō apud deū. Quid em̄ scriptura dicit. Credidit abraā deo: & reputatum est illi ad iusticiā. Ei aut̄ qui operatur nō iputatur: secundū gratiā: sed scdm̄ debitū. Ei aut̄ qui nō opatur: credenti aut̄ in eū qui iustificat impiū reputatur fides eius ad iusticiā.

Feria. vi. Lectio malachiaē pphetæ. Cap. iij.

Hec dicit dñs deus. Accedā ad uos in iudicio & ero testis uelox: maleficis & adulteris & periuris: & qui calūniātur mercedem mercenariū: & humiliāt uidas & pupillos: & colaphizant capita populorum: & opprimunt peregrinos: nec timuerūt me dicit dñs exercitū. Ecce ego mittam uobis heliam prophetam anteq̄ ueniat dies dñi magnus & horribilis. Et cōuertet corda patrū ad filios: & cor filiorū ad patres eorū dicit dñs.

Epistolæ beati Pauli.

Dominica sexta post trinitatem.

Quicūq; baptizati sumus. Ex epistola pauli ad Romanos capi. vi. quia dixit paulo ante quod ubi abundavit delictū superabundavit et gratia diceret quispiā ergo persuādū est in peccatis. hūc apostolus errorem remouet dicēs. Quicūq; baptizati etc. In morte ipsius. ex qua baptismus habet efficaciam. Cōsepulsi. sed ille surrexit ad vitam. et nobis surgēdū est a peccatis ad vitam et renouationē. Cōplā-
tati ex mala terra in bonā
Et homo noster. q̄ p
baptismū surrexit in nouū
hōiem. Crucifixus est. i.
mortuus vñ surgat nouus.
Mortuus est. s. peccato
Iustificatus est. s. p̄ ba-
ptismum. Mortuus est
peccato. i. p̄pter peccatū de-
lendū. Semel. qz mors
illa fuit sufficiens ad dele-
nda oīm peccatā. Ita et vos.
similitudinem applicat.
Feria quarta sequēti.
Habemus gratiam.
Ex epistola Pauli
ad hebræos cap. xii. et xiii.
et p̄det lectio ex superioribus itaq; regnū immo-
bile suscipiētes: subdit p̄
quid possim⁹ illud acqui-
rere dicēs. Habem⁹ gra-
tiā. i. facile habere possu-
mus. Metu et reueren-
tia. que sunt religionis
instrumēta. Ignis cōsu-
mens. i. malos: purgans
vero bonos. Caritas
fraternitatis. i. amor fra-
ternus. et tāgit tria in quibus
debet ostendi chari-
tas vera. quorū primum
est hospitalitas. Ange-
lis hospitio reci. ut abraā
et loth. Gene. xviii. et xix.
Memētote victorū. i.
eorū qui sunt in catenis vincit⁹ qd̄ est secundum. Et laborantium. s. in paupertate quod est ter-
tium. in corpore morātes: qz indigentia vestri corporis debet vos mouere de indigentia aliorū.
Honorabile connubiū. quoniam est libidinis repressū. Torus immaculatus. i. legitimus.

Dñica. vi. Pauli ad Romanos. Cap. vi.

H fratres. Quicūq; baptizati sumus in xp̄o iesu in morte ipsius baptizati sumus. Consepulti enim sumus cum illo per baptismum in mortem: ut quomodo xp̄s resurrexit a mortuis per gloriam patris: ita & nos in nouitate uitæ ambulemus. Sic em̄ complantati facti sumus similitudinem mortis eius simul & resurrectionis eius. Hoc scientes quia uetus homo noster simul crucifixus est: ut destruat corpus peccati: ut ultra nō seruiam⁹ peccato. Qui enim mortuus est iustificatus est a peccato. Si enim mortui sumus cum christo credimus quia etiam simul uiuemus cum christo. Sciētes qz christus resurgens a mortuis iam non moritur mors illi ultra nō dominabitur. Quod enī mortuus est peccato: mortuus est semel. Quod autē uiuit: uiuit deo. Ita & uos existimate uos mortuos quidē esse peccatō. uiuētes autē deo. In xp̄o iesu dño nostro.

Feria. iiii. Pauli ad hebræos. Capi. xii. & xiii.

H fratres Habemus gratiā per quam seruiamus placentes deo: cum metu & reuerētia. Et em̄ deus noster ignis cōsumens est. Caritas fraternitatis maneat in uobis & hospitalitatem nolite obliuisci. Per hanc em̄ placuerūt quidam angelis hospitio receptis. Memētote uictorū tāq; simul uincti: & laborantiū tanq; & ip̄i in corpore morātes honorabile connubiū oīb⁹ & torus immaculatus. Fornicatores em̄

Memētote victorū. i. eorū qui sunt in catenis vincit⁹ qd̄ est secundum. Et laborantium. s. in paupertate quod est tertium. in corpore morātes: qz indigentia vestri corporis debet vos mouere de indigentia aliorū.
Honorabile connubiū. quoniam est libidinis repressū. Torus immaculatus. i. legitimus.

Epistolæ beati Pauli.

Ipse enim dixit Josue pri. Dominus mihi adiutor. ex psalmo. Prepositorum. i. prelato
rum.
Feria sexta sequenti.

Hec scribo vobis. Ex epistola prima Joannis cap. ij. in quo ex predictis in capite super
riori infert intentum. Si quis peccauerit ex humana fragilitate. Iustus. i. qui pro vere
penitentibus interpellat. Propiciatio. nã seipsum obtulit p nostra expiatione. In hoc scia
mus. s. p experientia. Se

nosse deũ. argumẽtũ est a
cõtrario. In hoc scim⁹.
i. p experientia cognosci
mus. Et ipse ambulare.
s. imitãdo illũ. Mandatũ
nouũ. sed antiquũ tã ex le
ge naturali q̃ ex lege di
uina in quibus iubemur
proximos diligere sicut
nos metip̃os. Manda
tum nouũ. i. in lege euan
gelica renouatũ. Qd̃
est verum. i. verificatum.

In ipso. i. xp̃o qui pas
sus est pro nobis. Et in
vobis. quia dixit manda
tum nouũ do vobis. &c.

Dominica. vij. post
trinitatem.

Humanũ dico ppter
infirmitatẽ. Ex epi
stola pauli ad Romanos
cap. vi. i quo postea quã
induxit romanos ad pec
cata dimittenda: nũc in
ducit illos ad bene viuẽ
dũ. & primo ex operis fa
cilitate: et qz paulo ante
dixerat: liberati a pecca
to serui facti estis iusti
cie: nũc infert dicẽs. Hu
manũ dico. i. nihil difficil
e precipio: sed rationi cõ
sonum. & quod ab homi
nis fragilitate p̃stari po
test. qd̃ p̃bate diuerso. qz
quẽadmodũ actiones vi
tiose sunt in potestate no
stra ita & illẽ q̃ p virtutẽ.

& adulteros iudicabit de⁹. Sint mores sine auaritia
contenti præsentiibus. Ipse enim dixit nõ te deserã
nec derelinquã: ita ut cõfidenter dicamus. Dñs mi
hi adiutor est: non timebo quid faciat mihi homo.
Memetote præpositorũ uestrorũ qui uobis locuti
sunt uerbũ dei. Quorũ intuentes exitũ cõuersatio
nis imitamini fidẽ. Iesus xp̃s heri & hodie ip̃e & in
sæcula sæculorum amen.

Feria. vi. Ioannis apostoli. i. Ca. ii.

Charissimi. Hæc scribo uobis: ut nõ peccetis:
Sed si quis peccauerit: aduocatum habemus
apud patrẽ iesum christũ iustũ & ipse est ppiciatio
pro peccatis nostris. Non pro nostris autem tantũ:
sed etiam pro totius mundi. Et in hoc scimus quo
niam cognouimus eum: si mandata eius obserua
mus. Qui dicit se nosse eum & mandata eius nõ cu
stodit: mendax est & in eo ueritas non est. Qui au
tem seruat uerbum ei⁹ uere in hoc charitas dei per
fecta est. In hoc scimus quoniam in ipso sum⁹. Qui
dicit se in christo manere: debet sicut ille ambulauit
& ipse ambulare. Charissimi: nõ mandatum nouũ
scribo uobis: sed mandatũ uetus quod habuistis ab
initio: mandatũ uetus est uerbũ quod audistis. Ite
rum mandatũ nouũ scribo uobis quod est uerũ & i
ipso & in uobis. Quoniam tenebræ transierunt &
lumen uerum iam lucet.

Dñica. vii. Pauli ad romanos. Cap. vi.

Hec scribo uobis. Humanum dico propter infirmitatẽ
carnis uestræ: sicut enim exhibuistis mēbra
uestra seruire inuidiciæ & iniquitati ad iniquitatẽ:

Epistolæ beati Pauli

Ita nunc. post conuersionem uestram. In sanctificationem. i. usque ad sanctitatis confirmationem.
Feria quarta sequenti.

Nihil nunc damnationis. Ex epistola ad Romanos cap. viij. in quo postea quam ostendit cessationem legis veteris factam per christum: nunc dicit adherendum esse christo legis gratie auctori. Nihil damnationis. i. nulla damnationis causa. Lex spiritus. i. spiritualis quemadmodum est euangelica. A lege peccati. i. ab obligatione peccati actualis. Et mortis. quia tollit omnem penam debitam pro peccato. Nam quod impossibile. declarat modum huius liberationis. Legi veteri. quia non purgabat a peccatis anime: sed carnis. Infirmitas. i. erat imperfecta. Per carnem. quia non mundabat nisi corpus. Similitudinem carnis. que fuit passibilis tamen non peccatrix. De peccato. i. de seipso facto hostia pro peccato. Danauit peccatum. i. deleuit

ite nunc exhibite membra uestra seruire iusticie in sanctificatione. Cum enim serui essetis peccati liberi fuistis iusticie. Que ergo fructum habuistis tunc in illis in quibus nunc erubescitis? Nam finis illorum mors est. Nunc uero liberati a peccato: serui autem facti deo: habetis fructum uestrum in sanctificatione: finem uero uitam eternam. Stipendia enim peccati mors. Gratia autem dei uita eterna. In christo iesu domino nostro.

Feria. iiii. Pauli ad romanos. Ca. viii.

H fratres. Nihil nunc damnationis est his qui sunt in christo iesu: qui non secundum carnem ambulat. Lex enim spiritus uitae in christo iesu liberauit me a lege peccati & mortis. Nam quod impossibile erat lege in quo firmabatur per carnem: deus filium mittens in similitudinem carnis peccati: & de peccato dannauit peccatum in carne ut iustificatio legis impleretur in nobis: qui non secundum carnem ambulamus sed secundum spiritum. Qui enim secundum carnem sunt quae carnis sunt sapiunt. Qui uero secundum spiritum quae sunt spiritus sentiunt. Nam prudentia carnis mors est. Prudentia autem spiritus uita & pax In christo iesu domino nostro.

Feria. vi. Pauli ad romanos. Cap. viii.

H fratres. Sapientia carnis inimica est deo. Legi enim dei non subiicitur nec potest. Qui autem in carne sunt: deo placere non possunt. Vos autem in carne non estis: sed in spiritu: si tamen spiritus dei habitat in uobis. Si quis autem spiritum christi non habet: hic non est eius.

estis: i. esse debetis. Si habitat in uobis. i. cum baptismo spiritum sanctum accepistis. et cum fide spiritum. Non habet. quia perdidit gratiam. Non est eius. scilicet membrum

prudencia carnis. i. qua quis carnalia querit. Mors est. i. ad mortem ducit. Prudentia spiritus: pax. i. requies.

Feria sexta sequenti.

Sapientia carnis inimica est deo. Ex eadem epistola et coniungitur lectio epistole superioris. Sapientia carnis. sapientia hic et prudentia superius improprie accipiuntur. Inimica deo. quia repugnans illius preceptis. Neque potest. quia nemo potest duobus dominis seruire. Non

Epistolæ beati Pauli.

Mortuum est. i. mortis necessitati subiectum. Quod si spiritus eius. i. dei. Habitat in vobis perseverando in fide & gratia: qui suscitavit illum etiam suscitabit corpora vestra, et hoc propter spiritum habitantem in vobis.

Domínica. viij. post trinitatem.

Debitores sumus non carni. Hec lectio superiori continuatur. & est conclusio pendens ex superioribus et patet

lectio. Spiritu dei aguntur. quia nemo venit ad me dicit saluator: nisi pater meus traxerit illum.

Iterum in timore. sicut in veteri lege quae fuit lex timoris. Adoptionis filiorum. s. per gratiam. In quo. s. spiritu. Clamamus. clamare possumus. Abba quod interpretatur pater. scilicet quia sumus adoptionis filii. Spiritus. s. sancti tertia in divinis persona

Testimonium reddit. s. quod sumus dei filii: per revelationem apostolo factam. atque etiam aliis compluribus. Si filii. consequens est quod si sumus filii erimus heredes non quasi filii naturalis quem constituit heredem universorum sed glorie quia adoptivi.

Feria quarta sequenti.

Non misit me Christus baptizare. Ex prima epistola ad Corinthios cap. pri. Apostolus in superiori parte dixit se paucos admodum baptizasse. cuius ratio

nem nunc reddit: quod non tam ad baptizandum quam ad docendum missus est quod est maioris officii: tamen ad utrumque missi sunt apostoli. In sapientia verbi. i. mundana quae verbis exquisitis peragitur. Evacuatur crux Christi. i. fides passionis eius. quae videtur generibus stulticia: quod non argumentis sed fide continetur. Verbum crucis. i. predicatio passionis. Pereuntibus. i. infidelibus. Virtus dei est. quod per crucem diabolus devictus est. Scriptum est. Esai. xlix. Sapientiam. ingenio humano adinventam de rebus divinis. sicut prudentiam quae est de agibilibus.

Si autem Christus in vobis est: corpus quidem mortuum est propter peccatum spiritus vero vivit propter iustificationem. Quod si spiritus eius qui suscitavit Iesum a mortuis habitat in vobis: qui suscitavit Iesum Christum a mortuis: vivificabit & mortalia corpora vestra propter inhabitantem spiritum eius in vobis.

Domínica. viii. Pauli ad Romanos. Ca. viii.

Ratres. Debites sumus non carni: ut secundum carnem vivamus. Si enim secundum carnem vixeritis moriemini. Si autem spiritu facta carnis mortificaveritis vivetis. Quicumque enim spiritu dei aguntur: hi filii sunt dei. Non enim accepistis spiritum servitutis iterum in timore: sed accepistis spiritum adoptionis filiorum: in quo clamamus abba pater. Ipse enim spiritus testimonium reddit spiritui nostro quod sumus filii dei. Si autem filii & heredes. Heredes quidem dei: coheredes autem Christi.

Feria. iiii. Pauli ad Corinthios. i. Ca. i.

Ratres. Non enim misit me Christus baptizare: sed evangelizare. Non in sapientia verbi ut non evacuatur crux Christi. Verbum enim crucis pereuntibus quidem stultitia est: his autem qui salvati sunt. i. nobis virtus dei est. Scriptum est enim. Perdam sapientiam sapientium & prudentiam prudentium reprobo

Epistolæ beati Pauli.

Ubi sapiens. q. d. nusquã est in rebus ab homine adinuentis. Ubi scriba. i. legis peritus. Inquisitor seculi. i. rerum secularium. Huius mundi. q. d. immo fecit. In dei sapientia. i. cognitione creaturarum que sunt dei speculũ. Mundi. i. mundi sapientes. Per stulticiã prædicationis. i. quã isti putabãt stulticiã. Signa petunt. qualia fuerit cũ illis traderetur lex. Sapientiã non diuinã sed qualẽ ipsi inuenerũt. Iudeis scandalũ. i. offendiculũ. Stulticiã. opinione ipsorum.

Vocatis. i. electis tam ex iudeis q̄ gentilibus. Dei virtutẽ. i. esse christum.

Feria sexta sequenti.

Videte vocationem. Ex prima epla pauli ad corinthios cap. pri. et cõtinuatur principiu huius lectionis cũ sine præcedentis. ubi ostendit quod modus docendi per sapiẽtiam verborum non conuenit fidei catholice.

Vocationẽ. i. modũ vocationis. Sapientes. potentes nobiles. sed illiterati. et pauperes et rustici.

Stulta mundi. i. quos mundus stultos putat.

Infirma mundi. i. que mundus putat infirma.

Fortia. i. qui putantur fortes. Ea que nõ sunt. idest que ab his putantur nullus esse momenti. Ea que sunt. i. existimantur esse magna. Nõ omnis caro. idest nullus homo. ex modo loquendi apud hebreos.

Ex ipso. i. ex ipsius virtute. Sapiẽtia. i. nostra. scz christus. Scriptũ est Jeremie cap. ix. Qui gloriatur. etc.

Domínica nona post trinitatem.

Vbi sapiens: ubi scriba: ubi inquisitor huius sæculi? Nonne stultam fecit deus sapientiã huius mundi? Nam quia in dei sapientia non cognouit mundus per sapiẽtiam deum: placuit deo per stultitiã prædicationis saluos facere credẽtes. Quoniã & iudæi signa petunt: & græci sapientiã quærũt. Nos autem predicamus christum crucifixum: iudæis quidem scandalum: gentibus autẽ stulticiã. Ipsi autem uocatis iudæis atq̄ græcis: christum dei uirtutem & dei sapiẽtiam. Quia quod stultum est dei sapiẽtius est hominibus. Et quod infirmũ est dei fortius est hominibus.

Feria. vi. Pauli ad corinthios. i. Ca. i.

Ratres. Videte uocationem uestram: quia nõ multi sapientes secundum carnem: non multi potentes: non multi nobiles: sed quæ stulta sunt mundi elegit deus ut confundat sapientes. Et infirma mundi elegit deus ut confundat fortia. Et ignobilia mundi et contemptibilia elegit deus: & ea quæ non sunt: ut ea quæ sunt destrueret: ut non gloriatur omnis caro in conspectu eius. Ex ipso autem uos estis in christo iesu uocati: qui factus est sapientia nobis a deo: & iusticia et sanctificatio & redemptio: ut quemadmodum scriptum est: qui gloriatur in domino gloriatur.

Dñica. ix. Beati pauli ad corinthios. i. Ca. x. Ratres. Nõ simus cõcupiscẽtes malorum: sicut

Non simus cõcupiscẽtes. Ex epla prima ad corinthios cap. x. et p̄det lectio ex superiori- bus dixerat nãq̄. Hęc autẽ in figura facta sunt nostri et tunc infert: ut nõ simus concu-

Epistolæ beati Pauli.

piscetes malorum: sicut illi fuerunt. s. hebrei: post tot beneficia a deo accepta. Idololatres. ut hebrei fuerunt circa lationem legis. Scriptum est. Exo. xxxij. Surrexerunt. ludere in vituli cultu. Fornicati sunt. cum feminis ex madian. ut habet Numeri. xv. a serpētib⁹. ut scribit Numeri. xxi. Sicut quidam eorum murmurauerunt. ut patet in plurib⁹ scripture locis. Ab exterminatore. s. angelo antea q̄ ingrederetur terram promissionis. In quos fines deuenērūt. i. sum⁹ in vltima mundi etate.

Stare. scz in deo. Ne cadat ex tentatione. Nisi humana. idest que non potest omnino ab homine euitari. Id quod potestis. subaudi vincere.

Prouentum. i. meritū augmētum et fructum ex tentatione.

Feria quarta sequenti.

Non omnis caro. ex prima ad corinthios epistola cap. xv. in quo apostolus disputat de resurrectione mortuorum in propriam cuiusque animam et corpus. et pendet lectio ex fine superioris lectionis. dixit autē deus dat unicuique seminum proprium corpus. et tunc infert. Non omnis caro eadem caro. qz sunt diuersarum specierum sicut et ipsa animalia. Celestia. que conueniunt in corporalitate saltem. Celestium gloria. idest pulchritudo. Si resurrectio. non est omnino simile. quia in resurrectione erit identitas numeralis. in his autem non est huiusmodi identitas. Seminatur ponit differentias inter corpora mortuorum et resurgentium. Si est corpus animale. idest quia est. Scriptum est. Gen. ij.

& illi concupierunt. Nec idololatres efficiamini sicut quidam ex ipsis quemadmodum scriptum est. Sedit populus manducare & bibere: & surrexerunt ludere. Nec fornicemur sicut quidam ex ipsis fornicati sunt: & ceciderunt una die viginti tria milia. Nec tetemus xpm: sicut quidam eorum tentauerunt: & a serpentibus perierunt. Nec murmuraueritis: sicut quidam eorum murmurauerunt & perierunt ab exterminatore. Hæc autē omnia in figura contingebant illis. Scripta sunt autem ad correctionem nostram in quos fines sæculorum deuenērunt. Itaque qui se existimat stare: uideat ne cadat. Tentatio uos non apprehendat nisi humana. Fidelis autē deus ē: qui nō patietur uos tentari sup id qd potestis. Sed faciet cum tetatione etiā prouentū ut possitis sustinere.

Feria. iiii. Pauli ad corinth. i. Cap. xv.

Ratres. Non omnis caro eadem caro: sed alia hominum alia pecorum. Alia uolucrum alia piscium. & corpora celestia & corpora terrestria. Sed alia quidem celestium gloria: alia autem terrestrium. Alia claritas solis: alia claritas lune: & alia claritas stellarum. Stella enim a stella differt in claritate. Sic & resurrectio mortuorum. Seminatur in corruptione: surget in incorruptione. Seminatur in ignobilitate: surget in gloria. Seminatur in infirmitate: surget in uirtute. Seminatur corpus animale: surget spirituale. Si est corpus animale: est & spirituale: sicut scriptum ē. Factus est primus homo adam

Epistolæ beati Pauli.

In animā uiuentē. i. vitā animalē. Spiritū uiuificantē. i. alios. Sed nō prius. sicut patet de cain z abel. de ismaele z isaac. de iacob z esau. *Feria sexta sequenti.*

Sicut in adam oēs moriunt. Ex eadē epla z capite. z qz paulo ante dixit: qd si christ⁹ resurrexit: z mortui resurgēt: tūc inferri sicut in adā zc. In suo ordine. qz primus fuit christus tēpore z dignitate. reliqui oēs simul tēpore: sed dignitate differenter. Qui sunt xpī. i. ipsi⁹ mēbra. Deinde. i. post resurrectionē. Regnū deo. i. fideles quib⁹ presuit in hac vita. Eua cuauerit. qz remanebunt ordines angeloz sz indi stincti. Oportet regnare. ex psal. cix. Donec ponat. i. non solū vsqz ad inimicōz subiectionē sed ex modo loquendi sacre scripture deinceps multo magis. Sub pedib⁹ ei⁹. ex psalmo. viij. Des truet mors. qz restat vita immortalis. Qui subiecit ei oīa. qz christ⁹ qua homo est patri subiecit.

in aīam uiuentē: nouissimus adā in spīritū uiuificā tem. Sed nō prius quod spīrituale est sed quod ani male: deinde quod spīrituale. In xpō iesu domino nostro. *Feria. vi. Pauli ad corinth. Cap. xv.*

Hatres. Sicut in adam omnes moriuntur: ita & in christo omnes uiuificabuntur. Vnusquis qz autē in suo ordine primitiæ christus. Deinde hi qui sunt christi: qui in aduentum eius crediderunt. Deinde finis cum tradiderit regnum deo & patri: cum euacuauerit omnem principatū & potestātē & dominationē & uirtutem. Oportet autem illum regnare donec ponat omnes inimicos sub pedibus eius. Cum autē dicat omnia subiecta sunt ei: sine dubio præter eum qui subiecit ei omnia. Omnia em̄ subiecit sub pedibus eius. Nouissime autem inimica destruetur mors. Cum autem subiecta illi fuerint omnia: tunc et ipse filius subiectus erit illi: qui sibi subiecit omnia: ut sit deus omnia in oibus. In xpō iesu domino nostro.

Dñica. x. Pauli ad corinthios. i. Ca. xii.

Hatres. Scitis quoniam cum gentes essetis ad simulacra muta: prout ducebamini euntes. Ideo notum uobis facio: qz nemo in spīritu dei loquens dicit anathema iesu. Et nemo pōt dicere dñs iesus nisi in spū sc̄to. Diuisiones uero gratiarū sunt idē aut spūs. Et diuisiones ministratiōnū sunt idē autē dñs. Et diuisiones operationū sunt idē uero de⁹

ipsi⁹ mēbra. Deinde. i. post resurrectionē. Regnū deo. i. fideles quib⁹ presuit in hac vita. Eua cuauerit. qz remanebunt ordines angeloz sz indi stincti. Oportet regnare. ex psal. cix. Donec ponat. i. non solū vsqz ad inimicōz subiectionē sed ex modo loquendi sacre scripture deinceps multo magis. Sub pedib⁹ ei⁹. ex psalmo. viij. Des truet mors. qz restat vita immortalis. Qui subiecit ei oīa. qz christ⁹ qua homo est patri subiecit.

Etia in oibus. i. qd potestas et dignitas oibus insit a deo.

Dominica. x. post trinitatem.

Scitis quoniam cum gentes essetis. Ex prima ad corinthios epistola. capi. xij. in quo disputat de gratia que continetur in sacramentis: dicens de spīritualib⁹. idest gratis nolo uos ignorare.

Gētes essetis. idest more gentilitico uiueretis.

Prout ducebamini. in greco quo pacto ducebamini seducti. Anathema iesum. blasphemando illius nomen: quod

gentiles faciebant. Dominus iesus. confitendo illum dominum z saluatore. Idem spiritus. quia in deo coniuncte in fidelibus diuise. Idem dominus. cui omnia ministrant.

Epistolæ beati Pauli.

Ad utilitatē. s. ecclesie. manifestando euāgelium. & prosequitur alia spīritus sancti dona. s. sermonē sciētie: fidē: gratiā: sanitatū & reliqua. Feria quarta sequenti.

Sciamus quā si terrestris. Ex secūda ad corinthios epla capi. v. in quo apostolus cōmendat ministeriū noui testamēti ex p̄mio fidei.

Terrestris domus. i. corpus terrenum moriatur.

Habem⁹ domū. perstat in trānsatione. Nō manu factā. s. corpus glorificatum qd̄ est immortale.

Ingemiscim⁹ cupiētes. qd̄ alibi dixit. cupio dissolui et esse cum christo.

Uestiti. scz corpore hoc mortali. Et non nudi. i. spoliati eo. quia cupim⁹ immortalitatem et nolumus perdere hāc mortalitatē. sed nisi granū frumētī cadens &c. Ingemiscimus. de dissolutione corporis & aiē. Mortalitas a uita. s. per gloriā supueniētē. In hoc ipm̄ i. ut habeam⁹ utriq; appetitū. Dignus spūs. i. gratiā: ut spiritalē illā uitā appetam⁹. Audientes & sciētes. i. qz hoc sciimus audemus. Per fidē. parēthesis est. Per speciem. videntes rem sicuti est. Audemus inquam peregrinari a corpore. sub quam a domino. Placere illi. quomodocūq; uelimus nolumus. Dēs em̄. necessitatem ponit resurrectionis. Timorē dñi. i. timēdum esse. Manifesti sumus. qz scrutans corda. In cōsciētis uestris. i. cuius vos consci estis.

qui operatur omnia i oibus. Vnicuiq; autem datur manifestatio spīritus ad utilitatē. Alii quidem per spīritum datur sermo sapiētiae. Alii aut sermo sciētiae secundum eundem spīritū. Alteri fides in eodē spīritu. Alii gratia sanitatū in uno spīritu. Alii operatio uirtutum. Alii prophetia. Alii discretio spirituum. Alii genera linguarū. Alii interpretatio sermonū. Hæc aut oīa operatur unus atq; idē spīritus diuidens singulis prout uult.

Feria. iiii. Pauli ad corinthios. ii. Ca. v.

H fratres. Scimus quā si terrestris domus nostra hui⁹ habitationis dissoluatur: & ædificationē ex deo habem⁹ domū nō manufactā: sed æternā in cœlis. Nam & in hoc ingemiscimus habitationem nostram quæ de cœlo est superindui cupientes: si tñ uestiti & non nudi inueniamur. Nam & qui sumus in hoc tabernaculo ingemiscimus grauati: eo qd̄ nolumus spoliari: sed superuestiri ut absorbeat qd̄ mortale est a uita. Qui autē effecit nos in hoc ipsum deus: qui dedit nobis pignus spīritus. Audientes igitur semper & sciētes: quā dū sum⁹ in hoc corpore peregrinamur a dño. Per fidem enī ambulamus & nō per speciem. Audemus aut & bonā uolūtātē habem⁹ magis peregrinari a corpore & præsentes esse ad dñm. Et ideo contendim⁹ siue absentes: siue præsentes placere illi. Omnes enī nos manifestari oportet añ tribunal xpī ut referat unusquisq; ppria corporis prout gessit siue bonū siue malum. Sciētes ergo timorē dñi: hoibus suadem⁹: deo aut manifesti sum⁹. Spero aut & in cōsciētis uestris manifestos nos esse. Per iesum dñm nostrum.

Spe enim salui facti sumus. Ex epistola ad Romanos capi. viii. ubi apostolus incepit exhortari ad patientiam et tolerantiam passionum, ad quam maxime confert spes. Ideo subdit spe salui facti sumus. Spes que videtur, quia non videmus deum clare: sed sumus in expectatione videndi: sed cum videmus iam non est spes. Per patientiam, que est consortia spei. Spiritus adiuuat, dirigendo nos ad christum. Sicut oportet, id est, ut conveniens est ad salutem. Postulat pro nobis, id est, postulare nos facit. Quid desideret spiritus, de angelo cuius nostrum attributo quidam intelligunt.

Feria. vi. Beati pauli ad Romanos. Capi. viii.

Ratres. Spe enim salui facti sumus. Spes autem que videtur non est spes. Nam quod videt quis: quid sperat? Si autem quod non videmus speramus per patientiam expectamus. Similiter autem et spiritus adiuvat infirmitatem nostram. Nam quid oremus sicut oportet nescimus. Sed ipse spiritus postulat pro nobis gemitibus inenarrabilis que verbis exprimi non possunt. Qui autem scrutatur corda: scit quid desideret spiritus: quia secundum deum postulat pro sanctis.

Dñica. xi. beati Pauli ad Corinthios. i. Ca. xv.

Ratres. Notum vobis facio evangelium quod predicavi vobis: quod et accepistis in quo & statis per quod et salvamini: qua ratione predicaverim vobis si tenetis nisi frustra credidistis. Tradidi enim vobis imprimis: quod et accepit: quoniam christus mortuus est pro peccatis nostris secundum scripturas. Et quia sepultus est: & quia resurrexit tertia die secundum scripturas visus est cepha: & post hæc undecim. Deinde visus est plusquam quingentis fratribus simul ex quibus multi manent usque adhuc: quidam autem dormierunt. Deinde visus est iacobo. Deinde apostolis omnibus. Nouissime autem omnium tanquam abortivo visus est mihi. Ego enim sum minimus apostolorum qui non sum dignus vocari apostolus: quoniam persecutus sum ecclesiam dei. Gratia autem dei sum id quod sum: et gratia eius in me uacua non fuit.

Feria. iiii. Beati pauli ad corinthios. Ca. i. vi.

Domínica. xi. post trinitatem.

Notum vobis facio. ex epistola ad Corinthios pri. capi. xv. in quo agit de resurrectione mortuorum. et imprimis commendat evangelii excellentiam. In quo statis erecti et non lassantes. Quia ratione, quia non humana: sed divina frustra, id est, sine effectum. Quod accepit, scilicet, a deo. Secundum scripturas, scilicet, prophetarum de illo. Cepha id est, petro quia syrisce dicitur est cephas, grece petrus et latine petrus, de quo visum Luce vlti. undecim. Joannis. xx. Quingentis, in galilea. Math. vlti. Iacobo, de hoc non legitur apud evangelistas. Apostolis omnibus in die ascensionis. Mihi tanquam abortivo, id est, post ascensionem vocato, de quo Actus ix. Vocari apostolus, scilicet, quidquid sum gratia dei sum, quia ex me persecutor tantum. Vacua non fuit, id est, sine operibus.

Feria quarta sequenti.

Epistolæ beati Pauli.

Nescitis quoniam corpora uestra. Ex prima ad corinthios epistola cap. vi. in quo agitur de affinitate corporis humani ad corpus christi. et hoc per baptismum et fidem. Membra christi. scilicet subtrahendo me ab ipso. Meretricis. per carnis libidinem. Meretrici non legitime uxori. Inquit scriptura Gen. ii. In carne una proprie autem cum uxore: cum meretrice autem quodammodo. Unus spiritus est secundum amorem. Fugite fornicationem. de qua victoria in sola fuga est. Extra corpus est. quia maculat solam animam. In corpus suum. quia tam corpus quam animam coinquinat. Templum spiritus sancti. per fidem et baptismum. Non estis uestri. scilicet proprii iuris sicut membrum non est sui iuris sed totius corporis est magis quam suum.

Feria sexta sequenti.

Scripsi uobis in epistola Ex prima apostolice epistola ad corinthios cap. partim quinto partim sexto. et quia fortasse in alia quadam epistola scripserat: ne commisceretur fornicariis et illi putabant quod intelligeret paulus de fornicatione spirituali hoc est idolatria: nunc dicit illud intelligendum esse de omnibus criminosis. Fornicariis huius mundi. scilicet peccatoribus in rebus invidantibus. Rapacibus. scilicet alieni inuasoribus. Mudo exisse. scilicet mori potius quam talia fecisse. Non commisceri. aliquo modo et numerat cum quibus non

Qui foris sunt. scilicet infidelibus: qui non sunt in foro ecclesie. Iudicatis. scilicet iudicare debetis. Auferete malum. scilicet malos homines. Negotium. scilicet litium.

quod non bene facitis si illi conuenitis apud iudices iniquos et non potius apud iustos. Sancti iudicabunt. scilicet erunt ueturo iudicii assessores. iuxta illud Matth. xix. sedebitis super sedes iudicantes.

H fratres. Nescitis quoniam corpora uestra membra christi sunt. Tollens ergo membra christi: facias membra meretricis? Absit. An nescitis quoniam qui adhæret meretrici: unum corpus efficitur? Erunt inquit duo in carne una. Qui autem adhæret domino: unus spiritus est. Fugite fornicationem. Omne enim peccatum quodcumque fecerit homo: extra corpus est. Qui autem fornicatur in corpus suum peccat. An nescitis quoniam membra uestra templum sunt spiritus sancti qui in uobis est quem habetis a deo: et non estis uestri. Empti enim estis precio magno. glorificate et portate deum in corpore uestro.

Feria. vi. Pauli ad corinthios. i. Cap. v. & vi.

H fratres. Scripsi uobis in epistola ne commisceamini fornicariis. Non utique fornicariis huius mundi: aut auaris: aut rapacibus: aut idolis seruientibus alioquin debueratis de hoc mundo exisse: Nunc autem scripsi uobis non commisceri. Si is qui frater inter uos nominatur est fornicator: auarus: aut idolis seruientis: aut maledicus: aut ebriosus: aut rapax: cum huiusmodi nec cibum sumere. Quid enim mihi de his qui foris sunt iudicare? Nonne de his qui intus sunt iudicatis? Nam eos qui foris sunt: deus iudicabit. Auferete malum ex uobis ipsis. Auferet aliquis uestrum habens negocium aduersus alterum iudicari apud iniquos et non apud sanctos. An nescitis quoniam sancti de hoc mundo iudicabunt?

Epistolæ beati Pauli.

In vobis, s. per vos in die iudicij. De minimis, i. his parvis mundi rebus. Angelos, qui ceciderunt cum lucifero. Contemptibiles, i. minoris estimationis: qz tales sunt prudentiores in agibilibus: sapientiores ad maiora servate. Dico, s. hoc quod sequitur, s. quod sunt inter vos tres. Iudicia inter vos, nō sequentes præceptū euangelicū. Iniuriā, qz deterius est iniuriā facere q̄ pati: vt inquit plato.

Dominica, xij, post trinitatem.

Et si in vobis iudicabitur mūdus: indigni estis qui de minimis iudicetis? Nescitis qm̄ angelos iudicabimus: quāto magis sæcularia? Sæcularia igitur iudicia si habueritis cōtēptibiles qui sunt ī ecclesia: illos cōstituite ad iudicādū. Ad uerecūdiam uestrā dico. Sic nō est inter vos sapiēs quisq̄ qui possit iudicare inter fratrem suū: sed frater cū fratre iudicio cōtēdit: & hoc apud infideles. Iā quidē oīno delictū est in vobis q̄ iudicia habetis. Quare non magis iniuriā accipitis? Quare non magis fraudē patimini? Sed vos iniuriā facitis & fraudatis: & hoc fratribus.

Dñica, xii. Pauli ad Corinthios, ii. Capi, iiii.

H fratres. Fiduciā talē habem⁹ per xpm̄ ad deū nō q̄ sufficiētes simus aliqd cogitare a nobis quasi ex nobis: sed sufficiētia nra ex deo est. Qui & idoneos nos fecit ministros noui testī: non littera sed spiritu. Littera em̄ occidit: spirit⁹ aut̄ uiuificat. Quod si ministratio mortis lris deformata in lapidib⁹ fuit in gloria: ita ut non possent intēdere filii israel ī faciē moysi ppter gloriā uultus ei⁹ q̄ euacuatur: quomodo nō magis ministratio spūs erit ī gloria? Nā si ministratio donationis est in gloria: multo magis abundat ministerium iusticiæ in gloria.

Feria, iiii. Pauli ad corinthios, ii. Capi, iiii.

H fratres. Nō prædicamus nos metipsos sed iesum xpm̄ dñm nostrū. Nos autem seruos uestrōs per iesum. Quoniā deus qui dixit de tenebris lucem splendescere ipse illuxit in cordibus nostris

Fiduciā talem habemus. Ex ep̄la secunda ad corinthios cap. iij. in quo postea quā ostendit se nō egere hominum cōmēdatione: nunc dicit oīs deo accepta esse referēda. Cogitare qd̄ minus est q̄ dicere. A nobis, scilz quasi ex nobis. Nō littera, sicut hebreis sed sp̄s, i. infuso, quo lex euangelica constat.

Ministratio mortis, cuiusmodi erat veteris legis. In lapidib⁹, i. tabulis lapideis. Fuit ī gloria, i. glorioza. Faciem moysi, q̄ erat cornuta vt legit̄ Exodi, xxxiij. Euacuatur, s. p̄ euāgelicā legē. Nō magis, q. d. multo magis erit in gloria.

Donationis, quę inducebatur per legē moysi.

Ministeriū iusticię, qd̄ est in lege euangelica.

Feria quarta sequēti.

Non prædicam⁹ nos metipsos. Ex ep̄sto la pauli secūda ad corinthios, capi, iiii. in quo qz superius vocauit euāgelium suum & hic vocat euāgelium christi: putaret aliquis esse duo euāgelia: ideo dicit. Non

predicamus, scilz tanq̄ autores euangelij. Seruos uestrōs, scilz administrando vobis doctrinam christi. Qui dixit, idest dicendo fecit Hēn, pri. Illuxit, i. lucē spiritalē infudit.

Epistolæ beati Pauli.

Ad illuminationē sciētīe. i. ad manifestationē noticię diuine. In faciē iesu christi. meli⁹ in greco in persona iesu xpī. Thesaurū istū. i. illuminationē dei. In uasis fictilib⁹. i. in hoc corpore mortali. Sublimitas. i. hoc magnū qđ facimus. Nō angustiamur. i. defatigamur. Aporiamur. i. indigemus: quia greci aporia est indigentia. Non derelinquimur. s. a deo. Deicimur. s. in periculū. Mortificationē iesu. i. cōpassionē. Manifestet. s. in die iudicij.

Feria sexta sequenti.

Semp nos qđ uiuim⁹. Ex eadē epla ⁊ capite et cōtinuatur lectio cū sine superioris epistolę: ⁊ est eadem eplę sentētia.

Ergo mors. s. xpī animā do nos ad tolerādos labores. Alta. s. xpī cōferendo spem resurrectionis.

Habētes. ordo est nos credimus ⁊ loquimur habētes ⁊c. Scriptū est. psalmo. cxv. Omnia ppter vos. subaudi facim⁹ et patimur. Et gratia abundans. s. a nobis in vos. Per multos. qui ex nostro opere agāt deo gratias. Nō deficimus. scz in sustinendis laboribus. Qui foris est. i. homo carnalis. Qui intus est. i. spiritalis. In presentī. s. corpore subiecto corruptioni. Pondus eternū. i. rē magnam hoc est gloriā eternam.

Domínica. xiiij. post trinitatem.

Brae dicte sunt promissiones. Ex epistola Pauli ad Galatas cap. iij. in quo declaratur quod hereditas eterna non datur per legem moysi sed per christi fidē.

Semini ei⁹. que implete sunt in xpō: ideo dicit semini ⁊ non seminibus.

ad illuminationē sciētīe charitatis dei in faciē xpī iesu. Habemus aut̄ thesaurū istū in uasis fictilib⁹ ut sublimitas sit uirtutis dei & nō ex nobis. In oib⁹ tribulationē patimur: sed nō angustiamur. Aporiamur sed nō destituimur. Persecutionē patimur: sed non derelinquimur. Deicimur: sed nō perimus. Sēper mortificationē iesu i corpore nostro circūferētes: ut uita iesu in corporib⁹ nostris manifestetur.

Feria. vi. Pauli ad corinthios. iij. Ca. iij.

Ratres. Semper nos qui uiuim⁹ ppter iesum in mortē tradimur: ut & uita iesu manifestetur in carne nostra mortali. Ergo mors in nobis operatur: uita aut̄ in uobis. Habētes aut̄ spm̄ fidei sicut scriptū est. Credidi ppter quod locutus sum: & nos credimus propter quod loquimur. Sciētes qm̄ qui suscitauit iesum: & nos cū iesu suscitabit & cōstituet uobiscum. Omnia em̄ propter uos: ut gratia abundans per multos gratiarū actione abundet in gloriā dei. Propter quod non deficimus. Sed licet is qui foris est noster homo corrumpatur: tamen is qui intus est renouatur de die in diē. Id enim quod in presentī est momentaneū & leue tribulationis nostrę: supra modū in sublimitate æternū glorię pondus operatur in nobis. Nō cōtemplantib⁹ nobis q̄ uidētur: sed q̄ nō uidētur. Quę uidentur tēporalia sunt: quę aut̄ nō uidentur æterna sunt.

Dñica. xiiij. Pauli ad galatas. Cap. iij.

Ratres. Abraę dicte sunt promissiones & semini eius. Non dicit ex seminibus quasi i multis: sed quasi in uno: & semini tuo qui est christus.

Hoc testamentū. i. promissiones per modum testamēti. Que. i. lex. et est ordo que lex facta est. et. Non irritū facit. i. nō tollit pmissionē abraę factā. Ex lege hereditas. subaudi datur. Nō ex promissione. sed datur ex pmissione ergo non ex lege. Quid igitur lex? subaudi aliquid diceret quid profuit? Propter transgressionem. i. punitionem delictorum. Semen. i. christus de semine abraę. Cui promiserat. i. in quo erat promissio complenda. Per an-

Hoc autem dico testamentū confirmatum a domino: quæ post quadringētos & triginta annos facta est lex: non irritū facit ad euacuandam promissionē. Nam si ex lege hereditas: iam nō ex promissione. Abraę autē per repromissionem donauit deus. Quid ergo? Lex propter transgressionē posita est donec ueniret semen cui promiserat ordinata per angelos in manu mediatoris. Mediator autē unus non est: deus autē unus est. Lex ergo aduersus promissa dei? Absit. Si em̄ data esset lex quæ posset uiuificare: uere ex lege esset iusticia. Sed conclusit scriptura omnia sub peccato: ut promissio ex fide iesu christi daretur credentibus.

Feria. iiii. Pauli ad romanos. Capi. vii.

H Ratres. Mortificati estis legi per corpus xp̄i ut sitis alterius qui ex mortuis resurrexit: ut fructificetis deo. Cū enim essemus in carne passionēs peccatorū quæ per legem erant operabātur in membris nostris: ut fructificaret morti. Nunc autē soluti sumus a lege mortis in qua detinebamur: ita ut seruiamus in nouitate spūs: et non in uetustate litteræ. Quid ergo dicim⁹? Lex peccatū est. Absit. Sed peccatum non cognoui nisi per legem. Nā concupiscentiam nesciebam nisi lex diceret: non concupisces. Occasione autem accepta: peccatum per mandatū operatū est in me omnē concupiscentiā. Sine lege enim peccatū mortuū erat. Ego autē uiuebā sine lege aliquā: sed cū uenisset mandatū: peccatū reuixit. Ego autē mortu⁹ sum: & inuentū est mihi mandatū quod erat ad uitā hoc esse ad mortem.

gelos. quia lex non fuit data a deo moysi nisi per angelū. ut habet Actū vii. In manu mediatoris. i. in potestate christi ad mutandum eam pro uoluntate sua. Unus. sed duorum. s. dei et hominum. Uiuificare. i. uitā eternā dare. Scriptura. i. lex moysi.

Feria quarta sequē: i.

Mortificati estis legi. Ex epistola ad romanos cap. vii. in quo agitur de legis mosaice cessatione per aduētum legis euangelicę. Mortificati legi. scz mosaicę.

Sitis alterius. idest eiusdem christi. Fructificetis. opera nouę legis faciēdo. Essemus in carne. ante conuersionem.

Morti. i. opera morte digna. Nunc autē sub lege euangelica. Lex peccatum est? i. nunquid infertur ex uerbis nostris quia fuit peccandi occasio. Peccatum non cognoui. scilz esse malum.

Nesciebā. subaudi peccatum esse. Non concupisces. Exod. xx. Occasione. itaqz nō fuit lex peccatū sed occasio peccandi. Omnē concupiscentiam. i. augmentauit in me incentiuum peccandi.

Epistolæ beati Pauli.

Nam peccatum. i. concupiscentia. Occasione accepta. per legem ut dictum est. Seduxit trahendo me ad peccato consentiendum. Occidit me. s. inducendo ad opus. Quod bonum est. s. in se. Factum est mors. i. mortis causa. sed non idcirco malum. ideo dicit absit.

Peccatum. i. concupiscentia. Ut appareat peccatum. i. mala. Per bonum. i. per legem. que distinguit malum a bono. Operatum est mihi in mortem. i. induxit me ad peccatum.

Feria sexta sequenti.

Sciamus quia lex. Ex eadem epistola & capite ad Romanos. & continuatur lectioni precedentis epistole. ubi apostolus probat quod dixit per testimonium legis naturalis. Lex spiritualis i. ordinans ad rationis instinctum. Ego carnalis i. sequens appetitum irrationali. Venundatus s. a primo pariete. Quod operor. s. per appetitum non intelligo per rationem que ignorat omnia flagitiosus que operatur. Quod volo. per rationem. Hoc ago. appetitu obstante.

Quod odi. s. per rationem. Consentio legi. in quantum nolo. repugno autem in quantum facio.

Non operor. s. quod dicit ratio. Peccatum. i. peccati concupiscentia.

Habitat bonum. i. inclinatio ad bonum. Velle adiacet. i. volitio boni per rationem. Non inuenio impediente appetitu. Inuenio legem mihi. s. volenti facere bonum rationi consonam. Malum. i. inclinatio ad peccatum. Condelector legi. i. consentio per rationem. Aliam legem. i. inclinationem ad malum. Legi mentis. s. naturalem que inducit ab bonum. Mortis huius. non dicit simpliciter de corpore; sed addit mortis alio qui corporis immortalitas appetibilis est. Gratia dei. s. liberabit.

Nam peccatum occasione accepta per mandatum seduxit me: & per illud occidit. Itaque lex quidem sancta & mandatum sanctum & iustum & bonum. Quod ergo bonum est mihi factum est mors? Absit Sed peccatum ut appareat peccatum per bonum operatum est mihi in mortem.

Feria. vi. Pauli ad Romanos. Ca. vii.

H fratres. Scimus quia lex spiritualis est. Ego autem carnalis sum venundatus sub peccato. Quod enim operor non intelligo. Non enim quod uolo bonum hoc ago: sed quod odio malum illud facio. Si autem quod uolo illud facio consentio legi quoniam bona est. Nunc autem iam non operor illud: sed quod habitat in me peccatum. Scio enim quia non habitat in me: hoc est in carne mea bonum. Nam uelle adiacet mihi: perficere autem bonum non inuenio. Non enim quod uolo bonum hoc facio: sed quod nolo malum hoc ago. Si autem quod nolo illud facio: iam non ego operor illud: sed quod habitat in me peccatum. Inuenio legem uolenti mihi facere bonum: quoniam mihi malum adiacet. Condelector enim legi dei secundum interioremem hominem. Video autem aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis meae: et captiuatē me in lege peccati: quæ est in membris meis. Infelix ego homo quis me liberabit de corpore mortis huius? Gratia dei Per Iesum Christum dominum nostrum.

Aliam legem. i. inclinationem ad malum. Legi mentis. s. naturalem que inducit ab bonum. Mortis huius. non dicit simpliciter de corpore; sed addit mortis alio qui corporis immortalitas appetibilis est. Gratia dei. s. liberabit.

Epistolæ beati Pauli.

Domínica. xiiij. post trinitatem.

Spiritu ambulate. Ex epistola Pauli ad galatas cap. v. quia superius dixit non esse uiuendum secundum carnem: sed secundum spiritum: nunc infert Spiritu ambulate &c. Caro aduersus spiritum. unde constat bellum illud plus quam civile. Quæcumque uultis. per rationem. Faciatis. obstante appetitu. Sub lege. i. seruituti legali subiecti. Manifesta. quæ sunt sensibilia. Prædico vobis. antea quam ueniat dei iudicium: quæ tunc non erit penitentiæ locus.

Domínica. xiiii. Pauli ad galatas. Capi. v.

Fratres: Spiritu ambulate & desideria carnis non perficietis. Caro enim concupiscit aduersus spiritum: spiritus autem aduersus carnem. Hæc enim sibi inuicem aduersantur: ut non quæcumque uultis illa faciatis. Quod si spiritu ducimini non estis sub lege. Manifesta autem sunt opera carnis. Quæ sunt fornicationes: immunditiæ: impudicitia: luxuriæ: idolorum seruitus. Veneficia: inimicitia: contentiones: æmulationes: iræ: rixæ: dissensiones: sectæ: inuidia: homicidia: ebrietates: comestiones & his similia quæ prædico uobis sicut prædixi. Quoniam qui talia agunt: regnum dei non consequuntur. Fructus autem spiritus est: charitas: gaudium: pax: patientia: longanimitas: bonitas: benignitas: mansuetudo: fides: modestia: continentia: castitas. Aduersus huiusmodi non est lex. Qui autem sunt christi carnem suam crucifixerunt cum uitiis & concupiscentiis.

Feria. iiii. Pauli ad corinthios. ii. Capi. vi.

Fratres: Nolite iugum ducere cum infidelibus. Quæ enim participatio iustitiæ cum iniquitate? Aut quæ societas luci ad tenebras. Quæ autem conuentio christi ad belial? Aut quæ pars fidei cum infideli. Qui autem consensus templo dei cum idolis? Vos enim estis templum dei uiui: sicut dicit deus. Quoniam in habitabo in illis: & inambulabo inter eos: & ero illorum deus & ipsi erunt mihi populus. Propter quod exite de medio

est hic inhabitabo in illis. Propter quod. i. quia ita est. Dicit dominus. Eia. lii. Exite de medio. tria tangit in hac admonitione. Primum quod eorum peccata deseramus. secundum ut peccatorum occasionem fugiamus. tertium ne dissimulemus eorum mala: sed potius reprehedamus.

Fructus autem. enumeratis multis peccatorum generibus: enumerat opera spiritus. Aduersus huiusmodi. imo hæc omnia legi consentiunt. Qui sunt christi. i. imitatores.

Crucifixerunt carnem. i. in his concupiscentiæ uitiis mortua sunt cum carne.

Feria quarta
sequenti.

Nolite iugum ducere. re. Ex epistola ad corinthios secunda capi. vi. in quo apostolus hortatur corinthios ut deintet infidelium consuetudinem

Iugum ducere. i. coniugari & est sumptum a bobus iugo subditis. Quæ participatio. antitheton est i. contrapostum: opponuntur namque iusticia iniquitati. lux tenebris. christus belial. fidelis infidelis. templum idolis. Templum dei. idest in quibus deus inhabitat. Sicut dicit deus. Leuitici xvi. penam tabernaculum meum in medio uestri pro quo apostolus dicit

Epistolæ beati Pauli.

Has promissiones, hoc iam ex cap. vii. est. hortaturque corinthios ad mundationem peccatorum tam spiritualium quam corporalium.

Feria sexta sequenti.

Nescitis quia iniqui. Ex epistola ad corinthios prima cap. vi. et continuatur epistolæ superioris que legebatur feria sexta post dominicam. xi. post trinitatem. ubi dicit quare non magis fraudem patimini. et tunc infert. An nescitis quia iniqui. q. d. videtur quod nescitis. Nolite errare. duos errores

remouet. prior est: quod credebant per fidem et baptismum etiam sine operibus peccata deleri. Molles. libidinis molliciem exercetes. Martialis. forsitan et posset vincere molli otho. Fuistis hec. i. his vitis detenti. Omnia licent. i. possum facere modo non sit contra legem. Non omnia expediunt. i. sunt utilia ad finem consequendum. ut licet uxorem ducere: sed alicui non est utile. ut philosopho. Sub nullius potestate. ut sim puta sub imperio uxoris. exemplum est a simili de vete et esca. q. licet comedere sed non expedit aliquando. Destruet. post corporum resurrectionem quando erit veter sed non erit illius usus. Corpus domino. s. ordinatur. Deus corpori. q. suscitabit ab illo. Dominum suscitauit. i. christum atque ex consequenti nos quoque suscitabit.

Dominica. xv. post trinitatem.

Si spiritu uiuimus. Ex epistola pauli ad galatas cap. vi. nisi quod premittitur clausula ex fine capituli superioris. que etiam predebat ex epistola que legebatur in dominica precedenti unde inferebatur quod hic legimus. Si spiritu etc. Inuicem prouocantes. s. ad iram et contentiones. Preoccupat. ab aliqua passione carnali. Qui spirituales estis. i. liberi a tali passione.

eorum: & separamini dicit dominus. Et immundum ne tetigeritis: & ego recipiam uos. Et ero uobis in pater: & uos eritis mihi in filios & filias dicit dominus omnipotens. Has igitur promissiones habentes charissimi mundemus nos ab omni iniquitate carnis & spiritus: perficientes sanctificationem in timore dei. Per iesum christum dominum nostrum.

Feria .vi. Pauli ad corinthios. i. Cap. vi.

Fratres. Nescitis quia iniqui regnum dei non possidebunt. Nolite errare nec fornicari: nec idolis seruietes. Nec adulteri: nec molles: nec masculorum concubitores: nec fures: nec auari: nec ebriosi: nec maledici: nec rapaces regnum dei possidebunt. Et hæc aliquando quidem fuistis: sed abluti estis sed sanctificati estis sed iustificati estis in nomine domini nostri iesu christi: & in spiritu dei nostri. Omnia mihi licent sed non omnia expediunt. Omnia mihi licent sed ego sub nullius redigar potestate. Esca uestræ. & ueter escis. Deus autem & hunc & hæc destruet. Corpus autem non fornicationi sed domino & dominus corpori Deus uero & dominum suscitauit: & nos suscitabit: per uirtutem suam.

Dominica. xv. Pauli ad galatas. Cap. vi.

Fratres: Si spiritu uiuimus: spiritu & ambulemus. Non efficiamur inanis gloriæ cupidi: inuicem prouocantes inuicem inuidetes. Fratres: & si preoccupatus fuerit homo in aliquo delicto: uos qui spirituales estis: huiusmodi instruite in spiritu lenitatis.

Epistolæ beati Pauli.

Considerans te. ex plurali facit transitū ad singularē. Sed potius ita distingue vt hec verba fungenda sint inferioribus. Alter alterius. pro inuicē. Se esse aliquid. i. per se sufficientem sine alterius adiutorio. Se seducit. i. decipitur falsa de se opinione. In semetipso. i. non p̄debit ex alteri⁹ iudicio sed cōsciētia sua teste viuet. Onus suū. i. penā sui peccati. est quale illud Vergiliū quisque suos patimur manes. Qui cathezizatur. i. instituit ad fidem.

Considerans te ipsum ne & tu tenteris. Alter alteri⁹ onera portate: & sic adimplebitis legē xp̄i. Nam si quis existimat se aliquid esse cū nihil sit: ipse se seducit. Opus autē suum probet unusquisq; & sic in semetipso tantū gloriā habebit & non in altero. Unusquisq; em̄ onus suū portabit. Cōmuniceat autē his q; cathezizatur uerbo ei qui se cathezizat in oībus bonis. Nollite errare: deus nō irridetur. Quæ em̄ seminauerit homo: hæc & metet. Quoniā qui seminat ī carne sua: de carne & metet corruptionē. Qui autē seminat in sp̄ritu: de sp̄ritu & metet uitā æternā. Bonū autē faciētes non deficiamus: tēpore enim suo metemus: non deficientes. Ergo dū tempus habemus operemur bonū ad omnes: maxime autem ad domesticos fidei.

Feria. iiii. Pauli ad timotheum. Capi. vi.

Quæritissime: Quicumq; sunt sub iugo serui: dominos suos omni honore dignos arbitrentur ne nomē dñi & doctrīna blasphemetur. Qui autē fideles habent dominos nō contēnant: quia fratres sunt sed magis seruiant: quia fideles sunt & dilecti: quia benefici participes sunt: hæc doce & exhortare. Si quis aliter docet & non acquiescit sanis sermonibus dñi nostri iesu christi: & ei que secundū pietatē est doctrīnæ: superbus nihil sciēs sed languens circa q̄stiones & pugnas uerborū: ex quibus oriuntur inuidiæ: cōtentiones: blasphemiæ: suspitiones: male cōflictationes hominū mente corruptorū: et q̄a ueritate priuati sunt: existimantiū q̄stū esse pietatē. Est autē q̄stus magnus pietas cū sufficientiā.

In bonis. & non imitemur illā in malis. Errore. i. circa hoc. Nō irridetur. id est nō decipitur.

Quæ seminauerit. i. secundū opera sua mercedē recipiet. Cetera patent.

Feria quarta sequenti.

Quicumq; sunt sub iugo. Ex ep̄la p̄ia ad timotheū capi. vi. in quo apostolus inducit timotheū ad ea faciēda q̄ ad p̄ficientē pertinet. Dños suos. etiam infideles. vt paulinus ep̄s nolēs q̄ seruit infideli dño pro filio cuiusdam uiduę.

Blasphemet a dño infidelis. Fratres sunt. in xp̄o sub eadē fide. Benefici. i. baptismi eiusdē.

Si quis aliter. i. q̄ est a medicū. Secundū pietatē. i. religionē christīanā. Superbus. subaudi est talis. i. inobediens.

Nihil sciens. i. ignarus. Et languens. i. stupidus: & insensatus. Conflictationes. controuersię. A ueritate priuati. i. uite: iusticie & doctrīnę. Pietatē. i. religionis predicatio nem faciēdā esse propter lucrū. Quæstus magnus. i. satis magnū lucrū predicatori. Pietas. i. pietatis exercitatio cū sufficientiā rerū necessariarū.

Epistolæ beati Pauli.

Feria sexta sequenti.

Nihil intulimus in hunc. Ex eadē eplā 7 capite. 7 cōtinuatur lectio superiorē eplē. nā dixit cū sufficiētia. q. d. nihil aliud curātes. 7 tūc infert: nihil intulim⁹ 7c. Quib⁹ tegamur. i. vestes. Diuites fieri. s. ex officio p̄dicationis. In rētionē qz diuitiē plerisqz sunt instru- mēta peccādi. Cupiditas in grēco nō est simpliciter cupiditas: sed pecunię siue argētī amor hoc est philagyria. Do- lorib⁹. qz ob diuitias mul- ti perierunt. O hō dei. priuatī hortat timotheū ad hęc fugiēda. Coram multis testi. qd fecit i p̄dicatione sua sepe et qñ est ad p̄dicationem assum- ptus. Gluificat. i. in q vi- uūt. Sub p̄tio pilato. qñ dixit xp̄s. Ego ad hoc veni in mūdū vt testimo- niū phibeā v̄itati. Bo- nā cōfessionē. s. p̄cipio. Mandatū. s. p̄dicationis euāgelicę. In aduētū. s. in articulo mortis tuę.

Suis tēporibus in die iudicij. Cetera patent.

Dominica. xvi. post trinitatem.

Obscuro vos ne defi- ciatis. Ex eplā pauli ad ephesios. cap. iij. vbi i originali habetur p̄pter quod peto ne deficiatis. I. qz confidentiā habeo p̄ christum exaudiri oro.

In tribulationibus me- is. quas sustineo p̄ vo- bis. Deficiatis. scz ter- riti. Gloria vestra. scz si nō deficiatis. Hui⁹ rei. s. ne deficiatis. Ois pa- ternitas. qz est p̄ma qua pater per naturā genuit filiū. Virtutē. s. paciētię.

Corroborari. s. vt corro- boremini. Christū habi- tare. s. vt christ⁹ habitet.

Feria. vi. Pauli ad timotheum. i. Capi. vi.

Quārisime. Nihil intulimus in hunc mūdum haud dubiū: quia neqz auferre quid possu- mus. Habentes autē alimenta quibus tegamur: his contenti sumus. Nā qui uolunt diuites fieri: incidūt in tentationē & in laqueū diaboli: & desideria mul- ta inutilia & nociua: quę mergūt hoīes in interitū & perditionē. Radix enim omnium malorum est cupi- ditas. Quā quidē appetentes errauerūt a fide: & in- seruerūt se dolorib⁹ multis. Tu autē o homo dei hęc fuge. Sectare uero iusticiā: pietatē: fidē: charitatem paciētiā & mansuetudinē. Certa bonū certamen apprehende uitā æternā in qua uocatus es: & cōfes- sus bonā cōfessionē corā multis testibus. Præcipio tibi coram deo qui uiuificat omnia & xp̄o iesu qui testimoniū reddidit sub pontio pilato: bonā cōfes- sionē: ut serues mandatū sine macula: irreprensibile usqz in aduētū dñi nri iesu xp̄i: quē suis tēpori- bus ostēdet beatus & solus potens: rex regū & dñs dñantium. Qui solus habet immortalitē: & lucē habitat inaccessibile. Quē null⁹ hoīm uidet: nec ui- dere potest. Cui honor & iperijū in sæcula sæculorū

Dominica. xvi. Pauli ad ephesios. Capi. iij.

Fratres. Obscuro uos ne deficiatis in tribula- tionibus meis pro uobis quę est gloria uestra Huius rei grā flecto genua mea ad patrem domini nostri iesu christi ex quo omnis paternitas in celis & in terra noiatur: ut det uobis secundum diuitias glorię suę uirtutē corroborati per sp̄m ei⁹ in in- teriore hoīe habitare xp̄m p̄ fidē in cordibus ur̄is.

Epistolæ beati Pauli.

In charitate, que est propria christianorum virtus. Cōprehendere, i. cognoscere. Longitudo latitudo sublimitas et profundū, oēs dīmēssiones numerat per quas intelligit deum omnia continentē: qui tamē nō cōprehēditur. Scire etiā, i. vt sciat. Supereminētē, i. que vincit cognitionē. Hoc negaret thomas qđ charitas dei vincit scientiā. Plenitudinē, i. donis que datur cū charitate. Et autē, repete ab inferioribus sit gloria. Superabundanter, i. abundantius.

In charitate radicati & fundati: ut possitis cōprehēdere cū oibus sanctis quæ sit latitudo: longitudo: sublimitas & profundū. Scire etiā supereminētē scientiæ charitatē xp̄i: vt impleamini in oēm plenitudinē dei. Et autē qui potēs est oia facere superabundanter quā petimus aut intelligim⁹ secundū uirtutē quæ operatur in nobis. Ipsi gloria in ecclesia & in christo iesu: in oēs generationes sæculi sæculorū amen.

Feria. iiii. Pauli ad colossenses. Capi. ii.

H fratres. Videte ne quis uos decipiat per philosophiam & inanem fallaciam secundum traditiones hominum secundum elementa mundi & non secundū christū quia in ipso inhabitat omnis plenitudo diuinitatis corporaliter: & estis in illo repleti qui est caput omnis principatus & potestatis. In quo & circumcisi estis: circumcissione nō manufacta in spoliatione corporis carnis: sed in circumcissione consepulti & in baptismo: in quo & resurrexistis per fidē operationis dei: qui suscitauit illū a mortuis. Et uos cū mortui essetis in delictis & præputio carnis uestre: conuiuificauit cum illo donās uobis omnia delicta. Per iesum christū dñm nrm.

Feria. vi. Pauli ad colossenses. Capi. iiii. & iiii.

H fratres. Quicumq; iniuriā facit recipiet id quod iniquæ gessit. Et nō est personarum acceptio apud deū. Domini quod iustum est & equū seruis

partim. iiii. capitib⁹. nam in fine capitū tertij uerba sunt. qui iniuriā facit etc. nam quia supra dixerat quomodo se inuicem deberent habere diuersę hominum conditiones: tunc infert qđ quisq; sui operis mercedem accipiet. Domini quod iustum est. initium est quarti capitū: et quia dixit in capite superiori de seruis in dominos: nunc de dominis in seruos.

Feria quarta sequenti.

Videte ne quis uos decipiat. ex epla ad colossenses capi. ii. in qđ apls hortat illos ne decipiāt a pseudo apls. Per philosophiā. qz rōnes phisice repugnāt fidei. Inanē fallaciam. i. sophistica argumēta ab hoibus inuēta ex principiis naturalibus et nō ex fide. Corporaliter. qz uerbu assumptū sit naturā humanā hoc est corp⁹ et aiām. In illo i. p illū. Repleti. i. ḡra.

In expoliatiōe carnis. i. præputij ablatiōe. In circumcissione xp̄i. i. p baptisum qđ successit circumcissione. Surrexistis ad uitā gratiæ. Operatiōis dei. i. quā de⁹ operatur. Et uos cū mortui. ordo est et eōuiuificauit uos cū illo i. a peccatis uos erexit: et resurgēs quēadmodū et ille resurrexit: qz resurrectio xp̄i fuit nostre resurrectionis causa.

Feria sexta sequenti.

Quicumq; iniuriā facit. Ex epistola ad Colossenses partim. iiii.

Epistolæ beati Pauli.

In celo. cui daturi estis rationē. **O**rationi. hoc ad orationes pertinet. **O**stium sermonis. i. libertatē ad predicandū euangeliū. **U**inctus sum. i. in carcere ne predicē verbū dei. qđ factū est ephesi vnde scribit. **E**t manifestē illud. i. iunge ei quod dixit aperiat nobis ostiū. **Q**ui foris sunt. i. extra ecclesiā. **T**empus redimētes. i. opportunitatē hoc faciendū captantes. **S**ale conditus. i. gratus audientibus non molestus & est cōditus penul. longa a cōditio. is. **E**t sciatis. qz cuiusq; personę inspiciēdi est cōditio.

Dominica. xvij. post trinitatem.

Obscuro vos ego vinctus in dño. **E**x epistola Pauli ad ephesios cap. iij. in quo ephesios apostolus instituit in moribus christianis. **U**inctus. nā quo tēpore hanc scribit epistolā in vinculis erat. **I**n domino. i. propter dñi obsequium.

Vocatione. qua vocati estis. i. pie & iuste vt fideles decet. **S**upportātes inuicem. i. mutuos defectus tolerātes. **U**nitatē spiritus. i. ecclesie quam facit spiritus sanctus.

Uni corpus. i. mysticū sub. sitis. **V**ocationis vestre ad fidē christi. **I**n vna spe. scz vite eterne.

Unus dñs. sub. est cui omnes seruitis. **U**nus deus & pater. s. per creationem. **S**uper omnes per excellentiam. **E**t per omnia. per gubernationem. cetera patent.

Feria quarta quatuor temporum.

Ecce dies veniunt.

Ex amos ppheta cap. ij. in quo ad litterā ponitur tēpli recdificatio: per quam intelligimus euangelij predicationem. dicit igitur ecce dies veniunt. i. euangelij diuulgatio.

Arator messorum. & calcator vne mittentē semen. per qđ significatur acceleratio publicationis euāgelij que propagabitur in dies. **D**ulcedinē. s. euāgelice doctrine. & per montes intelligit apostolos. per colles doctores. **C**aptiuitatem. liberando eos a potestate diaboli.

præstate: scientes quoniā & uos dñm habetis in celo. **O**rationi instate uigilātes in ea in gratiarū actione. **O**rantes simul & pro nobis ut deus aperiat nobis ostiū sermonis ad loquendū mysteriū xp̄i. **P**ropter quod etiā uinctus sum ut manifestem illud: ita ut oportet me loqui. **I**n sapientia ambulate ad eos qui foris sunt tēpus redimētes. **S**ermo uester semper in gratia sale sit conditus: ut sciatis quomodo oporteat uos unicuiq; respondere.

Dñica. xvij. Pauli ad ephesios. Cap. iij.

Ratres. **O**bscuro uos ego uinctus in dño ut digne ambuletis uocatione qua uocati estis: cū oī humilitate & mansuetudine: cū patiētia supportantes inuicē in charitate. **S**olliciti seruare unitatē spiritus in uinculo pacis. **U**nū corpus & unus spiritus: sicut uocati estis in una spe uocationis ur̄æ. **U**nū dñs una fides: unū baptisma: unū deū & pater oīum qui super omnes & per omnia & in omnib; nobis. **Q**ui est benedictus in sæcula sæculorum.

Feria. iij. quatuor tēporū. **L**cō amos ppheta. C. ix

Ecce dicit dominus. **E**cce dies ueniunt & comprehendet arator messorum: & calcator uemittentem semen. **E**t stillabunt montes dulcedinem: & omnes colles culti erunt. **E**t conuertent captiuitatem populi mei israel: & ædificabunt

Epistolæ beati Pauli.

ciuitates desertas: & habitabunt in eis. Et plātabūt uineas & bibent uinum earum: & facient hortos: & comedent fructus eorum. Et plātabo eos super humū suā: & nō euellā eos ultra de terra sua quā dedi eis: dicit dñs omnipotens.

Lectio neemīæ. Cap. viii.

IN diebus illis. Congregatus est omnis populus quasi uir unus ad plateam quæ est ante portam aquarum. & dixerunt esdræ scribæ: ut afferret librum legis moyli quem præcepit dominus israeli. Attulit ergo esdras sacerdos librū coram multitudine uirorum ac mulierum: cunctis qui poterant intelligere in die prima mensis septimi. Et legit in eo in platea quæ erat ante portam aquarum a mane usq; ad mediam diem in conspectu uirorum & mulierum & sapientium. Et aures omnis populi erant erectæ ad librum. Stetit autem esdras scriba super gradum ligneum quem fecerat ad loquendum. Et aperuit esdras librū coram omni populo: & benedixit esdras dño deo magno. Et respondit omnis populus amen. Et eleuans omnis populus manus suas incuruati sunt: & adorauerunt deum proni in terra. Porro leuitæ silentium faciebant in populo ad audiendum legem. Populus autem stabat in gradu suo. Et legebant in libro legis dei distincte: & aperte ad intelligendum. Dixit autem neemias & scribæ & leuitæ. Dies sanctificatus est domio deo nostro: nolite lugere & nolite flere. Et dixit eis. Ite & comedite pinguia & bibite mulsum: & mittite partes eis qui non præparauerunt sibi: quia sanctus dies domini est: & nolite contristari. Gaudium etenim domini est fortitudo nostra.

Feria. vi. Lectio oseæ prophetæ. Cap. xiiii.

Ciuitates desertas. cultu diuino destitutas. & ita expone que sequitur de christi cultu.

Lectio alia.

Congregat⁹ est ois populus. ex neemīa cap. viii. in quo postea q̄ in superioribus posuit ciuitatis ierusalem instauratiōē: hic describitur populi congregatio: ut precaretur dominum ne propter peccata populi iterū euerteretur. Quasi uir vnus. i. vnanimiter

Porta aquarum. que alio nomine vocat porta fontis. librum legis de quo Esdre. vii. Mensis septimi. in quo erat festū tabularum ut habetur Leuitici. xxiii. Et legit. obscuriora declarando. Erecte. ut attentius audirēt.

Gradum ligneum. quasi cathedram siue sedem: sed hic non sedebat: sed stabat pedibus insistens: & interponuntur hic quidam assessores: quos pretermisit: quia non faciūt ad rem. In gradu suo. id est in cuneis inferioribus q̄ esdras. Nolite lugere. lugebant et flebant cum audirent uerba legis. Bibite mulsum. i. uinum melle conditum. Gaudium domini. i. gaudentes spiritualiter. In domino est fortitudo nostra. i. confortatio.

Feria sexta sequenti.

Qonuertere israel ad dominum. Ex osee propheta cap. xiiii. In quo premissa decem tri-
buum punitione subdit diuine misericordie promulgationem. Quonia corruisti. i. a
stata gratie cecidisti. Verba. i. duplicia in peccatorum confessione. Accipe bonum. i. sa-
crificium de bonis et facultatibus nostris. Titulos labiorum. i. sacrificia laudis ex ore nos-
tro. Assur. i. rex assyriorum. q. d. non confugiemus alio petitori salutem. Super equum.
q. d. non aliunde petemus
auxiliu q̄ a te. Pupilli
i. eius qui non habet pa-
tre: cui? modi erat israel
ante christi aduentu. Sa-
nabo hoc dicit propheta
in persona christi. Spō-
tance. i. ante q̄ ipsi dili-
gant me. Quasi ros. vn-
de Esaię. lv. Rorate celi
desuper et nubes pluant
iustum. Radix eius. i.
ecclesie qui est christus.

Et libani. siue thuris
siue montis phenices nā
vtrunq; significat. In
umbra eius. scilz christi.
Et uent tritico. idest eu-
charistie sacramento.

Quasi uinea. unde sal-
ua. Joānis. xv. Ego sum
vitis. Vinum libani.
quod generosum est pro-
pe motem illum. Exau-
diam. orationes eius.

Dirigam. in uiam salu-
tis. Ego ut abietē. sub-
audi faciam eum. Fru-
ctus tuus. Ex tercia ad se-
cundam personam facit
transitu. Quis sapiēs.
paucitatem credentium
admiratur propheta.

Quia recte. et uide ra-
ritas credentium.

Hec dicit dñs deus. Conuertere israel ad dñm
deum tuū qm corruisti in iniquitate tua. Tol-
lite uobiscū uerba: & cōuertimini ad dominū & di-
cite ei. Omnem aufer iniquitatē & accipe bonum:
& reddemus uitulos labiorū nostrū. Assur non sal-
uabit nos. Super equū non ascendemus: nec dice-
mus ultra dii nostri opera manuum nostrarū: quia
eius qui in te est misereberis populi. Sanabo con-
tritiones eorū: diligā eos spontanee: quia aduersus
est furor meus ab eis. Ero quasi ros. Et israel ger-
minabit quasi liliū. Et erūpet radix eius ut libani.
Ibūt rami ei? & erit quasi oliua gloria ei? & odor
eius ut libani. Conuertētur sedentes in umbra ei?:
uiuent tritico & germinabūt quasi uinea. Memo-
riale eius sicut uinū libani. Ego exaudia & dirigā
eum: ego ut abietem uirentem ex me fructus tuus
inuentus est. Quis sapiens & intelliget ista: inte-
lligens & scit hæc. Quia recte uix dominū: & iusti
ambulabūt in eis.

Sabato. Lectio libri Leuitici. Capi. xxiii.

In diebus illis. Locutus est dominus ad moy-
sen dicens. Decimo die mensis huius septi-
mi: dies expiationū erit celeberrim?: & uocabitur
sanct?: affligetisq; aīas uestras in eo: & offeretis ho-
locustu domino. Omē opus seruile nō facietis in

Sabbato sequenti.

Locutus est dñs moysi. Ex leuitico capi. xxiij. ubi agitur de festo expiationis: quo tem-
pore descendit moyses de monte portans secundas tabulos. Affligetis animas. scz ier-
iunij et uigilij. Offeretis holocaustū. de quo in libro numerozū capi. xxiij. die nono men-
sis septimi. hoc est pridie eius diei qui est expiationis. et hoc quia festa hebreorum frequens

Epistolæ beati Pauli.

ter incipiebant a vespere diei præcedentis. Cetera vsq; ad finem epistolæ per se manifesta sunt.

Alia lectio.

Quintodecimo die mensis. Ex leuitico cap. xxiij. vbi agitur de festo tabernaculorū: quod referebat tēpus illud quo filij israel vagabantur in deserto in desertis habitātes. Celebrabitis ferias. i. dies festos religiose obseruandos. Fructus arboris pulcherrime. non

tempore diei huius: qua dies propiciationis est: ut propicietur vobis dñs deus noster. Ois aīa que afflicta non fuerit die hoc peribit de populis suis: & q̄ op̄is quidpiā fecerit: delebo eam de populo suo. Nihil ergo op̄is facietis in eo. Legitimū sempiternū erit vobis in cunctis generationibus & habitaculis uestris. Sabbatū quietiōis est: affligetisq; aīas uestras. Die nono mēsis a vespere usq; ad vespērā celebrabitis sabbata uestra. Dicit dñs omnipotēs.

Lectio libri leuitici. Capi. xxiij.

In diebus illis. Locutus est dñs ad moysen dicens. Quintodecimo die mēsis septimi: qñ congregaueritis oēs fructus terræ uestre celebrabitis ferias dñi septē dieb;. Die primo & die octauo erit sabbatū. i. requies. Sumetisq; vobis die primo fructus arboris pulcherrime: spathulasq; palmarū & ramos ligni dēsarū frondiū & salices de torrēte & lætabimini corā dño deo ur̄o. Celebrabitisq; solēnitatē ei; septē dieb; per annū. Legitimū sempiternū erit in gnationibus ur̄is. Mēse septimo festa celebrabitis: & habitabitis in umbraculis septē dieb;. Ois q; de gñe est israel manebit in tabernaculis: ut discāt posterī ur̄i q; i tabernaculis habitare fecerūt filios israel cū educerē eos de terra ægypti: ego dñs deus uester. Lectio michæe prophetæ. Capi. vii.

Domine deus noster: pasce populum tuum in virga tua gregem hereditatis tuæ habitantes solos in saltu iuxta dies antiquos. Videbunt gētes & confundētur super omnī fortitudine sua. Quoniam quis deus similis tui qui aufers iniquitatem

constat que sit arbor hec. sunt qui dicant esse citrū: sed neq; adhuc que sit cotrus inter viros doctos constat satis cum in eo genere sint complures species. Spathulas palmarum. hæc greci vocāt spathulas. & sunt illique ille in quibus nascitur palma le sue dactyli. Ligni dēsarum frondiū. neq; arbor hec que sit manifestū est: nisi ad quæcūq; referatur que modo sit frondosa. Umbraculis. i. scenis. vnde & scenopegia dicitur. i. tabernaculorū fixationes.

Alia lectio.

Domine deus noster. Ex michæa propheta capi. vii. vbi denunciat populo consolationem post reditū captiuitatis ex babilonia.

In virga. sicut pastores virga siue baculo vtitur.

Solos in saltu. i. in solitudine saltuosa. Juxta dies antiquos. i. sicut fecisti in exitu israel de egypto. Videbunt gentes. i. finitimi perturbabuntur de nostra prosperitate. Surde erūt. id est audire nolēt. Similis tui. q. d. nemo. Aufers iniquitatem p pene medicinā.

Nō immittet. ex secūda
persona trāsīt ad tertiam
Proiciet in pfundū. i.
faciet eas nō apparere ad
punitiōē. Dabis vstru
tē. iterū re uertit ad secū
dā personā. Veritatē ia
cob. i. pmissiōes factas
patribus nostris.

Alia lectio.

Factū est verbū dñi.
Ex zacharia ppheta
in quo agit de pmissi
ōne reedificatiōis ier
usalē & qđ de^o miserebitur
israel. Sicut cogita
ui. qz tūc erat illis iratus:
nūc vō placat^o & respicit
ad tēpus messie potl^o q̄
ad ierusalē restitutiōē.

Verba. i. opera ex vrbis
meis. Judicat. sine pso
narū acceptiōe. In por
tis vrls. qz i portis ciuita
tū reddebat ius. Annus
quisqz ne cogitetis. soloe
cism^o est i sermōe latino.

Jeiumū quarti. s. mēsis
in q̄ capta fuit ierusalem.

Jeiumū quinti. in quo
templū & ciuitas cōbusta
sunt. Jeiumū septimi. in
die expiatiōis. Jeiumū
decimi. quando rumor
capitiuitatis iudeorū pue
nit ad eos q̄ erāt babylo
ne. Erit in gaudiū. i. cō
uertetur in p̄speritatē.

Alia lectio.

Angel^o dñi descēdit
cū azaria. ex danie
le capi. iij. sed iā exposita
est supra in sabbato post
vñicam in. xl. & meminit
iterū in vigilla trīnstatis.

Epistolæ beati Pauli.

& trāfers reliquiarū hereditatis tuæ. Nō immittet
ultra furorē suū quoniā uolens misericordiā est &
reuertetur & miserebitur nostri. Deponet iniquita
tes nostras: & proiciet in profundū maris omnia
peccata nostra. Dabis ueritatē iacob: misericor
diam abraā: quæ iurasti patribus nostris a diebus
antiquis: domine deus noster.

Lectio Zachariæ. Capi. viii.

IN diebus illis. Factū est uerbum dñi ad me di
cens. Hæc dicit dñs exercituum. Sicut cogita
ui ut affligerē uos cum ad iracūdiā me puocassent
patres uestri & nō sum misertus: sic cōuersus cogi
taui in diebus istis ut benefaciā ierusalem & domui
iuda. Nolite timere. Hæc ergo sunt uerba quæ fa
cietis. Loquimini ueritatē unusquisqz cū proximo
suo. Veritatē & iudiciū pacis iudicate in portis
uestris. Et unusquisqz malum contra amicum suū
ne cogitetis in cordibus uestris: & iuramentū men
dax ne diligatis. Oīa em̄ hæc sunt quæ odi: dicit do
minus. Et factū est uerbum dñi exercituum ad me di
cēs. Hæc dicit dñs exercituum ieiuniū quarti & iei
uniū quinti: & ieiuniū septimi & ieiuniū decimi
erit domui iudæ in gaudium & læticiam: & in solē
nitates præclaras. Veritatē tantum & pacem dilī
gite. Hæc dicit dominus exercituum.

Lectio Danielis prophetæ. Capi. iij.

IN diebus illis. Angelus dñi descēdit cum aza
ria & socii eius in fornacem: & excussit flāmā
ignis de fornace: & fecit mediū fornacis quasi uen
tū roris flantē. Flāma autē diffusa est super fornacē
cubitis quadragintanouē: & incēdit quos reperit
iuxta fornacē de chaldæis ministros regis qui eam
incēdebāt. Et non tetigit eos omnino ignis: nec cō
tristauit: nec quicquā molestiæ intulit. &c. ut supra.

Epistolæ beati Pauli.

Ex epistola pauli alia lectio.

Tabernaculū factū est. Ex epistola ad Hebræos capi. ix. in quo tabernaculum & sacerdos
illud veteris legis cōparat christo: in cuius figura fiebāt illa. Tabernaculū primum erat
illa pars vnde ingrediebatur in templum. Candelabra. immo vnum erat candelabrum ha
bens septem lucernas ex oleo ardenes. Et mēsa & propositio. i. septem panes in mēsa pro

Pauli ad hebreos. Capi. ix.

Hatres. Tabernaculū factum est primum in
quo erant candelabra & mensa & propositio
panum quæ dicitur sancta. Post uelamentum autē
secundum tabernaculum quod dicitur sanctorum:
aureum habens testamenti thuribulū & arcam cir
cum tectam ex omni parte auro: in qua erat urna
aurea habens manna: & uirga aaron quæ fronde
rat: & tabulæ testamenti. Super quæ erant cheru
bim gloriæ obumbrantia propitiatorium: de qui
bus non est modo dicendum per singula. His ue
ro ita compositis: in priori quidē tabernaculo sem
per introibant sacerdotes sacrificiorum officia con
sumantes. In secūdo uero semel in anno solus pō
tifex: non sine sanguine quem offerret pro sua &
populi ignorantia. Hæc significante spiritu sancto
nondum propalatum esse sanctorum uiam adhuc
priori tabernaculo habente statum. Quæ parabo
la est temporis instantis. Iuxta quam munera &
hostiæ offeruntur: quæ non possunt iuxta consciē
tiam perfectum facere seruientem. Solummodo in
cibus & in potibus & in uariis baptismatib⁹ & iusti
ciis carnis: usq; ad tempus correctionis impositis.
Christus autem existens potifex futurorum bono
rum per amplius & perfectius tabernaculum non
manufactum. i. non huius creationis: nec per san
guinem hircorum aut uitulorum: sed per propriū
sanguinem introuit semel in sancta: æterna redē
ptione inuenta.

Dñica. xviii. Pauli ad corinthios. i. Capi. i.

positi. Dicitur sancta.
quā interior dicebat san
cta sanctorū. Post ue
lamentū. i. cortinā inter
mediā. Aureū thuribu
lum &c. Exodi. xxv. Ha
bens manna. Exodi. xvi.
Virgam aarō. Numeri
xvii. Super quæ supra
dicta. Cherubim glo
riæ. i. dei cui angeli serui
unt. Obumbrantia. i. alis
suis. In priori taberna
culo. quæ pars dicebatur
sancta. Semper introi
bāt. i. cotidie. Cōsumen
tes. i. per incendii. In
secūdo. i. intra sancta san
ctorū. Nō sine sangui
ne. i. in anno semel. alias
aut sine sanguine intrabat

Significāte spū scō. i.
quod via pueniēdi ad cele
stia: nōdū erat patefacta.

Priori tabernaculo. i.
veteri legi manente. Quæ
parabola. i. figura. Te
poris instantis. i. presentis
hoc ē noue legis. Iuxta
quā. i. parabolā. Perfe
ctum facere. i. a peccatis
mundando. Seruientē
in cibus & potib⁹. in lege
iustis. Et baptismatib⁹
i. ablutionibus a lepra.

Christ⁹ autē. hæc clausu
la sã fuit enarrata officia
in passione.

Dominica. xviii. post
trinitatem.

K

Epistolæ beati Pauli.

Gratias ago deo meo semp. Ex epla prima ad corinthios. cap. pri. in quo posita salutatio
 l. propter gratiã. Diuites facti. i. abudãtes. In illo. i. per illũ. In omni verbo & scientia.
 qz baptizati accepto spiritu sancto hæc accipiebãt. Testimoniũ cõfirmatũ. i. firmiter iudi-
 catũ. alioqui nõ esset recta sciẽtia si a xp̃i testimonio discordaret. Expectãtibũ. i. in diem iu-
 dicij. Sine crimine. i. peccato mortali.

Feria quarta sequẽti.

Nescitis qz tẽplũ dei
 estis. Ex pria ad co-
 rinthios epistola cap. iij.
 nã postea quã dixit quod
 decipiẽs fideles p falsam
 doctrinã in maius crimẽ
 incurrit q̃ si tẽplũ ma-
 teriale incẽderet: tunc in-
 fert. Templum dei. i. in
 quo de⁹ spiritualiter ha-
 bitat. Templũ violaues-
 rit. corrupendo & violan-
 do per falsam doctrinam
 disperdet illũ. i. eternũ.

Se seducat. arrogando
 sibi sapientiã. Sapiẽs
 in hoc seculo. i. sapientiã
 hũanitus adinuẽta. Et
 sit sapiẽs. i. sapiẽtia diui-
 na. Scriptum est. Job
 capi. v. In astutiã. i. in
 sophismatib; argute exco-
 gitatis. Et iterum. psal.
 xcij. Nemo gloriẽt. cõ-
 clusio est principaliter in-
 tenta. sed in oĩbus iesus
 christus. hoc a concina-
 tore officij adiectum est.

Feria sexta sequenti.

Non em̃ in sermone
 Lex prima ad corin-
 thios epla capi. iij. & v.
 nã in fine prioris capitũ
 apostolus pollicitus est se venturũ ad illos ad dignoscẽdũ inter illos qui nitebãtur in flatũ ser-
 mone & nõ in ṽitate doctrinẽ. deinde subiũgit. Nõ em̃ in sermone. i. in ṽbis inanibus: sed
 in veritate. In ṽirga. i. vt castigem vos acriter increpãdo. An i charitate. i. clemẽter ad-
 monẽdo. & de quo sit increpatur⁹ est ostẽdit. Inter gẽtes. i. gẽtiles q̃ viuũt sola nature lege

Hatres. Gratias ago deo meo semper pro uo-
 bis in gratia dei quæ data est uobis: in xp̃o ie-
 su. Quia in oĩbus diuites facti estis in illo in omni
 uerbo & in oĩ sciẽtia. Sicut testimoniũ xp̃i confir-
 matũ est in uobis: ita ut nihil desit uobis in ulla gra-
 tia expectantibus reuelationem domini nostri iesu
 xp̃i. Qui confirmabit uos usq; in finem sine crimine.
 In die aduentus domini nostri iesu christi.

Feria. iiii. Pauli ad corinthios. i. Capi. iiii.

Hatres. Nescitis quia tẽplũ dei estis: & spiri-
 tus dei habitat in uobis. Si quis autẽ tẽplũ
 dei uiolauerit: disperdet illũ deus. Templum enim
 dei sanctum est: quod estis uos. Nemo se seducat. Si
 quis uidetur inter uos sapiens esse in hoc seculo:
 stultus fiat ut sit sapiens. Sapiens enim huius mun-
 di: stulticia est apud deum. Scriptum est enim. Cõ-
 prehendam sapientes in astucia eorum. Et iterum
 Dominus nouit cogitationes sapientium: quon-
 niam uanæ sunt. Itaq; nemo glorietur in hominib;
 bus: sed in omnibus iesus christus.

Feria. vi. Pauli ad corinthios. i. Ca. iiii. & v.

Hatres. Non enim in sermone est regnũ dei
 sed in uirtute. Quid uultis? In uirga ueniã ad
 uos: an in charitate & spiritu mansuetudinis? Oĩno
 auditur fornicatio inter uos: & talis fornicatio qua-
 lis neciter gẽtes: ita ut uxore patris sui aliq; habeat

Epistolæ beati Pauli.

Inflati estis. i. superbi & dedignantes huiusmodi scelera castigare. Congregatis vobis. i. simul vobiscum. Tradere sathanæ. i. extra fidelium communionem eicere. In interitum carnis. i. ut faciat penitentiam in carne sicut in carne peccauit. In die dñi. i. in die mortis.

Dominica. xix. post trinitatem.

Renouamini spū. Ex epla ad ephesios cap. iiii. in quo qz dixerat deponēdā esse veterē cō

Et uos inflati estis: & non magis luctum habuistis: ut tollatur de medio uesterū qui hoc opus fecit. Ego quidem absens corpore præsens autem spiritu iam iudicauī ut præsens eum: qui sic operatus est: in nomine domini nostri iesu christi: congregatis uobis & meo spiritu cū uirtute dñi iesu tradere huiusmodi hominem sathanæ in interitum carnis: ut spiritus saluus sit in die domini nostri iesu christi.

Dñica. xix. Pauli ad ephesios. Cap. iiii.

Ratres. Renouamini spiritu mentis uestre: & induite nouum hominem qui secundum deū creatus est in iusticia & sanctitate ueritatis. Propter quod deponētes mendaciū: loquimini ueritatē unus quisq; cū pximo suo: qm̄ sum⁹ inuicē mēbra. Irascimini & nolite peccare. Sol nō occidet sup iracundiā ur̄am. Nolite locū dare diabolo: q furabatur iā non furetur. Magis aut̄ laboret operādo manib⁹ suis q bonū est: ut habeat unde tribuat necessitatē patiēti

Feria. iiii. Pauli ad thessalonicēses. ii. Ca. ii. & iiii.

Ratres. State & tenete traditiones quas didicistis: siue per sermonē siue per epistolā nostrā. Ipse autē dñs noster iesus xp̄s & deus & pater noster qui dilexit nos: & dedit cōsolationē æternā: & spem bonā in gr̄a: exhortetur corda ur̄a: & cōfirmet in oī ope bono & sermone. De cætero fr̄es orate p nobis: ut sermo dei currat & clarificetur sicut &

traditiones. pcepta. Per sermonē. in presentia. Per epistolā. in absentia. Ipse autē de⁹. bene precatur illis. Orate p nobis. & quid debeāt orare p eo subdit. Et sermo dei. i. euangelium quod predicamus. Currat & clarificetur. s. per oēs gētes. quemadmodū & apud vos currit & clarificatū est. Liberemur ab importunis. i. pseudo apl̄is. & perturbatib⁹ uerbis dei.

uersationē: & veterē hominē hoc est veteris hoīs pctā. nūc dicit renouandos esse: & induendū nouū hoīem. i. xp̄m p imitationē. Secundum deum. quantū ad humanā naturā. In uitate. qz nō fuit in illo dolus. Mendacium. qd ueritati opponitur. Inuicem mēbra. ex quo alter alterum defraudare nō debet. Irascimini. ex psal. Nolite peccare. igitur ira potest esse cū peccatū: modo sit a rōne modificata. Sol nō occidet. qz ut Horati⁹ ait. Ira furor breuis est q si durat uertitur in odium.

Qui furabatur. ante cōuersionē. Magis laboret. unde habeat necessaria nō modo sibi: sed etiā unde alijs largiri possit.

Feria quarta sequenti.

State et tenete traditiones. Ex epla ad Thessalonicenses. cap. ii. & iiii. constat enim ex fine prioris & principio sequentis capituli. Itaq; inducit illos ad perseverandum in bonis operib⁹. State. i. perseuerate. Traditi-

Epistolæ beati Pauli

Nō omnī. qz nōdū adhuc oēs gētes p me crediderūt. Fidelis deus. In suis pmissis adimplēdis. Custodiet a malo. i. a psecutione ob acceptā fidē. De vobis. i. de vestra obedientia nobis exhibita. Dñs aut dirigat. ad implendū sua mādāta. In charitate dei. s. erga p̄rios. Et in paciētia xp̄i. erga persecutores vestros. Feria sexta sequenti.

Omnis aīa potestatibus. Ex epistola ad Romanos. cap. xii. in quo apostolus instituit: &

primo quomodo se debeant habere minores erga maiores. Potestas i. p̄latis: quoniam p̄latio illa est a deo.

Bonī operis. sed malī: qz sicut per illorū officia reprimēt malī: ita etiā promouētur bonī. Potestātē. i. iusticie p̄sidem

Time. s. iudicem illum.

Gladiū portat. quo punit criminosos. In irā i. in punitiōē & vīdiciā ex eo qui malī agit.

Domīnica. xx. post trīnitatem.

Videte quomō caute ambuletis. ex epistola ad ephesios cap. v. in q̄ inducit illos ad imitandū xp̄i sapiētīā. Caute ambuletis. malorū commercia fugiētes. Redimētes tempus. i. habita opportunitate bonis operibus insistendo. Malī sunt. i. bene agēdi facultatē impediētes. Fieri imprudētes. i. de futuris improuidi. Uolūtas dei. q̄ vult oēs hoīes saluos fieri ex illoz bonis operib⁹

Inebriari uino. qd̄ rōnē excecāt. Spū sc̄to. qui nō habitat nisi in sobrijs

Loquētes vobis metip̄s. i. inuicē & quid loqui debeant exprimit. s. psal-

mos. hymnos & cāntica sp̄itualia. In timore christi. qui timor est charitati annexus.

apud uos: & ut liberemur ab importunis & malis hoībus. Non enim oīum est fides. Fidelis aut deus est qui cōfirmabit uos: & custodiet a malo. Confidimus aut fratres: de uobis in dño quæcunq; p̄cipim⁹ & facitis & facietis. Dñs autem dirigat corda & corpora uestra in charitate dei & paciētia christi.

Feria. vi. Ad romanos. Cap. xiii.

Fratres. Oīs aīa potestatib⁹ sublimiorib⁹ subdita sūt. Nō est eī potestas nisi a deo. Quæ aut sunt a deo ordinata sunt. Itaq; qui resistit potestati: dei ordinationi resistit. Qui aut resistūt: ipsi sibi dānationē acquirunt. Nam principes nō sunt timori boni operis sed malī. Vis aut non timere potestātē bonum fac & habebis laudē ex illa. Dei enim minister est tibi in bonū. Si autem malefeceris: time. Nō enim sine causa gladium portat. Dei enim minister est: uindex in iram ei qui malum agit.

Dñica. xx. Pauli ad ephesios. Cap. v.

Fratres. Videte quomodo caute ambuletis: nō quasi insipientes sed ut sapientes: redimētes tempus quoniam dies malī sunt. p̄pterea nolite fieri imprudentes sed intelligentes quæ sūt uolūtas dei. Et nolite inebriari uino in quo est luxuria: sed implemini spū sc̄to loquētes uobis metip̄s in psalmis & hymnis & cānticis sp̄ualibus cātantes & psallētes in cordibus uestris domino. Gratias agentes semper pro omnibus in nomine dñi nostri iesu christi deo & patri: subiecti inuicem in timore christi.

Denūciamus vobis. Ex eplā pauli secūda ad thessalonicēses cap. iij. ⁊ cōtinuatur lectio epistolę superiori que legebat feria quarta post dñicā. xix. itaq; nūc instituit Ephesios ad malī euitationē. Subtrahatis vos enitādo illius cōsortiū. Juxta illud psalmographi. cū peruerso peruerteris. Quam acceperunt. verbo. s. ⁊ opere. Imitari nos. ⁊ in quo debeāt imitari ostēdit. Inquieti. i. ociosi sed laborantes

Feria. iiii. Pauli ad thessalonicēses. ii. Capi. iiii.

Fratres: denūciamus uobis in nomine dñi nostri iesu christi: ut subtrahatis uos ab omni fratre ambulante inordinate: & non secundū traditionem quā acceperūt a nobis. Ipsi enim scitis quē admodū oporteat imitari nos. Quoniā nō inquieti fuimus inter uos: nec gratis panem manducauimus ab aliquo: sed in labore & fatigatione nocte & die operantes ne quem uestrum grauaremus. Non quasi nō habuerim⁹ potestātē: sed ut nos metipso formam daremus uobis ad imitandū nos. Nam & cum essemus apud uos: hęc denūciabamus uobis quoniā si quis non uult operari: nec manducet. Audiuimus enim inter uos quosdā ambulantes inquiete: nihil operantes: sed curiose agentes. His autem qui eiusmodi sunt: denūciamus & obsecramus in domino iesu xpō: ut cum silentio operantes suū panem manducēt. Vos autem fratres nolite deficere benefacientes. In christo iesu domino nostro.

Feria. vi. Pauli ad timotheum. i. Capi. vi.

Aharissime. Præcipe diuitibus huius sæculi nō sublimē sapere: nec sperare in incerto diuitiarum: sed in deo uiuo qui præstat nobis omnia abūde ad fruendum: bene agere: diuites fieri in omnibus operibus bonis. Facile tribuere: comunicare: thesaurizare sibi fundamentum bonum in futurū: ut apprehendant uitam æternam.

Dñica. xxi. Pauli ad ephesios. Capi. vi.

Dominica. xxi. post trinitatem.

Laborantes. ut ex labore nostro victum queremus. Habuerimus potestatem. s. accipiēdi a uobis necessaria. Formā darem⁹. i. exēplū qđ uos imitaremini. Inquiete i. negociose: sed in rebus que nō ad rem sed ad curiositatē pertinet. Cū silentio operātes. i. quieti ⁊ pacifici. Panē suū. i. suo labore acquisitum.

Deficere. i. destituere nam actiuum est.

Feria sexta sequenti.

Precipe diuitib⁹ huius sæculi. Ex eplā pauli ad timotheū. capi. vi. et est clausula totius epistolę: in qua timotheū docet quomodo instituire debeat diuites. Sublime sapere. i. in superbiam erigi. In incerto. quia sunt imperio fortune subiecte. Præstat absidē. tā in presentī tēporalia q̄ in futuro eterna.

Bene agere. repete a superioribus præcipe. In bonis operibus. que sunt vere diuitię. Tribuere et cōmunicare. bona sua temporalia. Thesaurizare. quod in euangelio saluator præcipit.

Epistolæ beati Pauli.

Confortamini in dño. Ex epistola ad ephessos cap. vi. in quo apostolus instituit ephesos in moribus exhortando illos ex spe et confidentia quam habere debent post fidem acceptam. Armatura dei. quia arma militie nostre non sunt carnalia ideo spiritualia hoc est virtutibus. Aduersus carnem et sanguinem. i. homines mortales. Principes. potestates. rectores. i. demones nobis insidiantes. Spiritualia nequicie. i. malos spiritus. In celestibus. i. in hoc aere caliginoso. In die malo. i. in presenti vita ubi est tentationis pugna. In omnibus. s. prosperis et aduersis. Succincti lumbos. s. cingulo castitatis. In veritate. i. non in hypocrisi. Lorica iusticie. i. omni virtute que est propria armatura. In preparatione euangelij. i. ad predicandum christi euangelium.

Feria quarta
sequenti.

Finis precepti est charitas. Ex prima epistola Pauli ad timotheum cap. primo. In quo apostolus precipit non esse intendendum legalibus obseruantijs. et generalibus indeterminatis: que nihil conferunt ad diuine legis complementum: sed magis impediunt: dicit igitur quod finis precepti est charitas. De corde puro. quantum ad appetitum. Conscientia. quantum ad intellectum. Fide non ficta. i. vera et non simulata. quia oris confessio sit ad salutem. Conuersi sunt in vaniloquium. asserendo quod necesse est legalia obseruari. Legis doctores. cum non fuerint discipuli. Legitime utatur. pura moralibus semp ceremonialibus vsq; ad christum. Lex non est posita iusto. quia iustus non cohibetur timore pene. Non subditis. i. rebellibus. Plagiarijs. i. qui vedunt liberos pro seruis quod capitale crimen est.

Herates. Confortamini in domino & in potentia uirtutis eius. Induite uos armaturam dei: ut possitis stare aduersus insidias diaboli: quia non est nobis colluctatio aduersus carnem & sanguinem: sed aduersus principes & potestates: aduersus mundi rectores tenebrarum harum: contra spiritualia nequicie in celestibus. Propterea accipite armaturam dei: ut possitis resistere in die malo: & in omnibus perfecti stare. State ergo succincti lumbos uestros in ueritate: induti lorica iusticie: & calciati pedes in preparatione euangelij pacis. In omnibus sumentes scutum fidei: in quo possitis omnia tela nequifsimi ignea extinguere. Et galeam salutis assumite & gladium spiritus: quod est uerbum dei.

Feria. iiii. ad timotheum. i. Capi. i.

Charissime. Finis precepti est charitas de corde puro: & conscientia bona: & fide non ficta. A quibus quidam aberrantes: conuersi sunt in uaniloquium uolentes esse legis doctores non intelligentes: nec que loquuntur: nec de quibus affirmant. Scimus autem quia bona est lex: si quis ca legitime utatur. Scientes hoc quia iusto lex non est posita: sed iniustis & non subditis: impijs & peccatoribus: sceleratis & contaminatis: patricidis: matricidis: homicidis & fornicarijs: masculorum concubitoribus: plagiarijs: mendacibus: periuris.

Epistolæ beati Pauli.

Sane doctrinæ. & quæ sit doctrina sana subdit: quæ est secundum euangelium: cui concordat omnis veritas. quod euangelium creditum est mihi subaudi predicandum iudeis & gentilibus. Gratias ago ex hoc. i. quod mihi credita est euangelii predicatio.

Veritatem dico. Ex prima ad timotheum epistola capi. ij. in qua dicit se predicatorem et apostolum hoc est a deo missum: quod sibi non arrogasse nunc dicit: sed reuera de eo

Et siquid sane doctrinæ aduersantur: quæ est secundum euangelium gloriæ beati dei quod creditum est mihi. Gratias ago ei qui me confortauit: in christo iesu domino nostro.

Feria. vi. Pauli ad timotheum. i. Ca. ii.

Charissime. Veritatem dico non mentior: doctor gentium in fide & veritate. Volo ergo uiros orare in omni loco: leuantes puras manus sine ira & disceptatione. Similiter & mulieres in habitu ornatum cum uerecundia & sobrietate ornantes se: non in tortis crinibus aut auro: aut margaritis uel ueste preciosa: sed quod decet mulieres promittentes pietatem per opera bona. Mulier in silentio discat cum omni subiectione. Docere autem mulierem non permitto nec dominari in uirum: sed esse in silentio. Adam enim primus formatus est: deinde eua: et adam non est seductus: mulier autem seducta in preuaricatione fuit. Saluabitur autem per generationem filiorum: si permanserit in fide & dilectione & sanctificatione cum sobrietate

Dñica. xxii. Pauli ad philip. Ca. i.

Satres. Confidimus in domino iesu: quia qui cepit in uobis opus bonum: perficiet usque in diem christi iesu. Sicut est mihi iustum hoc sentire pro omnibus uobis: eo quod habeam uos in corde & in uinculis meis: et in defensione & confirmatione euangelii: socios gaudii mei omnes uos esse. Testis enim mihi est deus quomodo cupiam omnes uos esse in uisceribus christi iesu. Et hoc oro ut charitas uestra magis abundet in omni scientia.

discit se de illis bene sperare. Et in diem christi, iudicium finale intelligit. Sentire. i. de bono principio bonum finem sperare: cum presertim uos diligam. Socios. quia gaudetis de victoria mea in euangelii predicatione. In omni scientia. nam crescente charitate crescit scientia.

Feria sexta sequenti.

glorietur. In fide et ueritate. i. in iis quæ pertinent ad fidem et mores in quibus consistit ueritas.

In omni loco. i. non solum in ecclesia. Leuantes. per quod significatur mentis eleuatio. Disceptatione. cum proximis controuersia. Similiter mulieres. subaudi orare uolo. Cum uerecundia. quæ proprie est feminarum uirtus & puerorum.

In tortis crinibus. i. calamistratis. Pietatem. i. pietatis opera in sumptibus pauperum huiusmodi uestium precia distribuendo. Discat. i. non doceat.

Esse in silentio. uirum non contradicendo. Adam primus. atque proinde mulierem preferendus. Saluabitur autem. non docendo: sed per proles educande industriam.

Dominica. xxij. post trinitatem.

Confidimus in domino iesu. Ex epistola ad philippenses capi. pri. paucis uerbis immutatis in originali sic est confidens hoc ipsum quia qui cepit etc. In quo loco apostolus philippenses facit beniuolos cum

Et probetis. i. eligatis & approbetis meliora. Sinceres. i. mundi in vobis. Sine offensa. in proximis. Fructu iusticie. i. bonis operibus. FERIA quarta sequenti.

Manifestum est magnam pietatis. Ex epistola ad timotheum prima partim ex calce capituli tertii. partim ex capite. iiii. ubi agit de timothei institutione ad ecclesiam pertinentem. Pietatis sacramentum. i. de verbi incarnatione. Iustificatum in spiritu. i. sancto iusticiam christi testificate.

Apparuit angelis. quod antea per experientiam non cognoverat. Assumptum in gloria. cum resurrexit a mortuis. Spiritus. scilicet sanctus. Nouissimis temporibus. scilicet antichristi.

Spiritibus erroris. i. ducuntur in errorem. In hypocrisis. i. sanctitate simulata. Caute latam conscientiam. i. diaboli cauterio iniusta. Prohibentium nubere. quasi hoc sit malum. Abstinerere a cibis. quasi illicitis. Sanctificatur enim. ratio cur est bona. Hec proponens. quod nuptie non sunt male nec cibi illiciti. Deuita. quod talia non faciunt ad nostram fidem. Ad pietatem. id est ad religionem.

Exercitatio corporis. per ieiunium & vigiliis. Ad modicum. scilicet ad subiendum menti carnem.

Feria sexta sequenti.

Fidelis sermo. Ex prima epistola ad timotheum partim capite. iiii. partim. v. & continuatur epistole superiori. ubi inducens timotheum ad virtutis exercitum dicit. Fidelis sermo. id est verus & dignus acceptione: quia utilis capitibus. Speramus in deum. qui retribuet nobis laborum mercedem.

& in omni sensu: ut probetis potiora: & sitis sinceres & sine offensa in diem christi: repleti fructu iusticie per iesum christum in gloria & laudem dei.

Feria. iiii. Pauli ad timotheum. i. Capite. iiii. & iiii.

Manifestum est magnam pietatis sacramentum quod manifestum est in carne iustificatum est in spiritu: apparuit angelis: predicatum est gentibus: creditum est in mundo: assumptum est in gloria. Spiritus autem manifeste dicit: quia in nouissimis temporibus discedent quidem a fide attendentes spiritibus erroris & doctrinis demoniorum in hypocrisis loquentium mendacium: & cauteriatam habentium suam conscientiam: prohibentium nubere: abstinere a cibis quos deus creauit ad percipiendum cum gratiarum actione fidelibus: & iis qui cognouerunt veritatem. Quia omnis creatura dei bona: & nihil reiciendum: quod cum gratiarum actione percipitur. Sanctificatur autem per uerbum dei & oratione. Hec proponens fratribus bonus eris minister christi iesu: nutritus uerbis fidei & bonae doctrine quam affecutus es. Ineptas autem aut inanes fabulas deuita. Exerce autem te ipsum ad pietatem. Nam corporalis exercitatio ad modicum utilis est: pietas autem ad omnia utilis est: permissionem habens uitae quae nunc est et futurae.

Feria. vi. Pauli ad timotheum. i. Capite. iiii. et. v.

Manifestum est magnam pietatis sacramentum quod manifestum est in carne iustificatum est in spiritu: apparuit angelis: predicatum est gentibus: creditum est in mundo: assumptum est in gloria. Spiritus autem manifeste dicit: quia in nouissimis temporibus discedent quidem a fide attendentes spiritibus erroris & doctrinis demoniorum in hypocrisis loquentium mendacium: & cauteriatam habentium suam conscientiam: prohibentium nubere: abstinere a cibis quos deus creauit ad percipiendum cum gratiarum actione fidelibus: & iis qui cognouerunt veritatem. Quia omnis creatura dei bona: & nihil reiciendum: quod cum gratiarum actione percipitur. Sanctificatur autem per uerbum dei & oratione. Hec proponens fratribus bonus eris minister christi iesu: nutritus uerbis fidei & bonae doctrine quam affecutus es. Ineptas autem aut inanes fabulas deuita. Exerce autem te ipsum ad pietatem. Nam corporalis exercitatio ad modicum utilis est: pietas autem ad omnia utilis est: permissionem habens uitae quae nunc est et futurae.

Adolescentiam contemnat, erat enim in ea etate sed hortatur illum ut opera senis faciat. In verbo, idest doctrina. In conuersatione, idest vite sanctimonia. Attende lectioni, sacre scilz scripture: ut possis alios exhortari & docere. Data est per prophetiam, nam paulo reuelatum est hunc uilem futurum ecclesie atq; ideo ordinandum. Presbyteris, idest episcopatus. Hec meditare, idest sacram doctrinam. In his esto, s. opere exequendo.

Seniorem, posuit modum docendi generalem: nunc personas diuersarum conditionum in specie. Vere uidue, quonia que fornicatur non est in hoc ordine. Filios aut nepotes, qui indigent illius educatione. Pareribus, si parentes habet.

Domínica, xxiiij, post trinitatem.

Imitatores mei esto te. Ex epistola ad philippenses cap. iij. in quo postquam apostolus posuit se in exemplum philippensibus: nunc inducit illos ad se imitandum. Formam nostram, i. precepta que illis tradidi. Multi ambulat, s. uiam peruersam. Flens dico, subaudi esse. Interitus, i. mors eterna. Et gloria, quonia in eo glorifatur.

In celis est, per spem & fidem. Expectamus uenturum, scilz ad iudicium.

Reformabit, s. in resurrectione. Humilitatis nostre, i. corruptionis. Corpori claritatis sue, i. sicut et ipse cum glorioso corpore resurrexit.

Secundi operatione, idest uirtutem operandi. Subicere sibi, etiã ad nihilum redigendo.

Feria quarta sequenti.

Seniorem, posuit modum docendi generalem: nunc personas diuersarum conditionum in specie. Vere uidue, quonia que fornicatur non est in hoc ordine. Filios aut nepotes, qui indigent illius educatione. Pareribus, si parentes habet.

Domínica, xxiiij, post trinitatem.

Imitatores mei esto te. Ex epistola ad philippenses cap. iij. in quo postquam apostolus posuit se in exemplum philippensibus: nunc inducit illos ad se imitandum. Formam nostram, i. precepta que illis tradidi. Multi ambulat, s. uiam peruersam. Flens dico, subaudi esse. Interitus, i. mors eterna. Et gloria, quonia in eo glorifatur.

In celis est, per spem & fidem. Expectamus uenturum, scilz ad iudicium.

Reformabit, s. in resurrectione. Humilitatis nostre, i. corruptionis. Corpori claritatis sue, i. sicut et ipse cum glorioso corpore resurrexit.

Secundi operatione, idest uirtutem operandi. Subicere sibi, etiã ad nihilum redigendo.

Feria quarta sequenti.

Seniorem, posuit modum docendi generalem: nunc personas diuersarum conditionum in specie. Vere uidue, quonia que fornicatur non est in hoc ordine. Filios aut nepotes, qui indigent illius educatione. Pareribus, si parentes habet.

Domínica, xxiiij, post trinitatem.

Imitatores mei esto te. Ex epistola ad philippenses cap. iij. in quo postquam apostolus posuit se in exemplum philippensibus: nunc inducit illos ad se imitandum. Formam nostram, i. precepta que illis tradidi. Multi ambulat, s. uiam peruersam. Flens dico, subaudi esse. Interitus, i. mors eterna. Et gloria, quonia in eo glorifatur.

In celis est, per spem & fidem. Expectamus uenturum, scilz ad iudicium.

Reformabit, s. in resurrectione. Humilitatis nostre, i. corruptionis.

Corpori claritatis sue, i. sicut et ipse cum glorioso corpore resurrexit.

Secundi operatione, idest uirtutem operandi.

Subicere sibi, etiã ad nihilum redigendo.

Feria quarta sequenti.

Dñica, xxiiii, Pauli ad philippenses. Ca. iiii.

HRes. Imitatores mei estote: & obseruate eos qui ita ambulant: sicut habetis formam nostram. Multi enim ambulant quos sæpe dicebã uobis. Nunc autẽ dico inimicos crucis christi: quorũ finis interitus: quorum deus uenter est: & gloria in confusione ipsorum qui terrena sapiunt. Nostra autem conuersatio in celis est. Vnde etiam saluatore expectamus dominum nostrum iesum christum qui reformauit corpus humilitatis nostræ: cõfiguratum corpori claritatis sue secundum operationem qua possit & subiecere sibi omnia in christo iesu domino nostro.

Feria, iiii, ad timotheum, ii. Capi. ii.

Fidelis sermo. nã si cõmortui. Ex epla ad timotheu secũda cap. ij. quo in loco veris predi-
catoribus gloria pmittitur. Fidelis sermo. i. ver⁹ est quẽ dico. Cõmortui. ppter euã-
gelij predicationẽ. Cõuiuemus. s. cũ eo. Si sustinebim⁹. s. labores. Si negauerim⁹. s. il-
lum. Si nõ credimus. s. ab illo puniẽdo nos esse. Fidelis in v̄itate iusticie. Seipsum
i. iusticiã suã r est idẽ. Testificãs. i. testẽ illum inuocãs. Cõtendere verbis. s. cũ falsis predi-
catoribus ad subuersio-
nẽ audientiu. qui loqua-
toribus magis credũt.

Exhibere deo. subaudi
r nõ hoĩbus vt faciũt hy-
pocrite. Incõfussibile. s.
faciẽs quẽ in confusione
tuã redũdẽt. Profana
pcula religione. Pro-
ficiũt. immo officiu r no-
cẽt. Serpit. i. tendit ad
corruptionẽ v̄tatis. Re-
surrectionẽ factã. decepti
ex eo qđ saluator dicit Jo-
an. v. qui credit ei qđ misit
me vitã eternam habet: r
ĩ iudiciũ nõ venit. Stat
s. resurrectionẽ spes. Si-
gnaculũ hoc. qđ subdit.

Qui sunt ei⁹. subaudi
serui. Ab iniquitate.
qua negat mortuorũ re-
surrectio. In magna do-
mo. cõparat vasa vtẽsilia
hoĩbus bonis r malis.

Feria sexta sequenti.

Imitatores mei esto-
te. Ex epla ad philip-
penses cap. iij. Sed iã ex-
posita est ĩ dñica supiori.

Dominica. xxiiij. post
trinitatem.

Non cessamus pro
vobis. ex epla ad Col-
lossenses. cap. pri. in quo
apostolus ostẽdit se beni-
uolum colossensibus: dñi
orat pro illorũ felici cõsu-
matione. Agnitionem
voluntatis eius. i. diuinã volũtatem cognoscatis. Ambuletis digne. tẽdentes in patriam.

Charissime. Fidelis sermo. Nam si cõmortui
sumus: et conuiuemus. Si sustinebimus: et cõ-
regnabimus. Si negauerimus: et ille negabit nos.
Si nõ credimus. ille fidelis permanet: negare seipsum
non potest. Hęc cõmone testificans coram deo. No-
li verbis contendere. Ad nihilum enim utile est ni-
si ad subuersionem audientium. Solicite cura autẽ
te ipsum probabilem exhibere deo operariũ incon-
fussibile: recte tractantẽ uerbum ueritatis. Profana
autem et inaniloquia deuota: multa proficiũt ad im-
pietatem. et sermo eorũ ut cancer serpit. Ex quib⁹
est hymeneus & philetus: qui a ueritate exciderunt
dicẽtes resurrectionẽ iam factã et subuerterũt quo-
rundã fidẽ. Sed firmũ fundamentũ dei stat: habens
signaculũ hoc. Cognouit dñs qui sunt eius. Et di-
scedat ab iniquitate omnis qui inuocat nomẽ dñi.
In magna autẽ domo nõ solũ sunt uasa aurea et ar-
gentea: sed etiam lignea & fictilia. Et quædam qui-
dem in honorẽ quædã in contumeliã. Si quis ergo
mundauerit se ab istis: erit uas in honorẽ sanctifica-
tum & utile dño ad omne opus bonum paratum.

Feria. vi. Pauli. ad philippenses. Ca. iij.

Res. Imitatores mei estote & obseruate eos
qui ita ambulant. &c. ut supra.

Dñica. xxiiii. Pauli ad colossenses. Ca. i.

Ratres. Non cessamus pro uobis orãtes & po-
stulãtes: ut impleamini agnitione uoluntatis
dei omni sapiẽtia & intellectu spiritali: ut ambuletis
digne. tẽdentes in patriam.

Epistolæ beati Pauli.

In scientia dei per contemplationem. In omni virtute. scilicet moralis quantum ad appetitum. Confortati. s. per gratiam. Longanimitate. i. tolerantes mala ex spe certa.

Feria quarta sequenti.

Videte itaque ex epistola ad Hebræos partim. iij. partim. iij. capitibus: et quia ex psalmo Paulus adduxerat illud. Quadraginta annis proximus fui generationi huic et nunc

digne deo per omnia placetis. In omni opere bono fructificantes & crescetes in scientia dei. In omni virtute confortari secundum potentiam claritatis eius: in omni patientia & longanimitate cum gaudio. In christo iesu domino nostro.

Feria. iiii. Pauli ad hebræos. Ca. iij. & iiii.

Fratres. Videte itaque ne forte sit in aliquo vestrum cor malum incredulitatis discedendi a deo uiuo: sed abhortamini uos metipso per singulos dies: donec hodie cognominetur: ut non obduretur quis ex uobis fallacia peccati. Participes enim christi effecti sumus si tamen initium substantiæ eius: usque ad finem firmum retineamus dum dicitur. Hodie si uocem eius audieritis: nolite obdurare corda uestra: quemadmodum in illa exacerbatione. Quidam enim audientes exacerbauerunt: sed non uniuersi qui profecti sunt ab ægypto per moysen. Quibus autem infensus est quadraginta annis? Nonne illis qui peccauerunt quorum cadauera prostrata sunt in deserto? Quibus autem iurauit non introire in requiem ipsius nisi illis qui increduli fuerunt: & uidemus quia non potuerunt introire propter incredulitatem. Timeamus ergo ne forte relicta pollicitatione introeundi in requiem eius existimatur aliquis ex uobis deesse. Etenim et nobis nunciatum est quemadmodum et illis. Sed non profuit illis sermo auditus non admixtus fidei ex his qui audierunt. Ingrediemur enim in requiem qui credidimus in dominum iesum christum.

Dñica. xxv. Lectio hierem. prophe. Ca. xxiiii.

rall. Non admixtus fidei. quia non crediderunt: quemadmodum dixit. s. e contrario si introibunt.

Dominica. xxv. post trinitatem.

subdit. Videte fratres ne sit in uobis cor malum. i. uoluntas mala. Adhortamini uos met. conscientias uestras examinando. Donec hodie cognominatur. In greco per donec est dum. et hodie dicitur totum tempus ab aduentu christi primo ad secundum. Ut non obduretis. alludit ad illud quod in eodem psalmo dicitur nolite obdurare corda uestra. Initium substantiæ. i. fidei que est substantia rerum sperandarum. infra. cap. xi. ideo subdit hodie. ut supra expositum est. i. tempore gratiæ. In illa exacerbatione de qua in eodem psalmo. Quidam. non tamen omnes. sed illi qui uolebant reuerti in egyptum. Quibus infensus est? quasi dicat illis tantum qui audientes uerba exploratorum uolebant retrocedere. Prostrata sunt. i. in penam sue rebellionis. quoniam non introierunt in terram a deo promissam. Increduli. i. qui deo per moysen non crediderunt. Relicta pollicitatione. i. predicta dei promissione. Nobis nunciatum est. scilicet de requie eterna: sicut illis de tempore

Ecce dies ueniūt dicit dñs. ⁊ suscitabo dauid ⁊c. Ex Jeremia ppheta capi. xxiij. in quo describit cōiunctio dei veri ⁊ hominis cui⁹ vera humanitas ostēditur cū dicit. Dauid germen iustum. i. propagatū ex illius semine. Regnabit regno nō de hoc mūdo sed de quo Matthei vlti. Data est mihi potestas in celo ⁊ in terra. Saluabitur iuda. i. omnis qui deū cōfiteatur. nā iuda cōfessio interpretat. Israel qđ interpretatur uisio dei. qđ potius ad ecclesiā triumphantem pertinet.

Iustus noster. i. iustificatō noster. qz dei propriū est iustificare. Qui eduxit filios israel. q. d. beneficium illū antiquū de liberatione ex egypto oblitte-
rabitur et frequētabitur memoria recētioris beneficii. hoc est de restitutiōne regni israel. de quo dicitur in psalmo dispersio-
nis israelis cōgregabis. De terra aquilonis. i. a septētrione et ab oībus alijs mundi partibus: qz gentium uocatio ad oēs pertinet. In terra sua. i. in ecclesia militāte p̄sum. ⁊ postea in triumphante.

Feria quarta sequēti.

Gratias agere debemus deo semper. ex epistola ad thessalonicenses secūda capi. p̄i. quo in loco reddit illos beniuolos: cū dicit se deo gratias agere qđ illoꝝ fides crescat. Ita ut dignū est subaudi fieri. In uos gloriemur. i. de uobis.

In ecclesijs dei. proponendo uos alijs in exemplum. In exemplum iusti iudicijs dei. i. per hoc sensibilliter apparebit iudicium dei esse iustum patientiam uestram premiando. Retribuere. idest rependere malum pro malo. In reuelatione. i. quando ueniet ad iudicium. in quo omnia reuelabuntur hominū opera. Cū angelis. executorib⁹ diuini iudicijs. Dantis uindictā. i. faciētijs ultionē.

Ecce dies ueniūt dicit dominus: ⁊ suscitabo dauid germen iustū: ⁊ regnabit rex ⁊ sapiēs erit: ⁊ faciet iudiciū ⁊ iusticiam in terra. In diebus illis saluabitur iuda: ⁊ israel habitabit cōfidenter. Et hoc est nomen quod uocabunt eum dñs iustus noster. Propter hoc ecce dies ueniūt dicit dñs: ⁊ non dicent ultra uiuūt dominus: qui eduxit filios israel de terra ægypti: sed uiuūt domin⁹ qui eduxit ⁊ adduxit semē domus israel de terra aquilonis: ⁊ de cunctis terris ad quas eieceram eos illuc. Et habitabunt in terra sua dicit dominus omnipotens.

Feria. iiii. Pauli ad thessalo. ii. Capi. i.

Ratres. Gratias agere debemus deo semper pro uobis ita ut dignum est. Quoniam super creuit fides uestra ⁊ abundat charitas: uniuscuiusq; omnium nostrum inuicem ita ut nos ipsi in uobis gloriemur in ecclesijs dei pro patientia uestra ⁊ fide: in omnibus persecutionibus ⁊ tribulationib⁹ uestris: quas sustinetis in exemplū iusti iudicijs dei: ut digni habeamini in regno dei: pro quo ⁊ patiamini. Si tamen iustum est apud deum retribuere retributionem his qui uos tribulant: ⁊ uobis qui tribulamini requiem uobiscum in reuelatione domini nostri iesu christi: de cælo cum angelis uirtutis eius in flāma ignis dantis uindictā his qui nō nouerunt deū: ⁊ qui non obediunt euangelio dñi nr̄i iesu xp̄i. Qui penas dabūt in interitu æternas:

A facie dñi. i. ex sententiâ egrediēte ex eius ore.

Serâ sexta sequenti.

Non lateat vos quia vnus dies. Ex petri apli secūda ep̄la cap. iij. qz in superiorib⁹ mentionē fecit de die iudicij: nūc de tēpore tollit dubitationem. Sicut mille anni. s. apud nos. ⁊ est sumptū ex psalmo. lxxxix. mille inquit anni ante oculos tuos quasi dies hesternæ.

Non tardat promissum. i. pmissi retributionē. Quidā existimāt. negātes futurū iudicij.

a facie domini & gloria uirtutis eius: cū uenerit glorificari in sanctis suis: & admirabilis fieri in omnibus qui crediderunt iesum xpm dñm nostrum.

Serâ. vi. Beati petri apostoli. ii. Ca. iij.

Charissimi. Non lateat uos q̄a vnus dies apud dominum sicut mille anni: & mille anni sicut dies vnus. Non tardat dominus promissa: sicut quidam existimant: sed patienter agit propter uos uolens aliquos perire: sed omnes ad pœnitentiã reuerſi. Adueniet autem dies domini ut fur: in quo cœli magno impetu transient. Elementa uero calore soluentur. Terra autē & ea quæ in ipsa sunt opera exurentur. Cum hæc igitur omnia dissoluēda sint quales oportet uos esse in sanctis conuersationibus & pietatibus: expectantes & properātes in aduentū diei domini nr̄i iesu xpi. Per quē cœli ardentes soluentur & elementa ignis ardore tabescent: Nouos uero cœlos & nouā terram: s̄t promissa ipsius expectamus in quib⁹ iusticia habitat. Propter quod charissimi hæc expectantes satagite immaculati & inuiolati apud eum inueniri in pace. Et domini nostri longanimitatem salutem arbitramini.

In dedicatione eccl̄iæ. Lcō libri apocali. Ca. xxi.

In diebus illis. Vidi ciuitatem sanctam hierusalem nouam descendētem de cœlo a deo paratam sicut sponsam ornatam uiro suo: et audiui uocē magnā de throno dicentem. Ecce tabernacu-

tionis dies. et a quibusdam quoq; sancti petri in urbe Roma dedicatio. et comparatur ecclesia hæc militans illi ierusalem cœlesti. ideo dicit Joannes. Vidi ierusalem nouā. i. societatem sanctorum gloriosam. Sponsam ornatam dotibus. quæ comitantur corpora glorificata.

patienter agit. iudicij differēdo. Propter uos ut iusti merēdo proficiāt ⁊ mali per pœnitentiã redeant. Dies dñi. i. iudicij ultimi. Et sur. i. repente. Cœli trāsſent. p ignis conflagitationem. Calore. i. eodē igni. Cum igitur. ex dictis infert qd solliciti esse debemus de illa die tremēda. Quales. q. d. sollicitos ⁊ paratos. Nouos cœlos. non alios sed hos renouatos Esaię. lxxv. Ecce ego creo cœlos nouos ⁊ terram nouam. Iusticia habitat: i. habitabit. Nec expectantes. s. iustam retributionem. In pace. s. conscientie. Longanimitatem. i. dilationem. Arbitramini salutē. i. augmentum premij et meriti ueſtri reputate.

In dedicatione ecclesie.

Uctā ierusalē. Ex apocalypsi Joānis cap. xxi. ⁊ notandū quod dedicatio ecclesie celebratur in die qua quelibet dioceseos ecclesia consecrata est. celebratur quoq; metropolitane ecclesie consecra-

Epistolæ beati Pauli.

Dei cū hominib⁹. p̄ nu-
ptias spirituales. Que
p̄na abierit. q̄ oīa q̄ sūt
p̄pessi in eccl̄ia militate:
cessabunt in trīphanti.
Qui sedebat. s. deus trī-
nus ⁊ vii⁹. Noua facio
oīa. s. celos. terrā cū alijs
elementis. atq; proinde
electos meos. Finis.

lum dei cū hominibus: & habitabit cum eis: & ipsi
populus eius erūt: et ipse deus cū eis erit eorū de⁹.
Et absterget oēm lachrymā ab oculis eorū: & mors
ultra non erit: nec luctus: nec clamor: nec dolor erit
ultra: quia prima abierunt. Et dixit qui sedebat in
throno. Ecce noua facio omnia.

FINIS.

Epistolę sanctorum proprię incipiuntur.

In vigilia sancti Andree.

Benedictio dñi super caput. Ex ecclesiastico partim. xliiij. partim. xlv. capitibus. sed
paucis verbis immutatis. nam in originali est. Benedictionem omnium gentium
dedit illi dominus: ⁊ testamentū suum cōfirmavit super caput iacob. ⁊ sic autor de
iacob loquitur

cui isaac pater benedixit
p̄termisso esau altero fi-
lio. Dedit illi hereditatē
abdicatione esau. In tribu-
bus duodecim. hoc facit
ad andrea cui cū ceteris
ap̄lis saluator dicit. sede-
bitis ⁊ vos sup sedes duo-
decim iudicantes duode-
cim trib⁹ israel. Hoīes
misericordię. i. duodecim
patriarchas qui sunt mi-
sericordiā cōsecuti a deo
ex ioseph dñe dōto. Dis-
carnis. i. omnīū hominū.

Magnificauit eū. hoc
de moyse dicit: qui corā
pharaone mirabilia fe-
cit illa de quibus in Exo-
do. Monstra. i. egypti
plagas. In cōspectu re-
gū. s. pharaonis in egypto
⁊ alior⁹ deinde in de-
serto ⁊ terra canā. Glo-
riam suā. i. visionē p̄ essentia. Exodi. xx.

In fide ⁊ lenitate. q̄ fuit fidelis erga deum ⁊ mitis
erga hoīes. Elegit eū. ut illo duce populū ex egypto liberaret: ⁊ deinde per eū legē traderet

Excelsum fecit. hoc de aaron moyse fratre dicitur. sed omnia que dicta sunt de patriarchis
⁊ moyse ⁊ aaron ad andrea referri possunt. In festo sancti Andree.

Incipiunt epistolę pro-
prię sanctorum.

In uigilia sancti andree. Lectio libri
sapientię. Eccle. Cap. xliiij. ⁊. xlv.

Benedictio domini sup caput iusti. Ideo
dedit illi hereditatem: & dimisit ei partē
in tribubus duodecim: & inuenit gratiā
in conspectu omnis carnis. Magnificauit
eum in timore inimicorum: & in uerbis suis mon-
stra placuit. Glorificauit illum in conspectu regū:
& ostēdit illi gloriam suam. In fide ⁊ lenitate ipsi⁹
sanctum fecit illum: & elegit eum ex omni carne.
Et dedit illi cor ad p̄cepta: & legem uitę ⁊ disci-
plinę: et excelsum fecit illum. Statuit ei testamen-
tum æternum: & circūcinxit eum zona iusticię. Et
induit eum dominus corona glorię.

In die sancti andree. Pauli ad romanos. Ca. x.

Quod de creditur ad iusticiam. Ex epl's ad Romanos cap. x. et q' paulo ante dixit: si confitearis ore tuo et corde credideris saluus eris: nunc infert. Corde creditur ad iusticiam. et. Scriptura. Esaię. xxviii. Non est distinctio. quã ad iusticiã: ad quã oēs tenentur. Diues in oēs. ut oēs saluos esse velit. Omnis qui. Ex Ioele cap. ij. et tunc pcedit gradatim per colorẽ qui dicitur grecis clima: latinis gradatio. Non crediderunt? q' fides supponenda est xp'iano.

Hatres. Corde enim creditur ad iusticiã: ore autem confessio fit ad salutẽ. Dicit enim scriptura. Omnis qui credit in illum non confundetur. Non enim est distinctio iudæi & greci. Nam idẽ dominus omnium: diues in omnibus qui inuocant illũ. Omnis enim quicumq; inuocauerit nomen domini saluus erit. Quomodo ergo inuocabunt: in quẽ non crediderunt? Aut quomodo credent ei: quem non audierunt? Quomodo autẽ audient sine prædicante? Quomodo uero prædicabunt: nisi mittantur. Sicut scriptum est. Quam speciosi pedes euangelizantium pacem: euangelizantium bona. Sed non omnes obediunt euangelio. Esaias autem dicit Domine quis credidit auditui nostro? ergo fides ex auditu: audit? aut per uerbũ christi. Sed dico Nunquid non audierunt? Et quidẽ in omnẽ terrã exiuit sonus eorum: & in fines orbis terræ uerba eorum.

In festo Barbare uirginis. Eccle. Ca. li.

Confitebor tibi domine rex & collaudabo te deum saluatorẽ meũ. Confitebor nomini tuo quoniã adiutor & protector factus es mihi: & liberaſti corpus meum a perditione: a laqueo linguæ iniquæ: & a labiis operantium mendacium. Et in conspectu persequẽtium factus es mihi adiutor & liberaſti me secundum multitudinem misericordiæ nominis tui: a rugientibus præparatis ad escam: de manibus quærentium animam meam: & de multis

que inique. qui me criminabantur falso. Astantium. cum plecterer propter tuam fidem. A rugientibus. i. frementibus in me præparatis. Ad escã. i. carnes meas ad deuorandum.

Non audierunt. q' fides supponit auditum. Sine prædicante. quia auditus qui discipline sensus est ut ait Aristoteles doctore indiget. Nisi mittantur. ab eo. s. qui habet auctoritatem et potest tam grande mysterium reuelare. Sicut scriptum est Esaię. liij. Euangelizantium. i. prædicatorũ. Esaias dicit. in eodẽ capite.

Ergo fides. ex superioribus colligit. Per uerbũ christi. qui hoc mortalibus reuelauit. Non audierunt. q. d. non possunt excusare se. In omnem terram. ex psalmo xliij. que de andrea dici possunt.

In festo Barbare uirginis.

Confitebor tibi dñe rex ecclesiastico cap. li. in quo auctor operis deum laudat agitq; illi gratias pro beneficijs ab illo acceptis: que omnia possunt accommodari huic uirgini in martyrio posite. Confitebor tibi p laudabo te. Protector in malis. Adiutor in bonis. A perditione: quam eram subitura sine tua gratia. Lin-

Epistolæ beati Pauli.

Pressura flammæ, quâ mihi parabant vt exureret. Estuata, ab estuo, as, ex absoluto fecit participium quasi ab actiuo. Ventris inferi, i. eorum qui descendunt ad inferos. A lingua iniusta repete a superioribus liberasti me. Usq; ad mortem, i. per omnem vitam meam.

Appropinquas erat, nisi me liberasses. Qui adiuuaret, i. ex hominibus. Nō erat, subaudi qui adiuuaret. Memorata sum, ex actiuo fecit deponēs verbū pro meminī tuę misericordię. De manu angustie pro eo qđ est argentium me, in originali est de manibus gētium!

In festo sancti nicolai.

Pures facti sunt sacerdotes. Ex epistola ad hebræos cap. vii, in quo sacerdotiū aaron sacerdotio christi comparauit, sed illius fuit sacerdotium temporariū: christi autem eternum. Ex quo infert qđ post aaron successiue alij sacerdotes fuerunt. Mortem permanere, quia mortales erāt.

Hic autē, i. christus post resurrectionē. Sempiternus, ad illud quod dicitur psalmo. cix. tu es sacerdos in eternū. Ecedens p semetipsum, ex eo quod homo cōsuctus est nature diuine. Interpellat pro nobis, nostrā humanitatē patri representans. Pontifex sanctus, ab instāti cōceptionis sine peccato. Segregat a peccatoribus, quātum ad cōtagionē: alioqui cū peccatoribus versabatur

Excelsior celis, quātum ad naturā diuinā. Pro suis delictis, qz sine pctō qđ faciebat aaron et illi successores. Pro populi, i. delictis, et quoniam nicolaus fuit sacerdos secundum hūc ordinē iuste de illo legitur: quod de christo dictum est.

tribulationibus quæ circūdederunt me: a pressura flammæ quæ circūdedit me: & i medio ignis nō sum estuata. De altitudine uētris inferni: & a lingua coinquinata: & a uerbo mēdaciū. A rege iniquo: & a lingua iniusta. Laudauit usq; ad mortē aīa mea dñm: & uita mea appropinquas erat in inferno deorsum. Circūdederūt me undiq; & nō erat qui adiuuaret. Respiciens erā in adiutoriū hominū: & nō erat. Memorata sum misericordię tuę dñe & cooperatiōis tuę quæ a sæculo sunt. Quoniā cruīs sustinentes te & liberas eos de manu angustię dñe deus noster.

Sancti nicolai episcopi. Ad hebræos. Ca. vii.

Matres. Plures facti sunt sacerdotes secundum legem. Idcirco qđ morte prohiberentur permanere: iesus autem eo qđ maneat in æternū: sempiternum habet sacerdotiū. Unde & saluare in perpetuum potest: accedens per semetipsum ad deum semper uiuens ad interpellandum pro nobis. Talis enim decebat ut nobis esset pontifex: sanctus: innocens & impollutus: segregatus a peccatoribus: & excelsior celis factus. Qui non haberet necessitatem cotidie quemadmodū alij sacerdotes: prius pro suis delictis hostias offerre: deinde pro populo. Hoc enim fecit semel se offerēdo dominus noster iesus christus.

In cōceptione beatæ mariæ.

Prouerbio. Capi. viii.

In cōceptione uirginis marię.

Dominus possedit me. Ex libro Proverborum salomonis. cap. viij. in quo Salomon introducitur loquētem sapientiā increatā hoc est verbū diuinū in quo ⁊ per quod omnia fecit: que omnia possunt de vīrgine deipara dici: ⁊ illi accommodari. Viarum suarū. i. operum suorū: qz vt diximus per eam cūcta operatus est. Quicquā faceret. i. produceret. Cōcepta. i. intra genita in mēte diuina. Eruperant. i. de cauernis terre scaturientes. Cōstiterāt. mole sua impendentes.

mole sua impendentes.

Parturiebar. trāslatio est a feminis sub tempus pariendi pro gignebar.

Cardines orbis. i. polos circa quos mundus voluitur. Aderā. qz omnibus hīs creādis inter fuit. Vallabat abyssos. p̄funditates aquarū vallo cingebat: ne egrederentur fines suos. Ethera firmabat. vnde pars illa celi firmamentū dicitur.

Librabat. i. ad libellam dirigebat. id est ad niuel.

Terminum suū. i. littorā pretendebat. Fundamenta terre. i. cētrum cui oīa innectūtur. Per singulos dies. eternaliter.

Ludens. i. quasi per ludum. ⁊ oculū fabricās oīa

Cum filiis hominū. per participationē. nā in deo est per essentiā. Audite me. homines ad se capessendā hortatur. Ad postes ostiū. nam postes sunt value que claudūtur ⁊ aperitūtur. ostium vero quo ingredimur et egredimur quasi domus os. alia patent.

In festo leocadie virginis.

Qui gloriatur in domino

Dominus possedit me in initio viarum suarū antequam quicquam faceret a principio. Ab æterno ordinata sum: ⁊ ex antiquis antequam terra fieret. Nondum erāt abyssi: ⁊ ego iam concepta eram. Necdum fontes aquarum eruperant: necdū montes graui mole cōstiterant. Ante omnes colles ego parturiebat. Adhuc terram non fecerat: ⁊ flumina ⁊ cardines orbis terræ. Quādo præparabat celos aderam: quando certa lege ⁊ gyro vallabat abyssos: quando ethera firmabat sursum ⁊ librabat fontes aquarum. Quando circumdabat mariterminum suum: ⁊ legem ponebat aquis: ne trāsirent fines suos. Quando appendebar fundamenta terræ: cum eo eram cūcta componens. Et delēctabar per singulos dies: ludens coram eo omni tempore. Ludēs in orbe terrarum: ⁊ deliciae meæ esse cum filiis hominum. Nūc ergo filii audite me. Beati qui custodiunt vias meas. Audite disciplinam et estote sapiētes: ⁊ nolite abicere eā. Beatus homo qui audit me: ⁊ qui uigilat ad fores meas cotidie et obseruat ad postes ostiū meī. Qui me inuenerit inueniet uitam: ⁊ hauriet salutem a domino.

Leocadiæ uirginis. Pauli ad corin. ii. Ca. x.

Matres. Qui gloriatur in domino gloriatur. Non enim qui seipsum comendat: ille probatus est: sed quē deus comendat. Utinam sustineretis modicū qd insipientiæ meæ: sed ⁊ supportate me

Ex scda ad Corinthios epla cap. x. ⁊ xi. atqz oīa in deum esse referēda ostendit: neqz aliūde gloriā esse petēdam. Commēdat. i. laudat gloriādo de bonis. Comēdat. comendabilem facit per miracula. Sustineretis. i. dissimularetis si in aliquo vobis videor insipiens.

Epistolæ beati Pauli.

Emulor vos, quia est ambiguus ad bonum et malum ideo subdit de emulatione. Despondi vos. scilicet quo tempore nuptias vestras cum christo per fidem et baptismum conciliaui. Exhibere. id est exhibendum christo.

Virginem castam. id est vos quasi virginem integram et virtutibus ornata. et hoc facit ad festum huius virginis. Sapientia vincit maliciam. Ex libro Sapientie capitulo vii. sed premissit. (In festo eulalie virginis. Ex fine capituli septimi clausula paucis verbis immutatis. nam pro eo quod est in originali sapientiam non vincit malicia

concinctor inuertit verba dicens sapientia vincit maliciam. Attingit fortiter. acrimonia sua omnia penetrando. Suauiter. id est cum modestia et moderatione

Hanc amavi. verba sunt auctoris siue is sit salomon siue philo. et possunt esse huius virginis verba mutatis mutandis. Generositate. ordo est et sententia homo habens cotubernium dei. id est familiaritatem

glorificat. id est laudat. Generositatem illius. scilicet sapientie. Dilixit illam. quia facit deo amabiles.

In festo damasi pape.

Ecce sacerdos magnus. Ex libro ecclesiastici capitulo xliii. et xlv. Sed clausula prima aliunde siue a concinctor adiecta quam sub his verbis non est in tota scriptura sacra. Sacerdos magnus. id est pontifex siue papa ut fuit damasus. Reconciliatio. quia deum fratrum nobis conciliauit. aut fuit interarcha. id est pacificator inter fratres. Iureiurando. ad illud videtur alludere quod est in psalmo cix.

Jurauit dominus tu es sacerdos etc. Benedictionem omnium gentium. hoc de isaac legitur in sensu litterali. Omnium gentium. quia omnes benedicerent illi. Super caput eius. in originali super caput iacob. Testamentum. id est pactum quod pepigi cum abraam. Magnificauit illum. hoc iam de moise loquitur auctor ecclesiastici. sed omnia hec in superioribus exposita sunt.

Emulor enim uos dei emulatione. Despondi enim uos uni uiro: uirginem castam exhibere christo.

Eulalie uirginis. Lctō libri sapientie. Ca. viii.

Sapientia uincit maliciam. Attingit ergo a fine usque ad finem fortiter: & disponit omnia suauiter. Hanc amavi & exquisiui a iuuentute mea. Et quæsiui spōsam mihi assumere: & amator factus sum formæ illius. Generositatē illius glorificat: cotubernium habens dei: sed & dominus omnium dilexit eam. Doctrix enim est disciplinæ dei.

Damasi papæ. Ecclesiasti. Cap. xliiii. & xlv.

Ecce sacerdos magnus qui in diebus suis placuit deo: et inuentus est iustus: & in tempore iracundiæ factus est reconciliatio. Non est inuentus similis illi qui conseruaret legem excelsi. Ideo iure iurando fecit illum dominus crescere in plebē suā. Benedictionem omnium gentium dedit illi: & testamentum suum confirmauit super caput eius. Cognouit eum in benedictionibus suis: conseruauit illi misericordiam suam: & inuenit gratiam coram oculis domini. Magnificauit illum in conspectu regum: et dedit illi coronam gloriæ. Statuit illi testamentum sempiternum: & dedit illi sacerdotium magnum et beatificauit illum in gloria. Fungi sacerdotio: et habere laudem in nomine ipsius et offerre illi incensum dignum in odorem suauitatis.

Epistolæ beati Pauli.

In festo lucie virginis.

Confitebor tibi dñe. in festo barbare virginis iam exposita est hæc epistola.

In annunciatione virginis marie.

Locutus est dominus ad achaz. In feria quarta post dominicam tertiam aduentus hæc prophetia exposita est.

In festo dominici abbatis.

Lucie uirginis. Ecclesiasti. Ca. li.

Confitebor tibi dñe rex et collaudauo te saluatorem meum. &c. ut supra
Commemoratio annūciationis beatæ marie. Esaiæ. Capi. vii.

In diebus illis. Locutus est dominus ad achaz dicēs. Pete tibi signū a domino. &c. ut supra.
Dominici abbatis & confesso. Lectio
Sapiētiae. Ecclesiastici. Capi. xxxix.

Iustus cor suum tradidit ad uigilandum diluculo ad dominum qui fecit illum: & in cōspectu altissimi deprecabatur. Aperiet os suum in oratione & pro delictis suis deprecabitur. Si enim dñs magnus uoluerit: spiritu intelligentiæ replebit illū & ipse tanq̃ imbres mittet eloquia sapiētiae suæ: & in oratione cōfitebitur domino. Et ipse diriget cōsiliū eius & disciplinam: & in absconditis suis cōsiliabitur. Et ipse palā faciet disciplinam doctrinæ suæ & in lege testamēti domini gloriabitur. Collaudabunt multi sapientiam eius: & usq̃ in sæculū nō delebitur. Non recedet memoria eius: & nomē eius requiretur a generatione in generationem.

Thomæ aposto. Lctō pauli ad ephesios. Ca. ii.

Heratres. Iam non estis hospites & aduenæ: sed estis ciues sanctorū & domestici dei. Superædificati supra fundamentū apostolorū & pphetarū Ipso summo angulari lapide xp̃o iesu i quo omnis

tes. idest extranei: sed in numerum sanctorum recepti. Domestici dei. idest familiares:

Superædificati. idest fundamento ecclesie impositi. Angulari lapide. de illo intelligit qui in edificando templo salomonis cū nō conueniret in alijs locis: tandē ad duos parietes

Iustus cor suū tradidit. Ex ecclesiasti. cap. xxxix. ubi legit nō iustus s̃ sapiēs. Diluculo. i. iā inde ab adolescētia. De precabit. p̃ sapiētiae acq̃sitione. Pro delictis. i. delictorū venia. Si uoluerit. immo uolet. q̃ petitiō est iusta. Et ipse recipiēs spiritum sapiētiae.

Mittet eloquia. docens ignorātes. Cōfitebitur dño. ad ipsum quiddā boni est referēdo. Et ipse. s. dñs. Cōsiliabit. s. obscura clarī sibi reuelādo

Ipse. s. sapiēs a deo illuminat⁹. Doctrinæ suæ. i. sibi a dño reuelatæ. Multi. nō dicit oēs: q̃ sapiētia plerisq̃ est odiosa. Nō delebitur. q̃ ueritas in eternū manet. Nō recedet. inter hoies in hoc seculo durabit. & apud deū in altero seculo premijs acceptis.

In festo thomæ apostoli.

Iam non estis hospites. Ex epistola pauli ad ephesios. capi. ii. in superiori parte aposto- lus egit de uocatione gē- tium nunc ex eo infert.

Ergo non estis hospites

Epistolæ beati Pauli.

connectendos mirri in modū cōgruit. per quod significabatur christus qui fecit utraq; unū idest iudeos & gentiles. de hoc lapide legitur in psalmo. cvij. Lapidem quem reprobauerūt edificantes hic factus est in caput anguli. constructa. scilicet ex iudeis & gentibus. Coedificamini. cum alijs fidelibus.

In festo sancti isidori.

Optauī & datus est mihi sensus. Ex libro sapiētie cap. vii. in quo postea quā autor osten-

dit quōd habuit per naturā: nunc infert quid habuit ex sapiētia sibi diuinitus infusa. dicit igitur

Propter quod optauī. scilicet donum sapiētie. Sensus. scilicet ut bene de omni re sentire. Regnis & sedibus. scilicet regalibus. Diuitias. lapidem preciosum aurū. argentum. que oīa fortune bona sunt: neq; animi bonis cōparāda.

Sup salutē et speciē. scilicet pulchritudinē: quā sunt nature bona. neq; cōparandē sapiētie. Pro luce. quā sic dirigit in spūalib; sicut lux in corporalibus.

In extinguiibile. scilicet eterna et incorruptibilis est sapiētia que est de rebus diuinis. Innumerabilis honestas. scilicet nimius honor: quā est virtutis premium quōd sequit̄ illā: quasi umbra corpus sequitur

Letatus sum. ordo est. quā ista sapiētia antecedebat me ideo letatus sum.

Ignorabā. scilicet antea quā ipsam haberem. Sine fictione. scilicet via recta quā a deo optimo doctore.

In festo stephani protomartyris.

Stephanus plenus gratia. Ex actib; apostolorū. cap. vi. & vii. ubi lucas prosequit̄ hīstoriā de beato primo xpī teste. Prodigia. scilicet miracula cōtra naturā. Libertinorū. glossa dicit a regione hos fuisse dictos. quōd si ista est ab eleutheropoli vrbe iudeę dictos esse oportet: quā interpretat̄ ciuitas liberorū. Cyrenensū. a cyrenis vrbe aphyricę nobili. Asia. scilicet proprie dicta.

ædificatio constructa crescit in templum sanctum in domino. In quo & nos coedificamini in habitaculum dei in spiritu sancto.

Sancti Isidori. Lectio libri sapiētie. Capi. vii.

Optauī & datus est mihi sensus. Et inuocaui & uenit in me spiritus sapiētie: & præposui illā regnis & sedibus: & diuitias nihil esse dixi in cōparationē illius. Non cōparaui illi omnē lapidē preciosum: quoniam omne aurū in cōparatione illius arena est exigua. Et tanquā lutū estimabitur argētum in conspectu illius. Super salutē & speciē dilexi illā: & proposui pro luce habere illā: quoniam inextinguiibile est lumē illius. Venerūt autē mihi omnia bona pariter cum illa: & innumerabilis honestas per manus illius. Et lætatus sum in omnibus quoniam antecedebat me ista sapientia: & ignorabam quoniam omnium bonorum mater est. Quam sine fictione didici: & sine inuidia cōmunico bonis illius. Et honestatem illius non abscondo.

Stephani protomartyris. Lectio actū apostoli. Capi. vi.

In diebus illis. Stephanus plenus gratia & fortitudine faciebat prodigia & signa magna in populo. Surrexerūt autē quidam de synagoga quæ appellabatur libertinorum & cyrenensium & alexandrinorum & eorū qui erāt a cilicia & asia disputantes cū stephano & non poterāt resistere sapiētie

Epistolæ beati Pauli.

Qui loquebatur subaudi in eo. Audientes hæc. ex capite. vii. quod postea q̄ audierunt stephanum longa oratione perorantem. Dissocabantur. i. rumpebantur nimia ira. Voce magna. ne verba stephani audirentur. Continuerunt aures. ne talia audirent. Testes qui lapidabant illum. Qui vocabatur saulus. qui postea ex persecutore factus est apostolus.

In festo Joannis euangeliste.

& spiritui qui loquebatur. Audientes autem hæc: dissocabantur cordibus suis: & stridebant dentibus in eum. Cum autem esset stephanus plenus spiritu sancto: intendens in cælum uidebat gloriam dei & iesum stantem a dextris. Et ait. Ecce uideo cælos apertos: & filium hominis stantem a dextris uirtutis dei. Exclamantes autem uoce magna continuerunt aures suas: & impetum fecerunt unanimiter in eum. Et eicientes eum extra ciuitatem lapidabant. Et testes deposuerunt uestimenta sua secus pedes adolescentis qui uocabatur Saulus: & lapidabant stephanum inuocantem & dicentem. Domine iesu accipe spiritum meum. Positis autem genibus clamauit uoce magna dicens. Domine ne statuas illis hoc peccatum. Et cum hoc dixisset dormiuit in domino.

In natali sancti iohannis euangeliste. Lectio epistolæ beati pauli apost. Ad ephes. Capi. i.

H fratres. Benedictus deus & pater domini nostri iesu christi: qui benedixit nos in omni benedictione spiritali in cælestibus in christo ante mundi constitutionem ut essemus sancti & immaculati in conspectu eius in charitate. Qui predestinauit nos in adoptionem filiorum per iesum christum in ipsum secundum propositum uoluntatis suæ. In laudem gloriæ & gratiæ suæ: in qua glorificauit nos in dilecto filio suo in quo habemus redemptionem per sanguinem eius remissionem peccatorum secundum diuitias gratiæ eius quæ superabundauit in nobis per iesum christum dominum nostrum.

Benedictus deus & pater. Ex epla ad ephesios capi. pri. in quo illos ad gratiarum actionem inducit ex beneficiis quæ a deo acceperit. Deus & pater. duas exprimit personas. & tertiam cum dicit qui benedixit nos. nam benedictio spiritus sancti donum est. In christo. i. per christum quia per illam quasi per mediatorum proueniunt nobis dona.

Elegit nos in ipso. i. in filio qui est patris sapientia per quam nos elegit.

Ante mundi constitutionem. i. ab eterno. cuius effectus facta est hoc tempore. In conspectu eius. nam in conspectu hominum possunt uideri tales et non esse: cuiusmodi sunt hypocrite.

In charitate. sine qua nullum est meritum.

Per iesum christum. cuius fratres nos sumus per adoptionem in ipsum patrem relati. Voluntatis suæ. a qua dependet electio et predestinatio.

Gratificauit nos. idest gratos sibi fecit. In filio suo. idest per filium suum. Redemptionem et remissionem peccatorum. & hoc per eius passionem.

Epistolæ beati Pauli,

Ad missam maiorem.

Qui timet deum faciet bona. Ex ecclesiastico cap. xv. in quo ponitur acquisitæ sapientie fructus & primo quibus conceditur hoc est deum timētibz. Continēs iusticie. i. iusticiam tenēs. Apprehendet illā. i. sapientiā. Obuiabit. i. inueniet illā sibi se offerenē. Honorificata: & ipsa honesta & honestos faciens. A virginitate. i. tanq̄ sponsa sponsum. Pane vite. de quo saluator non in solo pane viuit homo.

In illo. scz deo firmiter inheredo. Continēbit illum. i. ne cadat. Os ei⁹. ad docendum populum.

Stola glorie. veste sacerdotali apud romanos stola vestis erat matronarū insigne castitatis. Cetera patent.

In festo sc̄toꝝ innocētū.

Vidi supra montem sion. Ex apocalypsi Joānis. cap. xiiii. in quo describit̄ quo pacto Joānes vidit agnū idest xpm stipatū multitudīne sanctorum. Montē sion. per quem intelligitur ecclesia triūphans. Centum quadraginta quattuor. hoc est ex qualibet tribu duodecim millia. Nomen eius. i. agni. Et patris eius. i. dei patris. et ex consequenti spiritus sancti. Citharedorum. i. vocum non confusarū: sed certa harmonia consonantū. Canticum nouum. quasi ex nouo testamento concinnatū. Ante sedem. i. maiestatis dei

Quattuor animalia & seniores. de quib⁹ supra dictū est. Empti sunt de terra. scz sanguine xpi & suo. Virgines. nō solū integritate corporis sed etiā cōtinētes & cōiuges hoc noīe cēsentur.

Primitie deo. i. primi qui pro nomine dei & xpi sanguine fuderunt atq; ideo gratiores.

Ad missam maiorē. Ecclesiasti. Ca. xv.

Qui timet deum faciet bona: & qui continēs est iusticie apprehendet illā: & obuiabit illi quasi mater honorificata. Cibauit illū pane uitæ & intellectus: & aqua sapientie salutaris potauit illum. Et firmabitur in illo & non flectetur: & cōtinēbit illū & non confundetur: & exaltabit illum apud proximos suos: & in medio ecclesie aperiet os eius: & impleuit eum domini spiritu sapientie & intellectus & stolam glorie induit eum. Et nomine æterno hereditabit illum dominus deus noster.

Sanctorum innocentum. Lectio apocalypsis beati. Ioannis apostoli. Cap. xiiii.

In diebus illis. Vidi supra montē sion agnū stantem: & cum eo centum quadraginta quattuor milia habentes nomen eius: & nomen patris eius scriptum in frontibus suis. Et audiui uocē de celo tanquam uocem aquarum multarum: & tanquam uocem tonitruū magni. Et uocem quam audiui sicut citharedorum citharizantium in citharis suis. Et cantabāt quasi canticū nouū ante sedē: & ante quattuor animalia & seniores. Et nemo poterat dicere canticū: nisi illa centū quadraginta quattuor milia: qui empti sunt de terra. Hi sunt qui cum mulieribus non sunt cōinquinati: uirgines enim sunt. Hi sequuntur agnum quocunq; ierit. Hi empti sunt ex omnib⁹ primitie deo & agno in ore ipso.

Epistolæ beati Pauli.

In festo thome archiepiscopi canturiefi.

Iustus si morte præoccupatus. Ex libro sapientie cap. iij. in quo ponitur præminentia iustorum qui morte immatura sunt rapti. Præoccupat^r autem quam ad senectam perueniat. In refrigerio. i. in quiete a presentibus malis. Senectus. q. d. satis diu vixit: qui pie sancteq^{ue} vixit. Sensus hominis. i. sapientia illius. Vita immaculata. siue illa sit brevis siue longa. Placens deo. unde subdit placita erat deo anima illius.

Thomæ archiepiscopi. Lectio libri sapientie. Cap. iij.

Iustus si morte præoccupatus fuerit: in refrigerio erit. Senectus enim uenerabilis est non diuturna nec numero annorum computata. Cani sunt autem sensus hominis: & ætas senectutis uita immaculata. Placens deo: factus dilectus: & uiuens inter peccatores translatus est. Raptus est ne malicia mutaret intellectum illius: aut fictio deciperet animam illius. Consumatus in breui: expleuit tempora. Placita enim deo erat anima illius. Propter hoc: præperauit educere illum de medio iniquitatum: quoniam gratia dei & misericordia est in sanctos illius: & respectus in electos illius.

Translatio sancti iacobi. Ecclesiasticus. Ca. xliiii. & xlv.

Benedictio domini super caput iusti. Ideo dedit illi hereditatem: & dimisit ei partem in tribus duodecim: & inuenit gratiam. &c. ut supra.

Siluestri papæ. Pauli ad hebræos. Cap. vii.

Hereticos. Plures facti sunt sacerdotes secundum legem. Idcirco quod morte prohiberetur permanere. Iesus autem eo quod maneat. &c. ut supra.

Hilarii episcopi & doctoris.

Lectio sapientie. Cap. vii.

Optauit & datus est mihi sensus. Et inuocaui & uenit in me spiritus sapientie. &c. ut supra. Mauri abbatis. Ecclesiasticus. xiiii. & xv.

uis siue longa. Placens deo. unde subdit placita erat deo anima illius.

Translatus est. de miseris mundi ad requiem ut dixit. Malicia. i. tormenta & aduersitates que cogunt homines aliquando degenerare. Fictio. i. simulatio putans esse bonum quod est malum.

In breui. subaudi tempore. Tempora multa. i. opera multorum temporum. De medio iniquitatum. in quas uiuendo poterat incidere. Gratia dei in presenti uita et futura.

In translatione beati Jacobi apoli.

Benedictio domini super caput iusti. Exposita est supra in vigilia beati andree apostoli.

In festo siluestri papæ.

Plures facti sunt sacerdotes. Exposita est supra in festo beati nicolai episcopi.

In festo sancti hilarii episcopi.

Optauit et datus est mihi sensus. Exposita est supra in festo sancti isidori episcopi.

In festo mauri abbatis.

l iiii

Betus vir qui in sapientia. Ex ecclesiastico cap. xliii. & xv. in quo agitur de virtutū exercitio in ordine ad deum. In sapientia, que est rerum diuinarum contemplatio. Meditabitur. i. exercebit se. In sensu. i. sensate. Circūspeditionem dei. i. quod deus omnia circūspicit. Cibauit illum. hoc interpositis multis verbis infertur ex cap. xv. sed iam expositum est in festo sancti Joannis apostoli ad missam maiorem.

In festo Marcelli
pape & martyris.

Ecce sacerdos magnus. que exposita est supra in festo damasi pape.

In festo Antonij
abbatis.

Dilectus deo & hominibus. ex ecclesiastico cap. xlv. & loquitur de laudibus moysi: que possunt accommodari diuo Antonio. In benedictione. i. in omni bono

In gloria sanctorum. i. videndo diuinam essentiam. Glorificauit illū. hec iam exposita sunt in vigilia sancti andree.

In festo priscæ virginis
& martyris.

Sapientia vincit maliciam. hec iam exposita est supra in vigilia eulalæ virginis & martyris Fabiani & sebastiani martyrum.

Sancti per fidem vicerunt regna. Ecclesiastico cap. xl. in superiori pte enumerauit complures viros ex iudicibus regibus et prophetis. tūc infert. Qui per fidem. quod est opus fortitudinis. Iusticiam. cui relique oēs virtutes cōnere sunt. Repromissiones. i. factas p̄farchis

Betus uir qui in sapientia morabitur: & qui in iusticia meditabitur: & in sensu cogitabit circūspeditionem dei. Cibauit illum pane uitæ & intellectus: & aqua sapientiæ salutaris potauit illum: & firmabitur in illo & nō flectetur & cōtinebit illū & non confundetur: & exaltabit illum apud proximos suos: & nomine æterno hereditabit illum dominus deus noster.

Marcelli papæ & martyris.

Ecclesiastici. Capi. xliiii.

Ecce sacerdos magnus qui in diebus suis placuit deo: & inuentus est iustus. &c. ut supra. Antonii abbatis. Ecclesiastici. Ca. xlv.

Dilectus deo & hominibus: cuius memoria in benedictione est. Similem fecit illum in gloria sanctorum & magnificauit eum in timore inimicorum: & in uerbis suis monstra placuit. Glorificauit eum in conspectu regum: & iussit illi stare coram populo suo: & ostendit illi gloriam suam. In fide & lenitate ipsius sanctum fecit illum: & elegit eum ex omni carne. Audiuit enim uocem ipsius: & induxit illum in nube: & dedit illi cor ad præcepta: & legem uitæ & disciplinæ.

Priscæ uirginis & mar. Lectio sapiæ. Ca. viii.

Sapientia vincit maliciam: attingit ergo a fine usq; ad finem fortiter. &c. ut supra.

Fabiani & sebastiani martyrum. Lectio epistolæ pauli ad hebræos. Capi. xi.

Ratres. Sancti per fidem uicerunt regna operati sunt iusticiam: adepti sunt repromissiones

Ora leonū. quod de daniele scribitur Danielis. vi. Impetum ignis. vt in tribus pueris. Dan. iij. Aciem gladii. quod sepe fecerunt duces: iudices: & reges israel & iuda. De infirmitate. vt in ezechia rege. Esaię. xxxviii. Castra exterorū. i. alienigenarū vt Josue & David. Mortuos suos. vt mulier sareptana per orationē helie. & sunamitis p heliseum. Distenti sunt. in tormētis positi. Redemptionē. s. a pena. Resurrectionē. in futura gloria. Lapidati sunt. vt naboth. iij. Regum. xxi. Secti sunt. vt Elisas propheta ferrā lignea. Tētatū sunt. ad idolatriam. In melotis. i. vestibus ex pelle mellū. aut forte ouū. Mō erat mūdus. quem odio habebant et fugiebant. cetera patent.

Obturauerunt ora leonuum: extinxerunt impetū ignis: effugauerunt aciem gladii. Conualuerūt de infirmitate: fortes facti sunt ī bello. castra uerterūt exterorum: acceperunt mulieres de resurrectione mortuos suos. Alii autem distenti sunt: nō suscipiētes redemptionem: ut meliorem inuenirent resurrectionem. Alii uero ludibria & uerbera experti: in super & uincula & carceres. Lapidati sunt: secti sūt: tentati sunt: in occisione gladii mortui sunt: circūerunt in melotis & in pellibus caprinis. Egentes: angustiati: afflicti. quibus dignus non erat mundus. In solitudinibus errantes: & in montibus: & in speluncis: & in cauernis terræ. Et hi omnes testimonio fidei probati inuenti sunt. In xpō iesu dño nostro.

Agnētis uirginis et martyris. Pauli ad corinthios. ii. Cap. x.

H Ratres. Qui gloriatur in domino gloriatur: Nō enī qui seipsum cōmendat. &c. ut supra.

Vincentii mar. Pauli ad timo. ii. Ca. ii. & iii.

Q Harissime. Memor esto dominum nostrum iesum christum resurrexisse a mortuis ex femine dauid secundum euangelium meum: in quo laboro usq; ad uincula quasi male operans. Sed uerbum dei nō est alligatū. Ideo oīa sustineo propter electos: ut & ipsi salutē consequantur: quæ est in xpō iesu cū gloria cœlesti. Tu autē affecutus es meā doctrinam: institutionē: propositū: fidē: longanimitatē:

miter persistet in euāgelij uitate. Meā doctrinā. s. intelligēdo. Institutionē. s. mores q̄s instituit. Propositū. de fidei p̄dicatione. Fidē. s. articuloꝝ. Longanimitatē. s. premiū spem.

In festo agnetis uirginis & martyris.

Q Si gloriatur in dño gloriatur. s. exposita est supra in festo Leocadię uirginis & martyris.

In festo Vincentii martyris.

Memor esto dominum nostrum. Ex epistola secūda ad timotheum cap. partim secūdo partim tertio. Imprimis itaq; gloria cœlestis p̄dicatoribus promittitur per christum resurgētē: qui est causa nostre resurrectionis. Euangelium meum. i. quod ego p̄dicauī uobis. Ad uincula. i. carcerē in quo nūc sum.

Male operās. i. nocēs & criminōsus. Mō est alligatū. qz etiā in carcere docebat. Propter electos. i. electoꝝ salutē. Fidelis ser. i. uer⁹ est. Tu autē timotheū hortat ut firmiter persistet in euāgelij uitate.

Epistolæ beati Pauli.

Dilectionē. s. dei & proximi. Patientiam. in aduersis & persecutionibus tolerādīs. Antiochię. quę est p̄sidię ciuitas. nā alia est ad orontē quę magna cognominat̄ Iconio & listris de quibus in actibus apostolorū cap. xiiij. In festo illefonti archiepiscopi.

Optauī & datus est mihi sensus. Jam exposita est supra in festo sancti isidori episcopi. In festo balbile & trium puerorum.

Iustorum animę in manu dei sunt. Ex libro sapientię. capi. iij. In quo ostēditur quod mors iustorum & si vulgo putatur ignominiosa: apud deum est gloriosa. In manu dei. in cuius manus commendamus spiritum nostrum. Tormentum malicię. in originali tormentū est mortis. hoc est pene quā mali patientur apud inferos. Mori s. animā cū corpore illoꝝ extingui. Exitus illorū. s. mors esse misera. Abstinere iusto. i. a via recta nihil illis proficere abierunt in interitum opinione illoꝝ. Illi aut. qui sic putantur exterminati.

In pace. i. in requie & gloria. In paucis. qz nō sunt multa hui⁹ vite mala illorū bonoꝝ q̄ expectantur cōparatione. Tentauit eos. i. experiri voluit an essent ipso digni. Aurum in fornace. qd̄ ita purius euadit. Holocauisti. cuius odor ad deū erigitur. In tēpore. qm̄ resurgēt & fulgebūt in gloria. Iudicabunt nationes cum apostolis vt saluator dicit.

Saulus adhuc spirans. ex actib⁹ aploꝝ cap. ix. in quo agitur de cōuersione pauli ex persecutore in christi apostolum. Spirans minarum. i. minas. Et cedis. i. cedem et est constructio gręca in huiusmodi verbis cum genitiuo. Accessit. non prouocatus sed vltro.

dilectionem: patientiam: persecutiones: passiones qualia mihi facta sunt antiochię: iconii listris. Quales persecutiones sustinui: & ex omnib⁹ eripuit me dominus. Et omnes qui uolunt pie uiuere in christo iesu persecutionem patientur.

Illefonti episcopi. Lectio libri sapientię. Ca. vii.

Optauī: & datus est mihi sensus. Et inuocaui & uenit in me spiritus sapientię. &c. ut supra.

Balbile & triū puerorū. Sapientię. Capi. iij.

Iustorum animę in manu dei sunt: & non tanget illos tormentum malicię. Visi sunt oculis insipientium mori: & extimata est afflictio exitus illorum. Et ab itinere iusto abierunt in exterminium. Et quod a nobis est iter exterminii: illi autem sunt in pace. Et si corā hominibus tormenta passi sunt spes illorum immortalitate plena est. In paucis uexati: in multis bene disponentur. Quoniam deus tentauit eos: & inuenit illos dignos se. Tanquam aurum in fornace probauit illos: & quasi holocausti hostiā accepit eos: & in tēpore erit respectus illorū. Fulgebunt iusti: & tanquam scintille in arundineto discurrent. Iudicabunt nationes: & dominabuntur populis: & regnabit dñs illorū in perpetuum.

Conuersio scti pauli. Actū aposto. Ca. ix.

In diebus illis. Saulus adhuc spirans minarū & cedis iu discipulos dñi: accessit ad principē

In conuersione sancti Pauli.

Saulus adhuc spirans. ex actib⁹ aploꝝ cap. ix. in quo agitur de cōuersione pauli ex persecutore in christi apostolum. Spirans minarum. i. minas. Et cedis. i. cedem et est constructio gręca in huiusmodi verbis cum genitiuo. Accessit. non prouocatus sed vltro.

Epistolæ beati Pauli.

Epistolas. ex quarum autoritate posset questionem exercere. In damascum. syrie ciuitatem nobilem. Vnius vic. idest doctrine christiane. Saule saule. in greco saul saul. quo nomine fuit hebreorum rex primus. sed postea formatione latina factus est saulus. deinde paulus. Quem persequeris. scilz in membris meis. Contra stimulum. Ex prouerbio dictum est etiam apud terentium celebrato contra stimulum calces. Comitabantur cum eo. ego dicerem comitabantur cum. Trahentes. scilz qui eum comitabantur. Nomine ananias. qui ex iudeo factus erat christianus. de quo Actuum. xxiij. In visu. in somno. Rectus quia sunt 2 vici in vrbibus obliqui. Jude. ad quem paulus diuerterat. Tharsensem. ex tharsis vrbe cilicie. Et vidit paulus. in visione non solum virum sed nomen quoque illius didicit. Vas electionis. quia quemadmodum sunt vasa que sunt in vsus sordidos puta scalpulum: trulla: matella. ita alia eliguntur in vsus honestos puta que sunt altaris ministerio comparata. Portet nomen meum. predicando christum christianamque religionem. Ostendam illi. per experientiam. Quanta. quam multos labores et pericula.

faciendū: & petiit ab eo epistolas in damascum ad synagogas: ut si quos inuenisset huius uix uiros ac mulieres uinctos perduceret ierusalem. Et cum iter faceret: contigit ut appropinquaret damasco. Et circumfulsit eum lux de celo: & cadens in terram audiuit uocem dicentem sibi. Saule saule quid me persequeris. Qui dixit. Quis es domine? Et ille. Ego sum iesus quem tu persequeris. Durum est tibi contra stimulum calcitrare. Et tremēs ac stupēs dixit. Domine quid me uis facere. Et dominus ad eum. Surge & ingredere ciuitatem: & dicetur tibi quid te oporteat facere. Viri autem illi qui comitabantur cum eo stabant stupefacti: audientes quidē uocem neminem autem uidentes. Surrexit autem saulus de terra: apertisque oculis nihil uidebat. Ad manus autem illum trahentes: introduxerunt damascum. Et erat ibi tribus diebus non uidens: & non manducauit: nec bibit. Erat autem quidā discipulus damasci nomine ananias. Et dixit ad illum in visu dominus. Anania. At ille ait. Ecce ego domine. Et dominus ad illum. Surge & uade in uicum qui uocatur rectus: & quære in domum iudæ saulum nomine tharsensem. Ecce enim orat. Et uidit uirū anniā nomine introeuntē: & imponentē sibi manū ut uisum recipiat. Respondit autē ananias. Dñe audiui a multis de uiro hoc: quāta mala sanctis tuis fecerit in ierusalē. Et hic habet potestātē a principibus sacerdotū alligandi oēs qui inuocant nomen tuū. Dixit autē ad eum dñs. Vade quā uas electionis mihi est iste: ut portet nomē meū corā gentibus & regibus & filiis israel. Ego enim ostendā illi quāta oporteat eū pro nomine meo pati. Et abiit ananias: & introiit

Epistolæ beati Pauli.

Implearis spiritu sancto. per baptisum. Tanq̄ squamæ. s. piscium. hoc est pustule siue schare. Huc. i. antiochiam. In festo brigide virginis.

Domine deus meus
Exaltasti. ex ecclesia
stico cap. li. in quo laus
gloria cū gratiarū actio-
ne deo datur conferendo
mihī vitę prosperitatem.

Defluenti. in quā defluis-
mus: aut illa in nos. De
precatus sum. vt habeā fi-
nem bonum. Patrem
dñi mei. i. messie venturi.

Tribulationis. i. mortis
Superborū. demones
intelligit eo tempore su-
perbentes et criminan-
tes. Assidue. i. horis cō-
gruētibus. Exaudita est
i. sic faciēdo exaudietur.

De perditione. s. gehē-
na. De tempore iniquo
i. de hac vita iniquitatē-
bus obnoxia.

In festo beati Ignaciū
ep̄i & martyris.

Beatus vir qui inue-
tus est. Ex ecclesiasti-
co capi. xxxi. vbi legitur
beatus diues. vbi auro
diuitem immaculatū cō-
mendat quod rarum est
et difficile. vnde in euan-
gelio saluator facilius in-
quit est camelū per fora-
men acus intrare: quam
diuitem in regnum celo-
rū. Post aurū. p̄ avari-
ciam. Sperauit. consti-
tuēdo in ea finem suum.

Quis est hic? q. d. rarus
est inuētu. Mirabilia.
qz nihil aliud est mirabi-
le nisi qd raro contingit.
Probat⁹ in illo. s. auro.

in domum: & imponens ei manus dixit. Saule saule frater: dominus misit me iesus: qui apparuit tibi in uia qua ueniebas: ut uideas & implearis spiritu sancto. Et confestim ceciderunt ab oculis eius tāquam squamæ: & uisum recepit. Et surgēs baptizatus est. Et cum accepisset cibū: confortatus est. Fuit autem cum discipulis qui erāt damasci per dies aliquot. Et continuo ingressus in synagogam: prædicabat iesum: quoniam hic est filius dei. Stupebant autem omnes qui eum audiebant & dicebant. Nonne hic est qui expugnabat in ierusalem eos qui inuocabant nomen istud. Et nūc ad hoc uenit: ut uinctos illos duceret ad principes sacerdotum. Saulus autem multo magis conualescebat: & confundebat iudæos qui habitabant damasci: affirmans quoniam hic est christus.

Brigidæ uirginis. Ecclesiastici. Capi. li.

Domine deus meus: exaltasti super terram habitationem meam & pro morte defluentis deprecata sum. Inuocaui dominum patrem domini mei: ut nō derelinquat me in die tribulationis meæ & in tempore superborum sine adiutorio. Laudabo nomen tuum assidue: & collaudabo illud in cōfessione: & exaudita est oratio mea. Liberaisti me de perditione: & eripuisti me de tempore iniquo. Propterea cōfitebor: & laudem dicam nomini tuo domine deus noster.

Ignaciū episcopi & mar. Ecclesiasti. Ca. xxxi.

Beatus uir qui inuentus est sine macula: & qui post aurum nō abiit: nec sperauit in pecuniæ thesauris. Quis est hic & laudabimus eum. Fecit enim mirabilia in uita sua. Qui probatus est

Epistolæ beati Pauli.

Potuit transgredi. quia diuitiæ sunt instrumenta ad male agendam. Bona illius. nam pro temporalibus accipit eterna. Ecclesia sanctorum. quia misericordia illius ab omnibus laudabitur.

In festo purificationis Mariæ virginis.

Ecce ego mitto angelum meum. Ex malachia propheta cap. iij. in quo precipue agitur de xpi aduentu atq; eius precursore Joanne baptista et de presentatione in templo quod festum dicitur purificationis.

in illo: & perfectus inuentus est: & erit illi gloria æterna. Qui potuit transgredi & non est transgressus: & facere mala & non fecit. Ideo stabilita sunt bona ipsius in domino: & elemosynas illius enarrabit omnis ecclesia sanctorum.

Purificatio beatæ mariæ. Lectio malachia propheta. Cap. iij.

Hec dicit dominus deus. Ecce ego mitto angelum meum: & præparabit uiam ante faciem tuam. Et statim ueniet ad templum sanctum suum dominator quem uos queritis: & angelus testamenti quem uos uultis. Ecce uenit dicit dominus exercituum. Et quis poterit cogitare diem aduentus eius? Et quis stabit ad uidendum eum. Ipse enim quasi ignis conflans: & quasi herba fullonum. Et sedebit conflans: & emundans argentum: & purgabit filios leui: & conflabit eos quasi aurum & quasi argentum & erunt domino offerentes sacrificia in iusticia. Et placebit domino sacrificium iuda & ierusalem: sicut dies sæculi & sicut anni antiqui. Dicit dominus omnipotens.

Cathedra sancti petri. Lectio beati petri apostoli prima. Cap. primo.

Petrus apostolus iesu xpi. Electis aduenis dispersionis: ponti: galatiæ: capadociæ: asiæ & bithiniæ secundum præscientiam dei patris in sanctificationem spiritus: in obedientiam & aspersionem sanguinis iesu christi: gratia uobis & pax multiplicetur.

batur. Secundum præscientiam. hoc refertur ad illud quod dixit electis. Spiritus. s. sancti: cui attribuit sanctificatio. In obedientia. qz fuit obediens patri usq; ad mortem. Et aspersionem. unde oia sacramenta efficaciam habent. Gratia uobis. vba sunt salutatiois in eplari principijs.

Mitto angelum meum. i. ioannem nuncium siue precursorem

Ante faciem tuam ad christum dirigitur sermo. Siue meam. qz eadem est diuinitas patris et filij. Veniet ad templum. hoc facit ad festum. Testamenti. i. noui. Ecce uenit. p. ueniet ad iudicium finale.

Stabit. i. stare poterit præfulgore. Herba fullonum. que in ieremia dicitur borith. hispane rabonera. Emundans argentum. i. animas quasi argentum. Filios leui. i. sacerdotes. Conflabit eos. i. mundabit quasi per colli.

Dies sæculi. i. sacrificij antiquum abel iusti. Cetera patent.

In cathedra sancti petri.

Petrus aplos iesu xpi Ex prima petri epistola cap. pri. nã duas scripsit epistolas: quarum hæc primã scribit ad eos qui de gentilitate fuerat conuersi. ideo dicit aduenis. potest fieri ut fuerit hebreus tamen peregrini. qz dicit dispersionis. Ponti galatiæ. omnes hæc regiones sunt assemptoris ad quas nunc siluanus proficisce-

Epistolæ beati Pauli.

Benedictus deus, prosequit epistolā. Regeneravit nos, per baptisimū. In spem viuā, i. certā & solidā. Per resurrectionē, vnde habemus spem resurgendi. In hereditatē incorruptā, i. que nūq̄ terminat̄. In vobis, i. p̄ vobis. Custodimini per fidē, perseverātes in bono. In tēpore nouissimo, i. in finali iudicio, in quo oīa occulta reuelabūtur. In quo exultabit̄s, eternaliter. Modicum nunc, i. temporaliter. Probatio fidei, in tribulationibus.

Quod p̄ ignē pbatur, si cut vos pbamini per tentationes. Inuentaf, i. cedit vobis in laudem &c.

In reuelatione iesu xp̄i i. in die iudicij vt dixim⁹.

In festo sancte helenę.

Quierem fortē quis inueniet? Ex libro prouerbiorū salomonis cap. xxxi. que sit hęc mulier fortis inter expositores non satis constat: sed prima frōte videtur salomon intelligere probam maronā atq; rei familiaris prouidā gubernatricem. Quis inueniet, q. d. tantū bonū raro potest inueniri. Præctū eius, qz huiusmodi merx preciosa est. Nō indigebit, quia domum habebit suppellectili cūcta ornata.

Ei bonum, i. sponso suo Lanam & linum, i. materiam vnde faciat vestes & suppellectilia. Consilio, i. arte nendi et texendi.

Nauiſ institoris, i. mercatoris a longe portanti merces suas. Surrexit, i. summo mane: vt comparet cibos familie.

Prædā, in hebreo habetur annonā. Agrū, aptū plātationi. Manuum suarum: que allunde lucrata est. Lumbos suos, i. libidinē repressit.

Brachiū suū, ad fortiter agendū. Negociatio eius, in iis que supra memorauit. In nocte per quam potest intelligi mors.

Ad fortia, in hebreo est ad vertibulū hoc est circulū qui

Benedictus deus & pater domini nostri iesu christi qui secundū magnā misericordiam suam regenerauit nos in spem uitæ æternæ per resurrectionē iesu christi ex mortuis in hereditatē incorruptibilē & incontaminatā: & immarcessibilē conseruatam in cœlis: in uobis qui in uirtute dei custodimini per fidē, in salutē paratā reuelari in tempore nouissimo. In quo exultabit̄s modicum nunc si oportet cōtristari in uariis tentationibus: ut probatio uestre fidei multo preciosior sit auro quod per ignem probatur: inueniatur in laudem & gloriam & honorē & reuelatiouem iesu christi domini nostri.

Sancte helenæ. Prouerbiorum
Cap. xxxi.

Quierem fortē quis inueniet. Procul & de ultimis finibus preciū eius. Confidit in ea cor uiri sui: & spoliis non indigebit. Reddet ei bonum & non malū: omnibus diebus uitæ suæ. Quæsiuit lanam & linū: & operata est consilio manuum suarū. Facta est quasi nauis institoris de longe portās panem suum. De nocte surrexit: deditq; prædam domesticis suis: & cibaria ancillis suis. Considerauit agrū & emit eum: de fructu manuum suarum plantauit uineam. Accinxit fortitudine lumbos suos: & roborauit brachiū suum. Gustauit & uidit quoniā bona est negotiatio eius. Nō extinguetur in nocte lucerna eius. Manū suā misit ad fortia: & digiti eius

Epistolæ beati Pauli.

fuso appenditur. **F**rigoribus niuis. i. ab hyeme. **D**uplicibus. indumentis duplicatis. **S**tragulatam vestem. i. que sterni possit in lecto aut in solo aut mensa. **B**ysus. genus lini. **P**urpura. qua byssus inficitur. **N**obilis. quia ex vxore honor illi accedet. **L**ana-

apprehenderunt fufum. Manum suam aperuit inopi: & palmas suas extendit ad pauperem. Non timebit domui suæ a frigoribus niuis: omnes enim domestici eius uestiti sunt duplicibus. Stragulatam vestem fecit sibi: byssus & purpura indumentum eius. Nobilis in portis uir eius quando sederit cum senatoribus terræ. Sindonem fecit & uendidit: & cingulum tradidit cananæo. Fortitudo & decor indumentum eius: & ridebit in die nouissimo. Os suum aperuit sapientiæ: et lex clementiæ in lingua eius. Considerauit semitas domus suæ: & panem ociosa non comedit. Surrexerunt filii eius & beatissimam prædicauerunt: et uir eius laudauit eam. Multæ filiæ congregauerunt diuitias: tu supergressa es uniuersas. Fallax gratia et uana est pulchritudo. Mulier times deum ipsa laudabitur. Date ei de fructu manuum suarum: & laudent eam in portis opera eius.

Gregorii papæ. Ecclesiastici.

Capitulum. xlvii.

Dedit dominus confessionem sancto suo: & excelso in uerbo gloriæ. De omni corde suo laudauit dominum & dilexit deum qui fecit illum: & dedit illi contra inimicos potestatem. Et stare fecit cantores contra altare: et in sono eorum dulces fecit modos. Et dedit in celebrationibus decus: & ornauit tempora usque ad consumationem uitæ. Christus purgauit peccata ipsius: & exaltauit in æternum cornu ipsius. Sapientia laudauit animam suam: & in domino honorificabitur: & in medio populi sui gloriabitur: et in plenitudine sancta admirabitur. Et in multitudine electorum habebit laudem: et inter benedictos benedicetur.

neo. hic p mercatore ponitur: alioqui nomen est patrie. In die nouissimo. i. iudicij. Gratia et pulchritudo. que uotes in muliere cum etate suauit. Laudabitur. scz sine fine. In portis. ubi est hominum concursus frequens.

In festo gregori papæ.

Confessionem sancto suo & excelso. ex ecclesiastico capitulo. xlvij. quo in loco autor laudes dauid regis persequitur. que possunt accommodari pontifici gregorio dicens. In omni opere dedit confessionem sancto. i. deo qui sanctus sanctorum est.

In uerbo gloriæ. i. gloriam de omnibus attribuendo. Dedit potestatem. scz deus ipsi dauid. aut qd dauid ipsum dedit potentem & sibi adiutorem. Cantores. quos dauid instituit cum holocaustu & res diuina peragebatur. Modos. i. modulationes psalmorum.

Dedit deus. i. honores. Ornauit tempora. i. festa per annum vigesta.

Christus. i. deus homo. Peccata ipsius. i. dauid adulteria et homicidia.

Cornu ipsius. i. regni potentiam et dignitatem. Que sequuntur aliunde sunt & patent.

Epistolæ beati Pauli

In festo gabrielis arcangeli.

Ecce vir gabriel. Ex daniële propheta cap. ix. in quo post orationē danielis ponitur reuelatio illi facta per gabrielem. Vir gabriel. i. angelus in specie viri. A principio. s. in capite precedenti. Tetigit me. i. exciuit. Sacrificiū vespertini. nam per totā diem orauerat vsq; ad vespērā. Egressus sum. s. a deo ⁊ veni ad te. Egressus est sermo. i. dei sentētia de futuris. Vir desideriorū. i. desiderans scire futura. Animaduerte. illum facit beniuolum et attentū. Septuaginta hebdomade. est hebdomada septē dierū. septem mensium. septē annorum septuaginta annorū sicut hoc in loco. vbi per septuaginta hebdomadas intelliguntur quadringenti nonaginta anni: vsq; ad xp̄i aduentū. Abbreuiate sunt. idest registrate in dei prescientia. Finem accipiat peccatū. per christi passionē. Prophetia. s. de christo predicta. Ungatur sanctus. vnde messias interpretatur vnctus.

Georgij martyris.

Expectatio iustorū læticia. Ex libro p̄ uerborum cap. x. in quo Salomon filium instituens cōtinuat p̄cepta et admonitiones suas.

Læticia. quoniam beatitudinem sequitur voluptas vt Aristoteles li. x. Ethicorum scribit. Via domini. i. ei⁹ iusticia simplices premiando. Nō commouebitur. a stabilitate virtutis. Os iusti.

alios docēdo. Placita deo ⁊ viris bonis. Diriget eos. s. in beatitudinem. Supplantatio. qua decipiunt simplices. Iusticia rectorū. subaudi iudiciū. Iust⁹ vt agustia. sicut dauid ⁊ alij sc̄i. Impi⁹. sicut absalom p̄pter impietate i patrē. Simulator ore. i. hypocrita adulator.

Gabrielis arcangeli: Lcō daniē. p̄phc. Ca. ix.

Ecce vir Gabriel quem uiderā in uisione a principio cito uolans tetigit me: in tempore sacrificiū uespertini docuit me: et locutus est mihi: dixit q̄ danieli. Nunc egressus sum ut docerē te: ⁊ intelligeres. Ab exordio p̄ccum tuarum egressus est sermo. Ego autem ueni ut iudicarem tibi: quia uir desideriorum es. Tu uero animaduerte sermonem ⁊ itellige uisionē. Septuaginta hebdomadæ abbreviate sunt super populum tuum: ⁊ super urbē sanctam tuam ut consumetur p̄uaricatio: ⁊ finem accipiat peccatum: et deleatur iniquitas: et adducatur iusticia sempiterna: et impleatur uisio et p̄phetia: et ungetur sanctus sanctorum.

Georgii marty. Lcō sapiē. p̄uer. Ca. x. ⁊. xi.

Expectatio iustorum læticia: spes autem impiorum peribit. Fortitudo simplicis uia domini: et pavor his qui operantur malū. Iustus in æternum non commouebitur: impii autem non habitabunt in terra. Os iusti parturit sapientiam: et lingua prauorum peribit. Labia iustorum considerant placita: os autem impiorum peruersa. Simplicitas iustorum diriget eos: et supplantatio peruerforum uastabit illos. Iusticia rectorum liberabit illos: et in insidiis suis capientur iniqui. Iustus de angustia liberatus est: et tradetur impius pro eo. Simulator ore decipit amicū suum: iusti liberantur

Epistolæ beati Pauli.

Scientia. per quam sciunt distinguere inter amicū & adulatorem. In bonis iustorum. i. qui procurant resp. utilitatem. Erit laudatio. quia laudabitur qui perdit impios. Benedictio iustorum. i. oratione. In festo marci euangeliste.

Similitudo vultus quattuor animalium. Ex ezechiele propheta cap. pzi. In quo ponitur visio presidentis & quattuor animalium per quos intelligimus quattuor euangelistas.

quorum vnus est marcus qui vitulo assimilatur.

scientia. In bonis iustorum exaltabitur ciuitas: & in perditione impiorū erit laudatio. In benedictione iustorum exaltabitur ut ciuitas.

Marci euange. Lectio ezechie. prophe. Ca. i.

Similitudo vultus quattuor animalium: facies hominis & facies leonis a dextris ipsorum quattuor. Facies autem bouis a dextris ipsorum quattuor. Et facies aquilæ desuper ipsorum quattuor. Et facies eorum & pennæ eorum extēta desuper. Duæ pennæ singulorum iungebantur: & duæ tegebāt corpora eorum. Et unumquodque eorum coram facie sua ambulabat. Vbi erat impetus spiritus: illuc gradiebantur: nec reuertebantur cū ambularent. Et similitudo animalium & aspectus eorum: quasi carbonū ignis ardentium: & quasi aspectus lapidarum. Hæc erat visio discurrens in medio animalium. Splendor ignis: & de igne fulgur egrediens. Et animalia ibant & reuertebantur in similitudinem ignis coruscantis.

Petri martpris. Pauli ad timotheū. ii. Cap. ii.

Nemo militans deo: implicat se negociis secularibus ut ei placeat cui se probauit. Nam & qui certat in agone: non coronabitur: nisi legitime certauerit. Laborantem agricolam oportet primum defructibus accipere. Intellige quæ dico. Dabit enim tibi deus in omnibus intellectum. Memor esto dominum iesum christum resurrexisse a mortuis ex femine dauid secundum euangelium meum:

accipere. Intellige quæ dico. quia loquor tibi in figuris & exemplis. Memor esto. premium laborantibus proponit. Secundum euangelium meum. quod accepi a xpo predicandum.

A dextris. a parte dextra. respectu prophete visionem vidētis. Facies aquilæ. quæ erat desuper in parte posteriori. Extentæ desuper. quia videbatur respicere superiora. Iungebantur in extremitatibus. Duæ. quæ non erant extente ad volandum. Ambulabant non circūagendo corpus

Quasi carbonū ignis. i. fulgētia quasi ignis ex carbonibus. Lapidarius. i. facili ardentium. Hæc erat visio. i. ignis & fulgur erumpēs ex medio.

Petri & pauli
martyrum.

Nemo militans deo. Ex epistola secunda ad timotheū. cap. ii. in qua apłs hortatur illū vt sit sollicitus in officio predicandi. Militans deo. in officio alios docēdi. Qui se probauit. i. approbari voluit cuius seruitio se deuotus. In agone. in ludis olympicis ubi victores coronantur. & ita in nostra religione. Laborantem agricolā. exēplo agricolæ dicit predicatorem ubi laborat inde debere victum

Epistolæ beati Pauli.

Utes ad uincula. videtur paulus esse in carcere quo tempore hanc epistolâ scribit. Quasi male operans. i. facinorosus. Alia exposita sunt. In festo philippi & iacobi.

Stabunt iusti in magna constantia. Ex libro sapientiæ. cap. v. in fine capituli superioris dixit in die iudicii quales erunt mali. Hunc vero quales iusti. In magna constantia. cum christo iudicantes. Qui se angustia. nocedo illis. Labores eorum. i. bona que laborauerunt. Videntes. i.

mali. Mirabuntur. scz illos quos leserat in gloria positos. In subitatione. i. non sperata salutem subito peruenisse.

Dicentes intra se. non exprimit tamen quid dicat.

Penitentiam. que tamen nihil proficit illis: sed nocet. In derisum. idest quos deridebam. Improperij. i. obprobrij.

Insensati. i. futurorum improvidi. Insaniam. quia contemnebant bona temporalia. Sine honore. qz moriebantur quasi ignominiosi & nocentes.

Inter filios dei. quos sibi heredes instituit.

In festo inuentionis sancte crucis.

Confido de vobis in dño. Ex epistola Pauli ad galatas cap. v. & vi. in quibus dicit apostolus se bene de galatis sperare. & quod monitiones suas seruabant. Nihil aliud. qz qd a me vobis predicatum est. Conturbat vos dicens quod sine circuncisione salui esse non potestis. Iudiciu. i. penam. Quid persecutionem patior. quia non ob aliam rem persequuntur me iudei. Scandalu crucis. qz hoc erat quod iudei scandalizabantur qd predicabat xpm crucifixum atqz legem mosaicam aufererebat inducens christi nouam. Abscindantur. i. a nobis separentur. Conturbant vos. dicentes circuncisionem necessariam ad salutem. Quicunqz voluit placere. que sequuntur sunt ex capite. vi. multis vobis interpositis. In carne. predicando legalia simul cum euangelio.

in quo laboro usq; ad uincula: quasi male operans sed uerbum dei non est alligatum. Ideo omnia sustineo propter electos: ut & ipsi salutem consequantur: que est in christo iesu cum gloria celestis.

Philippi & iacobi. Lectio. sapientie. Cap. v.

Stabunt iusti in magna constantia aduersus malos qui se angustiauerunt: & qui abstulerunt labores eorum. Videntes turbabuntur in timore horribili: & mirabuntur in subitatione in sperata salutis: gementes pre angustia spiritus: dicentes intra se: poenitentiam agentes: & pre angustia spiritus gementes. Hi sunt quos aliquando habuimus in derisum: & in similitudinem improperij. Nos insensati uitam illorum extimabamus insaniam: & fine illorum sine honore. Ecce quomodo computati sunt inter filios dei: & inter sanctos fors illorum est.

Inuentio sancte crucis. Pauli ad galatas. Cap. v. & vi.

Matres. Confido de uobis in domino: qz nihil aliud sapietis. Qui autem conturbat uos: portabit iudicium: quicunq; est ille. Ego autem si circuncisionem adhuc predicco: quid adhuc persecutionem patior: ergo euacuatum est scandalum crucis. Utinam & abscindantur qui uos conturbant. Quicunq; enim uolunt placere in carne: hi cogunt uos

Epistolæ beati Pauli.

Santū. i. hoc faciūt ne iudeos offendāt timētes illoꝝꝝ persecutionē propter xpm. Legē custodiunt, quia in plerisque preuaricātur. In carne vestra. i. qđ fecerint vos per circūcisionem suę opinionis. Alia patent.

In festo gordiani & epimachi.

Reddet de^o mercedē laborū. Ex libro sapiētię cap. x. In originali est reddidit iustus. s. iustis exennibus ex egypti quibus precepit vt spoliarent egyptios quasi iuste id facerent

circūcidi: tantum ut crucis christi persecutionem non patiantur: nec enim qui circūciduntur legem custodiunt: sed uolunt uos circūcidi: ut in carne uestra gloriētur. Mihi autem ab sit gloriari nisi in cruce domini nostri iesu christi. Per quem mihi mundus crucifixus est: & ego mundo.

Gordiani & epimachi. Lectio libri sapię. Ca. x.

Reddet deus mercedem laborum sanctorū suorū: & deducet illos in uia mirabili: & fuit illis in uelamento diei: & in luce stellarum per noctem. Transtulit illos per mare rubrum: & transuexit eos per aquam nimiam. Inimicos autē illorum demersit in mare: et ab altitudine inferorū deduxit illos. Ideo iusti tulerunt spolia impiorum: & decantauerunt dñe nomen sanctū tuum. Et uictricem manum tuam laudauerunt pariter domine deus noster.

Sancti iuonis. Lectio sapientię. Capi. x.

Iustū deduxit dominus per uias rectas & ostēdidit illi regnum dei: & dedit illi scientiam sanctorum. Honestauit illum in laboribus: & completuit labores illius. In fraude circunuenientium illū affuit illi: & honestum fecit illum. Custodiuit eum, ab inimicis: et a seductoribus tutauit eum: & certamen forte dedit illi ut uinceret: & sciret quoniam omnium potentior est sapientia. Hęc uenditum iustum non derelinquit: sed a peccatoribus liberauit eum. Descēditq; cum illo in foueā: & in uinculis

Venditū iustū. i. ioseph quem fratres vendiderunt ismaelitis. A peccatoribus. i. a fratribus in eū peccātibus. Descēdit in foueā. i. in carcerē in quē missus est ob simulatū stuprū.

pro mercede suorū laborum. In uia mirabili.

i. per siccū in medio maris

In uelamento diei. p. nubem.

In luce stellarum

per ignē. Inferorū. i. s.

psunditate maris. Tulerunt spolia. s. egyptiorū

in mari extinctorū. Decantauerunt. s. canticū illud

quod scriptū est Exo.

xv. hoc est cātemus dño.

Sed officij huius cōcinnator: mutauit tēpora ex

preterito in futurum.

In festo sc̄i iuonis.

Iustū deduxit dñs. ex

libro sapiētię cap. x.

ubi loquit de iacob profugo.

Nā in originali habetur. hęc aut profugum

fr̄ fratris iustū deduxit.

s. iacob: & nunc iuonem.

Regnum dei. quādo uidit

scalā cuius summ̄tas tangebāt cēlum.

Sanctorum. s. angelorū ascendentium & descendentium.

In laboribus seruientem

laban socero suo.

Labores illi. accipientis

loco mercedis uxores

duas. Ab inimicis. a laban

& filiis illius ex Genesi

cap. xxxi. Certamen forte. quia

luctatus est cū angelo Gen. xxxij.

Ut uinceret. s. esau fratrem suū

ut uinceret. s. esau fratrem suū

ut uinceret. s. esau fratrem suū

ut uinceret. s. esau fratrem suū

ut uinceret. s. esau fratrem suū

ut uinceret. s. esau fratrem suū

ut uinceret. s. esau fratrem suū

ut uinceret. s. esau fratrem suū

ut uinceret. s. esau fratrem suū

ut uinceret. s. esau fratrem suū

Epistolæ beati Pauli.

Sceptrum & potentiam, quæ illi pharaon communicauit. Deprimebant, criminantes illum apud regem.

In festo nicomedis & reueriani.

Spectaculi facti sumus. Ex prima ad corinthios epla cap. iiii. in quo apostolus assignat causam quare cõtenebatur oibus. Spectaculi. i. monstru ad quod videndu oes concurrebãt admirantes illorum patientiam. Angelis quia angeli etiam stupebant. Stulti

opintione male de nobis sententiũ. Usq; in hac horam. i. a tempore quo fidem recepistis. Instabiles sumus. i. non habemus domicilium stabile.

Manibus nostris, qd̄ apostolus faciebat ne a illos grauaret. Maledicimur, qd̄ iubet christiana religio. Blasphemamur, & oramur p̄ blasphemantibus. Purgamenta. i. immundicie. Omnium peripsema. i. putamen siue ramentum a peripsao quod est rado. is.

In festo marcellini & petri.

Respondens vnus de senioribus. Ex libro apocalypsis cap. vii. in quo Joannes instruitur de predictis martyribus nomine. Qui sunt? senior ille ioannem interrogat. Sed ioannes dicit se ne scire, atq; a seniore doceri petit. Tu scis. i. qui cum illis agis. De tribulatione. scilz martyribus.

In sanguine agni, quẽ et ipsi pro eius nomine fuderunt. Ante thronũ dei. videntes eum facie ad faciem. Habebat, qz nõ possunt ab eo auelli. Non esurient. i. nullam calamitatẽ patiẽtur.

nõ derelinquit eũ: donec afferret illi regni sceptrũ & potentiam aduersus eos qui eum deprimebant: & mendaces ostendit qui maculauerunt illũ: et dedit illi claritatẽ æternam dominus deus noster.

Nicomedis & reueriani. Lectio ad corinthios. i. Capi. iiii.

Ratres. Spectaculũ facti sumus mũdo & angelis et hominibus. Nos stulti ppter xpm: uos autẽ prudentes in xpo. Nos infirmi: uos autẽ fortes. Vos nobiles: nos autẽ ignobiles. Usque in hanc horam: et esurimus et sitimus: et nudĩ sumus et colaphis cœdimur: et instabiles sumus: et laboramus operantes manibus nostris. Maledicimur & benedicimus. Persecutionem patimur: & sustinemus. Blasphemamur & obsecramus. Tanquam purgamenta huius mundi facti sumus omnium peripsema usq; adhuc. Non ut confundam uos hæc scribo: sed ut filios meos charissimos moneo in christo iesu domino nostro.

Marcellini & petri martyru. Apoca. Ca. vii.

In diebus illis. Respondens vnus de senioribus dixit mihi. Beati qui amicti sunt stolis albis. Qui sunt & unde uenerunt? Et dixi illi. Domine mi tu scis. Et dixit mihi. Hi sunt qui uenerunt de magna tribulatione & lauerunt stolas suas: & dealbauerunt eas in sanguine agni. Ideo sunt ante thronum dei: & seruiunt ei die ac nocte in templo eius. Et qui sedet in throno: habitabit super eos. Nõ esurient neq; sitient amplius: nec cadet super eos sol nec ullus æstus. Quoniã agnus qui in medio thro-

Ad fontes aquarum, quia dicit de sole & de estu: in quibus homines siccitate consuenerunt.
 Omnem lachrymam, quia non habebunt materiam unde possint illachrymare.

In festo quirici & iulite.

Iusti autem in perpetuum uiuent. Ex libro sapiencie cap. v. in quo ponit autor stabilitatem iustorum.
 uiuent. s. uitam gloriosam. Merces eorum non in hac uita sed in futura. Apud altissimum

non est reget eos: & deducet eos ad uitæ fontes aquarum. Et absterget de oem lachrymam ab oculis eorum.

Quirici & iulite. Lectio sapiencie. Ca. v.

Iusti autem in perpetuum uiuent: & apud dominum est merces eorum, & cogitatio illorum apud altissimum. Ideo accipient regnum decoris: & diadema speciei de manu domini: quoniam dextra sua teget eos & brachio sancto suo defendet illos. Accipient armaturam zeli illius: & armabit creaturam, ad ultionem inimicorum. Induent pro thorace iusticiam: & accipient pro galea iudicium certum. Sument autem scutum inexpugnabile æquitatem: ibunt directæ promissiones. Et ad certum locum deducet illos dominus deus noster.

Geruasii & protasii. Lectio ad romanos. Capi. viii.

Fratres: Scimus quoniam diligentibus deum: omnia cooperantur in bonum: his qui secundum propositum uocati sunt sancti. Nam quos præsciuit & prædestinauit conformes fieri imaginis filii sui: ut sit ipse primogenitus in multis fratribus. Quos autem prædestinauit: hos & uocauit. Et quos uocauit: hos & iustificauit. Quos autem iustificauit: illos & magnificauit. Quid ergo dicemus ad hæc? Si deus pro nobis quis contra nos? Qui etiam proprio filio suo non pepercit: sed pro

similes quoniam heredes dissimiles, quia adoptiuus illi autem per naturam. Ipse primogenitus, nos autem post illum adoptiuus. Quos prædestinauit, ex quo inferitur quod nemo uenit ad illum nisi sit a deo tractus. Quid dicemus ad hæc? quod d. heremus & nescimus quid dicamus. Si deus pro nobis, subaudi stat. siue pugnat. Quis contra nos? subaudi erit, quod d. nullus. Proprio filio, s. naturali.

ad quem omnia referunt. Regnum & diadema, quia regnabunt cum eo coronati, reget eos reponendo in beatitudine. Brachio suo, quia proteget ne possint amittere felicitatem semel adeptam.

Zelus illius ad ueliscendos, s. iniquos. Creaturam, i. homines in ultionem, & que sint arma illa subdit.

Pro thorace galea, quia non poterit deflecti a rectitudine uia. Scutum inexpugnabile, idem ex alia armatura dicit. Emissiones, i. fulgur & fulminis que in illos mittentur in certum locum, quia in interitum indubitatum.

In festo geruasii et protasii.

Scimus quoniam diligentibus deum. Ex epistola ad Romanos capi. viii. in quo ostenditur quod premissum consequatur deo adherentes illumque diligentibus quod bonum consequatur. Secundum propositum, i. predestinationem. Quos præsciuit, scilicet futuros sanctos, hos prædestinauit & non alios. Imaginis filii eius, quia in hoc sumus

Epistolæ beati Pauli.

Tradidit illum. s. morti. Cum illo. nam non solum filium nobis donauit: sed etiam cum illo omnia alia. Quis accusabit. s. in die iudicij. q. d. nemo. Qui iustificat. & feret pro electis sententiam. Quis est qui condemnet. nemo quoque quoniam habemus iudicem fauorabilem. Interpellat pro nobis. & ita tollitur omnis causa condemnationis. Quis ergo. concludit ex superioribus adherendum esse christo. Sicut scriptum est. psalmo xliij. Mortificamur. s. ad mortem per tormenta ducimur. Propter eum qui dilexit nos. s. propter christum. Quæ sequuntur clara sunt.

In vigilia sancti
Ioannis.

Factum est verbum domini ad me. Ex ieremia ppheta cap. pri. quæ de ieremia hoc in loco dicuntur accommodantur ioanni baptiste. Priusquam te formarem. verba sunt dei ad ieremiam.

Noli te. s. noticia predestinationis. Sanctificauit te purgando ab originali peccato. Prophetam. i. officium pphetadi dedi.

Haa. vba sunt ieremie excusantis se ab eo munere. & est interiectio recusantis apud hebreos duarum syllabarum. Puer sum. infans non potes loqui. Misit manum suam. hoc visum est prophete visione imaginaria. Sup gentes non solum sup hebreos sed etiam sup gentes. Euellas disperdas &c. i. denuncies euellenda et disperdenda. & eodem modo quæ sequuntur.

nobis oibus tradidit illum. Quomodo non etiam cum illo omnia nobis donauit? Quis accusabit aduersus electos dei? Deus qui iustificat. Quis est qui condemnet? Christus iesus qui mortuus est: immo & qui resurrexit qui est ad dexteram dei: qui etiam interpellat pro nobis. Quis ergo nos separabit a charitate christi? Tribulatio: an angustia: an persecutio: an fames: an nuditas: an periculum: an gladius. Sicut scriptum est. Quia propter te mortificamur tota die: extimati sumus sicut oves occisionis. Sed in his omnibus superamus propter eum qui dilexit nos. Certus sum enim quia nec mors: nec vita: nec angeli: nec principatus: nec potestates: nec uirtutes: nec instantia: nec futura: nec fortitudo: nec altitudo nec profundum: nec creatura alia poterit nos separare a charitate dei: quæ est in christo iesu domino nostro.

Vigilia sancti Ioannis baptiste.

Ieremie pphete. Cap. i.

IN diebus illis: Factum est uerbum domini ad me dicens. Priusquam te formarem in utero noui te: & antequam exires de uulua sanctificauit te: & prophetam in gentibus dedi te: & dixi. a. a. a. domine deus. Ecce nescio loqui: quia puer ego sum. Et dixit dominus ad me. Noli dicere quia puer ego sum: quoniam ad omnia quæ mittam te ibis: & uniuersa quæ mandauero tibi loqueris. Ne timeas a facie eorum quia ego tecum sum: & erua te dicit dominus. Et misit dominus manum suam & tetigit os meum. Et dixit dominus ad me. Ecce dedi uerba mea in ore tuo. Ecce constitui te super gentes & super regna: ut euellas & destruas: & disperdas & dissipes: & ædifices: & plantes. Dicit dominus omnipotens.

Epistolæ beati Pauli.

In die festo sancti Iohannis.

Primus ad sion dicet. Ex esaiâ propheta partim. xli. et partim. xlii. et ad litteram exponitur de liberatione populi israelitici de captivitate babilonis. Primus. i. deus qui est primus et nouissimus. Ad sion. ad habitatores ierusalem. Euangelistam. i. bonum annunciantem. hoc est prophetam.

In die sancti Iohannis baptistæ.

Esaie prophetæ. Ca. xli. xlii.

Hec dicit dominus deus: Primus ad sion dicet: Ecce adsum: & ierusalem euangelistam dabo. Ecce seruus meus suscipiam eum: electus meus complacuit sibi in eo anima mea. Dedi spiritum meum super eum iudicium gentibus proferet. Non clamabit nec accipiet personam: nec audietur foris uox eius. Calamum quassatum non conteret: & lignum fumigans non extinget. In ueritate educet iudicium: non erit tristis nec turbulētus: donec ponat in terra iudicium: & legem eius insulæ expectabunt. Ego creans cœlos & extendens eos: firmans terram & quæ germinantur ex ea dans flatum populo qui est super eam: & spiritum calcantibus eam. Ego dominus uocaui te in iusticia: & apprehendi manum tuam. Et seruaui te: & dedi te in fœdus populi in lucem gentium. Contabuerunt & contrita sunt: non potuerunt saluare portantem. Qui portamini a meo utero: qui gestamini a mea uulua usque ad senectam ego ipse & usque ad canos ego portabo & saluabo. Cui assimilastis me & adequastis & fecistis similem? Redemptor noster nomen illius sanctus israel.

Ad missam maiorem. Esaie prophetæ. Cap. xlix.

Ustati sunt ducti. Qui portamini a meo utero. i. qui afflicti uobis quasi filii quos genui. Usque ad canos. i. usque ad senectutem. Assimilastis me. fabricando idola. Redemptor noster. hoc aliunde sumptum est. In eodem festo Ad missam maiorem.

Adsum. ut vos liberem. Ecce seruus meus. hoc ex cap. xlii. de christo como dius intelligitur quæ seruum uocat: quia homo est

Spiritum meum. plenitudinem gratiæ spiritus sancti. Non clamabit contentiose. Hoc foris. quia non predicauit nisi iudeis quia missus est ad oues quæ perierunt de israel.

Calamum quassatum. i. populum gentile. Lignum fumigans. i. populum iudaicum. Educet iudicium. i. iudicabit. Insulæ. habitatores insularum. ut cyprus. sicilia. rhodus.

Creans cœlos. quia sicut cœlum creauit ita et hominem saluabit. Flatum. i. spiritum uitalē. Uocaui te in iusticia. quia christus satisfecit pro peccato adā quod fuit opus iusticiæ.

In fœdus populi. quia eius sanguine firmatum est testamentum et pactum hominis cum deo. Lucem gentium. de qua Lucas Lumen ad reuelationem gentium. De conclusionē. i. de carcere inferorum. Contabuerunt hoc ex. xlii. capite sumptum est. Contrita sunt scilicet idola. Anima eorum. i. sacerdotum qui in capti

Epistolæ beati Pauli.

Audite insule & attendite. Ex esaiâ propheta cap. xlix. hæc prophetia de xpo etiam in sensu litterali exponitur. possunt tamen hæc verba quodam modo de iohanne dici. Audite insule. attentione auditori petit a rei magnitudine. Ab utero vocavit me. hoc in persona xpi dicitur: de quo existenti in utero dixit angelus vocabis nomen eius iesum. Quasi gladium. vehementiam christi sermonis exprimit. In umbra manus sue. i. sub potestate.

Sicut sagittâ. ad trāsfigendum eos qui reprehēdebat. In pharetra sua. i. maiestatis sue prouidentia. Seruus meus ratione humanitatis. Tu israel. sic appellatur christus qz ex semine israel: aut a nominis etymologia quasi videns deum.

In te glorior. per miracula. Formas ex utero. quia ab instanti conceptionis corpus christi fuit formatum et animatum.

Et reducam iacob. i. populum israel per doctrinam meam. Non congregabitur. qz ex iudeis pauci credent.

In lucem gentium. que succedent in hereditate iacob. Salus mea. i. quam ego mitto. Reges videbunt. i. xpi miracula.

Qui te elegit. subaudi o christe.

In festo iohannis & pauli.

Quis nos separabit a charitate. iam exposita est supra in festo geruasii & protasii martyrum.

In vigilia petri et pauli apostolorum.

Petrus & iohannes ascēdebant. Ex actibus aplos cap. iij. in q̄ pontif. miraculū de claudo sanitati a petro restituto. **O** fontis nona. hoc est tertia post meridiē. **B**asilabatur. qz nō poterat pedibus insistere. **E**leemosynā. i. miam. & scribitur duplex. **E**leemosynā acciperet. i. ab illis erogantibus. **R**espice in nos. i. attende ad ea q̄ dicim⁹ tibi. **E**t ille intēdebat. i. attente aspiciebat.

Hec dicit dominus: audite insule & attendite populi de longe. Dñs ab utero vocavit me: de ventre matris mee recordatus est nominis mei. Et posuit os meum quasi gladium acutum: in umbra manus sue protexit me. Et posuit me sicut sagittam electam. In pharetra sua abscondit me & dixit mihi. Seruus meus es tu israel. quia in te glorificabor. Et nunc hæc dicit dominus. Formas me ex utero seruum sibi. Dedit te in lucem gentium: ut sis laus mea usq; ad extremum terræ. Reges videbunt & confurgent principes & adorabunt dominum deum tuum: & sanctum israel qui te elegit.

Ioannis & pauli. Lctō pauli.

ad Romanos. Cap. viii.

Hereses: Quis nos separabit a charitate dei. Tribulatio: an angustia: an pse. &c. ut supra.

In vigilia petri & pauli. Lctō. actuū. Ca. iiii.

In diebus illis. Petrus & iohannes ascendebant in templum ad horam orationis nonam. Et quidam uir qui erat claudus ex utero matris sue baiulabatur: quem ponebant cotidie ad portam templi quæ dicitur speciosa: ut peteret eleemosynam ab introeuntibus in templum. Is cum uidisset petrum & iohannem incipientibus introire in templum: rogabat ut eleemosynam acciperet. Intuens autem in eum petrus cum iohanne dixit. Respice in nos. Ad ille intēdebat in eos: sperans se aliquid accepturum ab eis.

O fontis nona. hoc est tertia post meridiē. **B**asilabatur. qz nō poterat pedibus insistere. **E**leemosynā. i. miam. & scribitur duplex. **E**leemosynā acciperet. i. ab illis erogantibus. **R**espice in nos. i. attende ad ea q̄ dicim⁹ tibi. **E**t ille intēdebat. i. attente aspiciebat.

Epistola beati Pauli.

Quod habeo. a deo mihi traditum. scilicet curandi potestatem. Surge & ambula. quia antea neutrum poterat facere. Bases consolidate. id est crura que sunt fulcimenta sustinendi corporis molem. Stetit pedibus insistens. Stupore stupebant de tam presenti miraculo. Et ecstasi. gre-

Petrus autem dixit. Argentum & aurum non est mihi: quod autem habeo hoc tibi do. In nomine iesu christi nazareni surge & ambula. Et apprehensa manu eius dextra alleuauit eum & protinus consolidate sunt bases eius & plantae: & exiliens stetit & ambulabat. Et intrauit cum illis in templum ambulans & exiliens & laudans deum. Et uident omnes populum eum ambulante & laudante deum. Cognoscebant autem illum: quoniam ipse erat qui ad eleemosynam sedebat ad speciosam portam templi. Et repleti sunt omnes stupore & ecstasi: in eo quod contigerat illi.

In die petri & pauli. Actuum apostolorum. Capi. xii.

IN diebus illis. Misit herodes rex manus: ut affligeret quosdam de ecclesia. Occidit autem iacobum fratrem iohannis gladio: uidentes autem quia placeret iudeis apposuit ut apprehenderet & petrum. Erat autem dies azymorum. Quem cum apprehendisset misit in carcerem: tradensque quattuor quaternionibus militum ad custodiendum: uolens post pascha producere eum populo. Et petrus quidem seruabatur in carcere. Oratio autem fiebat sine intermissione ab ecclesia ad deum pro eo. Cum autem producturus esset eum herodes in ipsa nocte erat petrus dormiens inter duos milites uinctus catenis duabus. Et custodes ante ostium custodiebant carcerem. Et ecce angelus domini astitit et lumine refulsit in habitaculo carceris. Percussitque latere petri: excitauit eum dicens. Surge uelociter. Et continuo ceciderunt catenae de manibus eius. Dixit autem angelus ad eum. Precingere & calcia te caligas tuas. Et fecit sic. Et dixit illi. Circunda tibi uestimentum tuum: & sequere me. Et exiens sequabatur eum. Et nesciebat quia uerum esset quod fiebat per angelum. Extimabat autem se uisum uidere

cum est: scribiturque non per. x. & t. sed per. es. sed si quispiam dixerit tantum uarere. x. quantum. es. ergo potest poni alterum pro altero. Ad hoc respondetur quod uerum est si. es. pertineant ad eandem syllabam. tamen in ecstasi. x. pertineret ad uocalem precedentem tota. in ecstasi uero. c. pertinet ad e. precedentem & s. ad a sequentem. nam componitur ab ec. particula greca & stasis. ut sit ec. ex stasis stasio. latine excessus.

In festo petri et pauli apostolorum.

Quod misit herodes rex manus. Ex actibus apostolorum cap. xii. In quo ponitur iacobus zebedei cedes. & petri incarcerationis. Herodes rex. qui agrippa cognominatus est. Fratrem iohannis. scilicet euangeliste. Dies azymorum. in quibus non licebat quaquam occidere. ideo petri cedes est dilata. Producere. id est morti tradere. Producturus. scilicet die insequentis post festum azymorum. In ipsa nocte. id est que precedebat diem productionis. Caligas tuas. genus calciamenti fecit sic. ut angelus dixit. Uisum uidere. id est in somniis in somno.

Epistolæ beati Pauli.

Custodiã. s. in situ custodientium carcerem. Portam ferream. que erat vltima ex eun-
tibus carcerem. Sicum vnum. post exitum carceris. Ad se reuersus. i. vigilans: quia an-
tea putabat se esse in somnis. De omni expectatione. quia expectabant illius cedem.

In festo pauli apostoli.

Notum vobis facio euangelium. Ex epistola pauli ad galatas cap. pri. in quo apostolus

ostendit doctrinam
quã predicat esse ab auto-
ritate dei profectã. Se-
cundum hominem. i. ab
humana inuentione. Ab
homine. i. ab aliquo ex
discipulis domini. Au-
distis. narrat quomodo
ad apostolatam venerit.

Expugnabam illã. pro
oppugnabã et perseques-
bar. Emulator. zelator
quia zelo quodam legis
meã omnia illa faciebam

Placuit ei. s. deo. Ex
utero matris. i. synagoge
que me nutrierat. Filiũ
suũ in me. i. per me. In
gentibus. vnde gentium
doctor est cognominat⁹.

Carni & sanguini. i. iu-
deis ex quorum eram san-
guine: sed totum me tra-
dididi christo. Neq; veni
hierosolymam. vt audi-
rem christi doctrinam ab
apostolis & discipulis xpi

In arabiam. non dicit
quam: cũ sint arabie tres

Damascum. scz urbem
syrie. Post annos tres,
& ita nõ predicabat antea
que didicit ab aplis: sed
que per reuelationem est
doctus. Diebus quin-
decim in quib⁹ quedam
de sacris litteris cum eo
egit: non de nouo didicit.

Jacobum fratrem domini. ad differẽtiam alterius Joannis fra-
tris. Que scribo vobis. subaudi vera sunt hoc est qd nõ didicit euangelium ab aliquo apo-
stolorum idẽ iureiurando confirmat. Syrie & cilicie. vt predicarem gentibus euangelium.

Transientes autem primam & secundam custodi-
am uenerunt ad portam ferream que ducit ad ciui-
tatem: quæ ultro aperta fuit eis. Et exeuntes proces-
serunt uicum unum: & continuo discessit ange-
lus ab eo. Et petrus ad se reuersus dixit. Nunc scio
uere: quia misit dñs angelũ suũ: & eripuit me de
manu herodis & de oĩ expectatiõe plebis iudæorũ.

Pauli apostoli. Lectio pauli ad galatas. Ca. i.

Ratres. Notũ uobis facio euangelium quod
euangelizatum est a me quia non secundum
hominem: nec ego ab homine accepi illud: nec
didici: sed p reuelationẽ iesu christi. Audistis enim
cõuersationẽ meã aliquãdo in iudaismo: qm̃ supra
modũ perseques bar ecclesiã dei: & expugnabã illã:
& proficiebã in iudaismo supra multos coætaneos
meos in genere meo: abundãtius emulator existẽs
paternatũ mearũ traditionũ. Cũ aut placuit ei qui
me segregauit ex utero matris meã: & uocauit per
gratiam suam: ut reuelaret filium suum in me: ut
euangelizarem illum in gentibus: continuo non
acquieui carni & sanguini: nec ueni hierosolymã
ad antecessores meos apostolos: sed abiĩ in arabia:
& iterũ reuersus sum damascũ. Deinde post annos
tres ueni hierosolymã uidere petrũ: & mansi apud eũ
diebus quindecim. Aliũ aut aplorũ uidi neminẽ:
nisi iacobũ fratrem dñi: q aut scribo uobis: ecce corã
deo qã nõ mẽtior. Deinde ueni i ptes syriæ & cilicie.

Epistolæ beati Pauli.

Ignotus facie. quia illos non videram neque illi me: nisi per famam tantum. In me clarissimus

Ucabat deum. i. per me.

In octava sancte Joannis.

Ubi cuis nostrum data est gratia. iam exposita est supra in vigilia ascensionis domini.

In festo visitationis marie virginis.

Benedixerunt illam omnes. Ex libro iudith vidue cap. xv. que verba de iudith sunt dicta

Eram autem ignotus facie ecclesiis iudee que erant in christo. Tantum autem auditum habebant quoniam am qui persequebatur nos aliquando nunc euangelizat fidem: quam aliquando expugnabat. Et in me clarificabat dominum iesum christum.

In octavo die sancti iohannis. ad ephesios. Ca. iiii.

Ratres: Unicuique nostrum data est gratia secundum mensuram donationis christi. &c. ut supra.

In die visitationis beate marie. Lectio iudith. Ca. xv.

Benedixerunt illam omnes una voce dicentes: tu gloria ierusalem: tu læticia israel. tu honorificentia populi nostri: quia fecisti viriliter: & confortatum est cor tuum: eo quod castitatem amaveris. Ideoque manus domini confortavit te: & eris benedicta in æternum.

In octavo petri & pauli. Ecclesiastici. Ca. xliiii.

Qui sunt viri misericordie quorum iusticie oblivionem non acceperunt. Cum semine eorum permanent bona: hereditas sancta nepotes eorum. Et in testamentis stetit semen eorum: & filii eorum propter eos usque in æternum manent. Generatio eorum & gloria eorum non derelinquetur. Corpora eorum in pace sepulta sunt: & nomina eorum vivent in sæcula. Sapientiam eorum narrent populi: & laudem eorum pronunciet omnis ecclesia sanctorum.

Apollinaris martyris. Ad timotheum. ii. Ca. ii. & iii.

Quam carissime: Memore esto dominum nostrum iesum christum resurrexisse. &c. ut supra.

Germani episcopi. Ad timotheum. ii. Ca. iiii.

& possunt virgini deipare accommodari. Quis. qui exierat in occursum iudith redeuntis ex victoria de holopherne. Gloria. ornamentum & decus. Viriliter hostem nostrum occidendo

Confortavit te. i. dedit tibi fortitudinem & robur.

Benedicta in eternum. per famam & gloriam.

In octavo petri & pauli.

Qui sunt viri misericordie. Ex libro Ecclesiastici cap. xliiii. quibusdam tamen immutatis. Viri mihi subaudi digni. aut quod in alios misericordes fuerunt. Perseverat bonum. i. hereditas. In terra promissionis. hoc est gloria sempiterna. Propter illos. i. propter merita patrum. Non derelinquetur. quia manebit apud posteros illorum memoria. In pace sepulta sunt. cum spe resurrectionis.

Vivent in secula. per illorum memoriam in hac vita. & in futuro seculo.

In festo apollinaris martyris.

Quomodo esto dominum nostrum. Ex epistola ad timotheum secunda cap. ii. & iii. que iam exposita est supra in epistola petri martyris.

In festo germani episcopi.

Testificor coram deo. Ex epistola secunda ad timotheum cap. iij. hortatur apostolus timotheum: ut doceat populum sibi commissum instando illorum doctrine. et primo adiurat illum deum testem inuocando. Verbum. s. euangelicum. Opportune. audire cupientibus. Importune abnegantes audire. Argue. peccantes ex ignorantia. Obsecra. peccantes ex infirmitate.

Increpa. verbis duris peccantes ex malicia. Erit tempus. ideo instandum esse dicit: antea quam veniat tempus quo non libenter audient verbum domini. Prurientes auribus. i. audire cupientes.

Jam delibor. i. paulatim consumo. Resolutionis. s. anime a corpore

Certamen certavi. predicationis officium exercendo. In reliquo. i. in futuro. Corona iusticie quam nemo auferet a me.

In festo stephani protomartyris.

Doctrinis variis et peregrinis. Ex epistola ad hebreos. cap. xiiij. in quo ostendit: quomodo hebrei habere se debent erga prelatos non bene de fide sentientes. Doctrinis variis. s. suspectis et hereticis. Abduci. i. a recta fide duci. Gratia. i. lege gratie. hoc est euangelio. Non escis. i. cibis qui precipiuntur in lege veteri manducari siue non manducari. Habemus altare. i. crucem in qua oblatus est christus. Qui tabernaculo deseruiunt. i. veteris legis ministri.

Quorum animalium. s. vituli et hirci: qui immolabantur in die expiationis. Cremantur. quia pro peccatis immolatio illa fiebat. Propter quod. s. quia extra castra cremabantur. Extra portam. s. in loco caluarie extra urbem ierusalem. Exeamus extra castra. i. extra legis observationes. Improperium. nam christo improbatum est quod non observaret legem.

Quam charissime. Testificor coram deo & christo iesu qui iudicaturus est uiuos & mortuos: & aduentum ipsius & regnum eius. Prædica uerbum: inste opportune: importune argue: obsecra: increpa in omni patientia & doctrina. Erit enim tempus cum sanam doctrinam non sustinebunt: sed ad sua desideria coaceruabunt sibi magistros prurientes auribus: & a ueritate quidem auditum auertent: ad fabulas autem conuertentur. Tu uero uigila: in omnibus labora: opus fac euangelicæ: ministerium tuum imple: sobrius esto. Ego enim iam delibor: & tempus meæ resolutionis instat. Bonum certamen certavi: cursum consummaui: fidem seruauim. In reliquo reposita est mihi corona iusticie: quam reddet mihi dominus in illa die iustus iudex. Non solum autem mihi: sed & his qui diligunt aduentum eius.

Stephani protomartyris. Lectio ad hebreos. Ca. xiiij.

Habduci. Optimum est enim gratia stabilire cor: non escis quæ non profuerunt ambulatibus in eis. Habemus altare de quo edere non habent potestatem qui tabernaculo deseruiunt. Quorum enim animalium infertur sanguis pro peccato in sancta per pontificem: horum corpora cremantur extra castra: propter quod & iesus ut sanctificaret per suum sanguinem populum: extra portam passus est. Exeamus igitur ad eum extra castra: improperium eius

propter quod. s. quia extra castra cremabantur. Extra portam. s. in loco caluarie extra urbem ierusalem. Exeamus extra castra. i. extra legis observationes. Improperium. nam christo improbatum est quod non observaret legem.

In nomine domini Amen

Ciuitatē manētē. i. in qua manere semp debemus vt in lege veteri. Futurā inquirimus. que per nouā legē acquirīt. Per ipsum. i. xpm. Hostiā laudis. i. sacrificiū subaudi deum. Beneficētię & cōmunionis. i. benefaciēdi & bona vestra cōmunicādi. Promeretur. i. illi nobis demeremur vt nobis benefaciat. In festo v̄ginis marie de niuibus.

AB initio & ante secula. Ex libro ecclesiastici cap. xxiij. in quo autor loquit̄ de sapientia in-

portantes. Non enim habemus hic manentem ciuitatem sed futuram inquirimus. Per ipsum ergo offeramus hostiam laudis semper deo. i. fructum labiorum confitentium nomini eius. Beneficētię autem & cōmunionis nolite obliuisci. Talibus enim hostiis promeretur deus.

Marie de niuibus. Ecclesiastici. Cap. xxiij.

AB initio & ante secula creata sum: & usq; ad futurum seculum non desinam: & in habitatione sancta coram ipso ministraui. Et sic in sion firmata sum: & in ciuitate sanctificata similiter requieui: & in ierusalem potestas mea. Et radicaui in populo honorificato: & in partes dei mei hereditas illius. Et in plenitudine sanctorū detentio mea.

Transfiguratio domini. Lectio petri apostoli. ii. Ca. i.

H fratres: Dabo aut operam & frequenter habere uos post obitum meum: & horum omnium memoriam faciatis. Non enim indoctas fabulas secuti notam fecimus uobis domini nostri iesu christi uirtutem & prescientiam sed speculatores facti illius magnitudinis. Accipiens enim a deo patre honorem & gloriam: uoce delapsa ad eum huiusmodi a magnifica gloria. Hic est filius meus dilectus: in quo mihi cōplacui: ipsum audite. Et hanc uocem nos audiui de celo allatam: cum essem cum ipso in monte sc̄to.

res. i. cōspectores & testes illius magnitudinis. i. in transfiguratione. Accipiens honorem. i. testimoniū honoris & glorie. Uoce delapsa descēdēte. Et magnifica gloria. i. a deo patre. Huiusmodi. i. q̄ sequit̄. hic est filius etc. In monte sc̄to. q̄ cognominat̄ tabor. Matthei. xviij.

creata: hoc est de xpo qui patris sapientia dicitur.

Ab initio. nō dicit tēporis principii: qz peter filio coetern⁹ est. Creata. i. preuisa quātū ad humanitatē. Nō desinā. qz eterna est. Corā ipso ministrāui. qz filii⁹ patris uolūtatē semp fecit. In habitatione sancta. in congregatione iustorū. In sion & ierusalem. i. in ecclesia ueracē. i. militate & triumphante. Radicaui. hoc est hereditatē meā fundaui. In populo honorificato. i. israelitico hoc est xpiano. Detentio mea. i. habitatio.

In transfiguratione dñi. Dabo autē operā et frequēter. Ex epla petri secūda cap. primo.

Dabo operā. qz sentio instare obitum meum.

Dabo operam. i. frequēter uos admonēdo. Habere uos. subaudi memoriam monitionū mearū.

Indoctas fabulas. sicut poetę et doctorcs falsi.

Uirtutē. i. faciēdi miracula in doctrine cōfirmationē. Et prescientiā. quā habuit christus homo ex diuinitate. Speculato-

Epistolæ beati Pauli

Propheticū sermonē. ex psalmo. *is. s. dominus dixit ad me filius meus es tu. Attendentes i. consentientes prophetię. In caliginoso loco. i. in hoc mūdo in quo videmus omnia per speculum in enigmate. Et lucifer. i. christus qui est lucifer et sol et lux.*

In festo cyriaci largi et smaragdi.

Rememoramini pristinos dies. Ex epistola pauli ad hebræos cap. x. in quo ostendit apo-

stolus adherēdū esse deo p rōnes demulcentes et mitigātes medicorū more qui post sectionē carnis inducūt leuia fomēta

Pristinos dies. quibus estis ad fidē cōuersi et illuminati. Sustinuistis. et hoc dupliciter. vno mō facti spectaculū obprobriis in ppria persona. Altero modo in quātum amici vestri talia sustinent.

Vinctis. i. in carcere positis. et hoc i amicis. Bonorū vestrorū. et hoc i vra persona et familia. Meliorem substantiam. i. diuitias celestes. Confidentiam vestrā. i. firmā perseverentiā. Patiētia. i. aduersitatum tolerantia.

Voluntatē dei. obediētes illius voluntati. Modicum aliquātulumq. i. breue tēpus restat. Qui venturus est. scilicet iudicis

Sed iusti in iudicio finali viuent. i. saluabuntur et sumptum est ex propheta Aggeo. cap. ii.

In festo scii laurentij.

Qui parce seminat parce et metet. Ex secunda epla ad corinthios cap. ix. in quo apostolus ad benefaciendū corinthios hortatur. Qui parce seminat. atq. ita qui parum dat: parum premiū consequetur: atq. econtrario. Unusquisq. subaudi det. Prout destinauit. i. decreuit dare. Nō ex tristitia. i. dolens quia dat: aut ex necessitate quia coactus. Omnē creaturam. i. voluntatem faciendū eleemosynam. Abundare facere. vt eō doleatis. de benefactis.

Et habemus firmiorem pphetiū sermonem: cui benefacitis attendentes: quasi lucernæ lucenti in caliginoso loco donec dies illucescat: & lucifer oriatus in cordibus uestris.

Cyriaci largi smaragdi. Pauli ad hebræos. Ca. x.

H fratres: memoramini pristinos dies: in quibus illuminati magnū certamen sustinuistis passionū. Et in altero quidē obprobriis & tribulationibus spectaculum facti: in altero autē socii taliter cōuersantiū effecti. nam & uinctis cōpassi estis: & rapinam bonorū uestrorum cum gaudio suscepistis: cognoscentes uos habere meliorem & manentem substantiā. Nolite itaq. amittere confidentiā uestram quæ magnam habet remunerationē. Patientia enim uobis necessaria est: ut uolūtatē dei faciētes: reportetis promissionem. Adhuc enim modicum aliquātulumq. qui uenturus est ueniet: & non tradabit. Iustus autē meus ex fide uiuit.

Sancti laurentij. Ad corinth. ii. Ca. ix.

H fratres: Qui parce seminat parce & metet: & qui seminat in benedictionibus: de benedictionibus & metet. Unusquisq. prout destinauit in corde suo: nō ex tristitia aut ex necessitate. Hilarē autē datorē diligit deus. Potens est enim deus oēm gratiam abundare facere in uobis: ut in omnibus semper omnem sufficientiam habentes abundetis in

Qui parce seminat. atq. ita qui parum dat: parum premiū consequetur: atq. econtrario. Unusquisq. subaudi det. Prout destinauit. i. decreuit dare. Nō ex tristitia. i. dolens quia dat: aut ex necessitate quia coactus. Omnē creaturam. i. voluntatem faciendū eleemosynam. Abundare facere. vt eō doleatis. de benefactis.

Epistolæ beati Pauli.

Sicut scriptum est. psalmo. xxi. *Justicia eius. s. qui sic largitur. Qui administrat semē i. deus qui dat voluntatē benefaciēdi. Et panē præstabit. qz vanti dabitur a deo. Multipli- plicabit. adhuc in similitudine seminandi z metendi perstat.*

Ego quasi vitis fructificavi. *Ex libro ecclesiastici. cap. xliiij. Sapiētia loquitur hoc in lo- co. sed verba hæc possunt accomodari nostræ virgi- ni. Quasi vitis. q̄ ideo a latinis parilema z his- panis parra dicitur: qz parit fructus suos. Fru- ctus honoris. i. pulchritu- dinis. nā reciproca trās- latio est pulchri p̄ honesto et honesti pro pulchro.*

omne opus bonum: sicut scriptum est. Dispersit de- dit pauperib⁹ iusticia eius manet in sæculū sæculi. Qui autē administrat semen seminanti: & panem ad manducandū præstabit: et multiplicabit semen uestrū: et augebit incrementa frugū iusticiæ uestre.

Vigilia assumptionis beatæ ma-
riæ. Ecclesiastici. Cap. xliiij.

Ego quasi vitis fructificavi suavitatem odoris & flores mei fructus honoris & honestatis. Ego mater pulchre dilectiōis & timoris & magni- tudinis & sanctæ spei. In me omnis gratia viæ & ve- ritatis: in me omnis spes viæ & uirtutis. Transite ad me omnes qui concupiscitis me: & a generatio- nibus meis adimplemini. Spiritus enim meus su- per mel dulcis: & hereditas mea super mel & fauū. Memoria mea in generatione sæculorū. Qui edūt me adhuc esurient: & qui bibunt me adhuc sitient. Qui audit me nō cōfundetur: q̄ operatur in me nō peccabūt. Qui elucidāt me: uitā æternā habebūt.

In die. Ecclesiastici. Ca. xliiij.

In omnib⁹ requiem quæsiui & in hereditate domini morabor. Tunc præcepit & dixit mihi creator omnium: & qui creauit me requieuit

Nō cōfundet. s. in summi iudicis cōspectu. Qui operant̄ i me. i. scdm regulā doctrinæ meæ.

Qui elucidāt me. sacrā scripturā alijs exponēdo.

In die assumptionis.

In omnibus requiem quæsiui. *Ex libro ecclesiastici. cap. xliiij. vbi legitur. In his omni- bus requiem quæsiui. s. in hominib⁹. quia dixit alibi delictis meæ esse cum filiis hominū.*

Requiem quæsiui habitando cum hominibus per gratiam. In hereditate domini. i. in quibus habitat dñs z quos possidet. Dixit mihi. id qd sequitur. Qui creauit me. filius qui est patris sapientia dicit de patre generante. nam hic creauit pro genuit positum est.

Epistolæ beati Pauli.

Tabernaculo meo. q: pater requiescit & cōplacet sibi in filio. Et dixit mihi. pater dicit filio. In iacob inhabitata. i. in populo xp̄iano. Hereditare. i. hereditatē tuā sige. Mitte radices. i. sere & plāta. Ab initio & ante secula. hoc cesum. expositū est i festo marie de n̄nib⁹: vsq; ad locū illū quasi cedrus. vbi sapiētia cōparat se reb⁹ pulcherrimis. Cedrus arbor. cuius materia est odorata. Libano. qui est mōs inter palestīnā & phēnicē. Cypressus in sion. mōte q; h̄ierosolymē cōiunctus. Cades. nō illa q̄ est in deserto cognominata barue: sed alia q̄ cecidit in sortē tribus iuda.

In iericho. vrbe non longe ab hierosolymis.

Quasi platanus. arbor dicta a foliorū latitudine nobis tñ ignota. In plateis. vbi huiusmodi odoramenta puta balsamū & myrrhā venduntur.

In festo decollationis Joannis baptiste.

Sancti ludibria & uerbera. Ex epla ad hebreos cap. xi. s̄a exposita est in festo sabiani & sebastiani.

In natiuitate marie virginis.

Dominus possedit me. s̄a exposita ē in festo cōceptiōis eiusdem uirginis.

In festo exaltationis sancte crucis.

Chris̄ fact⁹ est pro nobis obediens. Ex e. ad philippēses. cap. ii. s̄a exposita est supra in v̄tica que inseribit̄ in ramis palmarum.

In festo sc̄i matthæi.

Similitudo vult⁹ q̄t̄ mor aialū. s̄a exposita est in festo sancti marci euāgeliste. In festo michaelis arcangeli.

in tabernaculo meo. Et dixit mihi. In iacob inhabitata: & in israel hereditare: & in electis meis mitte radices. Ab initio & ante secula creata sum: & usq; ad futurum seculum non desinam: & in habitatione sancta corā ipso ministravi. Et sic in sion firmata sum: & in ciuitate sanctificata similiter requieui: & in ierusalem potestas mea. Et radicaui in populo honorificato: & in partes dei mei hereditas illius: & in plenitudine sanctorū detentio mea. Quasi cedrus exaltata sum in libano: & quasi cypressus in monte sion. Quasi palma exaltata sum in cades: & quasi plantatio rosæ in ierico. Quasi oliua speciosa in cāpis: & quasi platanus exaltata sum iuxta aquas. In plateis sicut cynamomum & balsamū aromatizans odorē dedi. quasi myrrha electa dedi suauitatem odoris.

Decollatio sancti Ioannis.

Ad hebræos. Cap. xi.

Hatres. Sancti ludibria & uerbera experti: in super & uincula & carceres: &c. ut supra.

Natiuitas marie. Prouerbiorū. Ca. viii.

Dominus possedit me in initio uiarum suarū antequam quicquam faceret. &c. ut supra.

Exaltatio sancte crucis. Pauli ad philipē. Ca. ii.

Chris̄ factus est pro nobis obediens usq; ad mortem: mortem autem crucis. &c. ut supra.

Sancti matthæi. Ezechielis prophetæ. Ca. i.

Similitudo uultus quattuor animalium: facies hoīs & facies leonis a dextris. &c. ut supra.

Michaelis arcangeli. Lctō apoca. Ioan. apo. Ca. i.

Significauit deus quæ oportet. Ex apocalypsi Joānis cap. p̄ri. nā sic incipitur liber ille. Apocalypsis iesu xp̄i: quā dedit illi deus palam facere seruis suis: quæ oportet fieri cito & significauit mittens per angelum suum seruo suo ioanni. Sed concionator siue concinnator mutauit ordinem & pauca uerba dicens. Significauit deus. i. per quedam signa ostendit. Quæ oportet fieri. de ijs quæ ad statum ecclesie futurum pertinet. Per angelum suū scilz michaelem ut sentit officij huius concinnator

IN diebus illis. Significauit deus quæ oportet fieri cito: loquēs per angelū suū seruo suo ioanni: qui testimoniū perhibuit uerbo dei: & testimoniū iesu christi quæcūq; uidit. Beatus qui legit & audit uerba pphetiæ huius & seruat ea quæ in ea scripta sunt. Tempus enim prope est. ioannes septem ecclesiis quæ sunt in asia: gratia uobis & pax ab eo qui est: qui erat: & qui uenturus est. Et a septem spiritibus qui in conspectu throni eius sunt: & a iesu christo qui est testis fidelis primogenitus mortuorum: & princeps regum terræ: qui dilexit nos: & lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo.

In uigilia omniū sanctorū.

Apoca. Ioan. apo. Cap. v.

Ecce ego ioānes uidi in medio throni & quatuor animalū: & in medio seniorū agnū stantē tanquā occisum habentē cornua septē & oculos septem: qui sunt septē spiritus dei missi in oēm terram. Et uenit & accepit: de dextra sedētis in throno librū. Et cū aperuisset librū: quattuor animalia & uiginti quattuor seniores ceciderūt corā agno habētes singuli citharas & phialas aureas plenas odorem totū quæ sunt orationes sanctorū: & cantabāt canticū nouū dicentes. Dignus es dñe accipere librū & aperire signacula eius: qm̄ occisus es: & redemisti nos deo in sanguine tuo ex omni tribu &

Cornua septē. i. septē potestates quas etiā ip̄s septē dixit ppter septē bona. Missi in oēm terrā. i. in omnes homines. Et uenit. i. agnus. Cū aperuisset librū. ad reuelandū futurū ecclesie statū. Ceciderūt. adorantes agnū. Citharas & phialas. p quas ut ipse exponit significatur orationes sanctorum. Canticum nouum. i. ad testamentum nouum pertinens.

scilz michaelem ut sentit officij huius concinnator

Testimoniū perhibuit in principio sui euangelij. Quæcūq; uidit. nā pro familiaritate omnibus interfuit. Prope est. ut omnia compleantur quæ hic sunt scripta.

Gratia & pax. salutatio nis epistolaris uerba sunt.

Ab eo qui. a quo mittitur salus. Qui erat & uenturus est. per hoc uel eternitas designatur. A septem spiritibus. i. ab uersitate angelorū. Materne glorie. ut patet in toto euangelij discursu.

Primogenitus mortuorū. qui ab apostolo paulo dicitur primicie dormientium. Princeps regum terre. quia illi est data omnis potestas in celo & in terra. Matthei vlti.

In uigilia omniū sanctorum.

Ecce ego ioānes uidi. ex apocalypsi ioannis cap. v. in originali habet & uidi & ecce in medio throni. Agnū. i. christum in medio ecclesiarū.

Tanq̄ occisum. qz cotidie in ecclesijs immolat.

Epistolæ beati Pauli.

Deo nostro regnū. i. regni participes. Sacerdotes. i. hostias laudis deo offerētes. Super terram. i. in celo. Millia millium. i. decies centū millia. sic in daniēle. millia millium ministrabant ei. Virtutē & diuinitatem. &c. omnia ista christus habuit ante passionem preter corporis glorificationē

In die omnium sanctorum.

Ecce ego iohannes vidi alterū angelum. Ex apocalypsi Joannis cap. vii. per hunc angelū intelligitur constantinus imperator. Signū dei viui. i. crucem. in qua maxentium imperū emulū superauit. nam anteq̄ cū hoste cōsigeret: vidit in celo crucem atq̄ angelū dicentem sibi. constātime in hoc signo vinctes. Nocere terrę & mari. i. xp̄ianis habitantibus orbem terrę: & insulis adiacentibus. Et audiui numerum signatorum. Ex vna quaq̄ tribu hoc est filiorum iacob erant duodecim millia signatorum: & quia duodecim erant filij: excreuit summa centum quadraginta quatuor millium. nam duodecies duodecim mille eādem summam reddit.

Ex tribu iuda. qui et si quartus fuit in ordine nascendi: primus ponitur hoc in loco: quia e hoc pendet christi genealogia. Cetera patent vsq̄ ad locum solum. Vidi turbam magnam. i. martirum. Amicti stolis albis. propter anime gloriam. Palmae in manibus. que sunt insignia victorie. Alia patent.

lingua & populo & natione: & fecisti nos deo nro regnum & sacerdotes: & regnabim⁹ super terram. Et uidi & audiui uocem angelorū multorū incircūcūtu throni & animalū & seniorū: & erat numerus eorum millia millium dicētū uoce magna. Dign⁹ est agnus q̄ occisus est accipere uirtutē & diuinitatē & sapientiā & fortitudinē & honorē & gloriā & benedictionē in sæcula sæculorum amen.

In die. Lctō apoca. beati iohannis apo. Ca. vii.

Ecce ego iohannes uidi alterū angelū ascendentem ab ortu solis. habentē signum dei uiui: & clamauit uoce magna quattuor angelis: quibus datum est nocere terræ & mari dicens. Nolite nocere terræ & mari: nec arboribus: quoadusq̄ signemus seruos dei nostri in frontibus eorum. Et audiui numerum signatorū centum quadraginta quattuor millia signati: ex omī tribu filiorū israel. Ex tribu iuda: duodecim millia signati. Ex tribu ruben: duodecim millia signati. Ex tribu gad: duodecim millia signati. Ex tribu asser: duodecim millia signati. Ex tribu neptalim: duodecim millia signati. Ex tribu manasse: duodecim millia signati. Ex tribu symeō duodecim millia signati. Ex tribu leui: duodecim millia signati. Ex tribu isachar: duodecim millia signati. Ex tribu zabulon: duodecim millia signati. Ex tribu ioseph: duodecim millia signati. Ex tribu beniamin: duodecim millia signati. Post hæc uidi turbā magnā: quā dinumerare nemo paterat ex oib⁹ gētib⁹ & tribub⁹ & populis & linguis: stantes ante thronum: & in cōspectu agni amicti stolis albis: & palmæ in manibus eorum. Et clamabāt uoce ma

Epistolæ beati Pauli.

In festo facundi et primitiui.

Benedictus deus et pater dñi. Ex epistola secunda ad corinthios cap. pri. et est initiu epistolæ post salutationem positam. Benedictus deus. modus est agendi gratias deo. Pater miseri. i. auferens a nobis omnem miseriam. Possimus ipsi consolari. s. verbo et exemplo. Per exhortationem. proponendo eis premium eternum. Exhortamur. ex deponenti verbo fecit commune.

Salus deo nostro qui sedet super thronum & agno. Et omnes angeli stabant in circuitu throni & senioru & quattuor animaliu. Et ceciderunt in conspectu throni in facies suas: & adorauerunt dñm dicentes amen. Benedictio & claritas & sapientia & gratiaru actio honor uirtus & fortitudo deo nostro in secula seculorum amen.

Facundi & primitiui. Lecto ad corint. ii. Ca. i.

Hatres: Benedictus deus & pater domini nostri iesu christi: pater misericordiaru & deus totius consolationis qui consolatur nos in omni tribulatione nostra: ut possimus & ipsi consolari eos qui in omni pressura sunt per exhortationem qua exhortamur & ipsi a deo. Quoniam sicut abundant passiones christi in nobis: & per christu abundat consolatio nostra. Siue aut tribulamur pro uestra exhortatione & salute: siue consolamur pro uestra consolatione: siue exhortamur pro uestra exhortatione & salute quæ operatur tolerantiam eandem passionu quas & nos patimur. ut spes nostra firma sit pro uobis. Sciētes quoniam sicut socii passionum estis: sic eritis & consolationis. In xpo iesu dño nro.

In natali plurimarum uirgi. Ad corinth. i. Ca. vii.

Hatres: De uirginibus preceptu dñi non habeo consiliu aut do: tanquam misericordiam consecutus a dño: ut sim fidelis. Existimo enim hoc bonu esse propter instantem necessitatem: quoniam bonum est homini sic esse. Alligatus es uxori: noli querere solutionem. Solutus es ab uxore: noli querere uxorem. Si autem acceperis uxorem non peccasti.

Passiones christi. i. tribulationes que in xpo capite inceperunt. In nobis. scz apstis ad quos quasi a capite sunt deriuatæ. Pro uestra exhortatione et salute. totu hoc cedit ad utilitatem uestram

Siue consolamur. i. a deo. et hoc quoque cedit ad consolationem uestram.

In festo plurimarum uirginum.

De uirginibus preceptum non habeo. Ex prima ad corinthios epistola cap. vii. ubi postquam agit de matrimonio: dat consiliu de uirginibus. dicens quod non habet a deo preceptu quod de necessitate salutis sit uirginitas. Consilio do. quia uirginitas preponitur nuptiis et semper meliora sunt appetenda. Misericordiam consecutus. unde habeo consiliu dandi autoritatem.

Hoc bonum esse. scilicet uirginitatem. et posuit bonum pro optimo. Propter necessitatem. que manet ducentibus uxorem.

Noli querere. i. uxorem. si modo potes continere te: quod est melius quam matrimonium sicut uirginitas quam continentia.

n. iiii

Mando

Epistolæ beati Pauli.

Tribulationē carnis. qz sunt in anxietate matrimonio cōficti. Vobis parco. i. pmitto vobis vt possitis ducere vxores. Tāq nō habētes. i. nō intēti sūt reb⁹ mūdi: sed spūaliter viuāt.

Qui flēt in onere matrimonij. Mō flētes. i. patētes ferēdo. z sic de alijs. Diuisus est. seruiēs mūdo z deo. Innupta. i. cōtinēs vidua. Virgo q nō nupsit. In festo trinitatis.

In dño gaudete. Ex epla ad corinthios. ij. cap. xij. In originali habet. de cetero fratres gaudete. z est clausula eiusdē epistolę. in qua cōsolatur persistentes in doctrina fidei. Gaudete qd est proprium illorum qui bene agūt. Exhorta mini. i. inuicē vos ad bene agendū excitare. Idē sapite. i. de dño sentite.

Pacem habete. quam domin⁹ nos habere pcepit. Osculo sancto. quod est signum vnionis siue vnauinitatis. Omnes sancti. scilz qui sunt inecum. Gratia domini. de qua Joannis pri. plenus gratia et veritate.

Charitas dei. scilz patris. qui est principium amoris. Cōmunicatio sancti spūitus. qz per ipsum fit omnium bonorum cōmunicatio.

De angelis.

Dixit mihi angelus scribe. Ex apostoli Joānis apocalypsi capi. xix. Scribe. subaudi ad futuram rei memoriā nota. Vocati sunt. per fidem charitate informatā

Vera sunt. quia nihil falsum a deo procedit.

Vide ne feceris. non permittit angelus se adorari ab homine cuius naturam verbum diuinum assumpsit. Deū adora. non angelum. s.

Et si nupserit uirgo: non peccauit. Tribulationem tamen carnis habebūt huiusmodi. Ego aut vobis parco. Hæc itaqz dico fratres: tempus breue est. Reliquū est ut & qui habent uxores: tanquā non habentes sint. Et qui flent tanquam non flentes. Et qui gaudent tanquā non gaudentes. Et qui emunt tanquā non possidentes. Et qui utantur hoc modo tanquā non utantur. Præterit enim figura huius mundi. Volo aut vos sine sollicitudine esse. Qui sine uxore est: sollicit⁹ est quæ domini sunt: quomodo placeat deo. Qui autē cum uxore est: sollicitus est quæ sunt mundi: quomodo placeat uxori: & diuisus est. Et mulier innupta & uirgo cogitat quæ domini sunt: ut sit sancta corpore & spūitu.

De trinitate. Ad corinthios. ij. Ca. xiii.

Fratres in domino gaudete: perfecti estote: exhortamini: idē sapite: pacem habete: & deus pacis & dilectiōis erit uobiscum. Salutate inuicem in osculo sancto. Salutant uos omnes sancti. Gratia domini nostri iesu christi & charitas dei. & cōmunicatio sancti spūitus sit cum omnibus uobis amen. In christo iesu domino nostro.

De angelis. Lectio apocalyp.

Ioannis. apostoli. Ca. xix.

Indiebus illis: Dixit mihi angelus. Scribe. Beati q ad cœnā nuptiarū iagni uocati sūt. Et dixit mihi. Hæc uerba dei uera sunt. Et cecidi ad pedes eius: ut adorare eum. Et dixit mihi. Vide ne feceris. Conseruus enim tuus sum & fratrum tuorum: habentium testimonium iesu. Deum adora.

Epistolæ beati Pauli.

In festo sancti spiritus.

Quam audissent apostoli qui erant hierosolymis. iam supra exposita est Feria tertia post festum pentecostes.

In festo sancte crucis.

Quod christus factus est pro nobis obediens. Jam exposita est supra Dominica in ramis palmarum.

Pro postulanda pace.

Sancti spiritus. Actuum apostolorum. Ca. viii.

In diebus illis: Cum audissent apostoli qui erant in hierosolymis: quia rece. &c. ut supra.

Sanctæ crucis. Lctō pauli ad philippenses. Ca. ii.

Hatres: Christus factus est pro nobis obediens usq; ad mortē: mortē aut crucis. &c. ut supra.

Pro postulanda pace. Lctō ad romanos. Ca. xii.

Hatres: Nolite esse prudētes apud uosmetipsos. Nulli malū pro malo reddentes: prouidētes bona non tantū corā deo: sed etiā corā omnibus hominib;. Si fieri potest: q̄ ex uobis est cū omnibus hominibus pacē habētes. Non uosmetipsos defendētes charissimī: sed date locū iræ. Scriptum est enim. Mihi uindictam & ego retribuā dicit dñs. Sed si esurierit inimicus tu? ciba illū. Si sitit potū da illi. Hoc enī faciēs: carbones ignis cōgeres sup caput ei?. Noli uinci a malo: sed uice ī bono malū.

Pro congregatiōe. Lctō petri apostoli. ii. Ca. i.

Charissimī: succincti lumbos mentis uestre: sobrii perfecti sperate in eam: quæ offertur uobis gratia in reuelatione iesu christi quasi filii obedientiæ: non configurati prioribus ignorantia desideriiis. Sed secundum eum qui uocauit suos sanctum: ut & ipsi sancti in omni conuersatione sitis. Quoniam scriptum. Sancti seritis: quoniam ego sanctus sum: dominus deus uester.

ni virtute. Gratia. per quam speratis gloriam. In reuelatione. i. per reuelationē. Obedientiæ. in obseruatione legis. Nō configurati. i. conformati. Sanctum. s. deum. Sancti sitis. i. sanctisatis illius imitatores. Scriptum est Leuitici. xix.

Nolite esse prudētes apud uosmetipsos. Ex epistola ad Romanos cap. xii. in quo romanos monet ne sint imprudentes arrogando sibi virtutes quas non habent.

Apud uosmetipsos. i. non reuera: sed opinione uestra. Non malum pro malo. hoc iubet christiana religio. Defendētes. i. resistentes uolentibus uos offendere. Scriptum est. Deutero. xxxii.

Mihi uindictam. subaudi relinquire. Ego retribuam. i. uiscer quod in uos fuerit commissum.

Carbones ignis. quoniam ex inimico facies illum tibi amicum. Vincit a malo. i. incidere in illius odium. Sed uince in bono malum. i. tentationes impellente ad iram quæ est uindictæ appetit.

Pro congregatiōe.

Succincti lumbos mentis uestre. Ex prima petri epistola cap. pri. in quo apostolus regeneratos inducit ad castitatē & mundiciam. Succincti lumbos. i. casti corpore & mente. Sobrii. victu et vestitu. Perfecti in omni

Epistolæ beati Pauli.

Pro familiaribus.

Si preoccupatus fuerit homo. Ex epla ad galatas cap. vi. in quo inducit illos ad patientiam & mutuam tolerantiam. Prooccupat⁹. aliqua perturbatione animi. Que perfectiores. i. sapientiores. Spiritu lenitatis. reducendo ad mansuetudinē. Consideras te. i. propriam fragilitatē. Tu tēteris. i. in similitudinem perturbationem incidas. Alter alterius onera. i. infirmitates mutuas sufferendo.

Pro tribulatione quacumque.

Si iniquitates nre cōtēderint. Ex ieremia ppheta cap. xliii. de peccatio est pphete populo cōdolētis. Cōtēderint. i. fuerint cōtra nos. Fac propter nomē tuū. i. secundū tuā miām. Auersiones s. a te siue a via recta sicut cōuersio est ad deū et viā rectā. Expectatio israel. i. i quo solo habem⁹ omnē spē nostram. & paucis verbis interpositis subdit

Tu autē in nobis es dñe hoc dicit qz in tēplo erat propiciatoris quasi dei sedes.

Pro pluuia.

Dixit dñs ad moysen. Si in preceptis meis. ex leuitico cap. xvi. Iā exposita est in vigilia trinitatis.

Pro sacerdote.

Fidelis sermo & omni acceptione prima ad timotheū cap. pri. Fidelis sermo. i. verus & dignus. Acceptione. i. qui ab audiētibus accipiatur. & subdit sermonē.

Ego prim⁹. ex persecuto⁹ re fact⁹ ap⁹l⁹s. Ostēderet patientiā. renocādo me ab actu persequēdi.

Qui credituri sunt. vt nemo desperet ex peccatis reduci posse ad gratiam.

Propter quod agens gratias concludit Regi seculorum &c.

Pro familiaribus. Lctō pauli ad galatas. Ca. vi.

Ratres. Si preoccupatus fuerit homo in aliquo delicto uos qui spirituales estis huiusmodi instruite in spiritu lenitatis. Considerans teipsum: ne tu tēteris. Alter alterius onera portate: & sic adimplebitis legem christi.

Pro quacumque tribulatione. Lctō. ieremiæ pphetæ. Cap. xliii.

Si iniquitates nostræ cōtēderint cōtra nos domine libera nos quæsum⁹ fac propter nomē tuū: quoniam multæ sunt auersiones nostræ. Tibi peccauimus expectatio israel: saluator noster in tempore tribulationis. Tu autem in nobis es dñe: & nomen sanctum tuum inuocatum est super nos: ne derelinquas nos domine deus noster.

Pro pluuia. Lctō leuitici. Ca. xxvi.

In diebus illis. Dixit domin⁹ a moysen. Si in preceptis meis ambulaueritis. &c. ut supra.

Pro sacerdote. Pauli ad timotheū. i. Ca. i.

Aharissime: Fidelis sermo & omni acceptione dignus: quia christus iesus nēnit in hunc mūdum peccatores saluos facere: quorū primus ego sum. Sed ideo miām consecutus sum: ut in me primum ostenderet omnem patientiā: ad informationē corū qui credituri sunt illi in uitam æternā. Regi autem seculorum immortalī inuisibili: soli deo honor & gloria in sæcula seculorum amen.

Epistolæ beati Pauli.

Pro auertenda pestilentia.

Immisit dominus pestilentiam. Ex secundo regum cap. xxiii. in quo ponitur pestilentiam quam immisit dominus in israel: propter peccatum dauid quod iussit populum numerari. Ad tempus constitutum a deo. a dan usque ad bersabee. qui erant termini longitudinis iudee.

Aream areuna iebusæi. quia hic areuna non erat iudeus: sed iebusæus. i. ex illorum genere

qui ante regnum dauid habitabant ierusalem: qui alio nomine vocabatur ornan. Gad propheta quia tempore regni dauid prophetauit.

Pro auertenda epidemia. Lctō.

regum. ii. Capi. xxiiii.

In diebus illis. Immisit dominus pestilentiam in israel & mortui sunt a dan usque bersabee septuaginta millia uirorum. Cuique extendisset manum suam angelus domini super ierusalem ut disperderet eam: misertus est dominus super afflictionem eorum. Et dixit angelo percutienti populum: sufficit nunc contine manum tuam. Erat autem angelus domini stans super aream areuna iebusæi. Dixitque dauid ad dominum: cum uidisset angelum percutientem populum. Ego sum qui peccaui & qui inique egi: isti qui oues sunt quid fecerunt? Obsecro te domine ut auertatur manus tua contra me: & contra domum patris mei. Venit autem gad propheta domini ad dauid in die illa. & dixit ei. Ascende & construe altare domino in aream areuna iebusæi. Et ascendit dauid iuxta sermonem gad: quem præceperat ei dominus omnipotens.

Contra persecutores ecclesie.

Ecclesiastici. Capi. xxxvi.

Miserere deus omnium & respice nos: & ostende nobis lucem miserationum tuarum: & mitte timorem tuum super gentes quæ non exquisierunt te: & cognoscant quia non est deus nisi tu: ut enarrent magnalia tua. Alleua manum tuam super gentes alienas: ut uideant potentiam tuam. Sicut enim in conspectu eorum sanctificatus es in nobis: sic in conspectu nostro magnificaberis in illis: ut cognoscant te sicut & nos cognouimus: quonia non est deus præter te domine.

Contra ecclesie persecutores.

Miserere nostri deus omnium. Ex ecclesiastici libro capi. xxxvi. in quo ponitur oratio auctoris huius operis. et potest esse oratio prelati cuiuscumque specialiter dicēs.

Miserere nostri deus omnium. per creationem
Respice nos qui sumus
populus tuus peculiaris
Lucem. i. consolationem
in tenebris nostrarum
tribulationum. Immitte
te timorem tuum acriter
pro terrorem. Magnalia
tua. que fecisti pro nobis
contra illos. Alleua
manum. pro graua.
nam qui iacit telum ut feriat:
manum leuat deinde grauat.
Sanctificatus in nobis. colentibus
te: quem illi blasphemant.
Magnificaberis in eis. idest laudaberis:
quia illos nobis subicies.
Et cognoscant te. ostendendo
fauorem tuum pro nobis
contra illos.

Epistolæ beati Pauli.

In noua signa. s. que fecisti pro nobis cōtra egyptios. Immuta mirabilia. vñ post aliud signū faciēdo. Magnifica mansi. i. iram tuam in illos monstra. Extolle aduersarium. i. extra fines nostros pone. Festina tēpus illorū punitionis: & nostrę liberationis. Finis. s. a te constitutū & promissū de aduentu messie. *Pro infirmis.*

Tristatur aliquis vestrum. Ex epistola Jacobi cap. v. *Tristatur. i. est in tristitia aut in morbo. Oret equo animo. i. tranquillo & hilarari. Psallat. cantet & non solum oret. Infirmitur. morbo in quo dubitatur de vita. Angentes. hinc potissimū habet originē vnctionis sacramentum. Alleuiabit. nī si aliud expediret potius infirmo quod solus deus scit. In peccatis. s. venialibus. Confitemini hinc quoq; institutū est confessionis & penitentię sacramentum.*

Pro defunctis.

Audiui vocē de celo. Ex apocalypsi iōānis. cap. xiiii. in quo agitur de premio illorū qui in martyrio aut cōfessione dñi moriuntur. Scribe de re notabili et diu permansura hoc dici solet. A modo. i. iam sine elto vt sit a modo. quasi ad modicum. Spiritus sanctus cum patre & filio quorum est nexu. A laboribus. & fruuntur eterna quiete. Opera illoꝝ s. merces suorū operum. quemadmodū et malorū operū suos autores. Vergillus. quisq; suos patimur inanes.

Uir fortissimus iudas collatione facta. Ex secūdo machabeorū. cap. xij. In quo manifeste ostēditur resurrectionis spes: & qđ elemosyna facta p mortuis mirum in modum illis prodest. Iudas. cognomēto machabeꝝ qđ interpretatur pugator. hebraicę asmonaf. Collatione facta. ex ea pecunia que quisq; contulit. Drachmas argēti. drachma genus monete quod appendit sextadecimam partē vncię hoc est dimidium nostri nummi argēti.

In noua signa & immuta mirabilia. Glorifica manū & brachium dextrū. Excita furorem: & effunde iram. Extolle aduersarium: & afflige inimicum. Festina tempus & memento finis: ut enarrent mirabilia tua domine deus noster.

Pro infirmis. Lectio iacobi apostoli Cap. v.

Quaressimi: Tristatur aliq; uesterū: oret æquo animo & psallat. Infirmitur quis in uobis: inducat presbyteros ecclesię & orent super eum: ungetes eum oleo in nomine domini. Et oratio fidei saluabit infirmum: & alleuiabit eum dominus. Et si in peccatis sit: dimittentur ei. Confitemini ergo alterutrum peccata uestra: & orate pro inuicem ut saluemini.

Pro defunctis. Lectio apoc. Iōānis apo. Ca. xiiii.

In diebus illis: Audiui uocem de celo dicentē mihi. Scribe beati mortui qui in domino moriuntur. A modo enim iam dicit spiritus: ut requiescant a laboribus suis. Opera enim illorum sequuntur illos.

Lectio libri machabeorū. ii. Ca. xii.

In diebus illis: Vir fortissimus iudas collatione facta: duodecim milia drachmas argēti misit hierosolyman: offerri eas ibi pro peccatis

Alia pro defunctis.

Epistolæ beati Pauli.

Mortuorum, qui in bello ceciderant quod gestum est cum ductibus antiochi. Cum pietate, i. pro religione. Optimam gratiam, i. mercedem.

Alia pro defunctis.

Nolumus vos ignorare de dormientibus. Ex epistola ad thessalonicenses prima cap. iiii. In quo eos reprehendit: qui mortuos nimis lugent: cum sit omnibus resurgendi spes

qui bene sentiant de religione. Spem non habent s. resurgendi. Si credimus, hoc argumento sepe vitur paulus ad probandum resurrectionem quod christus, scilicet resurrexit.

Quod si nos credimus: et resurrectionem quoque credemus. Adducet enim eo, ad vitam immortalem. In verbo domini, i. ex parte domini qui nobis hoc reuelauit.

Residui sumus, a patribus nostris iam mortuis

Non preueniemus, quia omnes simul resurgemus.

In iussu, i. iubendo his verbis. Surgite mortui et venite ad iudicium.

Archangelus, i. michaelis. In tuba, quae vox erit quasi tubae cuiusdam que ad omnes perueniet. Mortui in christo, i. qui crediderunt.

Resurgent primi, respectu nostrum qui viuimus. In illius fide.

Qui relinquimur, s. in vita. Rapiemur illis, sentire videtur

stolus quod illi qui in iudicium uiuent: non erunt: sed cum suscitatur

rapientur. Obuiam isto ueniente ad iudicium

mortuorum: iuste & religiose de resurrectione cogitans. Nisi enim eos qui ceciderant resurrecturos speraret: superfluum uideretur & uanum orare pro mortuis. Sed quia considerabat quod hi qui cum pietate dormitionem acceperant: optimam haberent repositam gratiam. Sancta ergo & salubris est cogitatio pro defunctis exorare: ut a peccatis soluantur.

Lectio pauli ad thessalonicenses, i. Ca. iiii.

Fratres: Nolumus uos ignorare de dormientibus: ut non conturbemini sicut & ceteri qui spem non habent. Si enim credimus quod iesus mortuus est & resurrexit: ita & deus eos qui dormierunt per iesum adducet cum eo. Hoc enim dicimus in uerbo domini: quia nos qui uiuimus: qui residui sumus in aduentu domini non preueniemus eos qui dormierunt. Quoniam ipse dominus in uisu & in uoce arcangelus: & in tuba dei descendet de caelo: & mortui qui in christo sunt: resurgent primi. Deinde nos qui uiuimus qui relinquimur: simul rapiemur cum illis in nubibus obuiam christo in aera: & sic semper cum domino erimus. Itaque consolamini inuicem in uerbis istis.

Pauli ad corinthios, i. Ca. xv.

Fratres. Christus resurrexit a mortuis primi

Pauli ad corinthios, i. Ca. xv.

Consolamini, i. in hac solitudine mortuorum consolamini uos inuicem cum spe resurrectionis. Alia pro defunctis.

Christus resurrexit a mortuis. Ex prima ad corinthios epistola cap. xv. Exposita est sententia quarta post dominicam in albis. Alia pro defunctis.

Epistolæ beati Pauli.

Ecce mysteriū vobis dico. Ex epistola prima ad corinthios cap. xv. in quo agitur de mysterio resurrectionis. Ecce mysterium. i. rem magnam atq; ad intelligendū difficilē.

Omnes. i. boni & mali. Non omnes immutabimur. de statu. s. corporalitatis & spiritualitatis per vires corporis. In momento. s. fiet resurrectio. In ictu oculi. i. in instanti. s. quo clauditur aut aperitur oculus. In nouissima tuba. i. voce qua dicet christus surgite mortui

Incorrupti. i. sine membrorum diminutione. Et nos immutabimur. s. de corruptione ad immortalitatem. Corruptibile hoc i. naturam humanam resurgere incorruptibilem.

Induere immortalitatem. i. in meliorem statum mutationem. Sermo qui scriptus est. Osee. iij. Absorpta est mors in victoria. In hebreo ero mors tua o mors. Vbi est mors victoria tua. qua prosternebas oēs. q. d. nusquam erit. Stimulus tuus. i. peccatum quod erat mortis causa. Virtus peccati lex. quia peccatum magis viguit ex lege. dando scilicet peccandi occasionem. Deo autē gratias scilicet agamus.

Finis.

Ratres. Ecce mysterium vobis dico. Omnes quidem resurgemus: sed non omnes immutabimur. In momento & in ictu oculi in nouissima tuba. Canet enim tuba & mortui resurgent incorrupti: & nos immutabimur. Oportet enim corruptibile hoc induere incorruptionem: & mortale hoc induere immortalitatem. Cum autem corruptibile hoc induerit incorruptionem: & mortale hoc induerit immortalitatem: tūc fiet sermo qui scriptus est. Absorpta est mors in victoria. Vbi est mors victoria tua? Vbi est mors stimulus tuus? Stimulus autē mortis peccatum est. Virtus vero peccati lex. Deo autē gratias qui dedit vobis victoriā. Per dominum nostrum iesum christum.

FINIS.

Epistolæ. prophetiæ & lectiones quæ pro epistolis in re diuina leguntur per anni circuitū tam in diebus dñicis quam ferialibus & in festis sanctorū explicitæ impensis Arnaldi guilielmi brocarii in complutensi gymnasio. Punctis dispunctisq; Antonius nebrissen. atq; orthographiam castigauit: quātum per impressores sibi licuit. Absolutum opus Idibus Octēbris. Anno dñi M. CCCC. XVI.

Per signū crucis de inimicis
nostris: libera nos do-
mine deus noster :

temporibus dicitur *Conoscuntur vero Amici* *M. J. P.*

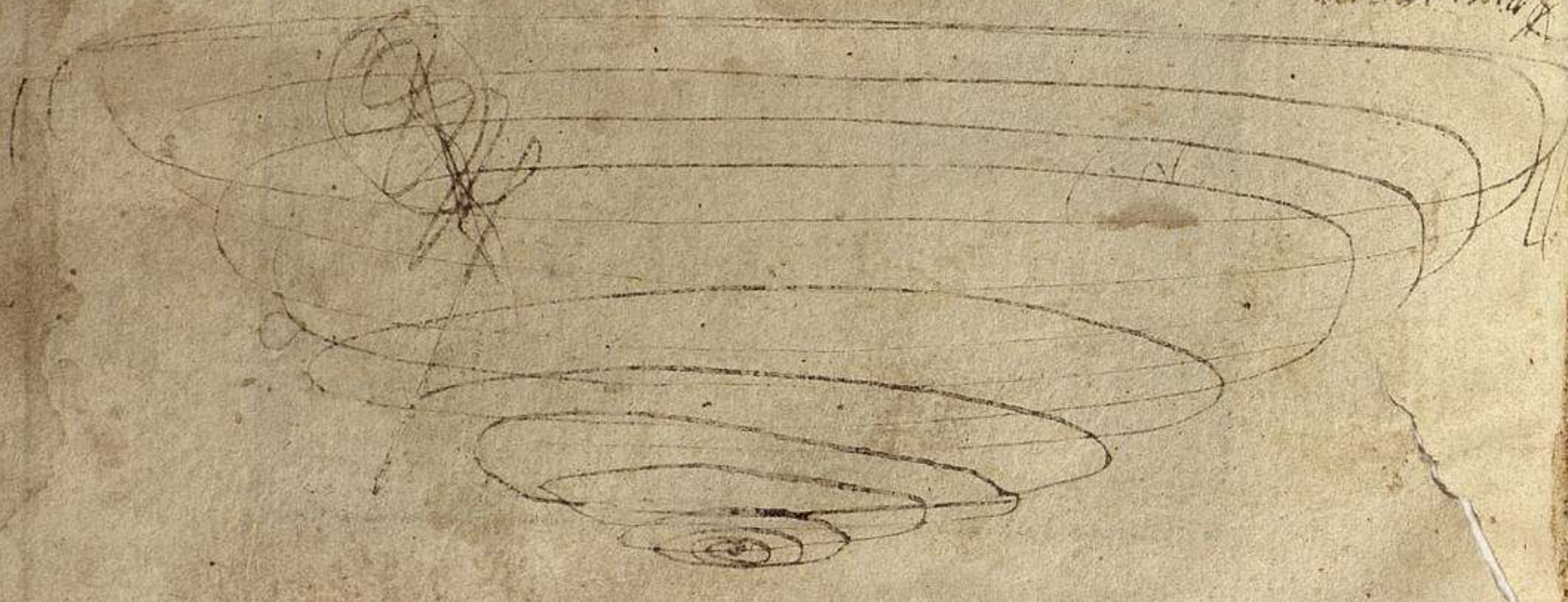
En lo bello y feo

fides est Rerum sperandarum Et argumentum Non apparentium
Sunt plerique Ita Debetis quod formidare nesciant quod videre non
possunt Unde venit quod non credunt quod videre non possunt
Amj Amado mör vira gmd. fabre Comolus dia gajado de Comu

A Dm Joseph Calahorra de la calle
A Dm Joseph Calahorra de la calle

Calahorra

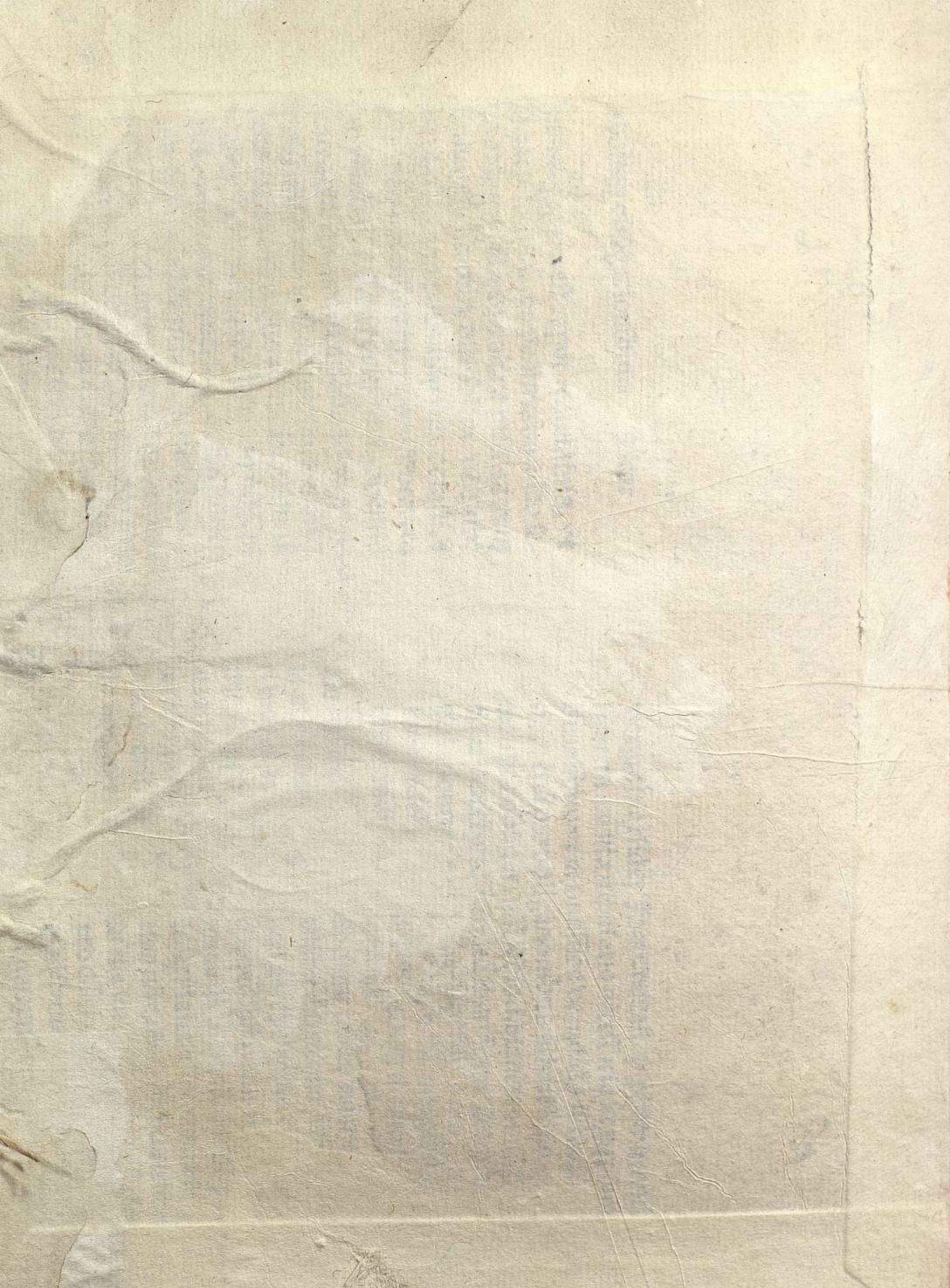

TOM
BIBLIOTECA
Sala
Número

1

TOLEDO

BIBLIOTECA PROVINCIAL

Clase..... *Reservada*

Numero..... *1066*

Res.

1066